

Οδηγίες για αιτούντες 2019

LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα

Αυτός ο οδηγός μεταφράστηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου LIFE "Establishment and operation of the Greek LIFE Task Force (LTF)" με κωδικό LIFE14 CAP/GR/000003 και συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα LIFE της ΕΕ

Οι παρούσες οδηγίες αφορούν την προετοιμασία των συνοπτικών υπομνημάτων/ προτάσεων προς υποβολή στην Αναθέτουσα Αρχή, στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE για το Περιβάλλον. Έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τον αιτούντα στην προετοιμασία του περιεχομένου της πρότασης έργου.

Το παρόν έγγραφο ισχύει αποκλειστικά για τη συγκεκριμένη πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο Πρόγραμμα LIFE («LIFE 2019»). Επιπλέον, οι παρούσες οδηγίες αφορούν αποκλειστικά τις αιτήσεις για τα ακόλουθα είδη «παραδοσιακών» έργων στον τομέα προτεραιότητας *Φύση και Βιοποικιλότητα (Nature and Biodiversity)*: «πιλοτικά έργα», «έργα επίδειξης» και «έργα βέλτιστων πρακτικών». Ξεχωριστά κατευθυντήρια έγγραφα για άλλους τομείς της πρόσκλησης LIFE 2019 είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του LIFE.

Το έγγραφο LIFE Orientation Document (*Έγγραφο Προσανατολισμού LIFE* – επίσης διαθέσιμο στην ιστοσελίδα LIFE) παρέχει στους αιτούντες οδηγίες για την επιλογή του πλέον κατάλληλου υποπρογράμματος και τομέα προτεραιότητας LIFE, στο πλαίσιο του οποίου μπορούν να υποβάλουν την πρότασή τους. Το συγκεκριμένο έγγραφο περιγράφει επίσης τα σημεία διάκρισης του LIFE από άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα άμεσης χρηματοδότησης.

Οι παρούσες οδηγίες αποτελούν μέρος της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων 2019. Η πρόσκληση συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα έγγραφα, τα οποία πρέπει να μελετηθούν προσεκτικά πριν από την υποβολή μιας πρότασης LIFE:

- Οδηγίες για την αξιολόγηση προτάσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE

Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) με ειδικούς και γενικούς όρους

Οι αιτούντες καλούνται να διαβάσουν τις παρούσες οδηγίες σε συνδυασμό με το υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης που θα δημοσιευτεί για αυτή την πρόσκληση, καθώς και τους οικονομικούς κανόνες που αφορούν στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης:

http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm

Πίνακας περιεχομένων

1. Εισαγωγή στο Πρόγραμμα LIFE	5
1.1 Τι είναι το LIFE;	5
1.2 «Παραδοσιακά» έργα	6
1.3 Ρόλος των θεμάτων έργων	7
1.4 Πώς, πού και πότε υποβάλλεται μια πρόταση;	7
1.5 Πώς γίνεται η επιλογή των έργων LIFE;	9
1.6 Γενικές οδηγίες προς τους αιτούντες	9
1.6.1 Σε ποια γλώσσα μπορεί να γίνει η υποβολή του συνοπτικού υπομνήματος/ της ολοκληρωμένης πρότασης;	9
1.6.2 Ποιος μπορεί να υποβάλει μια πρόταση;	10
1.6.3 Ποιος είναι ο βέλτιστος προϋπολογισμός για ένα έργο LIFE;	13
1.6.4 Ποιο είναι το μέγιστο ποσοστό ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης στο Πρόγραμμα LIFE;	13
1.6.5 Πόσο οφείλουν να συνεισφέρουν οι δικαιούχοι στον προϋπολογισμό του έργου;	14
1.6.6 Ποια είναι η βέλτιστη ημερομηνία έναρξης και η βέλτιστη διάρκεια για ένα έργο;	14
1.6.7 Πού μπορεί να πραγματοποιηθεί ένα έργο LIFE;	15
1.6.8. Ποιος πρέπει να διαχειρίζεται ένα έργο LIFE;	15
1.6.9 Ανάθεση δραστηριοτήτων του έργου σε τρίτους.....	16
1.6.10 Υπό ποιες προϋποθέσεις καλύπτει διακρατικά έργα το LIFE;.....	16
1.6.11 Πόσο εκτενής οφείλει να είναι μια πρόταση LIFE;	16
1.6.12 Εν εξελίξει δραστηριότητες	17
1.6.13 Βιωσιμότητα του έργου και των δράσεών του	17
1.6.14 Ερευνητικές δραστηριότητες και υποδομές μεγάλου μεγέθους.....	17
1.6.15 Συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ.....	18
1.6.16 Προτάσεις που αποτελούν συνέχιση προηγούμενων έργων LIFE ή βασίζονται σε προηγούμενα έργα LIFE.....	19
1.6.17 Ποσοτικοποίηση των περιβαλλοντικών οφελών	19
1.6.18 Συντονισμός πολλαπλών προτάσεων με στόχο το ίδιο ή συναφές θέμα.....	19
1.7 Ρήτρα προστασίας προσωπικών δεδομένων	20
2. LIFE Φύση και βιοποικιλότητα	22
2.1 Τι είναι το LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα;	22
2.2 LIFE Φύση	25
2.2.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής και στόχοι	25
2.2.2 Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής.....	26
2.2.3 Θέματα έργων	26
2.3 LIFE Βιοποικιλότητα	27
2.3.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής.....	28
2.3.2 Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής.....	28
2.3.3. Θέματα έργων	28
2.4 Πώς σχεδιάζεται μια πρόταση έργου LIFE Φύση ή LIFE Βιοποικιλότητα;	30
2.4.1 Έκταση συγκεκριμένων δράσεων διατήρησης (ο κανόνας του 25%).....	30

2.4.2 Επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες για τη διαχείριση περιοχών ή ειδών.....	32
2.4.3 Τύποι δράσεων.....	33
Προπαρασκευαστικές δράσεις (δράσεις A).....	33
Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημίωση για δικαιώματα χρήσης γης (δράσεις B).....	34
Δράσεις διατήρησης (Δράσεις C).....	36
Δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου (Δράσεις D - υποχρεωτικές)	41
Δράσεις επικοινωνίας και αναπαραγωγής (Δράσεις E - υποχρεωτικές)	42
Διαχείριση έργου (Δράσεις F - υποχρεωτικές)	44
3. Διαδικασία υποβολής	45
3.1 Στάδιο 1: Συνοπτικό υπόμνημα.....	46
3.1.1. Δομή – Στάδιο 1	47
3.1.2 Διοικητικές φόρμες (φόρμες A)	48
3.1.3 Σύνομη περιγραφή του έργου (φόρμες B)	51
3.1.4 Οικονομικές φόρμες υποβολής.....	53
3.2 Στάδιο 2: Ολοκληρωμένη πρόταση	55
3.2.1 Δομή – Στάδιο 2.....	56
3.2.2 Διοικητικές φόρμες (φόρμες A).....	59
3.2.3 Σύνομη περιγραφή του έργου (φόρμες B).....	64
3.2.4 Αναλυτική τεχνική περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων (φόρμες C).....	75
3.2.5 Οικονομικές φόρμες υποβολής	84
3.3 Στάδιο 2 - Εκθέσεις	96
3.4 Στάδιο 2 - Συνημμένα παραστατικά	97
4. Λίστα ελέγχου	98
4.1 Στάδιο 1: Λίστα ελέγχου.....	98
4.2 Στάδιο 2: Λίστα ελέγχου.....	98
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Ημερολόγιο της διαδικασίας αξιολόγησης και επιλογής των προτάσεων LIFE 2019.....	101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Σημαντικοί σύνδεσμοι.....	101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Εργαλείο eProposal	103

1. Εισαγωγή στο Πρόγραμμα LIFE

1.1 Τι είναι το LIFE;

Το LIFE είναι το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα, για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2014 έως 31 Δεκεμβρίου 2020. Η νομική βάση του LIFE είναι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1293/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013¹ (στο εξής «Κανονισμός LIFE»).

Το Πρόγραμμα LIFE διαρθρώνεται σε δύο υποπρογράμματα: το υποπρόγραμμα για το περιβάλλον και το υποπρόγραμμα για τη δράση για το κλίμα.

Το υποπρόγραμμα «Περιβάλλον» καλύπτει τρεις τομείς προτεραιότητας:

- **LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων (LIFE Environment and Resource Efficiency)**
- **LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα (LIFE Nature and Biodiversity)**
- **LIFE Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (LIFE Environmental Governance and Information)**

Οι θεματικές προτεραιότητες για κάθε τομέα προτεραιότητας περιγράφονται περαιτέρω στο Παράρτημα III του Κανονισμού LIFE.

Το υποπρόγραμμα «Δράση για το Κλίμα» καλύπτει τρεις τομείς προτεραιότητας:

- **LIFE Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (LIFE Climate Change Mitigation - CCM)**
- **LIFE Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (LIFE Climate Change Adaptation - CCA)**
- **LIFE Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (LIFE Climate Governance and Information - CGI)**

Ο συνολικός προϋπολογισμός για την εφαρμογή του Προγράμματος LIFE ανέρχεται στα 3,457 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 75% διατίθενται στο υποπρόγραμμα Περιβάλλον (2.592.491.250 ευρώ).

Σύμφωνα με το άρθρο 17(4) του Κανονισμού LIFE, τουλάχιστον 81% του συνολικού προϋπολογισμού θα διατεθεί σε έργα τα οποία υποστηρίζονται μέσω επιχορηγήσεων δράσης ή, εφόσον ενδείκνυται, χρηματοδοτικών μέσων. Το δεύτερο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020 προβλέπει προϋπολογισμό ύψους 1.243,81 εκατ. ευρώ για το υποπρόγραμμα Περιβάλλον².

Κατά την περίοδο 2014-2020, η Αναθέτουσα Αρχή θα δημοσιεύει μία πρόσκληση υποβολής προτάσεων LIFE ανά έτος υπό τον Κανονισμό του LIFE.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1293/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα τεύχος L347/185 στις 20 Δεκεμβρίου 2013 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0185:0208:EN:PDF>

² Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής (2018/210/ΕΕ) της 12ης Φεβρουαρίου 2018 σχετικά με την έγκριση του Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα τεύχος L39 στις 13 Φεβρουαρίου 2018, σελ.11-79: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1518531793134&uri=CELEX:32018D0210>

1.2 «Παραδοσιακά» έργα

Το άρθρο 2 του Κανονισμού LIFE ορίζει τα διάφορα είδη έργων που δύνανται να λάβουν υποστήριξη από το Πρόγραμμα LIFE 2014-2020.

Ενώ ορισμένα είδη έργων (για παράδειγμα, τα «ολοκληρωμένα έργα» και τα «έργα οικοδόμησης δυναμικού») εντάσσονται για πρώτη φορά στο Πρόγραμμα LIFE, άλλα είδη έργων είναι παρόμοια με εκείνα που έχουν υποστηριχθεί ήδη από το Πρόγραμμα LIFE+ και προηγούμενα Προγράμματα LIFE.

Τα εν λόγω «παραδοσιακά» είδη έργων είναι τα εξής:

- Τα «πιλοτικά έργα» είναι έργα που εφαρμόζουν μια τεχνική ή μια μέθοδο η οποία δεν έχει εφαρμοστεί ούτε έχει δοκιμαστεί στο παρελθόν ή αλλού, αποφέρουν πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά οφέλη σε σύγκριση με τις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές, και μπορούν να εφαρμοσθούν μεταγενέστερα σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις.
- τα «έργα επίδειξης», δηλαδή έργα τα οποία θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, όπως το γεωγραφικό, οικολογικό, κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν αλλού σε παρόμοιες περιστάσεις.
- τα «έργα βέλτιστων πρακτικών», δηλαδή έργα που εφαρμόζουν κατάλληλες, οικονομικά αποδοτικές και τελευταίου τύπου τεχνικές, μεθόδους και προσεγγίσεις, λαμβάνοντας υπόψη το συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου.
- τα «έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης», δηλαδή έργα που αποσκοπούν στην υποστήριξη της επικοινωνίας, της διάδοσης πληροφοριών και της αύξησης της ευαισθητοποίησης στους τομείς των υποπρογραμμάτων «Περιβάλλον» και «Δράση για το Κλίμα».

Για να θεωρηθεί ένα έργο πιλοτικό ή έργο επίδειξης, ο γενικός χαρακτήρας των βασικών δράσεων του οφείλει να είναι πιλοτικός ή επίδειξης. Παρά το γεγονός ότι στην πρόταση έργου είναι δυνατόν να περιληφθούν ορισμένες δράσεις βέλτιστης πρακτικής, η συνολική προσέγγιση πρέπει να έχει ξεκάθαρο πιλοτικό χαρακτήρα ή χαρακτήρα επίδειξης και αυτό να αιτιολογείται λεπτομερώς στην πρόταση.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά ποιο είδος έργου μπορεί να υποβληθεί ανά τομέα προτεραιότητας:

Υποπρόγραμμα	Τομέας προτεραιότητας	Επιλέξιμα είδη παραδοσιακών έργων
Περιβάλλον	Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων	Έργα επίδειξης και πιλοτικά έργα
Περιβάλλον	Φύση και Βιοποικιλότητα	Έργα βέλτιστων πρακτικών, έργα επίδειξης και πιλοτικά έργα

Περιβάλλον	Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση	Έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης
Δράση για το Κλίμα	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής	Έργα βέλτιστων πρακτικών, έργα επίδειξης και πιλοτικά έργα
Δράση για το Κλίμα	Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	Έργα βέλτιστων πρακτικών, έργα επίδειξης και πιλοτικά έργα
Δράση για το Κλίμα	Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση	Έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης

Το διαθέσιμο ποσό συγχρηματοδοτούμενων επιχορηγήσεων δράσης για όλα τα είδη «παραδοσιακών» έργων στο πλαίσιο του υποπρογράμματος Περιβάλλον ορίζεται ενδεικτικά στα 224.960.000 ευρώ.

Τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα LIFE στο πλαίσιο ενός τομέα προτεραιότητας πρέπει να αποφεύγουν την υπονόμηση περιβαλλοντικών ή κλιματικών στόχων σε άλλον τομέα προτεραιότητας και, όπου καθίσταται δυνατόν, να προωθούν τις συνέργειες μεταξύ διαφορετικών στόχων καθώς και τη χρήση πράσινων συμβάσεων.

1.3 Ρόλος των θεμάτων έργων

Το Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020 καθορίζει τα θέματα έργων που υλοποιούν τις θεματικές προτεραιότητες του υποπρογράμματος για το Περιβάλλον, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα III του Κανονισμού LIFE για πιλοτικά έργα, έργα επίδειξης, έργα βέλτιστων πρακτικών και έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης («παραδοσιακά» έργα). Αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες στις οποίες πρέπει να εστιάσουν τα έργα κατά τη σχετική περίοδο. Οι επιλέξιμες προτάσεις οι οποίες θα εξασφαλίσουν ή θα ξεπεράσουν τις ελάχιστες απαιτούμενες βαθμολογίες (βλ. ενότητα 5.1.1 του Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020) και θα εστιάσουν σε ένα σχετικό θέμα έργου, θα λάβουν προτεραιότητα έναντι έργων αντίστοιχης ποιότητας τα οποία ωστόσο δεν αφορούν κάποιο από τα συγκεκριμένα θέματα έργων. Δείτε επίσης τον *Οδηγό για την αξιολόγηση των προτάσεων του Προγράμματος LIFE 2019* για επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την βαθμολόγηση των προτάσεων.

1.4 Πώς, πού και πότε υποβάλλεται μια πρόταση;

Η διαδικασία υποβολής πρότασης έργου θα πραγματοποιηθεί σε δύο στάδια:

- Στάδιο 1: Συνοπτικό υπόμνημα
- Στάδιο 2: Ολοκληρωμένη πρόταση

Στάδιο 1: Συνοπτικό υπόμνημα

Τα συνοπτικά υπομνήματα πρέπει να υποβληθούν μέσω του διαδικτυακού εργαλείου eProposal, το οποίο είναι διαθέσιμο μέσω της ιστοσελίδας LIFE. Το εργαλείο υποβολής συνοπτικού υπομνήματος περιλαμβάνει όλες τις απαιτούμενες διοικητικές (Α), τεχνικές (Β) και οικονομικές (F) φόρμες.

Για όλες τις λεπτομέρειες σχετικά με τις φόρμες υποβολής στο Στάδιο 1, ανατρέξτε στην ενότητα 3 του παρόντος εγγράφου. Για τις λεπτομέρειες χρήσης του εργαλείου eProposal, ανατρέξτε στο Παράρτημα 3 του παρόντος εγγράφου.

Οι αιτούντες πρέπει να υποβάλουν το συνοπτικό υπόμνημα στην Αναθέτουσα Αρχή μέσω του eProposal πριν από τις **19/06/2019, 16:00 τοπική ώρα Βρυξελλών**.

Το συνοπτικό υπόμνημα μπορεί να τροποποιηθεί, να επικυρωθεί και να (επανα)υποβληθεί όσες φορές χρειαστεί μέχρι την προθεσμία. Συστήνεται η υποβολή προσχεδίων ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολής, προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα τελευταίας στιγμής με τη σύνδεσή σας στο ίντερνετ ή άλλα σφάλματα που άπτονται της πληροφορικής. Κάθε επόμενη υποβολή αντικαθιστά την προηγούμενη υποβληθείσα έκδοση (οι προηγούμενες εκδόσεις δεν τηρούνται σε αρχείο και κατά συνέπεια παύουν να είναι διαθέσιμες).

Στάδιο 2: Ολοκληρωμένη πρόταση

Οι αιτούντες με τα συνοπτικά υπομνήματα που θα συγκεντρώσουν την υψηλότερη βαθμολογία θα κληθούν (δες Παράρτημα 1) να υποβάλουν τις ολοκληρωμένες προτάσεις τους μέσω του διαδικτυακού εργαλείου eProposal, το οποίο είναι διαθέσιμο μέσω της ιστοσελίδας LIFE.

Το εργαλείο υποβολής αίτησης περιλαμβάνει όλες τις απαιτούμενες διοικητικές (Α), τεχνικές (Β και C) και οικονομικές (D) φόρμες, καθώς και τη δυνατότητα επισύναψης σχετικών εγγράφων (χάρτες, φωτογραφίες, διαγράμματα, γραφικές παραστάσεις, υποχρεωτικά διοικητικά και οικονομικά παραρτήματα). Για όλες τις λεπτομέρειες σχετικά με τις φόρμες υποβολής, ανατρέξτε στην ενότητα 3 του παρόντος εγγράφου. Για τις λεπτομέρειες χρήσης του εργαλείου eProposal, ανατρέξτε στο Παράρτημα 3 του παρόντος εγγράφου.

Οι αιτούντες που θα κληθούν να υποβάλουν τις ολοκληρωμένες προτάσεις τους στην Αναθέτουσα Αρχή μέσω του eProposal οφείλουν να το πράξουν μέχρι την προθεσμία υποβολής που θα επικοινωνηθεί μέσω της επιστολής πρόσκλησης στο Στάδιο 2.

Η πρόταση μπορεί να τροποποιηθεί, να επικυρωθεί και να (επανα)υποβληθεί όσες φορές χρειαστεί μέχρι την προθεσμία υποβολής του Σταδίου 2. Συστήνεται η υποβολή προσχεδίων ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολής, προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα τελευταίας στιγμής με τη σύνδεσή σας στο ίντερνετ ή άλλα σφάλματα που άπτονται της πληροφορικής. Κάθε επόμενη υποβολή αντικαθιστά την προηγούμενη υποβληθείσα έκδοση (οι προηγούμενες εκδόσεις δεν τηρούνται σε αρχείο και κατά συνέπεια παύουν να είναι διαθέσιμες).

Ο Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (EASME) αποτελεί την Αναθέτουσα Αρχή για τις προτάσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο αυτών των οδηγιών.

Κατά την προετοιμασία της πρότασης, οι αιτούντες πιθανόν να θέλουν να συμβουλευτούν το αρμόδιο εθνικό σημείο επαφής LIFE. Ο πλήρης κατάλογος με τα ονόματα και τις διευθύνσεις επικοινωνίας των εθνικών/τοπικών αρχών για το Πρόγραμμα LIFE στα κράτη μέλη είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο LIFE, στη διεύθυνση

<https://ec.europa.eu/easme/en/section/life/life-national-contact-points>

1.5 Πώς γίνεται η επιλογή των έργων LIFE;

Η τεχνική μεθοδολογία για τη διαδικασία επιλογής των έργων και τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης περιγράφονται στην ενότητα 5 του Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020. Για μια αναλυτική περιγραφή του τρόπου υλοποίησης αυτής της διαδικασίας, ανατρέξτε στο έγγραφο «Οδηγίες για την αξιολόγηση προτάσεων του Προγράμματος LIFE 2019».

Πολύ σημαντικό: Λάβετε υπόψη ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση που δηλώνεται από τον αιτούντα ως η ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας στη φόρμα A2 θα χρησιμοποιηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή ως μοναδικό σημείο επαφής για το σύνολο της αλληλογραφίας με τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, πρέπει να αφορά έναν έγκυρο και ενεργό ηλεκτρονικό λογαριασμό που θα ελέγχεται καθημερινά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης.

Τα επιμέρους συμφωνητικά επιχορήγησης αναμένεται να υπογραφούν από την Αναθέτουσα Αρχή από τον **Ιούλιο του 2019** (για ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα, βλ. **Παράρτημα 1**).

Η πρώτη δυνατή ημερομηνία έναρξης για τα έργα ορίζεται στο Παράρτημα 1.

1.6 Γενικές οδηγίες προς τους αιτούντες

Το παρόν κεφάλαιο απαντά σε ορισμένες συχνές ερωτήσεις σχετικά με τη σχεδίαση μιας πρότασης. Για συγκεκριμένες οδηγίες, βλ. ενότητα 2. Για υποδείξεις για τον τρόπο συμπλήρωσης των τεχνικών και οικονομικών φορμών, ανατρέξτε στην ενότητα 3 του παρόντος εγγράφου.

1.6.1 Σε ποια γλώσσα μπορεί να γίνει η υποβολή του συνοπτικού υπομνήματος/ της ολοκληρωμένης πρότασης;

Το συνοπτικό υπόμνημα πρέπει να υποβληθεί στην αγγλική γλώσσα.

Όσον αφορά την ολοκληρωμένη πρόταση, η Αναθέτουσα Αρχή συνιστά ιδιαίτερα στους αιτούντες να συμπληρώσουν το τεχνικό μέρος και ιδιαίτερα το οικονομικό μέρος της πρότασης μόνο στα αγγλικά, αν και οι προτάσεις δύνανται να υποβληθούν σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ, εκτός της ιρλανδικής.

Τονίζεται ότι το συμφωνητικό επιχορήγησης, καθώς και όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαχείριση έργου, την επίσημη υποβολή εκθέσεων, τα βασικά παραδοτέα και τη συνολική επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να είναι γραμμένα στην αγγλική.

Ο τίτλος της πρότασης και η φόρμα B1 (*Summary description of the project / Συνοπτική*

περιγραφή του έργου) οφείλουν να υποβάλλονται στην αγγλική. Η φόρμα B1 μπορεί, **επιπροσθέτως**, να υποβληθεί και στη γλώσσα υποβολής της πρότασης.

1.6.2 Ποιος μπορεί να υποβάλει μια πρόταση;

Μια πρόταση μπορεί να υποβληθεί από οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο εγγεγραμμένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οντότητες που συμμετέχουν στην πρόταση μπορούν να ανήκουν σε τρεις κατηγορίες δικαιούχων: (1) *δημόσιοι φορείς*, (2) *ιδιωτικοί εμπορικοί οργανισμοί* και (3) *ιδιωτικοί μη εμπορικοί οργανισμοί* (συμπεριλαμβανομένων ΜΚΟ).

Με τον όρο «δημόσιοι φορείς» εννοούμε ό,τι αφορά εθνικές δημόσιες αρχές, ανεξάρτητα από τη μορφή οργάνωσής τους –κεντρική, περιφερειακή ή τοπική δομή– ή τους διάφορους φορείς που αυτές έχουν υπό τον έλεγχό τους, με την προϋπόθεση ότι αυτοί λειτουργούν για λογαριασμό και με ευθύνη των εν λόγω εθνικών δημόσιων φορέων. Στην περίπτωση οντοτήτων που έχουν συσταθεί ως φορείς ιδιωτικού δικαίου και επιθυμούν να αντιμετωπιστούν ως «φορείς δημοσίου δικαίου», αυτές οφείλουν να προσκομίσουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πληρούν όλα τα κριτήρια που εφαρμόζονται στους φορείς δημοσίου δικαίου, και στην περίπτωση που ο συγκεκριμένος οργανισμός διακόψει τη λειτουργία του, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, η ευθύνη και τα χρέη του θα μεταφερθούν σε κάποιον δημόσιο φορέα. Για τον πλήρη ορισμό, ανατρέξτε στο Παράρτημα «Public body declaration» («*Δήλωση δημόσιου φορέα*»), το οποίο πρέπει να συμπληρωθεί από όλους τους δικαιούχους που επιθυμούν να εκληφθούν και να αντιμετωπιστούν ως «δημόσιος φορέας».

Μόνη εξαίρεση αποτελούν εκείνοι οι κεντρικοί (π.χ. Υπουργείο) και τοπικοί φορείς διοίκησης (π.χ. νομοί, δήμοι, περιφέρειες, κ.λπ.) των οποίων η φύση ως «δημόσιων φορέων» είναι σαφής.

Σημειώνεται ότι οι αποκαλούμενες «ατομικές επιχειρήσεις» (δηλαδή οντότητες που ανήκουν και διοικούνται από ένα μόνο άτομο και στις οποίες δεν γίνεται νομική διάκριση ανάμεσα στον ιδιοκτήτη και την επιχείρηση) θεωρούνται φυσικά πρόσωπα και ως εκ τούτου δεν δικαιούνται να συμμετέχουν ως δικαιούχοι ή συνδεδεμένα μέρη στην παρούσα πρόσκληση.

Ανατρέξτε στο έντυπο «*Οδηγίες για την αξιολόγηση προτάσεων LIFE στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον 2019*» για αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τα υποχρεωτικά διοικητικά έγγραφα που απαιτείται να συνυποβληθούν με την πρόταση ανάλογα με το νομικό καθεστώς που διέπει τον συντονιστή δικαιούχο.

Μόλις μια πρόταση γίνει δεκτή για συγχρηματοδότηση, ο αιτών θα αναλάβει τον ρόλο του **συντονιστή δικαιούχου** ο οποίος θα είναι υπεύθυνος να διασφαλίσει την υλοποίηση του έργου. Ο συντονιστής δικαιούχος θα αποτελεί το μοναδικό σημείο επικοινωνίας για την Αναθέτουσα Αρχή και τον μοναδικό δικαιούχο που θα αναφέρεται απευθείας στην Αναθέτουσα Αρχή σχετικά με την τεχνική και οικονομική πρόοδο του έργου.

Ο συντονιστής δικαιούχος λαμβάνει την οικονομική συνεισφορά της ΕΕ από την Αναθέτουσα Αρχή και διασφαλίζει την ίδια συνεισφορά όπως ορίζεται στις συμφωνίες συνεργασίας που έχουν υπογραφεί με τους συνδικαιούχους (εφόσον υπάρχουν – βλ. παρακάτω). Ο συντονιστής δικαιούχος οφείλει να εμπλακεί άμεσα στην τεχνική υλοποίηση του έργου και στη διάδοση των αποτελεσμάτων του.

Ο συντονιστής δικαιούχος οφείλει να επωμιστεί μέρος από τα κόστη του έργου και πρέπει συνεπώς να συμβάλει οικονομικά στον προϋπολογισμό του έργου. Ως εκ τούτου, δεν δύναται να λάβει πίσω το 100% του κόστους που συνεπάγεται το έργο.

Ο συντονιστής δικαιούχος οφείλει να δηλώσει το νομικό καθεστώς του (συμπληρώνοντας τη φόρμα υποβολής A2) ώστε να επιβεβαιώσει τη νόμιμη καταγραφή του στην ΕΕ.

Εκτός από τον συντονιστή δικαιούχο, μια πρόταση LIFE ενδέχεται να περιλαμβάνει επίσης έναν ή περισσότερους συνδικαιούχους και/ή έναν ή περισσότερους συγχρηματοδότες.

Ο συνδικαιούχος οφείλει πάντα να συμβάλει τεχνικά και οικονομικά στην πρόταση και επομένως να είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση ενός ή διαφόρων δράσεων του έργου. Επιπρόσθετα, υποχρεούται να παρέχει στον συντονιστή δικαιούχο όλα τα αναγκαία έγγραφα που απαιτούνται προκειμένου ο τελευταίος να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων προς την Αναθέτουσα Αρχή.

Δεν υπάρχει προκαθορισμένος αριθμός συνδικαιούχων που επιτρέπεται να συμμετάσχουν σε μια πρόταση LIFE. Μια πρόταση που υποβάλλεται χωρίς κανέναν άλλον συμμετέχοντα εκτός του ίδιου του συντονιστή δικαιούχου είναι επιλέξιμη. Από την άλλη πλευρά, ένας δικαιούχος δεν πρέπει να διστάσει να εμπλέξει άλλους δικαιούχους εφόσον αυτό επιφέρει προστιθέμενη αξία για το έργο, όπως για παράδειγμα όταν η συνεργασία ενισχύει τη δυνατότητα υλοποίησης ή τον επιδεικτικό χαρακτήρα της πρότασης, την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της, τον αντίκτυπο και/ή τη μεταφορά των αποτελεσμάτων της, και τα διδάγματα που αποκομίζονται.

Οι δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το κεφάλαιο ανήκει στο δημόσιο και οι οποίες θεωρούνται ένα μέσο ή μια τεχνική υπηρεσία κάποιου φορέα δημόσιας διοίκησης, και υπόκεινται στον έλεγχο αυτού, αλλά στην πράξη αποτελούν ξεχωριστές νομικές οντότητες, πρέπει να λάβουν θέση δικαιούχου εάν ο δημόσιος φορέας διοίκησης σκοπεύει να εμπιστευθεί την υλοποίηση των δράσεων του εν λόγω έργου στις επιχειρήσεις αυτές³.

Κατ' εξαίρεση, ένας συνδικαιούχος μπορεί να είναι εγγεγραμμένος εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι οι δράσεις εκτός ΕΕ για τις οποίες είναι υπεύθυνος (και με δεδομένο ότι ο συντονιστής δικαιούχος του έργου εδρεύει εντός της ΕΕ) είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες, στο πλαίσιο του έργου. Με άλλα λόγια, η συμμετοχή μιας οντότητας εδραιωμένης εκτός ΕΕ που θα συμβάλει αποκλειστικά με τεχνογνωσία ή θα συνεργαστεί για την εφαρμογή δράσεων εντός ΕΕ δεν θα κριθεί επαρκής.

Όλοι οι συνδικαιούχοι οφείλουν να δηλώσουν το νομικό καθεστώς τους (συμπληρώνοντας τη φόρμα υποβολής A5) και να παρέχουν πλήρη στοιχεία για το κράτος μέλος ή την τρίτη χώρα όπου βρίσκονται εγγεγραμμένοι. Επιπλέον, όλοι οι δικαιούχοι, εγγεγραμμένοι ή μη στην ΕΕ, υποχρεούνται να δηλώσουν ότι δεν υπόκεινται σε καμία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 136(1), 136(4) και 141 του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Κανονισμού⁴ (υπογράφοντας τη φόρμα υποβολής A3 ή A4 – βλ. οδηγίες στην ενότητα 3 του παρόντος).

Για τους δικαιούχους του ιδιωτικού τομέα, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να δεχθεί να συμμετέχουν σε ένα έργο **συνδεδόμενες οντότητες του δικαιούχου**, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλοι οι όροι που αναγράφονται στο Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και στο Παράρτημα Χ αυτού (*Financial and Administrative*

³ Τέτοιο παράδειγμα αποτελούν στην Ισπανία οι «empresas públicas» όπως οι TRAGSA και EGMASA, και στην Ελλάδα οι οργανισμοί περιφερειακής ανάπτυξης.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τις δημοσιονομικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L298 της 26.10.2012, σ. 1).

Guidelines – Οικονομικές και διοικητικές οδηγίες). Ωστόσο, η συσχέτιση των οντοτήτων ως συνδεόμενες ενδέχεται να περιπλέξει τη δομή του έργου και συνεπώς να επηρεάσει αρνητικά την τεχνική και οικονομική συνοχή του έργου. Ως εκ τούτου, επαφίεται εξ ολοκλήρου στη διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής αν θα αποδεχθεί συνδεόμενες επιχειρήσεις, ενώ σε καμία περίπτωση δεν θα γίνουν αποδεκτές συνδεόμενες οντότητες δικαιούχων δημοσίου τομέα ή οντότητες που δεν συμμορφώνονται με την περιγραφή των συνδεόμενων οντοτήτων κατωτέρω.

Οι συνδεόμενες οντότητες χρειάζεται να συμμορφώνονται με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και εξαίρεσης που ισχύουν για τους αιτούντες και πρέπει να έχουν δομική σύνδεση με τον υποκείμενο δικαιούχο (μέσω νομικού πλαισίου ή κεφαλαίου) η οποία δεν περιορίζεται στο έργο ούτε έχει θεσπιστεί με μοναδικό σκοπό την υλοποίηση του έργου (συνεπώς η σύνδεση θα ισχύει ανεξάρτητα από τη λήψη της επιχορήγησης, και πρέπει να υφίσταται πριν από την πρόσκληση υποβολής προτάσεων και να παραμείνει σε ισχύ μετά την ολοκλήρωση του έργου).

Ως συνδεόμενες οντότητες μπορούν να γίνουν δεκτές εκείνες που ελέγχονται απευθείας από τον δικαιούχο (θυγατρικές εταιρείες ή εξαρτημένες εταιρείες πρώτης βαθμίδας), οντότητες που ελέγχουν τον δικαιούχο (μητρική εταιρεία) ή, στην περίπτωση κοινοπραξιών, ο δικαιούχος πρέπει να ορίζεται νομικά ως δίκτυο, ομοσπονδία ή ένωση στην οποία να ανήκουν οι προτεινόμενες συνδεόμενες οντότητες. Ωστόσο, εάν διάφοροι δικαιούχοι επιθυμούν να συνεργαστούν με την ίδια «συνδεόμενη επιχείρηση», η εν λόγω «συνδεόμενη επιχείρηση» οφείλει αντ' αυτού να προταθεί ως «δικαιούχος».

Ένας **συγχρηματοδότης έργου** συμβάλλει στο έργο αποκλειστικά με οικονομικούς πόρους, δεν φέρει τεχνική ευθύνη και δεν μπορεί να επωφεληθεί από την ευρωπαϊκή χρηματοδοτική συνεισφορά. Επιπλέον, δεν έχει δικαίωμα να λειτουργήσει, στο πλαίσιο του έργου, ως υπεργολάβος κανενός από τους δικαιούχους του έργου.

Αν σκέπτεστε να χρησιμοποιήσετε νέους εθελοντές για συγκεκριμένες δράσεις, παρακαλούμε να σκεφθείτε να υποβάλετε αίτηση στις προσκλήσεις του European Solidarity Corps. Το European Solidarity Corps (ESC) δημιουργήθηκε για να προσφέρει σε νέους μεταξύ 18 και 30 στην Ευρώπη την ευκαιρία να υποστηρίξουν μη-κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ), τοπικές αυτοδιοικήσεις ή ιδιωτικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αντιμετώπιση απαιτητικών καταστάσεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 2019 δίδεται επιπρόσθετη έμφαση μεταξύ άλλων στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης καταστροφών, ετοιμότητας και ανάκαμψης (εξαιρουμένης της άμεσης αντίδρασης σε καταστροφές). Για περισσότερες πληροφορίες: https://europa.eu/youth/solidarity/organisation_info_en.

Για συγκεκριμένες εργασίες προσδιορισμένης διάρκειας, μια πρόταση μπορεί να προβλέπει τη χρήση **υπεργολάβων**. Οι υπεργολάβοι παρέχουν εξωτερικές υπηρεσίες προς τους δικαιούχους του έργου, οι οποίοι πληρώνουν εξ ολοκλήρου τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Οι δικαιούχοι (και οι συνδεόμενες με αυτούς οντότητες) δεν δύνανται να λειτουργήσουν ως υπεργολάβοι. Οι υπεργολάβοι πρέπει κανονικά να μην κατονομάζονται στην πρόταση. Εάν κατονομαστούν, πρέπει και πάλι να γίνουν σεβαστοί οι Γενικοί Όροι του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Για πιο αναλυτική περιγραφή των σχετικών κανόνων που αφορούν τον συντονιστή δικαιούχο, τους συνδικαιούχους, τις συνδεόμενες επιχειρήσεις, τους συγχρηματοδότες και τους υπεργολάβους, ανατρέξτε στους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού

Για Βρετανούς αιτούντες: Παρακαλούμε να έχετε υπόψη σας ότι τα κριτήρια επιλεξιμότητας πρέπει να τηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια της επιχορήγησης. Αν το Η.Β. αποσυρθεί από την ΕΕ κατά τη διάρκεια της περιόδου επιχορήγησης χωρίς να καταλήξει σε συμφωνία με την ΕΕ που θα εξασφαλίζει την επιλεξιμότητα των αιτούντων, θα σταματήσετε να λαμβάνετε επιχορήγηση από την ΕΕ (συνεχίζοντας αν είναι εφικτό να συμμετέχετε) ή θα απαιτηθεί να εγκαταλείψετε το έργο με βάση το άρθρο II.17.3 του Συμφωνητικού Επιχορήγησης.

1.6.3 Ποιος είναι ο βέλτιστος προϋπολογισμός για ένα έργο LIFE;

Δεν υπάρχει προκαθορισμένο ελάχιστο μέγεθος των προϋπολογισμών έργου. Ενώ μεγάλα φιλόδοξα έργα (με συνολικό κόστος άνω των 5.000.000 ευρώ) έχουν χρηματοδοτηθεί αρκετές φορές στο παρελθόν, τα μικρά έργα (με συνολικό κόστος κάτω των 500.000 ευρώ) σπάνια έχουν τύχει χρηματοδότησης εξαιτίας του περιορισμένου αποτελέσματός τους και κατά συνέπεια της χαμηλής προστιθέμενης αξίας τους.

1.6.4 Ποιο είναι το μέγιστο ποσοστό ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης στο Πρόγραμμα LIFE;

Για τη διάρκεια ισχύος του δεύτερου Πολυετούς Προγράμματος Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020, το μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης της ΕΕ στα «παραδοσιακά» έργα LIFE ανέρχεται στο 55% του συνολικού κόστους των επιλέξιμων έργων. Εξαιρέση αποτελούν τα «παραδοσιακά» έργα LIFE στον τομέα προτεραιότητας Φύση και Βιοποικιλότητα στο πλαίσιο του υποπρογράμματος Περιβάλλον, για τα οποία το ποσοστό συγχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να ανέλθει έως το 60%, ή ακόμα και το 75% υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις⁵.

Το προβλεπόμενο πρόγραμμα χρηματικών καταβολών είναι το εξής:

⁵ Το υψηλότερο ποσοστό συγχρηματοδότησης της τάξης του 75% αφορά αποκλειστικά έργα τα οποία κατανέμουν 50% και άνω του συνολικού εκτιμώμενου κόστους σε συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης, για δραστηριότητες που ευνοούν άμεσα οικοτόπους ή είδη προτεραιότητας των οδηγιών για τα πτηνά και τους οικοτόπους, εφόσον οι εν λόγω δράσεις του έργου είναι απαραίτητες για την επίτευξη του στόχου διατήρησης.

	1η προχρηματοδότηση (ενδέχεται να προϋποθέτει την παροχή κάποιας οικονομικής εγγύησης)	Περαιτέρω προχρηματοδοτήσεις	Τελική πληρωμή
Χωρίς ενδιάμεση Έκθεση (για έργα με διάρκεια 24 μηνών ή μικρότερα και όπου η συνεισφορά της ΕΕ δεν ξεπερνά τα 300.000 €)	70%	0%	μέγ. 30%
Μία ενδιάμεση έκθεση (για έργα με διάρκεια 24 μηνών ή μικρότερα και όπου η συνεισφορά της ΕΕ δεν ξεπερνά τα 300.000 €)	30%	40%	μέγ. 30%
Δύο ενδιάμεσες εκθέσεις (Κατ' απαίτηση από τον συντονιστή δικαιούχο και μόνο στην περίπτωση έργων με διάρκεια μεγαλύτερη των 48 μηνών και όπου η συνεισφορά της ΕΕ υπερβαίνει τα 4.000.000€)	30%	20%	μέγ. 30%

1.6.5 Πόσο οφείλουν να συνεισφέρουν οι δικαιούχοι στον προϋπολογισμό του έργου;

Προσδοκάται από τον συντονιστή δικαιούχο και τυχόν συνδικαιούχους να συμβάλουν στον προϋπολογισμό του έργου με μια λογική χρηματοδοτική συνεισφορά. Η χρηματοδοτική συνεισφορά ενός δικαιούχου θεωρείται απόδειξη της δέσμευσής του στην υλοποίηση των στόχων του έργου – κατά συνέπεια, μια ιδιαίτερα χαμηλή συνεισφορά ενδέχεται να γίνει αντιληπτή ως απουσία ή ελλιπή δέσμευση.

Μια πρόταση δεν μπορεί να υποβληθεί αν η οικονομική συμβολή οποιουδήποτε από τους δικαιούχους στον προϋπολογισμό του έργου είναι μηδενική.

Επιπρόσθετα, στα έργα όπου εμπλέκονται δημόσιοι φορείς ως συντονιστές και/ή συνδικαιούχοι, το άθροισμα της χρηματοδοτικής συνεισφοράς τους στον προϋπολογισμό του έργου πρέπει να ξεπερνά (κατά 2% τουλάχιστον) το άθροισμα του κόστους αμοιβών προσωπικού που δεν θεωρείται «πρόσθετο». Για λεπτομέρειες, ανατρέξτε στην ενότητα 3.4 του παρόντος.

1.6.6 Ποια είναι η βέλτιστη ημερομηνία έναρξης και η βέλτιστη διάρκεια για ένα έργο;

Κατά την προετοιμασία του χρονικού σχεδιασμού του έργου, οι δικαιούχοι πρέπει να έχουν υπόψη τους την αναμενόμενη ημερομηνία υπογραφής των συμφωνητικών επιχορήγησης για

τα έργα LIFE 2019 όπως υποδεικνύεται στο Παράρτημα 1. Η πρώτη δυνατή ημερομηνία έναρξης για τα έργα αυτά επίσης ορίζεται στο Παράρτημα 1. Τυχόν κόστη πριν από την

ημερομηνία έναρξης του έργου δεν θα θεωρηθούν επιλέξιμα και δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στον προϋπολογισμό του έργου. Δεν υπάρχει προκαθορισμένη χρονική διάρκεια έργου για τα έργα LIFE. Σε γενικές γραμμές, η διάρκεια του έργου πρέπει να ανταποκρίνεται στον χρόνο που απαιτείται για την ολοκλήρωση όλων των δράσεων του έργου και για την επίτευξη όλων των στόχων του. Τα περισσότερα έργα διαρκούν 3-5 έτη.

Μόνο υπό εξαιρετικές περιστάσεις, η Αναθέτουσα Αρχή ενδέχεται να αποφασίσει να δώσει παράταση της διάρκειας του έργου. Η εμπειρία από τα προηγούμενα Προγράμματα LIFE έχει δείξει ότι πολλά έργα αντιμετώπισαν δυσκολίες να ολοκληρώσουν όλες τις δράσεις εντός της προταθείσας διάρκειας έργου, κυρίως εξαιτίας απρόβλεπτων καθυστερήσεων και δυσκολιών που προέκυψαν κατά το έργο. Ως εκ τούτου, συστήνεται έντονα στους δικαιούχους να εντάξουν ένα κατάλληλο περιθώριο ασφαλείας (για παράδειγμα, 6 μήνες) στο χρονοδιάγραμμα της πρότασής τους.

Οι δικαιούχοι πρέπει επίσης να γνωρίζουν ότι ένα έργο το οποίο έχει ολοκληρώσει όλες τις δράσεις του πριν από την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης δικαιούται να υποβάλει την τελική έκθεση νωρίτερα από το προγραμματισθέν και να λάβει την τελική πληρωμή του πριν από την επίσημη ημερομηνία ολοκλήρωσης έργου που αναφέρεται στο συμφωνητικό επιχορήγησης.

1.6.7 Πού μπορεί να πραγματοποιηθεί ένα έργο LIFE;

Τα έργα LIFE πραγματοποιούνται στο έδαφος των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Πρόγραμμα LIFE μπορεί να χρηματοδοτεί δραστηριότητες εκτός της Ένωσης και σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη⁶ (ΥΧΕ), υπό τον όρο ότι ο συντονιστής δικαιούχος εδρεύει εντός της ΕΕ και ότι παρέχονται σαφείς ενδείξεις ότι οι εν λόγω δραστηριότητες είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης και για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες (για παράδειγμα, δράσεις που αποσκοπούν στη διατήρηση των αποδημητικών πτηνών σε περιοχές διαχείμασης ή δράσεις που υλοποιούνται σε έναν διασυνοριακό ποταμό). Σημειώνεται ότι αυτό συμβαίνει απολύτως κατ' εξαίρεση, καθώς συνήθως οι δράσεις πρέπει να πραγματοποιούνται εντός της Ένωσης. Ωστόσο, αν το υπό εξέταση πρόβλημα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί επιτυχώς ή με αποδοτικό τρόπο χωρίς να ληφθούν δράσεις και σε χώρες εκτός ΕΕ, η δυνατότητα αυτή παρέχεται. Ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία που να αιτιολογούν την ανάγκη για τις συγκεκριμένες δράσεις εκτός ΕΕ είναι απαραίτητο να συμπεριληφθούν στην περιγραφή κάθε μίας από αυτές τις δράσεις, στις σχετικές φόρμες.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας που διατυπώνονται στην ανακοίνωση αριθ. 2013/C-205/05 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ C-205 της 19/07/2013, σ. 9-11) αναφορικά με την επιλεξιμότητα ισραηλινών οντοτήτων και των δραστηριοτήτων τους στα κατεχόμενα από το Ισραήλ εδάφη από τον Ιούνιο του 1967, για επιχορηγήσεις, βραβεία και χρηματοδοτικά μέσα χρηματοδοτούμενα από την Ένωση μετά το 2014, ισχύουν για όλες τις δράσεις στο πλαίσιο αυτής της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των τρίτων μερών που αναφέρονται στο άρθρο 137 του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Κανονισμού.

1.6.8. Ποιος πρέπει να διαχειρίζεται ένα έργο LIFE;

Προβλέπεται ότι τη διαχείριση του έργου αναλαμβάνει το προσωπικό του συντονιστή

⁶ Σε συμφωνία με το Άρθρο 6 του Κανονισμού του LIFE και της Απόφασης 2001/882/EK (απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ).

δικαιούχου. Ωστόσο, εφόσον αυτό αιτιολογηθεί κατάλληλα, τη διαχείριση μπορεί να αναλάβει ένας συνδικαιούχος ή ένας υπεργολάβος υπό τον άμεσο έλεγχο του συντονιστή δικαιούχου. Πολύ συχνά η καλή διαχείριση έργου υπονοεί την εμπλοκή ενός διαχειριστή έργου πλήρους απασχόλησης για τον ομαλό συντονισμό και την υλοποίηση του έργου.

Η πρόταση πρέπει να περιγράφει ξεκάθαρα ποιος θα είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του έργου, τι αριθμός προσωπικού και πόσος χρόνος θα αφιερωθεί στη συγκεκριμένη εργασία και πώς και από ποιον θα λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με το έργο κατά την περίοδο υλοποίησής του (δηλαδή πώς και από ποιον θα γίνεται ο έλεγχος της διαχείρισης έργου).

1.6.9 Ανάθεση δραστηριοτήτων του έργου σε τρίτους

Οι δικαιούχοι οφείλουν να διαθέτουν την τεχνική και οικονομική δυνατότητα και ικανότητα εκτέλεσης των δραστηριοτήτων του προτεινόμενου έργου. Κατά συνέπεια, προβλέπεται ότι το ποσοστό του προϋπολογισμού έργου που αφορά εξωτερική βοήθεια πρέπει να παραμείνει κάτω του 35%. Υψηλότερα ποσοστά γίνονται δεκτά μόνο εφόσον υπάρξει επαρκής σχετική αιτιολόγηση στην πρόταση έργου.

Σε περίπτωση οποιασδήποτε εξωτερικής βοήθειας, πρέπει να γίνουν σεβαστοί οι Γενικοί Όροι του Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE.

Σύμφωνα με το άρθρο 19(3) του Κανονισμού, συστήνεται έντονα στους δικαιούχοι (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) να χρησιμοποιήσουν ένα σύστημα «πράσινων» συμβάσεων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει συντάξει έναν οδηγό για το θέμα αυτό. Βρείτε περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm

1.6.10 Υπό ποιες προϋποθέσεις καλύπτει διακρατικά έργα το LIFE;

Ο Κανονισμός LIFE επισημαίνει ότι κατά την επιλογή των έργων προς συγχρηματοδότηση, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να λάβει ιδιαίτερα υπόψη της τα διακρατικά έργα, εφόσον η διακρατική συνεργασία αποτελεί καθοριστικό εχέγγυο για την προστασία του περιβάλλοντος ή της φύσης. Με βάση το κριτήριο ανάθεσης 6, μια πρόταση θα λαμβάνει υψηλότερη βαθμολογία αν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία της διακρατικής προσέγγισης. Εφόσον προσκομιστούν τέτοια στοιχεία, η πρόταση ενδέχεται να λάβει υψηλότερη βαθμολογία στη διαδικασία επιλογής έργων και συνεπώς θα έχει υψηλότερες πιθανότητες να επιλεγεί προς συγχρηματοδότηση.

Σημείωση: Η έννοια του «διακρατικού» όπως προβλέπεται στον Κανονισμό LIFE καλύπτει μόνο τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, καθώς και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα LIFE στο πλαίσιο του άρθρου 5 του Κανονισμού LIFE. Δραστηριότητες εκτός της Ένωσης ή σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη, αν και είναι δυνατές σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού LIFE, δεν λαμβάνουν επιπλέον βαθμολογία σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης 6.

1.6.11 Πόσο εκτενής οφείλει να είναι μια πρόταση LIFE;

Μια πρόταση οφείλει να είναι όσο το δυνατόν πιο συνοπτική και σαφής γίνεται. Οι αιτούντες πρέπει να αποφύγουν ογκώδεις προτάσεις και υπερβολικά λεπτομερείς περιγραφές των περιοχών του έργου, περιβαλλοντικών τεχνολογιών, καταλόγων ειδών, κ.λπ.

Ωστόσο, είναι απαραίτητη η παροχή ξεκάθαρων και αναλυτικών περιγραφών για όλες τις δράσεις του έργου. Πρέπει να περιληφθούν χάρτες στα παραρτήματα όπου αυτό είναι χρήσιμο προκειμένου να διευκρινιστεί η τοποθεσία των προτεινόμενων δράσεων (τονίζεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η συμπερίληψη χαρτών είναι υποχρεωτική).

Δεν πρέπει να υποβληθούν φυλλάδια, βιογραφικά σημειώματα και παρόμοια έγγραφα, και σε αντίθετη περίπτωση θα αγνοηθούν.

1.6.12 Εν εξελίξει δραστηριότητες

Δράσεις ήδη σε εξέλιξη πριν από την έναρξη του έργου δεν είναι επιλέξιμες.

Όταν οι δράσεις που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου διαφέρουν σημαντικά από προηγούμενες ή εν εξελίξει δραστηριότητες σε όρους συχνότητας ή έντασης, δεν θεωρούνται δράσεις σε εξέλιξη. Ο αιτών οφείλει να περιλάβει επαρκείς πληροφορίες στην πρόταση ώστε να εκτιμηθεί αυτό το ζήτημα.

Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση δράσεων που πραγματοποιήθηκαν και ολοκληρώθηκαν στο παρελθόν και οι οποίες προτείνεται να επαναληφθούν με παρόμοια συχνότητα ή ένταση κατά τη διάρκεια του έργου, ο αιτών πρέπει να παράσχει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι εν λόγω δράσεις δεν θα λάμβαναν χώρα χωρίς το έργο LIFE.

1.6.13 Βιωσιμότητα του έργου και των δράσεών του

Τα έργα LIFE εκπροσωπούν μια σημαντική επένδυση, και η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδει μεγάλη σημασία στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των επενδύσεων αυτών. Η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα γίνεται κατανοητή ως η δυνατότητα διατήρησής τους μετά την υλοποίηση του έργου, από πλευράς δυνατότητας συνέχισης, αναπαραγωγής ή μεταφοράς. Είναι υποχρεωτικό καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, οι δικαιούχοι να λάβουν υπόψη τους τη διασφάλιση, διατήρηση, ανάπτυξη και χρήση ή αναπαραγωγή/μεταφορά αυτών των επενδύσεων μετά την ολοκλήρωση του έργου. Η επιτυχής συνέχιση, αναπαραγωγή και/ή μεταφορά προϋποθέτουν τη χάραξη στρατηγικής με ενέργειες που θα πολλαπλασιάζουν τον αντίκτυπο των αποτελεσμάτων των έργων και θα διασφαλίζουν την ευρύτερη διείσδυσή τους σε μεγάλες μάζες του πληθυσμού κατά τη διάρκεια του έργου και/ή σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα μετά το τέλος του προγράμματος LIFE. Η διαδικασία αυτή υπερβαίνει τη μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση και αφορά την εφαρμογή των λύσεων που αναπτύσσονται και/ή εφαρμόζονται στο πλαίσιο του έργου και μετά το τέλος του έργου σε άλλους τομείς ή για διαφορετικό σκοπό.

1.6.14 Ερευνητικές δραστηριότητες και υποδομές μεγάλου μεγέθους

Αν και οι ερευνητικές δραστηριότητες λαμβάνουν ευρωπαϊκή χρηματοδότηση μέσω του «Ορίζοντα 2020: Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020)»⁷, είναι δυνατή η διεξαγωγή περιορισμένου βαθμού έρευνας στο πλαίσιο ενός έργου LIFE, με σκοπό τη βελτίωση και την ενίσχυση της γνώσης πάνω στην οποία στηρίζεται το έργο. Η έρευνα οφείλει να είναι αυστηρώς περιορισμένη και άμεσα σχετιζόμενη με τους στόχους του έργου. Ο αιτών πρέπει να εξηγήσει αναλυτικά γιατί η σωστή υλοποίηση του έργου βασίζεται στις συγκεκριμένες ερευνητικές δραστηριότητες, καταδεικνύοντας ότι η υφιστάμενη επιστημονική βάση είναι ανεπαρκής, και πώς θα χρησιμοποιηθεί η νέα γνώση για την εφαρμογή των δράσεων του έργου και την επίτευξη των στόχων του. Σε αυτή την περίπτωση, οι επιστημονικές δημοσιεύσεις θεωρούνται σημαντικά παραδοτέα του έργου.

Τα έργα με αντικείμενο την κατασκευή μεγάλων υποδομών δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος LIFE και ως εκ τούτου δεν είναι επιλέξιμα. Ένα έργο θεωρείται

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης του «Ορίζοντα 2020: Πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020)» και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1906/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 81).

ότι αφορά την κατασκευή μεγάλων υποδομών εφόσον το πραγματικό κόστος⁸ «μίας μονάδας υποδομής» ξεπερνά τα 500.000 ευρώ. Με τον όρο «μία μονάδα υποδομής» νοούνται όλα τα στοιχεία που περιγράφονται στη φόρμα F4a και τα οποία εξασφαλίζουν φυσικά τη λειτουργικότητα της επένδυσης υποδομής (π.χ. για γέφυρες μετακίνησης ειδών της άγριας πανίδας, εμπόδια, σημάσεις, κ.λπ.).

Το συγκεκριμένο ποσό δύναται κατ' εξαίρεση να ξεπεραστεί εφόσον στην πρόταση παρασχεθούν πλήρη τεχνολογικά αιτιολογικά στοιχεία που να καταδεικνύουν την αναγκαιότητα της υποδομής για τη διασφάλιση ουσιαστικής συμβολής στους στόχους των άρθρων 10, 11 ή 12 του Κανονισμού LIFE.

1.6.15 Συμπληρωματικότητα με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κανονισμού LIFE, οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα LIFE πρέπει να διασφαλίζουν την ύπαρξη συνεκτικότητας και συνεργειών, και να αποφεύγουν τις αλληλεπικαλύψεις με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ένωσης. Συγκεκριμένα, η Αναθέτουσα Αρχή και τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίσουν τον συντονισμό με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020».

Είναι, συνεπώς, αναγκαίο για τους δικαιούχους να εξετάσουν επισταμένως πριν από την υποβολή της πρότασης αν οι προτεινόμενες δράσεις του έργου τους **στην πράξη θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν ή χρηματοδοτούνται ήδη** μέσω άλλων κεφαλαίων της ΕΕ.

Οι δικαιούχοι οφείλουν να ενημερώσουν την Αναθέτουσα Αρχή για οποιαδήποτε σχετική χρηματοδότηση που έχουν λάβει από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς και για τυχόν σχετικές τρέχουσες αιτήσεις χρηματοδότησής τους από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι δικαιούχοι οφείλουν επίσης να επιβεβαιώσουν ότι δεν λαμβάνουν εν ενεργεία λειτουργικές επιχορηγήσεις από το LIFE (ή άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα) τα οποία μπορεί να οδηγήσουν σε διπλή χρηματοδότηση.

Εάν δεν υπάρξει τέτοια διευκρίνιση στην κατάλληλη φόρμα A7, η πρόταση ενδέχεται να απορριφθεί.

Λάβετε υπόψη ότι το θέμα αυτό αποτελεί ζήτημα διαρκώς μεγαλύτερης προσοχής, καθώς υπάρχουν στοιχεία ότι ένας αυξανόμενος αριθμός παρόμοιων ή ίδιων προτάσεων υποβάλλονται σε διάφορα προγράμματα. Οι συμβαλλόμενες αρχές διενεργούν ολοένα και πιο ενδελεχείς ελέγχους και επανελέγχους. Σε περίπτωση που δεν δηλωθεί ότι η ίδια ή μια παρόμοια πρόταση έχει υποβληθεί σε άλλο πρόγραμμα (ή, στη χειρότερη περίπτωση, χρηματοδοτείται ήδη εν μέρει) είναι πιθανό να προκύψουν σοβαρές συνέπειες.

Επιπλέον, κατά το στάδιο αναθεώρησης του έργου, η εθνική αρχή ενδέχεται επίσης να κληθεί να υποδείξει τα βήματα που ελήφθησαν προκειμένου να διασφαλιστεί ο συντονισμός και η συμπληρωματικότητα της χρηματοδότησης LIFE με άλλα προγράμματα ευρωπαϊκής χρηματοδότησης.

Αντιθέτως, έργα τα οποία παρουσιάζουν συνέργειες με διαφορετικές πολιτικές της ΕΕ από αυτές που καλύπτει το Πρόγραμμα LIFE, καθώς και με άλλους μηχανισμούς χρηματοδότησης

⁸ Actual cost / Πραγματικό κόστος: Το πλήρες κόστος της υποδομής χωρίς να υπολογίζεται κάποια απόσβεση.

της ΕΕ θα λάβουν επιπλέον βαθμολογία κατά τη διαδικασία αξιολόγησης (κριτήριο ανάθεσης 6), ανάλογα με το εύρος και την ποιότητα των εν λόγω συνεργειών. Παράδειγμα τέτοιων συνεργειών μπορεί να είναι ένα έργο που αποσκοπεί στη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων, και παράλληλα ενισχύει την κοινωνική ενσωμάτωση.

1.6.16 Προτάσεις που αποτελούν συνέχιση προηγούμενων έργων LIFE ή βασίζονται σε προηγούμενα έργα LIFE

Εάν ο αιτών προτείνει τη συνέχιση ενός προηγούμενου έργου LIFE, οφείλει να περιγράψει με σαφήνεια στη φόρμα A7 γιατί απαιτείται μια περαιτέρω φάση του έργου και πώς αυτή θα συμπληρώσει τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν με το προηγούμενο έργο. Στο πεδίο περιβιωσιμότητας (φόρμα B6), ο αιτών πρέπει επίσης να εξηγήσει με ποιον τρόπο θα διασφαλιστεί η περαιτέρω συνέχιση του έργου με πόρους εκτός του Προγράμματος LIFE. Τέλος, είναι εξίσου σημαντικό ο αιτών να παράσχει αναλυτικές πληροφορίες στην περιγραφή κάθε μίας από τις κύριες δράσεις (φόρμες C) για τον τρόπο με τον οποίο κάθε δράση ενισχύει και συμπληρώνει την παρόμοια δράση που εκτελέστηκε κατά το προηγούμενο έργο.

Οι αιτούντες οφείλουν επίσης να δείξουν ότι έχουν λάβει υπόψη άλλα έργα LIFE που έχουν χρηματοδοτηθεί και τα οποία έχουν ως στόχο παρόμοια θέματα. Θα χρειαστεί να εξηγήσουν πώς η πρότασή τους στηρίζεται σε αυτά ή διαφέρει από αυτά, και πώς θα συντονιστεί μαζί τους εφόσον αυτά είναι ακόμα εν εξελίξει.

Τα συγκεκριμένα θέματα θα εξεταστούν προσεκτικά κατά τη διαδικασία αξιολόγησης. Η μη παροχή ολοκληρωμένης σχετικής πληροφόρησης θα επηρεάσει αρνητικά την τελική βαθμολογία της πρότασης.

1.6.17 Ποσοτικοποίηση των περιβαλλοντικών οφελών

Οι βελτιωμένες επιδόσεις/πλεονεκτήματα που συνεπάγεται η προτεινόμενη λύση πρέπει να είναι μετρήσιμα όσον αφορά τα αναμενόμενα περιβαλλοντικά οφέλη. Πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένα, ρεαλιστικά και ποσοτικοποιημένα, και να παρουσιάζονται σύμφωνα με μια προσέγγιση κύκλου ζωής όπου αυτό απαιτείται. Αυτό γίνεται συγκρίνοντας αναλυτικά τα αναμενόμενα μελλοντικά οφέλη με την τρέχουσα κατάσταση που εκτιμάται ή μετράται κατά την έναρξη του έργου. Σε αυτό το πλαίσιο και σε ό,τι αφορά την ολοκληρωμένη πρόταση, θα διασφαλιστεί η συνοχή ανάμεσα στα περιβαλλοντικά οφέλη που περιγράφονται στις ανάλογες φόρμες, με τις τιμές που αναγράφονται στον πίνακα με τους βασικούς δείκτες LIFE σε επίπεδο έργου.

1.6.18 Συντονισμός πολλαπλών προτάσεων με στόχο το ίδιο ή συναφές θέμα

Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι υποβάλλεται αυξανόμενος αριθμός προτάσεων με στόχο το ίδιο ή παρόμοιο θέμα, συχνά ακόμα και μέσα στο ίδιο κράτος μέλος, χωρίς κάποιον ξεκάθαρο ορθολογιστικό και συντονιστικό μηχανισμό. Αυτό συμβαίνει πιο συχνά στον τομέα προτεραιότητας Φύση και Βιοποικιλότητα.

Για να αποφευχθούν τέτοιες καταστάσεις, συστήνεται έντονα στους αιτούντες να επικοινωνούν με τα Εθνικά Σημεία Επαφής (<https://ec.europa.eu/easme/en/section/life/life-national-contact-points>) ώστε να ελέγχουν αν το θέμα που πραγματεύονται αποτελεί ήδη αντικείμενο άλλων αιτήσεων. Εάν ισχύει αυτό, προτείνεται στους αιτούντες να επιδιώξουν συνεργασίες για την αποφυγή ενδεχόμενων επικαλύψεων και την αύξηση των συνεργειών.

1.7 Ρήτρα προστασίας προσωπικών δεδομένων

Τα προσωπικά δεδομένα που παρέχονται μαζί με την πρότασή σας, και πιο συγκεκριμένα το όνομα, η διεύθυνση και άλλα στοιχεία επικοινωνίας των δικαιούχων και των συγχρηματοδοτών, αποθηκεύονται σε μια βάση δεδομένων με τίτλο ESAP, η οποία κοινοποιείται στους οργανισμούς και τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και σε μια ομάδα εξωτερικών αξιολογητών, οι οποίοι δεσμεύονται από συμφωνία εμπιστευτικότητας. Η βάση ESAP χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη διαχείριση της αξιολόγησης των προτάσεων LIFE.

Τα ίδια προσωπικά δεδομένα των επιτυχόντων έργων θα μεταφερθούν σε μια άλλη βάση δεδομένων με τίτλο BUTLER, η οποία θα κοινοποιηθεί στους οργανισμούς και τις υπηρεσίες της Ένωσης, καθώς και σε μία εξωτερική ομάδα παρακολούθησης, τα μέλη της οποίας δεσμεύονται από συμφωνία εμπιστευτικότητας. Η βάση BUTLER χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη διαχείριση έργων LIFE.

Στον ιστότοπο LIFE δημοσιεύεται και διατίθεται στο ευρύ κοινό περίληψη του έργου, συμπεριλαμβανομένης της ονομασίας του συντονιστή δικαιούχου και των στοιχείων επικοινωνίας του. Κάποια στιγμή, ο συντονιστής δικαιούχος θα κληθεί να ελέγξει την ακρίβεια αυτής της περίληψης.

Ο κατάλογος με τους επιτυχόντες δικαιούχους και τα σχετικά επιχορηγούμενα ποσά ανά επιλεγμένο έργο θα δημοσιευθεί επίσης σε μια δημόσια βάση δεδομένων με τίτλο Financial Transparency System (Σύστημα Δημοσιονομικής Διαφάνειας)⁹.

Η Αναθέτουσα Αρχή ή οι ανάδοχοι αυτής έχουν επίσης τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν τα προσωπικά δεδομένα των μη επιτυχόντων αιτούντων, για επόμενες ενέργειες που σχετίζονται με μελλοντικές αιτήσεις.

Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, θα επεξεργαστούν δεδομένα σε εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2018/1725 για την προστασία των φυσικών προσώπων σε σχέση με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τα ινστιτούτα, τα σώματα, τα γραφεία και τις υπηρεσίες της ΕΕ. Εκτός αν δηλωθεί διαφορετικά, οι ερωτήσεις και οποιαδήποτε προσωπικά δεδομένα ζητηθούν που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της πρότασης σύμφωνα με τις προδιαγραφές της πρόσκλησης, θα επεξεργαστούν αποκλειστικά για αυτό το σκοπό από τον Επικεφαλής της Μονάδας Eco-innovation και LIFE της EASME.

Λεπτομέρειες σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι διαθέσιμες στη δήλωση προστασίας προσωπικών δεδομένων: <https://ec.europa.eu/easme/sites/easme-site/files/privacy-statement-calls-easme.pdf>

Προσωπικά δεδομένα μπορεί να καταγραφούν στο σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού (EDES) από την EASME, αν κάποιος από τους δικαιούχους είναι σε μια από τις καταστάσεις που περιγράφονται στα άρθρα 136 και 141 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2018/1046[<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046>]. Για περισσότερες πληροφορίες δείτε τη δήλωση προστασίας προσωπικών δεδομένων στο: https://ec.europa.eu/info/data-protection-public-procurement-procedures_en

Η υποβολή μιας πρότασης υπονοεί ότι αποδέχεστε την ως ανωτέρω διάθεση των προσωπικών δεδομένων που περιέχονται στην πρότασή σας. Τα εν λόγω δεδομένα δεν

⁹ [Financial Transparency System \(FTS\) - Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#)

θα χρησιμοποιηθούν με κανέναν άλλον τρόπο ή για κανέναν άλλον σκοπό εκτός από αυτούς που περιγράφονται παραπάνω.

2. LIFE Φύση και βιοποικιλότητα

2.1 Τι είναι το LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα;

Το **LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα** στοχεύει ειδικά να συμβάλει στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής και της νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα της φύσης και της βιοποικιλότητας. Τα χρηματοδοτούμενα έργα πρέπει να έχουν προστιθέμενη αξία για την Ένωση και να δρουν συμπληρωματικά με δράσεις που μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση στο πλαίσιο άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών προγραμμάτων κατά την περίοδο 2014-2020.

Ο τομέας προτεραιότητας **LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα** επικεντρώνεται στα εξής θέματα:

- Συμβολή στην ανάπτυξη και υλοποίηση της πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης στον τομέα της φύσης και της βιοποικιλότητας, στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Ένωσης για τη Βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020¹⁰, και των οδηγιών για τα πτηνά και τους οικοτόπους¹¹.
- Υποστήριξη της περαιτέρω ανάπτυξης, υλοποίησης και διαχείρισης του δικτύου *Natura 2000*.
- Βελτίωση της γνωστικής βάσης για την ανάπτυξη, υλοποίηση, εκτίμηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της πολιτικής και νομοθεσίας της ΕΕ για τη φύση και τη βιοποικιλότητα, και για την εκτίμηση και παρακολούθηση των παραγόντων, πιέσεων και αποκρίσεων που έχουν επιπτώσεις στη φύση και τη βιοποικιλότητα.

Υπάρχουν δύο διαφορετικές κατηγορίες έργων που αποσκοπούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά μεταξύ τους: Τα έργα **LIFE Φύση (NAT)** και τα έργα **LIFE Βιοποικιλότητα (BIO)**. Κάθε προτεινόμενο έργο που υποβάλλεται στο πλαίσιο του τομέα προτεραιότητας **LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα** πρέπει να ανήκει είτε στην κατηγορία **LIFE Φύση** είτε στην κατηγορία **LIFE Βιοποικιλότητα**.

Το Παράρτημα III του Κανονισμού LIFE περιγράφει τις θεματικές προτεραιότητες για κάθε μία κατηγορία, ως εξής:

Θεματικές προτεραιότητες για τα έργα LIFE Φύση: δραστηριότητες για την εφαρμογή των οδηγιών για τα πτηνά και/ή τους οικοτόπους, και ειδικότερα:

- (i) Δραστηριότητες που αποσκοπούν στη βελτίωση του καθεστώτος διατήρησης οικοτόπων και ειδών, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων οικοτόπων και ειδών, και των ειδών πτηνών, που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση
- (ii) Δραστηριότητες στήριξης των βιογεωγραφικών σεμιναρίων του δικτύου *Natura 2000*
- (iii) Ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για την εφαρμογή πλαισίων δράσης προτεραιότητας.

¹⁰ COM(2011) 244 τελικό – Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 <http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/2020.htm>

¹¹ Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:020:0007:0025:EL:PDF>
Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/index_en.htm

Θεματικές προτεραιότητες για τα έργα LIFE Βιοποικιλότητα: δραστηριότητες για την εφαρμογή της ενωσιακής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα έως το 2020, και ειδικότερα:

- (i) Δραστηριότητες που έχουν στόχο να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου 2¹².
- (ii) Δραστηριότητες που επιδιώκουν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων 3¹³, 4¹⁴ και 5¹⁵.

Συνεπώς, το *LIFE Φύση* σχετίζεται ειδικά με τους στόχους των οδηγιών για τα πτηνά και τους οικοτόπους, ενώ το *LIFE Βιοποικιλότητα* δεν περιορίζεται μόνο σε αυτούς, αλλά υποστηρίζει την ευρύτερη υλοποίηση της ενωσιακής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα έως το 2020. Ένα έργο διατήρησης της φύσης το οποίο επικεντρώνεται **αποκλειστικά** σε είδη/οικοτόπους που αναφέρονται στις οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους, πρέπει υπό κανονικές συνθήκες να υποβληθεί ως έργο του τομέα προτεραιότητας *LIFE Φύση*. Κατά πάσα πιθανότητα, άλλα έργα θα ικανοποιούν καλύτερα τις απαιτήσεις του τομέα προτεραιότητας *LIFE Βιοποικιλότητα* (σημείωση: Οι προτάσεις που υποβάλλονται ως NAT ή BIO αξιολογούνται βάσει της αντίστοιχης κατηγορίας, χωρίς δυνατότητα ανακατάταξης).

Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, τονίζουμε ότι το δίκτυο προστατευόμενων περιοχών *Natura 2000* εξακολουθεί να αποτελεί το βασικό μέσο της ΕΕ στον αγώνα μας ενάντια στην απώλεια της βιοποικιλότητας. Στο πλαίσιο των κλασικών έργων *LIFE Φύση*, οι περισσότεροι από τους στόχους που ορίζονται στη Στρατηγική της Ένωσης για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 μπορούν να καλυφθούν αποτελεσματικά στο πλαίσιο του δικτύου *Natura 2000*. Για παράδειγμα, ο έλεγχος των χωροκατακτητικών ξένων ειδών μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω προγραμμάτων ελέγχου και εξάλειψής τους εντός και γύρω από τις περιοχές *Natura 2000*, η ανάπτυξη πράσινων υποδομών μπορεί να υποστηριχθεί μέσω των προβλέψεων συνδεσιμότητας του δικτύου, ενώ η διατήρηση ή η ενίσχυση των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων (όπως η προστασία από πλημμύρες, η βελτίωση της ποιότητας του νερού, κ.λπ.) μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω δραστηριοτήτων διατήρησης της φύσης που οδηγούν στην προστασία και την ενίσχυση των συγκεκριμένων λειτουργιών σε κάποια τοποθεσία ή για το σύνολο του δικτύου σε κάποια περιοχή.

Το *LIFE Βιοποικιλότητα* επικεντρώνεται στους στόχους 2 έως 5 της Στρατηγικής της Ένωσης για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020. Τα πλέον κατάλληλα έργα *LIFE Βιοποικιλότητα* εφαρμόζουν καινοτόμες προσεγγίσεις ή διερευνούν τομείς και διαδικασίες που δεν αποτελούν στόχο των κλασικών έργων *LIFE Φύση*. Οι αιτούντες πρέπει να διαβάσουν προσεκτικά τα θέματα έργων στον τομέα προτεραιότητας *LIFE Βιοποικιλότητα* ώστε να κατανοήσουν σε ποιες κατηγορίες μπορεί να θεωρηθεί συναφής η βέλτιστη πρακτική.

Τα έργα *LIFE Φύση* και *LIFE Βιοποικιλότητα* οφείλουν να επικεντρώνονται κατά προτεραιότητα στη διατήρηση της φύσης και/ή στην ανασχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων. Ένα έργο το οποίο ενδέχεται να έχει θετικό αλλά *δευτερεύοντα* αντίκτυπο στη φύση και τη βιοποικιλότητα και του οποίου ο κύριος στόχος συνδέεται με άλλη θεματική προτεραιότητα (π.χ. ύδατα) δεν πρέπει να υποβληθεί στο πλαίσιο του *LIFE Φύση* και *Βιοποικιλότητα*. Ανατρέξτε στα έγγραφα *Οδηγίες για αιτούντες 2019 - LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων* και *LIFE Orientation Document (Έγγραφο*

¹² Στόχος 2: Διατήρηση και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους.

¹³ Στόχος 3: Αύξηση της συμμετοχής της γεωργίας και της δασοπονίας στη βιοποικιλότητα.

¹⁴ Στόχος 4: Διασφάλιση της βιώσιμης χρήσης των αλιευτικών πόρων.

¹⁵ Στόχος 5: Καταπολέμηση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

Προσανατολισμού LIFE) για περισσότερες λεπτομέρειες. Ένα έργο που αφορά τη διατήρηση της φύσης και/ή την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων, το οποίο στοχεύει κατά κύριο λόγο σε εκστρατείες ευαισθητοποίησης πρέπει να υποβληθεί στο πλαίσιο του LIFE Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIE).

Τα έργα LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα πρέπει να στοχεύουν μόνο στην **άγρια** πανίδα και χλωρίδα και φυσικούς ή ημιφυσικούς οικοτόπους. Έργα ή δράσεις στο πλαίσιο έργων που στοχεύουν στη διατήρηση οικόσπιτων ειδών ή ποικιλιών φυτών ή ζώων **δεν είναι επιλέξιμα**.

Ενώ το μεγαλύτερο μέρος του Natura 2000 αποτελείται από περιοχές όπου η ανθρώπινη δραστηριότητα έχει επηρεάσει δραστικά τη φύση και το τοπίο, διατηρούνται ακόμα ορισμένα σημαντικά παραδείγματα περιοχών που χαρακτηρίζονται από άγρια ή σχεδόν άγρια φύση. Η Επιτροπή δημοσίευσε τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη διαχείριση της άγριας φύσης στο Natura 2000¹⁶ υποδεικνύοντας ότι αυτές οι περιοχές πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής. Σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, και ειδικά στο πλαίσιο του δικτύου Natura 2000, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι υπάρχει ένα εύρος περισσότερο ή λιγότερο άγριων περιοχών ανάλογα με τον βαθμό της ανθρώπινης παρέμβασης. Υπό αυτή την έννοια, ο όρος «άγρια φύση» είναι σχετικός και μπορεί να μετρηθεί βάσει μιας κλίμακας, με την άγρια φύση στο ένα άκρο και την περιθωριακή χρησιμοποιούμενη γη (marginal used land) στο άλλο. Η διαδικασία αποκατάστασης της άγριας φύσης αφορά τη μετακίνηση περιοχών προς την κατεύθυνση της μικρότερης παρέμβασης, με τελευταίο στάδιο την άγρια φύση. Η συγκεκριμένη διαδικασία βασίζεται στη χρήση φυσικών διαδικασιών ώστε να εδραιωθούν βιώσιμα και αποδοτικά συστήματα διαχείρισης στις περιοχές Natura 2000, προκειμένου να αποφευχθούν επαναλαμβανόμενες ενέργειες διαχείρισης. Οι αιτούντες πρέπει να εξετάσουν αυτή την προσέγγιση όποτε οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι αποτελεί την οικονομικά αποδοτικότερη προσέγγιση για να διασφαλιστεί η ευνοϊκότερη κατάσταση διατήρησης των οικοτόπων και των ειδών. Προφανώς δεν θα έρθει να αντικαταστήσει τις βέλτιστες πρακτικές που χρησιμοποιούνται ήδη, αλλά θα μπορούσε να δοκιμαστεί ως ένας συμπληρωματικός τρόπος διατήρησης της βιοποικιλότητας για τα είδη και τους οικοτόπους που αναφέρονται στις οδηγίες οικοτόπων και πτηνών. Όπου αυτό είναι σχετικό, οι αιτούντες θα ήταν καλό κατά την προετοιμασία των προτάσεών τους να λάβουν υπόψη τις κατευθυντήριες οδηγίες που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Το δίκτυο Natura 2000 είναι το μεγαλύτερο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών στον κόσμο. Μεγάλο μέρος του δικτύου είναι ιδιόκτητο. Η επιτυχία του δικτύου Natura 2000 θα είναι δυνατή μόνο μέσω μιας ευρύτερης ενεργού συμμετοχής ιδιοκτητών και χρηστών γης.

Το ζήτημα αυτό αναλύθηκε σε δύο έγγραφα¹⁷ που παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες για την διατήρηση σε ιδιωτικές εκτάσεις ΕΕ συγκρίνοντάς το με παρόμοιες πρωτοβουλίες σε άλλα μέρη του κόσμου.

Η ιδιωτική προστασία της γης αποτελεί πλέον μια από τις δράσεις του Σχεδίου Δράσης για τη Φύση, τον Άνθρωπο και την Οικονομία¹⁸. Έχουν χρηματοδοτηθεί δύο προπαρασκευαστικά έργα LIFE¹⁹ και

¹⁶ <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/wilderness/pdf/WildernessGuidelines.pdf>

¹⁷ LIFE και Επιστάσια Γης:

http://ec.europa.eu/environment/archives/life/publications/lifepublications/generalpublications/documents/life_land_stewardship.pdf

Εναλλακτικοί τρόποι για την υποστήριξη της διατήρησης σε ιδιωτικές εκτάσεις:

http://ec.europa.eu/environment/archives/life/publications/lifepublications/generalpublications/documents/support_land_conservation.pdf

¹⁸ http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/index_en.htm

¹⁹ Land Is Forever (LIFE LIFE): <https://www.europeanlandowners.org/projects/land-is-for-ever/>;

έχουν ως στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη ιδιωτικών πρωτοβουλιών διατήρησης της γης και τη δημιουργία του ευρωπαϊκού δικτύου προστασίας των γης.

Οι υποψήφιοι καλούνται επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο ιδιωτικής διατήρησης της γης στο σχεδιασμό των έργων τους και να αξιολογήσουν την εμπειρία και τις διαθέσιμες γνώσεις. Ο συντονισμός με τα προαναφερθέντα προπαρασκευαστικά έργα θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη όποτε χρειάζεται.

Περισσότερα από τα μισά ειδών πουλιών και ψαριών που συμπεριλαμβάνονται στις Οδηγίες έχει ήδη εξεταστεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων LIFE στο παρελθόν. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει μεγάλος αριθμός ειδών μεταξύ των ασπόνδυλων, των ερπετών ή των αγγειοφύτων που δεν έχουν συμπεριληφθεί στα έργα μέχρι στιγμής.

Στο πλαίσιο αυτό, οι υποψήφιοι καλούνται να εξετάσουν τις συστάσεις της θεματικής συνάντησης LIFE 2018 για τα Ασπόνδυλα, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα ασπόνδυλα δεν είχαν ακόμη εκπροσωπηθεί καλά στο πρόγραμμα LIFE. Συνιστάται τα έργα αυτά να επικεντρώνονται στην ποιότητα των οικοτόπων για τα στοχευόμενα είδη και στη συνεκτικότητα των οικοτόπων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Επιπλέον, τα έργα αυτά πρέπει πάντα να επικεντρώνονται στη βελτίωση της αντίληψης του κοινού για τα ασπόνδυλα και να γνωστοποιούν τη σημασία των ασπόνδυλων για τη βιοποικιλότητα και ως προς τον λειτουργικό τους ρόλο (π.χ. επικονίαση).

2.2 LIFE Φύση

2.2.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής και στόχοι

Τα έργα *LIFE Φύση* έχουν ως στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη, υλοποίηση και διαχείριση του δικτύου *Natura 2000* κυρίως μέσω της εφαρμογής, ανάπτυξης, δοκιμής και επίδειξης προσεγγίσεων, βέλτιστων πρακτικών και λύσεων.

Τα έργα πρέπει να είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε να προσφέρουν προστιθέμενη αξία για την ΕΕ από πλευράς κάλυψης, οφελών διατήρησης, δυνατότητας αναπαραγωγής, δυνατότητας μεταφοράς και διασυννοριακών οφελών.

Καλύπτοντας μια έκταση, που αντιστοιχεί σήμερα στο 18% της χερσαίας επιφάνειας των κρατών μελών της ΕΕ, και πάνω από 217.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα θαλάσσιας περιοχής, το *Natura 2000* αποτελεί τον βασικό στυλοβάτη για τη βιοποικιλότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, ακόμη και υπό την προστασία του δικτύου *Natura 2000*, ένα σημαντικό ποσοστό πανίδας, χλωρίδας και φυσικών τύπων οικοτόπων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση, όπως ορίζεται από τις οδηγίες της ΕΕ για τα πτηνά και τους οικοτόπους, βρίσκεται σε μη ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης. Το *Natura 2000* βρίσκεται επίσης στο επίκεντρο των πράσινων υποδομών της Ευρώπης, παρέχοντας οφέλη μέσω των πολλαπλών υπηρεσιών των οικοσυστημάτων.

Ως εκ τούτου, τα επόμενα χρόνια, τα έργα με στόχο τη βελτίωση της διαχείρισης και/ή της αποκατάστασης των περιοχών του δικτύου *Natura 2000* θα εξακολουθούν να έχουν την πρώτη προτεραιότητα στο πλαίσιο της χρηματοδότησης *LIFE Φύση*. Τα είδη και οι οικοτόποι στα οποία εστιάζουν τα έργα *LIFE Φύση* πρέπει να ορίζονται στα παραρτήματα των οδηγιών της ΕΕ για τα πτηνά (2009/147/ΕΚ) και τους οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ).

Τα έργα *LIFE Φύση* επικεντρώνονται συνήθως σε συγκεκριμένα μέτρα διατήρησης και προσανατολίζονται στην επίτευξη αποτελεσμάτων. Δηλαδή, η υλοποίησή τους πρέπει να

οδηγεί σε άμεσες και βιώσιμες βελτιώσεις της κατάστασης διατήρησης των ειδών και των οικοτόπων για τα οποία προτείνονται ή ορίζονται οι περιοχές.

Η επιλεξιμότητα των δράσεων του έργου στο πλαίσιο του σκέλους *LIFE Φύση* καθορίζεται από τα είδη και/ή τους οικοτόπους που αποτελούν στόχο του έργου. Οι δράσεις μπορούν να διαχωριστούν ως εξής:

Δράσεις που συνδέονται με την περιοχή (site-based):

- Τα *είδη πτηνών* τα οποία αποτελούν στόχο δράσεων με βάση την περιοχή πρέπει να ορίζονται στο Παράρτημα I της οδηγίας για τα πτηνά ή να αναφέρονται ως αποδημητικά είδη των οποίων η έλευση είναι τακτική.
- *Οποιοσδήποτε τύπος/είδος οικοτόπου πέρα από τα είδη πτηνών* που αποτελούν στόχο του έργου πρέπει να ορίζεται στο Παράρτημα I ή II της οδηγίας για τους οικοτόπους. Οι δράσεις που συνδέονται με την περιοχή για είδη του Παραρτήματος IV που δεν ορίζονται στο Παράρτημα II ενδέχεται να είναι επικτές υπό ορισμένες συνθήκες (βλ. ενότητα 2.4.3).

Δράσεις που συνδέονται με τα είδη (και όχι με την περιοχή) (species-related):

- Τα *είδη πτηνών* που τίθενται υπό στόχευση πρέπει να ορίζονται στο Παράρτημα I ή II της οδηγίας των πτηνών ή να αναφέρονται τακτικά ως είδη αποδημητικών πτηνών.
- *Οποιοδήποτε είδος πέρα από τα είδη πτηνών* που αποτελούν στόχο του έργου πρέπει να ορίζεται στο Παράρτημα II, IV και/ή V της οδηγίας για τους οικοτόπους.

2.2.2 Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής

Τα έργα *LIFE Φύση* πρέπει να υλοποιούνται στις χερσαίες και/ή θαλάσσιες περιοχές των κρατών μελών της ΕΕ όπου ισχύουν οι οδηγίες της ΕΕ για τα πτηνά και τους οικοτόπους²⁰. Ωστόσο, συγκεκριμένες δράσεις εκτός της Ένωσης μπορούν να χρηματοδοτηθούν υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών εξηγεί αναλυτικά γιατί οι εν λόγω δράσεις είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες. Η διακρατική συνεργασία ενθαρρύνεται στις περιπτώσεις όπου βελτιώνει την αποτελεσματικότητα της προστιθέμενης αξίας των δράσεων του έργου για την ΕΕ.

2.2.3 Θέματα έργων

Σύμφωνα με το Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020, δίνεται προτεραιότητα στα ακόλουθα θέματα έργων που συμβάλλουν στον στόχο 1 της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 που αποσκοπεί στην πλήρη εφαρμογή των οδηγιών για τα πτηνά και τους οικοτόπους:

1. Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των διαφόρων τύπων οικοτόπων ή ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος²¹ σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΕ για τα πτηνά και τους οικοτόπους, με στόχευση στις **περιοχές του δικτύου Natura 2000** που προτείνονται ή ορίζονται για τους εν λόγω τύπους οικοτόπων ή τα εν λόγω είδη²².
2. Έργα με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των διαφόρων τύπων οικοτόπων ή ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι η κατάστασή τους **δεν**

²⁰ Τονίζεται ότι οι δύο αυτές οδηγίες δεν ισχύουν για τα γαλλικά υπερπόντια εδάφη. Συνεπώς, τα έργα *LIFE Φύση* δεν είναι επιλέξιμα για τα γαλλικά υπερπόντια εδάφη.

²¹ Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, ο όρος «κοινοτικό ενδιαφέρον» νοείται ως «ενωσιακό ενδιαφέρον».

²² Το σχετικό πλαίσιο δράσης προτεραιότητας και τα σχέδια δράσης για οικοτόπους και/ή είδη αποτελούν μέσα υλοποίησης για το συγκεκριμένο θέμα έργου.

χαρακτηρίζεται «ικανοποιητική/ασφαλής και μη φθίνουσα» ή είναι «άγνωστη», σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες γενικές εκτιμήσεις που υπέβαλαν τα κράτη μέλη, στο σχετικό γεωγραφικό επίπεδο, βάσει του άρθρου 17 της οδηγίας για τους οικοτόπους, ή σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις βάσει του άρθρου 12 της οδηγίας για τα πτηνά και τις εκτιμήσεις σχετικά με τα πτηνά σε επίπεδο ΕΕ.

3. Εφαρμογή της **θαλάσσιας συνιστώσας** των οδηγιών για τους οικοτόπους και τα πτηνά και των συναφών διατάξεων σύμφωνα με το χαρακτηριστικό ποιοτικής περιγραφής 1 της οδηγίας-πλασίου για τη θαλάσσια στρατηγική, όταν τα εν λόγω έργα εστιάζουν σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δράσεις:

— ολοκλήρωση και οριστικοποίηση των εθνικών απογραφών για τη σύσταση του δικτύου των υπεράκτιων θαλάσσιων περιοχών Natura 2000·

— αποκατάσταση και διαχείριση των θαλάσσιων περιοχών του δικτύου Natura 2000, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης και της εφαρμογής των σχεδίων διαχείρισης των περιοχών·

— δράσεις για την αντιμετώπιση διιστάμενων συμφερόντων μεταξύ της διατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των αλιέων ή άλλων «χρηστών των θαλάσσιων υδάτων» σε σχέση με είδη, οικοτόπους ή περιοχές, καθώς και δράσεις που συνδυάζουν μέτρα διατήρησης με τη βιώσιμη χρήση των περιοχών του δικτύου Natura 2000· και/ή

— προσεγγίσεις επίδειξης ή καινοτόμες προσεγγίσεις για την αξιολόγηση ή την παρακολούθηση των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε θαλάσσιους οικοτόπους και είδη κρίσιμης σημασίας, και εφαρμογή των εν λόγω προσεγγίσεων ως εργαλείο καθοδήγησης για συγκεκριμένα μέτρα διατήρησης.

Οι αιτούντες οφείλουν να εξηγήσουν με σαφήνεια αν και γιατί η πρότασή τους αφορά μέχρι και δύο από τα συγκεκριμένα θέματα έργων.

Αυτή η λίστα δεν αποκλείει τη δυνατότητα υποβολής προτάσεων για θέματα που δεν αναγράφονται παραπάνω αλλά εμπίπτουν στις γενικές αρμοδιότητες και τους στόχους του *LIFE Φύση*. Ωστόσο, τονίζεται ότι οι προτάσεις που δεν αφορούν τα παραπάνω θέματα έργων δεν λαμβάνουν μονάδες βαθμολογίας σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης 5 «Συμβολή στα θέματα έργων» και κατά συνέπεια είναι λιγότερο πιθανό να γίνουν δεκτές και να χρηματοδοτηθούν σε σχέση με άλλα επιλέξιμα έργα αντίστοιχης ποιότητας που καλύπτονται από κάποιο θέμα έργου. Λάβετε υπόψη ότι μια πρόταση θεωρείται ότι συμμορφώνεται με ένα θέμα έργου όταν συμμορφώνεται με όλες τις απαιτήσεις του σχετικού θέματος. Τονίζεται ότι η μέγιστη βαθμολογία (10) για το κριτήριο ανάθεσης 5 «Συμβολή στα θέματα έργων» αποδίδεται **μόνο** σε προτάσεις που συμμορφώνονται **σαφώς και πλήρως** με τουλάχιστον ένα από τα θέματα έργων, ενώ η ένδειξη συμμόρφωσης με δύο θέματα έργων δεν αποφέρει υψηλότερη βαθμολογία. Δεν είναι δυνατή η επιλογή περισσότερων από δύο θεμάτων έργων. Με τη μη αναφορά κάποιου θέματος έργου, ο αιτών δηλώνει ότι η πρότασή του δεν καλύπτει κανένα από τα θέματα έργων και αναγνωρίζει ότι δεν θα αποδοθούν μονάδες βαθμολογίας στο προτεινόμενο έργο στο πλαίσιο του κριτηρίου ανάθεσης 5. Επιπλέον, θα ληφθούν υπόψη μόνο τα θέματα που υποδεικνύει ο αιτών. Το κατά πόσο το έργο πιθανόν συνάδει με κάποιο άλλο θέμα που δεν έχει επισημανθεί, δεν θα εξεταστεί. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. τον «Οδηγό για την αξιολόγηση προτάσεων του Προγράμματος LIFE 2019».

2.3 LIFE Βιοποικιλότητα

2.3.1 Γενικό πεδίο εφαρμογής

Τα έργα *LIFE Βιοποικιλότητα* πρέπει να συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων και των δράσεων της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 με σκοπό την επίτευξη του πρωταρχικού στόχου για το 2020 που αφορά «την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στην ΕΕ με ορίζοντα το 2020 και την αποκατάστασή τους, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, με την παράλληλη ενίσχυση της συνεισφοράς της ΕΕ στην ανάσχεση της απώλειας της παγκόσμιας βιοποικιλότητας», εκτός από όσα καλύπτονται από το *LIFE Φύση*.

Τα έργα *LIFE Βιοποικιλότητα* πρέπει να συνάδουν με τις εθνικές και/ή περιφερειακές στρατηγικές για τη βιοποικιλότητα (όπου αυτές υπάρχουν).

Τα έργα πρέπει να είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε να προσφέρουν προστιθέμενη αξία για την ΕΕ από πλευράς κάλυψης, οφελών διατήρησης, δυνατότητας αναπαραγωγής, δυνατότητας μεταφοράς και διασυννοριακών οφελών.

Εάν έργα τα οποία υλοποιούν τους στόχους 2, 3, 4 και/ ή 5 της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 υλοποιούνται (ακόμη και εν μέρει) σε περιοχές Natura 2000, τα προτεινόμενα μέτρα πρέπει να συνάδουν με τους στόχους διατήρησης της περιοχής, το σχέδιο διαχείρισης της περιοχής ή ισοδύναμα μέσα και/ή την πράξη χαρακτηρισμού ειδικών ζωνών διατήρησης (ΕΖΔ).

2.3.2 Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής

Τα έργα *LIFE Βιοποικιλότητα* υλοποιούνται γενικά στις χερσαίες και/ή θαλάσσιες περιοχές των κρατών μελών της ΕΕ. Σε αυτές περιλαμβάνονται και τα γαλλικά υπερπόντια εδάφη. Ωστόσο, οι δράσεις εκτός της Ένωσης (συμπεριλαμβανομένων των υπερπόντιων χωρών και εδαφών) μπορούν να χρηματοδοτηθούν υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών εξηγεί αναλυτικά γιατί οι εν λόγω δράσεις είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης (π.χ. δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα) και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες.

2.3.3. Θέματα έργων

Σύμφωνα με το Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020, δίνεται προτεραιότητα στα ακόλουθα θέματα έργων που επικεντρώνονται στην εφαρμογή των στόχων 2, 3, 4 και 5 της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020:

1. Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων πράσινης υποδομής²³ και δράσεων για τη βελτίωση της κατάστασης των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τις οποίες παρέχουν²⁴ και/ή της συνδεσιμότητας μεταξύ των περιοχών Natura 2000 και/ή άλλων προστατευόμενων περιοχών, ή

Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων και/ή τεχνικών πράσινης υποδομής που μπορούν να

²³ Η πράσινη υποδομή (ΠΥ) είναι ένα στρατηγικά προγραμματισμένο δίκτυο φυσικών και ημιφυσικών περιοχών, καθώς και άλλων χαρακτηριστικών στοιχείων του περιβάλλοντος, ο σχεδιασμός και η διαχείριση του οποίου αποσκοπούν στην παροχή ευρέος φάσματος οικοσυστημικών υπηρεσιών. Το εν λόγω δίκτυο περιλαμβάνει χώρους πρασίνου (ή θαλάσσιους χώρους, προκειμένου για υδάτινα οικοσυστήματα) και άλλα φυσικά στοιχεία των χερσαίων (συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων) και των θαλάσσιων περιοχών. Στην ξηρά, πράσινες υποδομές υπάρχουν σε αγροτικά και αστικά περιβάλλοντα. Βλ. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52013DC0249>

²⁴ http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

αναπαραχθούν ευρέως και περιορίζουν αποτελεσματικά τις αρνητικές επιπτώσεις των ενεργειακών υποδομών ή των υποδομών μεταφορών στη βιοποικιλότητα μέσω της ενίσχυσης της συνδεσιμότητας. Οι εν λόγω τεχνικές και/ή μέθοδοι πρέπει να είναι οικονομικά αποδοτικότερες σε σύγκριση με ποιοτικά ισοδύναμες λύσεις που προσφέρονται ήδη στην αγορά και, κατά περίπτωση, να οδηγούν σε δωρεάν κοινές λύσεις ή στην ανάπτυξη τεχνικών προτύπων.

2. Ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων που στοχεύουν στην **ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στις οικονομικές και επιχειρηματικές αποφάσεις** ώστε να διασφαλίζονται, μέσω των εργασιών διατήρησης και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας που εκτελούνται κατά τη διάρκεια του έργου, μηδενική καθαρή απώλεια βιοποικιλότητας και/ή βελτιωμένες οικοσυστημικές υπηρεσίες που παράγουν εισόδημα²⁵.

3. Στόχευση **απειλούμενων ειδών ή οικοτόπων** που δεν περιλαμβάνονται στα παραρτήματα της οδηγίας για τους οικοτόπους, αλλά ταξινομούνται ως «**είδη ή οικοτόποι που απειλούνται με εξαφάνιση**» ή «**είδη ή οικοτόποι που βρίσκονται σε δυσμενέστερη κατάσταση**» στους ευρωπαϊκούς **κόκκινους καταλόγους** για τα είδη²⁶ ή τους οικοτόπους²⁷, ή στον κόκκινο κατάλογο της διεθνούς ένωσης προστασίας της φύσης (IUCN)²⁸, αν πρόκειται για είδη που δεν καλύπτονται από τους ευρωπαϊκούς κόκκινους καταλόγους.

4. Αντιμετώπιση των **χωροκατακτητικών ξένων ειδών**²⁹ με τη δοκιμή και εφαρμογή των ακόλουθων τριών σταδίων στην κατάλληλη χωρική κλίμακα εντός ολοκληρωμένου πλαισίου:

— πρόληψη της εισαγωγής χωροκατακτητικών ξένων ειδών, ιδίως με την αντιμετώπιση διαδρομών προτεραιότητας,

— θέσπιση συστήματος έγκαιρης ανίχνευσης και ταχείας εξάλειψης, και

— εξάλειψη, έλεγχος και περιορισμός εγκαταστημένων χωροκατακτητικών ξένων ειδών. Τα έργα πρέπει να σχεδιάζονται με στόχο τη βελτίωση των υφιστάμενων –ή τη θέσπιση νέων– τεχνικών, διοικητικών και/ή νομικών πλαισίων στο σχετικό επίπεδο, ειδικότερα όσον αφορά, ενδεικτικά, τα είδη που περιλαμβάνονται στον κατάλογο χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁰. *Επεξηγηματική σημείωση:* Σε περίπτωση που κάποιο στάδιο έχει ήδη εφαρμοστεί ανεξάρτητα από το έργο ή δεν είναι δυνατή η εφαρμογή του στο πλαίσιο του έργου, οι δράσεις του έργου πρέπει, τουλάχιστον, να τοποθετούνται σαφώς σε ένα ευρύτερο πλαίσιο το οποίο συνδέει και τα τρία στάδια.

Τα έργα LIFE που στοχεύουν σε χωροκατακτητικά ξένα είδη ενθαρρύνονται να κοινοποιούν τα αποτελέσματα και τα δεδομένα τους στο επίσημο σύστημα πληροφοριών που υποστηρίζει την εφαρμογή του κανονισμού 1143/2014, δηλαδή του ευρωπαϊκού δικτύου πληροφοριών για τα

²⁵ Για παράδειγμα βλ. την πλατφόρμα της ΕΕ για τις επιχειρήσεις και τη βιοποικιλότητα http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/resources/index_en.htm

²⁶ http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/index_en.htm

²⁷ http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/redlist_en.htm

²⁸ <http://www.iucnredlist.org/>

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών (ΕΕ L 317 της 4.11.2014, σ. 35), και σύμφωνα με τον στόχο 5 της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα ή με σκοπό τη συμβολή στην επίτευξη του επιπέδου προστασίας που προβλέπεται στο χαρακτηριστικό ποιοτικής περιγραφής 2 - Μη αυτόχθονα είδη, παράρτημα Ι σημείο 2 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ.

³⁰ Ο κατάλογος επικαιροποιείται τακτικά, βλ. π.χ. τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/1141 της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 2016, για την έκδοση καταλόγου χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 189 της 14.7.2016, σ. 4).

ξένα είδη (European Alien Species Information Network – EASIN)³¹.

Οι αιτούντες οφείλουν να εξηγήσουν με σαφήνεια αν και γιατί η πρότασή τους αφορά μέχρι και δύο από τα συγκεκριμένα θέματα έργων.

Αυτή η λίστα δεν αποκλείει τη δυνατότητα υποβολής προτάσεων για θέματα που δεν αναγράφονται παραπάνω αλλά εμπίπτουν στις γενικές αρμοδιότητες και τους στόχους του *LIFE Βιοποικιλότητα*. Ωστόσο, τονίζεται ότι οι προτάσεις που δεν αφορούν τα παραπάνω θέματα έργων δεν λαμβάνουν μονάδες βαθμολογίας σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης 5 «Συμβολή στα θέματα έργων» και κατά συνέπεια είναι απίθανο να λάβουν υψηλή συνολική βαθμολογία. Λάβετε υπόψη ότι μια πρόταση θεωρείται ότι συμμορφώνεται με ένα θέμα έργου όταν συμμορφώνεται με όλες τις απαιτήσεις του σχετικού θέματος. Τονίζεται ότι η μέγιστη βαθμολογία (10) για το κριτήριο ανάθεσης 5 «Συμβολή στα θέματα έργων» αποδίδεται **μόνο** σε προτάσεις που συμμορφώνονται **σαφώς και πλήρως** με το επιλεγμένο θέμα έργου. Δεν είναι δυνατή η επιλογή περισσότερων από δύο θεμάτων έργων. Με τη μη αναφορά κάποιου θέματος έργου, ο αιτών δηλώνει ότι η πρότασή του δεν καλύπτει κανένα από τα θέματα έργων και αναγνωρίζει ότι δεν θα αποδοθούν μονάδες βαθμολογίας στο προτεινόμενο έργο στο πλαίσιο του κριτηρίου ανάθεσης 5. Επιπλέον, θα ληφθούν υπόψη μόνο τα θέματα που υποδεικνύει ο αιτών. Το κατά πόσο το έργο πιθανόν συνάδει με κάποιο άλλο θέμα που δεν έχει επισημανθεί, δεν θα εξεταστεί. Για λεπτομέρειες, βλ. τον «*Οδηγό για την αξιολόγηση προτάσεων του Προγράμματος LIFE 2019*».

2.4 Πώς σχεδιάζεται μια πρόταση έργου LIFE Φύση ή LIFE Βιοποικιλότητα;

Τα έργα αναμένεται να σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η δυνατότητα αναπαραγωγής ή μεταφοράς των κύριων δράσεων κάθε έργου και να προετοιμάζεται το έδαφος για την πραγματική αναπαραγωγή ή μεταφορά των προτεινόμενων λύσεων, το αργότερο μετά το τέλος του έργου. Τονίζεται ότι η δυνατότητα αναπαραγωγής ή μεταφοράς των λύσεων του έργου άλλου υπερβαίνει τη διάδοση, τη μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση. Ανατρέξτε στις ενότητες 2.4.3 και 3.2.3 για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τύπο και την περιγραφή των δράσεων του έργου.

2.4.1 Έκταση συγκεκριμένων δράσεων διατήρησης (ο κανόνας του 25%)

Τουλάχιστον το 25% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του έργου LIFE Φύση ή LIFE Βιοποικιλότητα πρέπει να διατίθεται σε «συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης».

Συνιστάται θερμά τα έργα LIFE Φύση και LIFE Βιοποικιλότητα να περιλαμβάνουν σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό από 25% για συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης. Κατά την αξιολόγηση της πρότασης, ορισμένες δράσεις ενδέχεται να θεωρηθούν μη επιλέξιμες και να αφαιρεθούν από το έργο. Επιπλέον, ο αιτών πρέπει να προσδιορίσει ορισμένες δράσεις ως συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης, ενώ δεν ισχύει το ίδιο για την ομάδα επιλογής (π.χ. δράσεις που σχετίζονται με απογραφές, οδηγούς διαχείρισης, παρακολούθηση, επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, κ.λπ. δεν θεωρούνται συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης). Αν το ποσοστό των συγκεκριμένων δράσεων είναι μικρότερο από 25%, ενδέχεται να απορριφθεί όλο το έργο για αυτόν τον λόγο.

Οι συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης του έργου πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια. Πρέπει να είναι 100% συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης και να μην περιέχουν και άλλες δραστηριότητες, εκτός εάν ο προϋπολογισμός που διατίθεται στις υπο-δράσεις προσδιορίζεται

³¹ EASIN: <https://easin.jrc.ec.europa.eu/>

με σαφήνεια.

Τι είναι οι συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης;

Σε αυτό το πλαίσιο, ως «*συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης*» νοούνται οι δράσεις που *βελτιώνουν άμεσα* (ή επιβραδύνουν/σταματούν/αναστρέφουν την υποβάθμιση σχετικά με) *την κατάσταση διατήρησης/ τις οικολογικές συνθήκες* των ειδών, των οικοτόπων, των οικοσυστημάτων ή των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων που τίθενται υπό στόχευση.

Οι προπαρασκευαστικές δράσεις (π.χ. προγραμματισμός και προετοιμασία των συγκεκριμένων δράσεων διατήρησης) και η αγορά/μίσθωση γης/οι αποζημιώσεις συνυπολογίζονται στο 25% στον βαθμό που θεωρούνται *άμεσα απαραίτητες για την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων διατήρησης κατά τη διάρκεια ζωής του έργου*.

Η παρακολούθηση των επανεισαχθέντων ειδών θεωρείται συγκεκριμένη δράση διατήρησης μόνο εφόσον μπορεί να αλλάξει την πορεία της δράσης για την επανεισαγωγή.

Υπό εξαιρετικές περιστάσεις, τα προληπτικά μέτρα (συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης) που είναι απαραίτητα για τον εντοπισμό και την πρόληψη σοβαρών απειλών οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τον οικότοπο ή το είδος που αποτελούν στόχο του έργου, μπορούν να θεωρηθούν συγκεκριμένα μέτρα ακόμη και αν δεν βελτιώνουν την κατάσταση διατήρησης του φυσικού ή ημιφυσικού οικοτόπου, του οικοσυστήματος ή των αγρίων ειδών που αποτελούν στόχο κατά τη διάρκεια ζωής του έργου. Οι εξαιρετικές αυτές περιστάσεις θεωρούνται ότι ισχύουν εάν:

- Η πρόταση παρέχει σαφείς αποδείξεις (π.χ. αρχεία από παλαιότερα γεγονότα, στατιστικά στοιχεία, κ.λπ.) ότι είναι *υψηλή τόσο η πιθανότητα πρόληψης του γεγονότος όσο και η σοβαρότητα των αρνητικών επιπτώσεων* σε ένα φυσικό ή ημιφυσικό οικότοπο, ένα οικοσύστημα ή σε άγρια είδη που αποτελούν στόχο του έργου.

- Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα κατά την πορεία του έργου ώστε το αντίμετρο κατά του ανεπιθύμητου συμβάντος να είναι λειτουργικό σε περίπτωση που το τελευταίο λάβει χώρα και έχει εξεταστεί διεξοδικά στην κατάλληλη κλίμακα.

- Ο δικαιούχος προσδιορίζει και εξηγεί κάθε αρνητικό αντίκτυπο των προληπτικών μέτρων που ενδέχεται να επηρεάσει τους φυσικούς ή ημιφυσικούς οικοτόπους, τα οικοσυστήματα ή τα άγρια είδη.

- Οι δικαιούχοι δεσμευτούν να εξακολουθήσουν να διατηρούν και να εφαρμόζουν τους μηχανισμούς και τα μέτρα που έχουν αναπτυχθεί για τουλάχιστον 3 έτη μετά τη λήξη του έργου.

Η νομική προστασία θεωρείται συγκεκριμένη δράση διατήρησης μόνο εφόσον επιτυγχάνεται πλήρως κατά τη διάρκεια του έργου.

Οι δράσεις που έχουν ως στόχο να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των βασικών ενδιαφερομένων (π.χ. γεωργοί, κυνηγοί, αλιείς, επισκέπτες) ώστε να ωφελήσουν έμμεσα την περιοχή/τα είδη/τους οικοτόπους που τίθενται υπό στόχευση, θεωρούνται συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης μόνο εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω συνθήκες:

- α) η ακατάλληλη συμπεριφορά των εν λόγω ενδιαφερομένων αποτελεί σημαντική απειλή για την περιοχή/τα είδη/τον οικότοπο που αποτελούν στόχο του έργου
- β) η δράση έχει ως κύριο στόχο την αλλαγή της συμπεριφοράς μιας συγκεκριμένης ομάδας ενδιαφερομένων έτσι ώστε να ωφελεί ξεκάθαρα τον οικότοπο/τα είδη με συγκεκριμένο τρόπο

- γ) η εν λόγω συμπεριφορά προβλέπεται να αλλάξει κατά τη διάρκεια του έργου
- δ) η εν λόγω δράση ποσοτικοποιείται επαρκώς (αριθμός ατόμων που τους αφορά η δράση, ποσοστό ατόμων των οποίων η συμπεριφορά θα αλλάξει ευνοϊκά κατά τη διάρκεια του έργου, εκτίμηση, στο μέτρο του δυνατού, του ευνοϊκού αντίκτυπου στα είδη/στους οικοτόπους που τίθενται υπό στόχευση, κ.λπ.),
- ε) αυτή η αλλαγή παρακολουθείται ρητά από το έργο με σκοπό τον έλεγχο των αποτελεσμάτων

Οι δράσεις διαχείρισης επισκεπτών (π.χ. περιφράξεις, μονοπάτια) θεωρούνται συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης μόνο εφόσον η πρόταση μπορεί να καταδείξει ότι οι επισκέπτες επηρεάζουν ήδη αρνητικά και άμεσα το καθεστώς διατήρησης των οικοτόπων/ειδών υπό στόχευση.

Εξαιρέσεις στην απαίτηση συγκεκριμένων δράσεων διατήρησης

Οι προτάσεις που διαθέτουν λιγότερο από το 25% του προϋπολογισμού τους σε συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης θα θεωρούνται γενικά μη επιλέξιμες. Ωστόσο, υπάρχουν δύο εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα για τα έργα *LIFE Φύση*:

- **Έργα χαρακτηρισμού θαλάσσιων περιοχών:** Έργα απογραφής και σχεδιασμού για τον χαρακτηρισμό νέων υπεράκτιων θαλάσσιων περιοχών *Natura 2000* (υπεράκτια ή χωρικά ύδατα), η επέκταση των οποίων δεν χρειάζεται να περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης (για τον ορισμό του όρου «υπεράκτια» στο πλαίσιο των θαλάσσιων περιοχών *Natura 2000*, ανατρέξτε στη σελίδα 7 και στην ενότητα 2.6 του εγγράφου «Οδηγίες για τη συγκρότηση του δικτύου *Natura 2000* στο θαλάσσιο περιβάλλον» - http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/marine/docs/marine_guidelines.pdf). Ωστόσο, οποιαδήποτε πρόταση τέτοιου είδους πρέπει να περιλαμβάνει τη **δέσμευση του/της αρμόδιου/ας Υπουργείου/Αρχής** ότι η/οι εν λόγω περιοχή/ές θα χαρακτηριστούν ως περιοχές *Natura 2000* πριν από το τέλος του έργου και η **αρμόδια Αρχή πρέπει να είναι ένας από τους δικαιούχους του έργου** (συντονιστής δικαιούχος ή συνδικαιούχος). Ο χαρακτηρισμός της περιοχής πρέπει να αποτελεί το θέμα μιας συγκεκριμένης δράσης του έργου. Η αρμόδια Αρχή θα είναι υπεύθυνη για την υλοποίησή του.
- **Έργα που υπόκεινται το άρθρο 11:** Τα έργα *LIFE Φύση* που στοχεύουν στην υποστήριξη και/ή την περαιτέρω εξέλιξη της εποπτείας της κατάστασης διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και των ειδών που καλύπτονται από τις οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους (κατά την έννοια του άρθρου 11 της οδηγίας για τους οικοτόπους) δεν χρειάζεται να περιλαμβάνουν συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης. Σε οποιοσδήποτε τέτοιες περιπτώσεις, η **αρμόδια Αρχή που είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση του άρθρου 11 πρέπει να είναι δικαιούχος του έργου** (συντονιστής δικαιούχος ή συνδικαιούχος). Προτάσεις για συνήθη παρακολούθηση ή απλώς τοπικές βελτιώσεις στην παρακολούθηση δεν θα θεωρούνται επιλέξιμες στο πλαίσιο αυτής της εξαίρεσης.

2.4.2 Επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες για τη διαχείριση περιοχών ή ειδών

Μια επαναλαμβανόμενη δράση διαχείρισης είναι μια δράση που πρέπει να εκτελεστεί περιοδικά (τουλάχιστον ετησίως) ώστε να κρατήσει σταθερή την κατάσταση διατήρησης ενός είδους, οικοτόπου ή οικοσυστήματος.

Σύμφωνα με τον γενικό κανόνα σχετικά με δράσεις εν εξελίξει (βλ. ενότητα 1.6.12), οι επαναλαμβανόμενες δράσεις εν εξελίξει είναι γενικά μη επιλέξιμες. Για παράδειγμα, οποιαδήποτε δράση εποπτείας περιοχής, περιοδικού θερισμού ή μακροχρόνιας παρακολούθησης, η οποία ήταν ήδη εν εξελίξει πριν την έναρξη του έργου, είναι γενικά μη επιλέξιμη.

Οι νέες επαναλαμβανόμενες δράσεις είναι, κατ' αρχήν, επιλέξιμες για χρηματοδότηση στα έργα *LIFE Φύση και LIFE Βιοποικιλότητα*. Ειδικότερα, οι επαναλαμβανόμενες δράσεις με σαφή πιλοτικό χαρακτήρα και χαρακτήρα επίδειξης μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Ωστόσο, τα έργα που προβλέπουν επαναλαμβανόμενες δράσεις πρέπει να αποδεικνύουν επαρκώς τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και την προστιθέμενη αξία για την Ένωση που θα αποφέρει η προτεινόμενη δράση. Ως εκ τούτου, ο αιτών πρέπει να δεσμευτεί ρητά ότι οι δικαιούχοι του έργου θα συνεχίσουν μετά το τέλος του έργου οποιοσδήποτε επαναλαμβανόμενες δράσεις που ξεκίνησαν ή εκτελέστηκαν κατά τη διάρκεια του έργου, και θα εξηγήσουν με ποιον τρόπο θα χρηματοδοτηθεί αυτή η συνέχιση. Η υλοποίηση αυτής της δέσμευσης θα ελεγχθεί κατά την τελική πληρωμή, όταν η Αναθέτουσα Αρχή θα πιστοποιήσει ότι οι επαναλαμβανόμενες δράσεις εξακολουθούν να εκτελούνται με την απαιτούμενη περιοδικότητα ή ότι πληρούνται όλοι οι διοικητικοί και δημοσιονομικοί όροι με σκοπό τη διασφάλιση της συνέχισής τους την κατάλληλη στιγμή. Ελλείψει της διαβεβαίωσης ότι η επαναλαμβανόμενη δράση θα συνεχιστεί μετά το τέλος του έργου, όλα τα σχετικά έξοδα θα είναι μη επιλέξιμα.

2.4.3 Τύποι δράσεων

Κατά την προετοιμασία της πρότασης, οι ακόλουθοι κύριοι τύποι επιλέξιμων δράσεων πρέπει να διαχωρίζονται με σαφήνεια:

- Προπαρασκευαστικές δράσεις (δράσεις A)
- Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημίωση για δικαιώματα χρήσης γης (δράσεις B)
- (δράσεις B),
- Δράσεις διατήρησης (δράσεις C)
- Δράσεις παρακολούθησης και εκτίμησης του αντίκτυπου του έργου (δράσεις D),
- Δράσεις επικοινωνίας και διάδοσης (δράσεις E)
- Δράσεις διαχείρισης και προόδου του έργου (δράσεις F)

Για να θεωρηθούν επιλέξιμες προς χρηματοδότηση, όλες οι δράσεις πρέπει να πληρούν κάθε μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η αναγκαιότητα της δράσης πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη, στο πλαίσιο των στόχων του έργου, και
- πρέπει να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των επενδύσεων.

Προπαρασκευαστικές δράσεις (δράσεις A)

Ως γενική αρχή, όλες οι προπαρασκευαστικές δράσεις πρέπει να οδηγούν σε πρακτικές συστάσεις και/ή πληροφορίες που να μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς να απαιτείται περαιτέρω προπαρασκευαστική εργασία. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση που οι προπαρασκευαστικές δράσεις δεν οδηγούν σε άμεση υλοποίηση κατά τη διάρκεια του έργου, η πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει ένα επαρκές σύνολο επεξηγήσεων, δεσμεύσεις και εγγυήσεις που να αποδεικνύουν ότι η πλήρης εφαρμογή τους μετά το έργο είναι διασφαλισμένη. Τα περισσότερα έργα περιλαμβάνουν προπαρασκευαστικές δράσεις.

Οι προπαρασκευαστικές δράσεις οφείλουν:

- να έχουν άμεση σχέση με τους στόχους του έργου.
- να είναι σημαντικά μικρότερης διάρκειας από τη διάρκεια του έργου και να ολοκληρώνονται πολύ νωρίτερα από το τέλος του έργου.

- να μην αποτελούν δράσεις έρευνας, εκτός και αν αφορούν κάποια από τις εξαιρέσεις που περιγράφονται στο σημείο 1.6.14 του παρόντος Οδηγού.
- να μην αποτελούν απογραφές νέων ή υφιστάμενων περιοχών *Natura 2000* (με εξαίρεση τις νέες υπεράκτιες θαλάσσιες περιοχές).

Οι προπαρασκευαστικές δράσεις μπορούν, για παράδειγμα, να περιλαμβάνουν:

- Δράσεις που προπαρασκευάζουν τις δράσεις διατήρησης του έργου (τεχνικός προγραμματισμός, διαδικασίες αδειοδότησης, διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, κ.λπ.).
- Κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης των περιοχών *Natura 2000*.
- Κατάρτιση, παρακολούθηση και επανεξέταση στρατηγικών πρωτοβουλιών που σχετίζονται με στόχους ή δράσεις της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα (σε διεθνικό, εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο) και δεν εστιάζουν στο δίκτυο *Natura 2000*.
- Ανάπτυξη σχεδίων δράσης που σχετίζονται με τη διατήρηση για τύπους ειδών/οικοτόπων που περιλαμβάνονται στις οδηγίες για τα πουλιά και τους οικοτόπους.
- Ανάπτυξη σχεδίων δράσης που αφορούν χωροκατακτητικά ξένα είδη, ειδικότερα σε οδούς εισαγωγής και εξάπλωσης, ή ανάπτυξη σχεδίων εποπτείας και έγκαιρης προειδοποίησης.
- Προκαταρκτικές μελέτες που απαιτούνται για τη βελτίωση της ακεραιότητας και της συνδεσιμότητας του δικτύου *Natura 2000*.

Τα σχέδια διαχείρισης, τα σχέδια δράσης, οι στρατηγικές ή άλλα παρόμοια σχέδια που καταρτίζονται ή τροποποιούνται στο πλαίσιο ενός έργου *LIFE Φύση* ή *LIFE Βιοποικιλότητα* πρέπει να τίθενται νομίμως σε λειτουργία πριν το τέλος του έργου. Κατά συνέπεια, στα κράτη μέλη όπου υπάρχει μια διαδικασία για τη νόμιμη υιοθέτηση και/ή έγκρισή τους, η εν λόγω διαδικασία πρέπει να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του έργου, διαφορετικά, οι σχετικές δαπάνες θα είναι μη επιλέξιμες. Ως εκ τούτου, συστήνεται στους αιτούντες να μην περιλαμβάνουν δράσεις για την ανάπτυξη τέτοιου είδους σχεδίων εκτός εάν είναι **βέβαιοι** ότι αυτές θα τεθούν νομίμως σε λειτουργία πριν το τέλος του έργου. Ο αιτών πρέπει να συμπεριλάβει ένα χρονοδιάγραμμα το οποίο θα υποδεικνύει πώς και πότε τα καταρτισμένα σχέδια θα τεθούν νομίμως σε λειτουργία.

Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημίωση για δικαιώματα χρήσης γης (δράσεις B)

Αυτή η κατηγορία δράσεων περιλαμβάνει:

- η αγορά γης και τα συναφή έξοδα (συμβολαιογραφικά έξοδα, φόρους, κ.λπ.),
- η μακροχρόνια μίσθωση γης και τα συναφή έξοδα,
- εφάπαξ αποζημιώσεις για τη χρήση γης και τα συναφή έξοδα.

Σημείωση: η βραχυπρόθεσμη μίσθωση και/ή οι αποζημιώσεις είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση μόνο εφόσον έχουν χαρακτήρα επίδειξης για τις πιλοτικές δράσεις – βλ. παρακάτω).

Οποιαδήποτε αγορά ή μίσθωση γης ή αποζημίωση σε δημόσιους φορείς δεν είναι επιλέξιμη, με εξαίρεση την αποζημίωση για βραχυπρόθεσμη μίσθωση σε τοπικές αρχές (π.χ. δήμους ή παρόμοιες αρχές).

Προκειμένου η εξαίρεση να είναι έγκυρη, απαιτείται να προβλέπεται ρητώς στο έργο και οι δικαιούχοι πρέπει να αποδείξουν ότι είναι η μόνη αποδοτική λύση από πλευράς κόστους για την επίτευξη των στόχων του έργου. Επιπλέον, προτείνεται οι τοπικές αρχές να επανεπενδύουν τα έσοδα από τέτοιου είδους πληρωμές σε μέτρα διατήρησης ή

ευαισθητοποίησης του κοινού για το δίκτυο *Natura 2000* ή τη στρατηγική για τη βιοποικιλότητα. Οι προτάσεις που περιλαμβάνουν τη δέσμευση των εν λόγω τοπικών αρχών για τέτοιου είδους ενέργειες ενδέχεται να λάβουν υψηλότερη βαθμολογία στο πλαίσιο της προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ κατά τη διαδικασία αξιολόγησης του έργου και θα έχουν, κατά συνέπεια, υψηλότερες πιθανότητες να επιλεγούν προς συγχρηματοδότηση.

α) Αγορά γης

Η επιλεξιμότητα οποιωνδήποτε εξόδων για την αγορά γης υπόκειται στους παρακάτω όρους: Ο αιτών πρέπει να αναφέρει κάθε έναν από τους εν λόγω όρους στην πρότασή του, εξηγώντας πώς τηρείται ή θα τηρηθεί κάθε όρος κατά τη διάρκεια του έργου.

- (i) Η αγορά γης πρέπει να συνδέεται σαφώς με τους στόχους του έργου.
- (ii) Η αγορασμένη γη πρέπει να συμβάλλει στη βελτίωση, τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της ακεραιότητας του δικτύου *Natura 2000*.
- (iii) Η αγορά γης είναι ο μόνος ή ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος διατήρησης.
- (iv) Η αγορασμένη γη προορίζεται μακροπροθέσμως αποκλειστικά για χρήσεις που συνάδουν με τους στόχους που εκτίθενται στο άρθρο 11 του Κανονισμού LIFE, με την πιο κατάλληλη μορφή νομικής προστασίας.
- (v) Οι δικαιούχοι πρέπει να εξασφαλίσουν τη σύμβαση πώλησης/συμβολαιογραφική πράξη και/ή την καταχώριση στο κτηματολόγιο κατά τρόπο που θα εγγυάται ότι η γη θα αποδοθεί οριστικά (χωρίς χρονικό περιορισμό) στη διατήρηση της φύσης. Όπου ισχύουν και οι δυο δυνατότητες (σύμβαση πώλησης και καταχώριση στο κτηματολόγιο), οι δικαιούχοι πρέπει να επιλέξουν εκείνη που προσφέρει την πιο ισχυρή μακροπρόθεσμη προστασία. Τονίζεται ότι το αργότερο μέχρι την υποβολή της τελικής έκθεσης, οι δικαιούχοι πρέπει να υποβάλουν ένα αντίγραφο της σύμβασης πώλησης και/ή της καταχώρισης στο κτηματολόγιο, συμπεριλαμβάνοντας την προαναφερθείσα εγγύηση. Σε περίπτωση που δεν προσκομίσουν τα εν λόγω έγγραφα, τα σχετικά έξοδα αγοράς γης και οι συναφείς δαπάνες θα θεωρηθούν μη επιλέξιμα. Στις χώρες όπου η εισαγωγή μιας τέτοιας εγγύησης στο κτηματολόγιο και στη σύμβαση πώλησης είναι παράνομη, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να δεχθεί μια ισοδύναμη εγγύηση, εφόσον αυτή παρέχει το ίδιο επίπεδο προστασίας μακροπρόθεσμα.
- (vi) Η γη πρέπει να αγοραστεί από έναν από τους δικαιούχους του έργου, ο οποίος είναι είτε αναγνωρισμένος ιδιωτικός οργανισμός (π.χ. ΜΚΟ για τη διατήρηση της φύσης) είτε ένας δημόσιος φορέας με ευθύνη για τη διατήρηση της φύσης, και πρέπει να παραμείνει στην κυριότητά του μετά το τέλος του έργου.
- (vii) Η πρόταση πρέπει να αποδεικνύει ότι κάθε δικαιούχος που θα προχωρήσει στην αγορά γης διαθέτει την απαραίτητη αρμοδιότητα και εμπειρία στην αγορά γης για τη διατήρηση της φύσης και ότι ο σχεδιασμένος στόχος είναι υλοποιήσιμος στο χρονικό πλαίσιο του έργου.
- (viii) Αν ο φορέας που κάνει την αγορά είναι ιδιωτικός οργανισμός, το καταστατικό του πρέπει να περιέχει μια διάταξη η οποία θα προβλέπει ότι σε περίπτωση διάλυσης, η γη μεταβιβάζεται σε άλλο νομικό πρόσωπο που να δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα της προστασίας της φύσης (π.χ. άλλη ΜΚΟ για τη διατήρηση της φύσης ή κατάλληλος δημόσιος φορέας).
- (ix) Η πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει αποδείξεις ότι η τιμή αγοράς είναι στα πλαίσια των τιμών που ισχύουν στην αγορά για αυτόν τον τύπο γης και την περιοχή στην οποία βρίσκεται.
- (x) Πρέπει να αποδεικνύεται ότι η αγορασμένη γη δεν ανήκε σε δημόσια αρχή τους τελευταίους 24 μήνες πριν την ημερομηνία κατάθεσης της πρότασης του έργου.
- (xi) Η αγορασμένη γη πρέπει να αποτελεί, κατά τη διάρκεια του έργου, το αντικείμενο

ειδικής αποκατάστασης και/ή ενεργής διαχείρισης ή περιορισμών χρήσης που υπερβαίνουν τις νομικές υποχρεώσεις και υφιστάμενων περιορισμών που δεν θα μπορούσαν να επιβληθούν χωρίς την αγορά γης. Η αγορά γης που βρίσκεται σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης (δηλαδή, που δεν χρειάζεται αποκατάσταση ή ειδική διαχείριση ή περιορισμούς χρήσης) είναι επιλέξιμη μόνο εφόσον παίζει στρατηγικό ρόλο για τους στόχους του έργου.

β) Μακροχρόνια μίσθωση γης, αγορά δικαιωμάτων και εφάπαξ αποζημιώσεις

Ισχύουν οι ίδιοι προαναφερθέντες όροι, όπως και όπου αρμόζει, σε αυτούς τους τύπους πληρωμών. Ο αιτών πρέπει να αναφέρει κάθε έναν από τους εν λόγω όρους στην πρότασή του, εξηγώντας πώς τηρείται ή θα τηρηθεί κάθε όρος κατά τη διάρκεια του έργου. Η διάρκεια της μίσθωσης πρέπει να επαρκεί για τη διασφάλιση της σταθερότητας στην επένδυση διατήρησης (π.χ. 20 ή περισσότερα έτη). Ανατρέξτε επίσης στους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

γ) Βραχυπρόθεσμη μίσθωση γης ή προσωρινές αποζημιώσεις

Η μίσθωση γης ή οι αποζημιώσεις με χρονικό όριο, κατά τη διάρκεια του έργου, είναι επιλέξιμες **μόνο στο βαθμό που θεωρούνται απαραίτητες για την επίδειξη πιλοτικών δράσεων που ευνοούν το καθεστώς διατήρησης των ειδών, οικοτόπων ή οικοσυστημάτων που τίθενται υπό στόχευση**. Τονίζεται ότι η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (συνεκτικότητα με τις υφιστάμενες τιμές αγοράς για τον τύπο γης και την περιοχή στην οποία βρίσκεται) πρέπει να αιτιολογηθεί κατάλληλα μαζί με την τελική έκθεση του έργου.

Δράσεις διατήρησης (Δράσεις C)

Οι δράσεις διατήρησης πρέπει να στοχεύουν ώστε να βελτιώσουν άμεσα, ή να επιβραδύνουν/σταματήσουν/αντιστρέψουν την υποβάθμιση της κατάστασης διατήρησης / των οικολογικών συνθηκών για τα είδη, τους οικοτόπους, τα οικοσυστήματα ή τις υπηρεσίες των οικοσυστημάτων στα οποία στοχεύει η πρόταση. Ο αντίκτυπός τους πρέπει να είναι μετρήσιμος και να παρακολουθείται και να αξιολογείται κατά τη διάρκεια του έργου.

Η διατήρηση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται μέσω αυτών των δράσεων πρέπει να διασφαλίζεται μακροπροθέσμως μετά το τέλος του έργου. Μεταξύ άλλων, όταν οι δράσεις πραγματοποιούνται σε γη που δεν ανήκει σε κανέναν από τους δικαιούχους, πρέπει να συναφθεί μια σύμβαση με τον ιδιοκτήτη, στην οποία ο τελευταίος θα δεσμεύεται να μην προχωρήσει σε ενέργειες που ενδέχεται να υπονομεύσουν τις επενδύσεις/ την αποκατάσταση που πραγματοποιήθηκαν από το έργο. Η εν λόγω σύμβαση πρέπει να ισχύει για μια αρκούντως μακρά περίοδο (ιδανικά για 20 ή περισσότερα έτη). Η σύναψη των εν λόγω συμβάσεων πρέπει να παρουσιάζεται αναλυτικά στην περιγραφή των σχετικών δράσεων και στην ενότητα «αναμενόμενα αποτελέσματα» (expected results).

Στο πλαίσιο αυτών των οδηγιών, οι δράσεις διατήρησης που συνδέονται με την περιοχή διαχωρίζονται από τις δράσεις που συνδέονται με τα είδη (και όχι με την περιοχή). Οι δράσεις που συνδέονται με την περιοχή είναι δράσεις που σχετίζονται με χερσαίες περιοχές και υλοποιούνται σε έναν συγκεκριμένο τόπο, ενώ οι δράσεις που δεν σχετίζονται με την περιοχή υλοποιούνται ανεξάρτητα από τον τόπο.

Ωστόσο, ορισμένες δράσεις διατήρησης που προσανατολίζονται στα είδη, όπως η επανεισαγωγή και η μετατόπιση (βλ. σημείο δ παρακάτω) περιλαμβάνουν επίσης στοιχεία που συνδέονται με την περιοχή.

α) Δράσεις διατήρησης που συνδέονται με την περιοχή, σε περιοχές του δικτύου Natura 2000:

Για τα έργα *LIFE Φύση*, οι δράσεις που επικεντρώνονται σε είδη πτηνών πρέπει να υλοποιούνται σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), ενώ οι δράσεις που αφορούν οικοτόπους ή είδη που περιλαμβάνονται στις οδηγίες για τους οικοτόπους πρέπει να πραγματοποιούνται σε προτεινόμενους Τύπους Κοινοτικού Ενδιαφέροντος (ΤΚΕ) / Τύπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) / Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ).

Στα έργα *LIFE Φύση*, οι δράσεις που επικεντρώνονται σε είδη και οικοτόπους που δεν περιλαμβάνονται στην επίσημη τυποποιημένη φόρμα δεδομένων του *Natura 2000* για μια περιοχή δεν είναι επιλέξιμες. Συστήνεται στους αιτούντες να προσέξουν ιδιαίτερα αυτό το σημείο. Οι εν λόγω τυποποιημένες φόρμες δεδομένων είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση <http://natura2000.eea.europa.eu/> (σημείωση: αυτός ο δημόσιος ιστότοπος ενημερώνεται σε γενικές γραμμές εντός μερικών μηνών από τη στιγμή που η Επιτροπή λαμβάνει τα δεδομένα από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να χρειαστούν μέχρι και έξι μήνες για την προσθήκη της πιο πρόσφατης πληροφορίας). Όταν τα είδη/οι οικοτόποι υπάρχουν αλλά δεν περιλαμβάνονται στην τυποποιημένη φόρμα δεδομένων, οι σχετικές δράσεις στη συγκεκριμένη περιοχή **γίνονται δεκτές μόνο** εφόσον η πρόταση περιέχει μια επιστολή δέσμευσης από την αρμόδια Αρχή για την ενημέρωση του φύλλου δεδομένων πριν από το τέλος του έργου.

Για τα έργα *LIFE Φύση*, οι δράσεις διατήρησης που συνδέονται με την περιοχή υλοποιούνται γενικά σε υφιστάμενες χαρακτηρισμένες περιοχές *Natura 2000*. Τα έργα *LIFE Βιοποικιλότητα* μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν δράσεις που υλοποιούνται σε περιοχές *Natura 2000*.

Για κάθε περιοχή *Natura 2000* που αποτελεί στόχο του έργου, ο αιτών πρέπει να παρέχει μια γενική περιγραφή και (σε παράρτημα) έναν χάρτη της περιοχής, όπου θα υποδεικνύεται το σημείο στο οποίο πρόκειται να υλοποιηθεί κάθε δράση. Η περιοχή του έργου θα είναι το σύνολο όλης/ων της/των περιοχής/ών *Natura 2000* που τίθεται/νται υπό στόχευση από το έργο (είναι συνεπώς άσκοπη η περαιτέρω οριοθέτηση της περιοχής του έργου εντός της περιοχής του δικτύου *Natura 2000*, εκτός εάν συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι για το αντίθετο).

Συστήνεται στους αιτούντες να ελέγχουν ότι η περίμετρος στους χάρτες τους αντιστοιχεί σε εκείνη που παρουσιάζεται στην εφαρμογή γεωγραφικής απεικόνισης του δικτύου *Natura 2000* της ΕΕ, η οποία είναι διαθέσιμη στο κοινό (<http://natura2000.eea.europa.eu>).

β) Δράσεις που συνδέονται με περιοχή εκτός των περιοχών Natura 2000 για τη βελτίωση της οικολογικής συνοχής/συνδεσιμότητας του δικτύου Natura 2000:

Αυτές οι δράσεις μπορούν να συμπεριληφθούν σε έργα εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω συνθήκες:

- (i) Πρέπει να αποδεικνύεται ότι οι προβλεπόμενες επενδύσεις **συνεισφέρουν στη «βελτίωση της οικολογικής συνοχής του δικτύου Natura 2000».**
- (ii) Πρέπει να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη συνέχιση των εν λόγω επενδύσεων, με τη μορφή μιας δέσμευσης για την απόδοση **του πλέον κατάλληλου νομικού ή συμβατικού καθεστώτος προστασίας** σε αυτές τις περιοχές πριν από το τέλος του έργου. Δηλαδή, ο αιτών πρέπει να συμπεριλάβει στην πρότασή του αναλυτικές πληροφορίες για το προτεινόμενο καθεστώς προστασίας και να εξηγήσει γιατί αυτό θεωρείται επαρκές για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των επενδύσεων,

- (iii) Το εθνικό δίκτυο *Natura 2000* πρέπει να θεωρείται επαρκές για τα/τους είδη/οικοτόπους στα οποία στοχεύει το έργο.

Κατ' εξαίρεση, **το καθεστώς προστατευόμενης περιοχής δεν απαιτείται** για περιοχές όπου θα κατασκευαστούν **υποδομές** που χρησιμεύουν ως διάδρομοι μετανάστευσης ζώων (π.χ. γέφυρες μετακίνησης ειδών της άγριας πανίδας, περάσματα ψαριών) και θα ενισχύσουν τις δυνατότητες μετανάστευσης των ζώων εφόσον τηρηθούν όλες οι παρακάτω συνθήκες:

- (i) Στην πρόταση, ο αιτών πρέπει να εξηγήει πώς ο πληθυσμός των ειδών που τίθενται υπό στόχευση επωφελείται ήδη από τον ορθό χαρακτηρισμό των βασικών περιοχών αναπαραγωγής, διατροφής και/ή ανάπαυσης ως *Natura 2000*.
- (ii) Στην πρόταση, ο αιτών πρέπει να αποδεικνύει ότι η μελλοντική χρήση και η συντήρηση των υποδομών υποστηρίζονται από τον κατάλληλο χωροταξικό σχεδιασμό στο πιο σχετικό διοικητικό επίπεδο.

γ) Άλλες δράσεις διατήρησης που συνδέονται με την περιοχή, εκτός του δικτύου Natura 2000

Τα έργα *LIFE Βιοποικιλότητα* μπορούν να περιλαμβάνουν δράσεις διατήρησης που συνδέονται με την περιοχή αλλά δεν σχετίζονται με το δίκτυο *Natura 2000*.

Κατ' εξαίρεση, τα έργα *LIFE Φύση* μπορούν να περιλαμβάνουν δράσεις για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ειδών που αναφέρονται **στο Παράρτημα IV αλλά όχι στο Παράρτημα II της οδηγίας για τους οικοτόπους**. Οι δαπάνες για τις δράσεις διατήρησης που συνδέονται με την περιοχή στο πλαίσιο της διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV αλλά όχι στο Παράρτημα II, δεν εξαρτώνται από το καθεστώς μιας περιοχής *Natura 2000* στις εκτάσεις που αποτελούν στόχο του έργου. Ωστόσο, πρέπει να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα τέτοιου είδους επενδύσεων, με τη μορφή μιας δέσμευσης για την απόδοση **του πλέον κατάλληλου νομικού καθεστώτος προστασίας** σε αυτές τις περιοχές πριν από το τέλος του έργου. Κατά την υποβολή της πρότασης, ο αιτών πρέπει να συμπεριλάβει αναλυτικές πληροφορίες για το προτεινόμενο καθεστώς προστασίας και να εξηγήσει γιατί αυτό θεωρείται επαρκές για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των επενδύσεων. Δεν είναι δυνατή η αγορά γης στο πλαίσιο αυτό.

δ) Επανεισαγωγή ειδών και άλλες εισαγωγές/μετατοπίσεις διατήρησης

Οι συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης με σκοπό την επανεισαγωγή ή τη μετατόπιση ειδών μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες προς χρηματοδότηση όταν οι προτάσεις του έργου πληρούν όλους τους παρακάτω όρους.

Ο αιτών πρέπει να αναφέρει κάθε έναν από τους εν λόγω όρους στην πρότασή του, εξηγώντας πώς αυτός τηρείται.

Στην περίπτωση έργων και δράσεων με σκοπό την επανεισαγωγή και τη μετατόπιση για λόγους διατήρησης, η πρόταση πρέπει να αποδεικνύει ότι πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- (iv) Οι δράσεις είναι αιτιολογημένες, αναμένεται να αποφέρουν ποσοτικά οφέλη διατήρησης με βάση μια ανάλυση κόστους-ωφέλειας και έχουν υψηλές πιθανότητες επιτυχίας με βάση μια λεπτομερή ανάλυση κινδύνου-δυνατότητας υλοποίησης.
- (v) οι οργανισμοί που θα επανεισαχθούν/μετατοπιστούν θα μπορούν δυνητικά να αντιμετωπίσουν νέα παθογόνα και θα ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι που θα συναντήσουν και η πιθανότητα επανεισαγωγής νέων παθογόνων στην περιοχή για την

- οποία προορίζονται,
- (vi) οι εναλλακτικές λύσεις στην επανεισαγωγή/μετατόπιση να έχουν εκτιμηθεί ως λιγότερο αποτελεσματικές ή ανέφικτες ως μέθοδος επίτευξης συγκεκριμένων στόχων διατήρησης που έχουν οριστεί με σαφήνεια στο πλαίσιο της επανεισαγωγής/μετατόπισης,
 - (vii) οι δράσεις επικεντρώνονται σε περιοχές όπου οι αιτίες εξαφάνισης των ειδών έχουν εξαλειφθεί,
 - (viii) η απομάκρυνση συγκεκριμένων ειδών από τον οικότοπό τους για επανεισαγωγή θεωρείται επιλέξιμη μόνο εφόσον δεν θέτει σε κίνδυνο πληθυσμούς σε αιχμαλωσία ή άγριους πληθυσμούς,
 - (ix) Οι δράσεις επικεντρώνονται σε περιοχές των οποίων οι οικότοποι και το κλίμα πληρούν, στο προβλεπόμενο μέλλον, τις απαραίτητες συνθήκες για την επιβίωση ενός βιώσιμου πληθυσμού του είδους.
 - (x) θα καταρτιστεί και θα τεκμηριωθεί ένα συμφωνητικό μεταξύ όλων των μερών που εμπλέκονται (π.χ. ανάμεσα στην αρμόδια αρχή για τον πληθυσμό και τον υπεύθυνο της περιοχής επανεισαγωγής),
 - (xi) Οι δράσεις επικεντρώνονται αποκλειστικά σε περιοχές όπου η συμπεριφορά του τοπικού πληθυσμού προς την προγραμματισμένη επανεισαγωγή είναι ευνοϊκή ή όπου υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι μπορεί να επιτευχθεί η αποδοχή από τον τοπικό πληθυσμό κατά τη διάρκεια του έργου.
 - (xii) είτε
 - ο Οι οργανισμοί επανεισάγονται μόνο σε περιοχές όπου προϋπήρχαν είτε
 - ο οι οργανισμοί εισάγονται/μετατοπίζονται σκοπίμως εκτός της αρχικής φυσικής τους περιοχής με σκοπό
 - να αποτραπεί η εξαφάνιση των πληθυσμών εστιακών ειδών, των οποίων η προστασία από υφιστάμενες ή πιθανές μελλοντικές απειλές στην τρέχουσα ακτίνα κρίνεται λιγότερο εφικτή σε σύγκριση με εναλλακτικές περιοχές ή
 - να αποκατασταθεί μια οικολογική λειτουργία που είχε χαθεί λόγω εξαφάνισης μέσω της εισαγωγής οργανισμών που συγγενεύουν στενά με είδη που έχουν εξαφανιστεί, του ίδιου γένους, και τα οποία ανήκουν στον πλησιέστερο και πιο παρεμφερή διαθέσιμο πληθυσμό (όσον αφορά τη γενετική, την οικολογία, κ.λπ.).

Στην περίπτωση μιας τέτοιου είδους εισαγωγής/μετατόπισης διατήρησης, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα αξιόπιστης αξιολόγησης ότι οι κίνδυνοι είναι μικροί.
 - (xiii) Η πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει μια προπαρασκευαστική φάση, μια φάση επανεισαγωγής και μια φάση παρακολούθησης, καθώς και μια στρατηγική απομάκρυνσης σε περίπτωση που η μετατόπιση/επανεισαγωγή δεν εξελιχθεί σύμφωνα με το σχέδιο.

Στα έργα *LIFE Φύση*, τα έργα και οι δράσεις με σκοπό την επανεισαγωγή και τη μετατόπιση διατήρησης **εκτός των υφιστάμενων περιοχών Natura 2000** είναι επιλέξιμα μόνο εφόσον η πρόταση πληροί όλες τις παρακάτω πρόσθετες προϋποθέσεις:

- (xiv) πρέπει να περιλαμβάνει τη δέσμευση της αρμόδιας αρχής όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των περιοχών *Natura 2000* για τον ορισμό των βασικών περιοχών αναπαραγωγής και διατροφής του πληθυσμού που έχει (επαν)εισαχθεί/μετατοπιστεί ως περιοχές *Natura 2000* πριν το τέλος του έργου (δεδομένου ότι η (επαν)εισαγωγή/μετατόπιση έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία),
- (xv) πρέπει να διασφαλίζει ότι η αρμόδια αρχή για τον χαρακτηρισμό των περιοχών *Natura 2000* είναι δικαιούχος του έργου (συντονιστής δικαιούχος ή συνδικαιούχος). Η πρόταση

πρέπει να περιλαμβάνει μια συγκεκριμένη δράση χαρακτηρισμού από την πλευρά της αρμόδιας Αρχής.

Περαιτέρω οδηγίες για την επανεισαγωγή και τη μετατόπιση διατήρησης είναι διαθέσιμες στο έγγραφο:

http://www.issg.org/pdf/publications/RSG_ISSG-Reintroduction-Guidelines-2013.pdf

ε) Δράσεις που συνδέονται με το είδος (και δεν σχετίζονται απαραίτητα με την περιοχή)

i. Δράσεις διατήρησης με βάση το είδος, οι οποίες επικεντρώνονται σε είδη που περιλαμβάνονται στις οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους

Αφορά οποιαδήποτε δράση, εκτός των δράσεων που συνδέονται με την περιοχή, η οποία είναι απαραίτητη για τη βελτίωση του καθεστώτος διατήρησης των ειδών που περιλαμβάνονται στην οδηγία για τα πτηνά (Παράρτημα I ή II ή αποδημητικά είδη των οποίων η έλευση είναι τακτική) ή στην οδηγία για τους οικοτόπους (Παράρτημα II, IV ή V). Τέτοιου είδους δράσεις πρέπει να διαχωρίζονται με σαφήνεια από εκείνες που αφορούν την προστασία περιοχών και να καλύπτουν σημαντικά ζητήματα διατήρησης. Στην πρόταση, **οι αιτούντες πρέπει να περιγράψουν λεπτομερώς τις προγραμματισμένες δράσεις διατήρησης και την αναγκαιότητα υλοποίησής τους για τα είδη που αποτελούν στόχο του έργου, αλλά και να παρέχουν εγγυήσεις και δεσμεύσεις για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των επενδύσεων που θα πραγματοποιηθούν.** Τέτοιου είδους έργα μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Δράσεις που σχετίζονται με την άμεση προστασία των ειδών ζώων κατά της ακούσιας ή τυχαίας όχλησης, συλλογής, αιχμαλωσίας, δηλητηριασμού ή θανάτωσης. Αυτές μπορούν να αφορούν ειδικότερα είδη με εκτεταμένο ζωτικό χώρο ή που μετακινούνται, για τα οποία ο χαρακτηρισμός των περιοχών *Natura 2000* και η σχετική διατήρηση και διαχείριση των περιοχών δεν επαρκούν ώστε να διασφαλιστεί μια ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης. Για παράδειγμα, δράσεις με σκοπό την αφαίρεση ή την τροποποίηση τεχνικών συσκευών ή υποδομών, όπως ηλεκτροδοτικές γραμμές, αλιευτικά εργαλεία, κ.λπ.).
- Δράσεις για την καταπολέμηση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ή για τον περιορισμό του αρνητικού αντίκτυπου της κλιματικής αλλαγής στο βαθμό που ωφελούν άμεσα τα είδη στα οποία στοχεύει το έργο.

ii. Ex situ δράσεις διατήρησης

Πρόκειται για δράσεις, όπως αναπαραγωγή σε αιχμαλωσία ή τράπεζες σπόρων, κ.λπ., η οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν βιώσιμες επενδύσεις σε υποδομές / εξοπλισμό. **Μια ex situ δράση διατήρησης πρέπει να συνδέεται με την επανεισαγωγή κατά τη διάρκεια του έργου για να είναι επιλέξιμη και να ανήκει στις συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης.** Κατ' εξαίρεση, οι εν λόγω επενδύσεις θα θεωρηθούν επιλέξιμες ελλείψει προγραμματισμένης επανεισαγωγής εφόσον υπάρξει σαφής αιτιολόγηση που θα αποδεικνύει ότι προς το παρόν η ex situ διατήρηση είναι ο μόνος δυνατός/χρήσιμος τύπος δράσης διατήρησης για τα εν λόγω είδη.

iii. Άλλες δράσεις διατήρησης που συνδέονται με είδη και στοχεύουν είδη που περιλαμβάνονται στις οδηγίες για τα πτηνά / τους οικοτόπους

Τέτοιου είδους δράσεις επιτρέπονται για τα έργα *LIFE Βιοποικιλότητα* (βλ. ενότητα 2.3.3 παραπάνω για τα θέματα έργων).

Δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου (Δράσεις D - υποχρεωτικές)

Κάθε έργο πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπό του. Συνεπώς, η πρόταση έργου πρέπει να προβλέπει δράσεις παρακολούθησης που θα ευνοήσουν την εν λόγω έκθεση, θέτοντας βάσεις αναφοράς και παρακολουθώντας την πρόοδο και τα αποτελέσματα όλων των δράσεων που συνεισφέρουν στην ανάσχεση και την αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβάνοντας την υποστήριξη του δικτύου Natura 2000 και αντιμετώπιζοντας την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων.

Ειδικότερα, οι δράσεις διατήρησης (δράσεις C) πρέπει να οδηγούν σε μια μετρήσιμη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ειδών/οικοτόπων ή του ζητήματος βιοποικιλότητας που αποτελεί στόχο του έργου. Οι εν λόγω επιδράσεις πρέπει να παρακολουθούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έργου και τα αποτελέσματά τους πρέπει να αξιολογούνται σε τακτά διαστήματα. Σε αυτό το πλαίσιο, κάθε πρόταση έργου που περιλαμβάνει δράσεις διατήρησης πρέπει να περιέχει τον κατάλληλο αριθμό δραστηριοτήτων παρακολούθησης με σκοπό τη μέτρηση **του αντίκτυπού τους στα είδη/ τους οικοτόπους/ το πρόβλημα βιοποικιλότητας που αποτελεί στόχο του έργου.**

Επιπλέον, τα πιλοτικά έργα και τα έργα επίδειξης θα περιλαμβάνουν ένα ακριβές σύνολο δράσεων για την αξιολόγηση των βασικών ευρημάτων και πορισμάτων του έργου, καθώς και την οικονομικά αποδοτική αναπαραγωγή ή μεταφορά των δράσεων και αποτελεσμάτων, αλλά και τα μέτρα που έχουν ληφθεί ώστε να εξασφαλιστεί η καθεαυτή αναπαραγωγή ή μεταφορά επιτυχημένων πιλοτικών δράσεων ή δράσεων επίδειξης.

Οι προτάσεις που είναι ελλιπείς υπό το εν λόγω πρίσμα δεν θα θεωρηθούν πιλοτικές προτάσεις ή προτάσεις επίδειξης.

Η παρακολούθηση του αντίκτυπου του έργου πρέπει να επιτρέπει στην ομάδα διαχείρισης του έργου είτε να επιβεβαιώσει την ορθότητα των μέσων που προτείνονται για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων και απειλών, είτε να αμφισβητήσει τα εν λόγω μέσα και να αναπτύξει νέα μέσα που θα υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια του έργου, εφόσον αυτό είναι δυνατό. Στο τέλος του έργου, οι δικαιούχοι πρέπει να είναι σε θέση να ποσοτικοποιήσουν την πρόοδο που επιτεύχθηκε όσον αφορά τον αντίκτυπο στα είδη/ τους οικοτόπους ή στο πρόβλημα βιοποικιλότητας που αποτελεί στόχο του έργου.

Κάθε έργο πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπό του, λαμβάνοντας υπόψη τους **βασικούς δείκτες LIFE σε επίπεδο έργου** (βλ. περαιτέρω οδηγίες στην ενότητα 3.2.4). Οι δείκτες αυτοί θα συμβάλουν στην αξιολόγηση του αντίκτυπου του έργου LIFE.

Όλοι οι δείκτες που έχουν μετρηθεί πρέπει να παρουσιάζουν συνοχή με το πρόβλημα διατήρησης ή βιοποικιλότητας που αντιμετωπίζεται και με τον τύπο των δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του έργου. Η αρχική κατάσταση από την οποία ξεκινάει το έργο πρέπει να αντιμετωπιστεί, ενώ η σχετική πρόοδος πρέπει να αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Τα έργα που αφορούν πράσινες υποδομές για την υποστήριξη του στόχου 2 της ενωσιακής στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα καλούνται να περιλαμβάνουν, είτε ως μέρος της παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου στα είδη/ τους οικοτόπους/ το πρόβλημα βιοποικιλότητας υπό στόχευση είτε ως ξεχωριστή δράση, την παρακολούθηση του αντίκτυπου του έργου **στις συνθήκες και τις υπηρεσίες των οικοσυστημάτων**. Για όλα τα λοιπά έργα, αυτή η δράση είναι προαιρετική. Η αξιολόγηση των συνθηκών και των υπηρεσιών των

οικοσυστημάτων απαιτείται να γίνει σύμφωνα με το πλαίσιο ανάλυσης που διαμορφώθηκε μέσω της πρωτοβουλίας της ΕΕ για τη χαρτογράφηση και την αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους (MAES), και συμφωνήθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τη δράση 5 της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα:

http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

Για περισσότερες πληροφορίες, οι αιτούντες μπορούν να ανατρέξουν στον οδηγό για δικαιούχους με τίτλο «Assessing ecosystems and their services in LIFE projects» (Αξιολόγηση οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους στα έργα LIFE) που είναι διαθέσιμος στο πακέτο εργαλείων του Προγράμματος LIFE

https://ec.europa.eu/easme/sites/easmesite/files/life_ecosystem_services_guidance.pdf

Δράσεις επικοινωνίας και αναπαραγωγής (Δράσεις Ε - υποχρεωτικές)

Τονίζεται ότι ορισμένα παραδοτέα επικοινωνίας είναι υποχρεωτικά για έργα βέλτιστης πρακτικής, καθώς και για έργα επίδειξης και πιλοτικά έργα (διαδικτυακός τόπος έργου, πληροφοριακές πινακίδες, χρήση των λογότυπων LIFE / *Natura 2000* κ.λπ.). Συνεπώς πρέπει να προβλέπονται ρητά στην πρόταση ως προϊόντα/αποτελέσματα των δράσεων Ε. Επίσης, τα έργα πρέπει να περιλαμβάνουν δράσεις –εκτός των δράσεων επικοινωνίας/διάδοσης και δικτύωσης– που θα στοχεύουν **στην αναπαραγωγή και τη μεταφορά** των μεθόδων/τεχνικών/λύσεων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του έργου σε άλλες περιοχές, χώρες ή περιβάλλοντα.

α) Επικοινωνία και διάδοση

Τα έργα **βέλτιστης πρακτικής** πρέπει να περιλαμβάνουν τον κατάλληλο αριθμό δράσεων επικοινωνίας και διάδοσης. Κατά κανόνα, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Δραστηριότητες πληροφόρησης του κοινού και των ενδιαφερόμενων μερών με σκοπό τη διευκόλυνση της υλοποίησης του έργου.
- Δράσεις ευαισθητοποίησης του κοινού και δράσεις διάδοσης, με σκοπό την κοινοποίηση του έργου και των αποτελεσμάτων του τόσο στο ευρύ κοινό όσο και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την εμπειρία του έργου.
- Δραστηριότητες για την αύξηση της ευαισθητοποίησης προς το δίκτυο *Natura 2000* (υποχρεωτικές για τα έργα που υλοποιούνται σε περιοχές *Natura 2000*).

Εάν η πρόταση περιλαμβάνει την κατάρτιση γενικών οδηγιών για τη διαμόρφωση σχεδίων διαχείρισης για περιοχές *Natura 2000* / τύπους οικοτόπων / είδη, ή οδηγιών για την πρακτική διαχείρισή τους, τότε πρέπει να αποδεικνύει την ανάγκη για τέτοιου είδους οδηγίες, καθώς και ότι δεν υπάρχουν ήδη ανάλογες οδηγίες. Επιπλέον, πρέπει να αναφέρει το κοινό-στόχο και πώς θα διανεμηθούν σε αυτό οι εν λόγω οδηγίες.

Εάν η πρόταση περιλαμβάνει τη δημιουργία **μικρής κλίμακας** υποδομών επισκεπτών, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 10% του προϋπολογισμού που διατίθεται για συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης στο πλαίσιο του συνολικού προϋπολογισμού της πρότασης, και πρέπει να είναι σωστά αιτιολογημένες και οικονομικά αποδοτικές, διαφορετικά θα διαγραφούν από την πρόταση κατά τη φάση αναθεώρησης.

Τα πιλοτικά έργα και τα έργα επίδειξης απαιτείται να προβλέπουν την ενεργό δικτύωση και διάδοση σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα. Τα έργα αυτά πρέπει συνεπώς να περιλαμβάνουν 2 ξεχωριστούς τύπους

δράσεων:

- Δραστηριότητες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για το έργο προς το ευρύ κοινό και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι συγκεκριμένες δράσεις σε γενικές γραμμές πρέπει να ξεκινούν σε πρώιμο στάδιο του έργου.
- Δράσεις διάδοσης με πιο τεχνικό περιεχόμενο, με στόχο την επικοινωνία των αποτελεσμάτων και των διδαγμάτων του έργου στα ενδιαφερόμενα μέρη που θα μπορούσαν να επωφεληθούν σημαντικά από την εμπειρία του έργου. Οι εν λόγω δράσεις συνήθως ξεκινούν μόνο όταν η μέθοδος/τεχνική υπό δοκιμή έχει αξιολογηθεί. Πρέπει να συνεχίζονται για μια επαρκώς μακρά περίοδο ώστε τα αποτελέσματα και τα διδάγματα να διαδοθούν εκτενώς πριν από το τέλος του έργου,

Το εύρος των πιθανών δράσεων διάδοσης για τα έργα βέλτιστων πρακτικών, τα έργα επίδειξης και τα πιλοτικά έργα είναι πολύ μεγάλο (εργασίες συνεργασίας με τα μέσα ενημέρωσης, διοργάνωση εκδηλώσεων για την τοπική κοινωνία, διδακτική εργασία με τα τοπικά σχολεία, σεμινάρια, εργαστήρια, έντυπα, φυλλάδια, ενημερωτικά δελτία, DVD, τεχνικές δημοσιεύσεις, κ.ο.κ.). Οι προτεινόμενες δράσεις πρέπει να σχηματίζουν ένα πακέτο που θα παρουσιάζει συνοχή.

Κάθε δράση πρέπει να καθορίζει και να αιτιολογεί με σαφήνεια το κοινό στο οποίο στοχεύει και πρέπει να αναμένεται ότι θα έχει σημαντικό αντίκτυπο. Για να είναι αποτελεσματικές, οι συγκεκριμένες δράσεις σε γενικές γραμμές πρέπει να ξεκινούν σε πρώιμο στάδιο του έργου.

Η διοργάνωση μεγάλων και πολυδάπανων επιστημονικών συναντήσεων ή η χρηματοδότηση μεγάλης κλίμακας υποδομών επισκεπτών δεν είναι επιλέξιμες.

Κάθε πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει μια δράση με τον τίτλο «Δικτύωση με άλλα έργα LIFE και/ή έργα που δεν συγχρηματοδοτούνται από το LIFE» (Networking with other LIFE and/or non-LIFE projects). Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνονται επισκέψεις, συναντήσεις, ανταλλαγή πληροφοριών και/ή άλλες παρόμοιες δραστηριότητες δικτύωσης με τον κατάλληλο αριθμό άλλων σχετικών έργων LIFE (που βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν ολοκληρωθεί). Μπορούν επίσης να συμπεριληφθούν παρόμοιες ανταλλαγές με άλλα έργα που δεν συγχρηματοδοτούνται από το LIFE και/ή η συμμετοχή σε πλατφόρμες πληροφόρησης που σχετίζονται με τους στόχους του έργου (ακόμη και σε διεθνές επίπεδο, όπου αιτιολογείται).

Δείτε τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) για περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με τις απαιτήσεις επικοινωνίας και διάδοσης.

Ο διαδικτυακός τόπος LIFE <https://ec.europa.eu/easme/en/section/life/life-communication> παρέχει επίσης αναλυτικές οδηγίες σχετικά με τις δράσεις επικοινωνίας και διάδοσης, και ειδικότερα για το LIFE Φύση: Επικοινωνία με ενδιαφερόμενα μέρη και με το ευρύ κοινό – Παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών για το Natura 2000, καθώς και οδηγίες για τον σχεδιασμό ενός διαδικτυακού τόπου LIFE.

β) Αναπαραγωγή και μεταφορά

Στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας έργων, πρέπει να περιλαμβάνεται μια στρατηγική που θα διασφαλίζει την αναπαραγωγή και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων του έργου σε άλλα πλαίσια. Αυτό δεν αφορά μόνο μια απλή δέσμευση για συνέχιση του έργου, αλλά προϋποθέτει ένα σαφές και συγκροτημένο σχέδιο που υποστηρίζεται από δραστηριότητες για την αναπαραγωγή και μεταφορά της εφαρμοζόμενης λύσης σε άλλες οντότητες, περιοχές ή χώρες.

Μια στρατηγική αναπαραγωγής περιλαμβάνει ενέργειες που θα πολλαπλασιάζουν τον αντίκτυπο του έργου και θα διασφαλίζουν την ευρύτερη αξιοποίησή του επιτυγχάνοντας μια

κρίσιμη μάζα κατά τη διάρκεια του έργου ή μετά το τέλος του. Η διαδικασία αυτή υπερβαίνει τη διάδοση και τη δικτύωση, και αφορά την ανάπτυξη και εφαρμογή τεχνικών, μεθόδων ή στρατηγικών του έργου σε άλλους τομείς. Οι ακόλουθες δραστηριότητες μπορούν να εκληφθούν ως παραδείγματα διασφάλισης της δυνατότητας αναπαραγωγής ή μεταφοράς των δράσεων του έργου:

1. Εκπόνηση μιας ανάλυσης για το πώς η προτεινόμενη λύση ή μέθοδος θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε άλλες γεωγραφικές περιοχές, οικοτόπους ή είδη, εμπλέκοντας άμεσα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.
2. Προετοιμασία παραδειγμάτων για την εύκολη επιχειρηματική αξιοποίηση της προτεινόμενης λύσης σε άλλες περιοχές ή τομείς.
3. Μελέτες/δραστηριότητες σχετικά με την πρόσβαση σε χρηματοδοτικές πηγές, καθώς και τη φυσική καταγραφή θέσεων και παραγόντων που ευνοούν την αναπαραγωγή και τη μεταφορά.
4. Διαπραγμάτευση και σχεδιασμός για τη μεταφορά της προτεινόμενης λύσης σε διαφορετικά περιβάλλοντα: ανάπτυξη ενός αξιόπιστου σχεδίου αναπαραγωγής και μεταφοράς.

Ειδικότερα, οι προτάσεις **πυλοτικών έργων ή έργων επίδειξης πρέπει να περιλαμβάνουν μια σημαντική ομάδα δράσεων για την αξιολόγηση και την αναπαραγωγή των αποτελεσμάτων του έργου** ώστε τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν να μεταφερθούν στην πράξη σε εκείνα τα ενδιαφερόμενα μέρη που ενδέχεται να εφαρμόσουν τις μεθόδους/λύσεις/διδάγματα του έργου. Οι προτάσεις που είναι ελλιπείς υπό το εν λόγω πρίσμα δεν θα θεωρηθούν πυλοτικές προτάσεις ή προτάσεις επίδειξης.

Διαχείριση έργου (Δράσεις F - υποχρεωτικές)

Κάθε πρόταση έργου πρέπει να περιλαμβάνει τον κατάλληλο αριθμό δράσεων τόσο για τη διαχείριση του έργου όσο και για την ποιότητά του. Η διαδικασία αυτή συνήθως περιλαμβάνει τουλάχιστον όλες τις ακόλουθες δραστηριότητες και συναφή έξοδα:

- Δραστηριότητες διαχείρισης έργου που αναλαμβάνουν οι δικαιούχοι για τη διαχείριση του έργου (διοικητικές, τεχνικές και χρηματοοικονομικές πτυχές), την παρακολούθηση της προόδου του και την τήρηση των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο των έργων LIFE. Η τεχνική διαχείριση του έργου μπορεί να ανατεθεί μερικώς σε εξωτερικούς συνεργάτες εφόσον ο συντονιστής δικαιούχος διατηρεί τον πλήρη και καθημερινό έλεγχο του έργου. Η πρόταση πρέπει να περιγράφει με σαφήνεια πώς διασφαλίζεται αυτός ο έλεγχος. Η δομή της διαχείρισης του έργου πρέπει να παρουσιαστεί με σαφήνεια (συμπεριλαμβάνοντας έναν οργανισμό και λεπτομέρειες για τις υποχρεώσεις κάθε ατόμου και οργάνωσης που εμπλέκεται). Συνιστάται ιδιαίτερα το προσωπικό διαχείρισης του έργου να έχει προηγούμενη σχετική εμπειρία στη διαχείριση έργων. **Συνιστάται θερμά** ο διαχειριστής έργου να είναι πλήρως απασχόλησης. Αν κάποιος συντονιστής ή διαχειριστής έργου συμβάλλει επίσης άμεσα στην υλοποίηση ορισμένων δράσεων, ένα ανάλογο μέρος των εξόδων μισθοδοσίας του/της πρέπει να περιληφθεί στο εκτιμώμενο κόστος των ενεργειών αυτών.
- Εκπαίδευση, εργαστήρια και συναντήσεις για το προσωπικό των δικαιούχων του έργου, όπου αυτά απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του έργου.

3. Διαδικασία υποβολής

3.1 Στάδιο 1: Συνοπτικό υπόμνημα

3.1.1. Δομή – Στάδιο 1

- **Διοικητικές φόρμες (φόρμες Α)**

- Φόρμα Α1 – General project information / Γενικά στοιχεία έργου
- Φόρμα Α2 – Coordinating beneficiary / Συντονιστής δικαιούχος

- **Σύντομη περιγραφή του έργου (φόρμες Β)**

- Φόρμα Β1 – Summary description of the project / Συνοπτική περιγραφή του έργου
- Φόρμα Β3 – General character of the project and EU added value / Γενικός χαρακτήρας του έργου και προστιθέμενη αξία για την ΕΕ

- **Οικονομικές φόρμες υποβολής**

- Φόρμα R1 – Project budget / Προϋπολογισμός έργου

Όλες οι φόρμες στο συνοπτικό υπόμνημα απαιτείται να συμπληρωθούν στην αγγλική γλώσσα. Συστήνεται να επικεντρωθείτε στα βασικά στοιχεία του έργου σας. Σημειώνεται ότι σε αυτό το στάδιο δεν είναι δυνατή η επισύναψη αρχείων στο eProposal.

Πρόσβαση εθνικών αρχών: Σε περίπτωση που οι αιτούντες επιτρέψουν την πρόσβαση, όλες οι εθνικές αρχές των κρατών μελών που συμμετέχουν στο έργο θα είναι σε θέση:

1. να δουν το συνοπτικό υπόμνημα πριν και μετά την προθεσμία υποβολής,
2. να δουν την επικοινωνία μεταξύ της Επιτροπής και κάθε αιτούντα που έχει υποβάλει πρόταση, μέσω της λειτουργίας Mailbox στο eProposal.

Η εν λόγω συγκατάθεση παραχωρείται αν ο χρήστης θέσει τη σχετική επιλογή στο «YES» (Ναι). Αν ο συντονιστής δικαιούχος δεν επιθυμεί να παραχωρήσει τη σχετική έγκριση, πρέπει να επιλέξει «NO» (Όχι).

Μπορείτε να αποσύρεται την έγκριση πρόσβασης οποιαδήποτε στιγμή.

Σημειώστε, ωστόσο, ότι μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, η επιλογή αυτή δεν είναι πλέον διαθέσιμη.

3.1.2 Διοικητικές φόρμες (φόρμες A)

A1 – General project information / Γενικά στοιχεία έργου

Project title / Τίτλος του έργου: Πρέπει να περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία και τον στόχο του έργου, όπως το όνομα της τοποθεσίας και/ή των βασικών ειδών/τύπων οικοτόπων ή θέματος βιοποικιλότητας που αποτελούν στόχο στο συγκεκριμένο έργο. Σημειώνεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή ενδέχεται να σας ζητήσει να αλλάξετε τον τίτλο ώστε να γίνει σαφέστερος. Ο τίτλος του έργου πρέπει να είναι στα αγγλικά, ακόμα και αν η επακόλουθη ολοκληρωμένη πρόταση, εφόσον ο αιτών κληθεί να συμμετάσχει στο Στάδιο 2, υποβληθεί σε διαφορετική γλώσσα.

Project acronym / Ακρώνυμο του έργου: Το ακρώνυμο πρέπει να ξεκινά με τη λέξη LIFE, π.χ. LIFE RIVER. Μόλις δημιουργηθεί το συνοπτικό υπόμνημα στο σύστημα eProposal, όλες οι τεχνικές και οικονομικές φόρμες, καθώς και οι φόρμες υποβολής εκθέσεων, θα φέρουν το συγκεκριμένο ακρώνυμο (π.χ. Proposals / LIFE RIVER / Technical Forms)

LIFE Programme priority area / Τομέας προτεραιότητας του Προγράμματος LIFE: Επιλέξτε τον τομέα προτεραιότητας από το αναπτυσσόμενο μενού. Οι αιτούντες πρέπει να αναφέρουν εάν το έργο υποβάλλεται στον τομέα προτεραιότητας Φύση ή στον τομέα προτεραιότητας Βιοποικιλότητα.

Expected start date / Αναμενόμενη ημερομηνία έναρξης: Πληκτρολογήστε την ημερομηνία με μορφή HH/MM/YYYY ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου. Η πρώτη δυνατή ημερομηνία έναρξης ορίζεται στο Παράρτημα 1. Η ημερομηνία έναρξης πρέπει να είναι ρεαλιστική. Λάβετε υπόψη ότι αν επιλέξετε μια μακρινή ημερομηνία, τα έξοδα συμμετοχής στην εναρκτήρια συνάντηση για όλα τα νέα έργα ίσως να μην είναι επιλέξιμα.

Expected end date / Αναμενόμενη ημερομηνία λήξης: Πληκτρολογήστε την ημερομηνία με μορφή HH/MM/YYYY ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου.

Language of the proposal / Γλώσσα υποβολής της πρότασης: Αν και το συνοπτικό υπόμνημα απαιτείται να υποβληθεί στην αγγλική γλώσσα, εάν κληθείτε να συμμετάσχετε στο Στάδιο 2, μπορείτε να υποβάλετε την ολοκληρωμένη πρόταση σε οποιαδήποτε από τις

επίσημες γλώσσες της ΕΕ, εκτός της ιρλανδικής και της μαλτεζικής. Μην ξεχάσετε να υποδείξετε τη γλώσσα στην οποία σχεδιάζετε να υποβάλετε την ολοκληρωμένη πρόταση εάν προκριθείτε στο Στάδιο 2.

Πατήστε «Επόμενο» (Next) και συμπληρώστε τη φόρμα A2 (βλ. παρακάτω).

Λάβετε υπόψη ότι μετά τη δημιουργία του συνοπτικού υπομνήματος (βλ. παρακάτω, φόρμα A2) θα χρειαστεί να εισαγάγετε τις ακόλουθες πληροφορίες στη φόρμα A1:

- Το έργο θα υλοποιηθεί στο/α ακόλουθο/α κράτος/η μέλος/η - περιφέρεια/ες ή άλλες χώρες:
- από προεπιλογή, το εργαλείο eProposal επιλέγει το κράτος μέλος στο οποίο είναι νόμιμα εγγεγραμμένος ο συντονιστής δικαιούχος (όπως δηλώνεται στη φόρμα A2). Μπορείτε να το αλλάξετε με τα κουμπιά «Διαγραφή» (Delete) και «Προσθήκη» (Add).
 - για να προσθέσετε μια περιφέρεια, επιλέξτε το κράτος μέλος και ακολούθως την περιφέρεια, και κάντε κλικ στο κουμπί «Προσθήκη» (Add). Πρέπει να επιλεγεί τουλάχιστον μία περιφέρεια.

Εφόσον κάποιες δράσεις του προγράμματος πρόκειται να υλοποιηθούν εκτός της ΕΕ, επιλέξτε τη χώρα από την αναπτυσσόμενη λίστα.

Member State	Selected regions	Actions
IT - Italy	All regions	
<input type="text" value="AT - Austria"/>	<input type="text" value="All regions"/>	<input type="button" value="Add"/>

Φόρμα A2 – Coordinating beneficiary / Συντονιστής δικαιούχος

Short name / Σύντομη επωνυμία (μέγ. 10 χαρακτήρες): Ο δικαιούχος θα κατονομάζεται σε όλες τις τεχνικές και οικονομικές φόρμες και τις εκθέσεις με τη σύντομη επωνυμία του.

Email: Η συγκεκριμένη ηλεκτρονική διεύθυνση (email) θα χρησιμοποιηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή ως μοναδικό σημείο επαφής για όλες τις ειδοποιήσεις αλληλογραφίας προς τον αιτών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης (βλ. Παράρτημα 3: Εργαλείο eProposal, Βήμα 3 «Επικοινωνία μετά την υποβολή»).

Legal name / Επίσημη επωνυμία: Καταχωρήστε την πλήρη επωνυμία με την οποία είναι καταχωρημένος ο δικαιούχος.

Legal Status / Νομικό καθεστώς: Επιλέξτε μία από τις ακόλουθες τρεις επιλογές: *Public body / Δημόσιος φορέας*, *Private commercial / Ιδιωτικός εμπορικός φορέας* ή *Private non-commercial / Ιδιωτικός μη-εμπορικός φορέας* (συμπεριλαμβανομένων ΜΚΟ). Σημειώστε το κατάλληλο κουτάκι. Περισσότερες οδηγίες για τον διαχωρισμό των ιδιωτικών οργανισμών από τους δημόσιους φορείς αναφέρονται στην ενότητα 1.6.2 του παρόντος εγγράφου. Επιλέξτε το κουτάκι «Είναι η εταιρεία σας ΜΜΕ;» (Is your company a SME?) αν η εταιρεία σας θεωρείται επιχείρηση μικρού ή μεσαίου μεγέθους (ΜΜΕ). Συμπληρώστε το πεδίο «Αριθμός εργαζομένων» (Number of employees) αν είστε ΜΜΕ.

Value Added Tax (VAT) number / Αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ): Εφόσον ισχύει, καταχωρήστε τον αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ).

VAT Reimbursement / Επιστροφή ΦΠΑ: Τονίζεται ότι ο μη εκπεστέος ΦΠΑ αποτελεί επιλέξιμο κόστος, εκτός εάν αφορά δραστηριότητες που υπάγονται στην κατηγορία των κυρίαρχων εξουσιών των κρατών μελών. Εάν ο οργανισμός σας αδυνατεί να ανακτήσει

καταβληθέν ΦΠΑ (για τους δημόσιους φορείς μπορεί να αφορά αποκλειστικά ΦΠΑ για δραστηριότητες που δεν ανήκουν στις εθνικές κυρίαρχες εξουσίες), έχετε το δικαίωμα να συμπεριλάβετε την επιστροφή του ΦΠΑ στα έξοδα της υποβληθείσας πρότασης. Σε αυτήν την περίπτωση επιλέξτε «YES» (Ναι), αλλιώς επιλέξτε «NO» (Όχι).

Legal Registration Number / Αριθμός νομικής καταχώρησης: Εφόσον ισχύει κατά περίπτωση, καταγράψτε τον εθνικό αριθμό ή κωδικό νομικής καταχώρησης του οργανισμού σας από το σχετικό μητρώο εταιρειών (π.χ. από το Εμπορικό Επιμελητήριο), το μητρώο επιχειρήσεων ή ανάλογο μητρώο.

Registration date / Ημερομηνία καταχώρησης: Πληκτρολογήστε την ημερομηνία με μορφή HH/MM/EEEE ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου.

PIC Number / Αριθμός PIC (προαιρετικό): Ο αριθμός PIC (Participant Identification Code - Κωδικός αναγνώρισης συμμετέχοντα) είναι ένας μοναδικός 9ψήφιος κωδικός, ο οποίος χρησιμοποιείται για την ταυτοποίηση των νομικών οντοτήτων στο πλαίσιο έργων που χρηματοδοτούνται από συγκεκριμένα ευρωπαϊκά προγράμματα (για παράδειγμα, τα FP7, Ορίζοντας 2020, κ.λπ.). Σε περίπτωση που ο οργανισμός σας είναι ήδη εγγεγραμμένος στο σύστημα, καταχωρήστε τον σχετικό αριθμό PIC.

Legal address / Νομική διεύθυνση: Πληκτρολογήστε την οδό και τον αριθμό, την ταχυδρομική θυρίδα (Τ.Θ.), την πόλη και τον ταχυδρομικό κώδικα.

Member State / Κράτος μέλος: Επιλέξτε το σχετικό κράτος μέλος από το αναπτυσσόμενο μενού.

Στοιχεία νόμιμου εκπροσώπου: Πληκτρολογήστε όνομα, επώνυμο, οδό και αριθμό, Τ.Θ., πόλη, ΤΚ (αν ταυτίζονται με τη νομική διεύθυνση, μπορείτε να τα αντιγράψετε απευθείας).

Contact person information / Στοιχεία του υπεύθυνου επαφής: Πληκτρολογήστε όνομα, επώνυμο, οδό και αριθμό, Τ.Θ., πόλη, ΤΚ (αν ταυτίζονται με τη νομική διεύθυνση, μπορείτε να τα αντιγράψετε απευθείας).

Telephone/Fax / Τηλέφωνο/φαξ: Καταχωρήστε τις σχετικές πληροφορίες για τον υπεύθυνο επαφής.

Title / Τίτλος: Ο τίτλος που χρησιμοποιείται συνήθως στην αλληλογραφία με το άτομο που είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό της πρότασης.

Function / Αρμοδιότητα: Συμπληρώστε την αρμοδιότητα του ατόμου που είναι υπεύθυνο για τον συντονισμό της πρότασης. Παράδειγμα: Γενικός Διευθυντής/Γενική Διευθύντρια, Διαχειριστής/τρια Έργου, κ.λπ.

Department/Service Name / Όνομα τμήματος/υπηρεσίας: Το όνομα του τμήματος και/ή της υπηρεσίας στον οργανισμό που συντονίζει την πρόταση, όπου ανήκει και ο υπεύθυνος επικοινωνίας. Η διεύθυνση που θα καταχωρηθεί στα πεδία που ακολουθούν πρέπει να αφορά το τμήμα/υπηρεσία και όχι τη νομική διεύθυνση της οντότητας.

Website / Δικτυακός τόπος: Καταχωρήστε τον επίσημο ιστότοπο του δικαιούχου.

Brief description of the activities of the beneficiary / Σύντομη περιγραφή των δραστηριοτήτων του δικαιούχου: Περιγράψτε την οντότητα, το νομικό καθεστώς της, τις δραστηριότητές της και την εμπειρία της σε θέματα διατήρησης της φύσης/βιοποικιλότητας ειδικά σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες δράσεις. Η περιγραφή πρέπει να επιτρέπει στην Αναθέτουσα Αρχή να αξιολογήσει την τεχνική αξιοπιστία του συντονιστή δικαιούχου, δηλαδή

το εάν αυτός έχει την απαραίτητη εμπειρία και τεχνογνωσία για την επιτυχή υλοποίηση του προτεινόμενου έργου. Σε περίπτωση που προτείνετε να συμπεριληφθούν στην πρότασή σας συνδεδεμένες οντότητες, κατονομάστε τις εδώ αναφέροντας καθαρά τη νομική τους επωνυμία, τον αριθμό PIC (εάν υπάρχει), καθώς και το νομικό τους καθεστώς και τη διεύθυνσή τους. Καλείστε, επίσης, να εξηγήσετε σε χωριστό έγγραφο που θα μεταφορτωθεί ως συνημμένο στο σύστημα eProposal (Affiliates_ACRONYM beneficiary) με ποιον τρόπο οι συνδεδεμένες οντότητες πληρούν τους όρους που περιγράφονται ανωτέρω, στην ενότητα 1.6.2.

Για τις ιδιωτικές μη εμπορικές οντότητες, χρειάζεται να δοθούν τα βασικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η συγκεκριμένη οντότητα αναγνωρίζεται ως αυτής της μορφής.

Πατήστε το κουμπί «Αποθήκευση» (Save) στη βάση της φόρμας.

Το συνοπτικό υπόμνημά σας έχει πλέον δημιουργηθεί στο σύστημα eProposal και το ακρώνυμο του έργου εμφανίζεται αυτόματα σε όλες τις οθόνες και τις φόρμες που αφορούν τη συγκεκριμένη πρόταση.

3.1.3 Σύνομη περιγραφή του έργου (φόρμες Β)

Φόρμα Β1 – Summary description of the project / Συνοπτική περιγραφή του έργου

Περιγράψτε συνοπτικά το έργο σας. Η περιγραφή πρέπει να είναι δομημένη, συνοπτική και σαφής. Πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- **Description of the conservation issue targeted and the pre-operational context / Περιγραφή του θέματος διατήρησης που αποτελεί στόχο του έργου και του προεπιχειρησιακού πλαισίου:** Δώστε μια σαφή και ποσοτικοποιημένη περιγραφή του περιβαλλοντικού προβλήματος ή του προβλήματος διατήρησης και των απειλών που αποτελούν στόχο της πρότασής σας. Η περιγραφή του προεπιχειρησιακού πλαισίου πρέπει να περιλαμβάνει σχετικές πληροφορίες ως υπόβαθρο και ποσοτικοποιημένα αριθμητικά στοιχεία στοιχείων που λειτουργούν ως βάση αναφοράς για τη δικαιολόγηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων.
- **Project objectives / Στόχοι του έργου:** Περιγράψτε λεπτομερώς τους κύριους στόχους του έργου, απαριθμώντας τους κατά φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. Οι στόχοι αυτοί πρέπει να είναι ρεαλιστικοί (να είναι δυνατή η επίτευξή τους εντός του χρονοδιαγράμματος του έργου, με τον προτεινόμενο προϋπολογισμό και μέσα) και ξεκάθαροι (χωρίς ασάφειες). Επιπλέον, πρέπει να αφορούν κυρίως τα θέματα που αντιμετωπίζουν τα είδη/ οι οικοτόποι και στα οποία στοχεύει το έργο.
- **Actions and means involved / Δράσεις και μέσα που θα χρησιμοποιηθούν:** Διατίθεται τουλάχιστον το 25% των επιλέξιμων δαπανών του έργου σε συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης; Ή εναλλακτικά, εμπίπτει το έργο σας σε μία από τις εξαιρέσεις του κανόνα του 25%; Επιλέξτε «Yes» (Ναι) ή «No» (Όχι) στο κουτάκι.

Τονίζεται ότι τα έργα κατηγορίας NAT πρέπει να διαθέτουν ποσοστό τουλάχιστον 25% του επιλέξιμου προϋπολογισμού σε συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης. Στο στάδιο υποβολής του συνοπτικού υπομνήματος καλείστε να επιβεβαιώσετε (επιλέξτε «Yes» - Ναι) ότι ο προϋπολογισμός του έργου τηρεί αυτή την προϋπόθεση. Εφόσον η αίτησή σας προκριθεί στο Στάδιο 2, ο συγκεκριμένος όρος θα επιβεβαιωθεί εκ νέου στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης πρότασης.

Επιλέξτε επίσης «Yes» (Ναι) στο κουτάκι αν το έργο σας εμπίπτει σε μία από τις εξαιρέσεις του κανόνα του 25% (π.χ. είναι ένα έργο χαρακτηρισμού θαλάσσιας περιοχής ή ένα έργο που εστιάζει στην παρακολούθηση της κατάστασης διατήρησης σύμφωνα με το Άρθρο 11 της Οδηγίας των Οικοτόπων). Για περισσότερες

πληροφορίες σχετικά με τον κανόνα του 2% ανατρέξτε στην ενότητα 2.4.1.

Σημειώνεται ότι αν το έργο σας δεν συμμορφώνεται με τον κανόνα ή δεν εμπίπτει σε μία από τις εξαιρέσεις και επιλέξετε «Όχι» (No), η αίτησή σας θα απορριφθεί κατά το στάδιο ελέγχου των κριτηρίων επιλεξιμότητας του συνοπτικού υπομνήματος.

Απαριθμήστε τις κυριότερες δράσεις του έργου και περιγράψτε τι θα συμβεί, καθώς και με ποιον τρόπο και σε ποια τοποθεσία, στο πλαίσιο του έργου προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του. Αν η επιτυχία του έργου εξαρτάται από την εμπλοκή άλλων ενδιαφερόμενων μερών, αναφέρετε τα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη σε αυτή την ενότητα και διασαφηνίστε τον τρόπο συμμετοχής τους.

- **Resubmission / Επανυποβολή:** Παρακαλούμε επιλέξτε το κουτάκι “Has this proposal been submitted before?” (Έχει κατατεθεί αυτή πρόταση στο παρελθόν;) αν επανυποβάλετε την πρόταση. Παρακαλούμε συμπληρώστε τον κωδικό αναφοράς και το ακρωνύμιο της προηγούμενης πρότασης. Για παράδειγμα: “LIFE 17 NAT/country/001040 “ACRONYM”. Αυτή η πληροφορία χρησιμοποιείται για στατιστικούς λόγους και για την εξασφάλιση της βέλτιστης αξιολόγησης.
- **Expected results and impacts/ Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις:** Αναφέρατε τα κύρια αποτελέσματα και τους αντίκτυπους (περιβαλλοντικά οφέλη/ οφέλη διατήρησης) που αναμένονται με την ολοκλήρωση του έργου. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να σχετίζονται άμεσα με τα στοχευμένα είδη/ οικοτόπους /ζητήματα βιοποικιλότητας και με τους στόχους του έργου. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα πρέπει να είναι συγκεκριμένα, ρεαλιστικά και ποσοτικοποιημένα στο μέτρο του δυνατού.
- **Sustainability of the Project Results / Βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου:** Περιγράψτε πώς διασφαλίζεται η συνέχιση των απαραίτητων δράσεων του έργου μετά την ολοκλήρωση του έργου. Διασαφηνίστε, επίσης, πώς θα διατηρήσετε και θα αναπτύξετε περαιτέρω τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς και της αναπαραγωγής τους, και θα διασφαλίσετε την απαραίτητη χρηματοδότηση.
- **Project topics / Θέματα έργων:** Οι αιτούντες οφείλουν να υποδείξουν αν η πρόταση καλύπτει τα θέματα έργων **(το πολύ δύο)** που αναγράφονται στην ενότητα 2 του παρόντος, σημειώνοντας τα αντίστοιχα ένα ή δύο κουτάκια. Εάν η πρόταση δεν καλύπτει κανένα από τα θέματα έργων, ο αιτών δεν πρέπει να σημειώσει κανένα κουτάκι. Οι αιτούντες θα έχουν τη δυνατότητα να περιγράψουν τους λόγους για τους οποίους η πρότασή τους αναφέρεται στο ή στα επιλεγμένα θέματα μόνο εφόσον έχουν επιλέξει τουλάχιστον ένα θέμα.
- **Reasons why the proposal falls under the selected project topic(s) / Λόγοι για τους οποίους η πρόταση εμπίπτει στο(α) επιλεγμένο(α) θέμα(τα) έργων:** Ο αιτών οφείλει να αιτιολογήσει σύντομα γιατί η πρόταση εμπίπτει στα συγκεκριμένα θέματα έργων.
- **Project partnership / Σύμπραξη έργου:** Περιγράψτε στην παρούσα φόρμα τη δομή της σύμπραξης έργου. Αν το έργο σας πρόκειται να υλοποιηθεί σε συνεργασία με συνδικαιούχους, απαριθμήστε τους βασικούς συνεργάτες. Εξηγήστε τον ρόλο τους στο έργο, την τεχνογνωσία τους, καθώς και τις δράσεις που θα αναλάβουν να φέρουν εις πέρας.

Επιπλέον, στην ενότητα αυτή πρέπει να διευκρινίσετε πώς θα γίνει η συγχρηματοδότηση του έργου σας, αν δηλαδή θα χρηματοδοτηθεί από ίδιες

συμμετοχές των δικαιούχων ή αν θα συγχρηματοδοτηθεί από άλλες οντότητες. Τονίζεται ότι η ανάλυση των συνεισφορών θα γίνει στη φόρμα R1 (δείτε τη σχετική παράγραφο για τις οικονομικές φόρμες υποβολής, παρακάτω). Διευκρινίστε, επίσης, σε τι στάδιο βρίσκεται η διαδικασία συγχρηματοδότησης (αν έχει επιβεβαιωθεί ή εκκρεμεί επιβεβαίωσή της). Σε αυτό το στάδιο δεν απαιτείται η παροχή έγγραφων δεσμεύσεων από τους συνδικαιούχους ή τους συγχρηματοδότες της πρότασης.

- **Expected risks and constraints related to the project implementation and mitigation strategy / Αναμενόμενοι κίνδυνοι και περιορισμοί αναφορικά με την υλοποίηση του έργου και στρατηγική μείωσής τους:** Αριθμητήστε εδώ τους κυριότερους περιορισμούς και κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν κατά την υλοποίηση του έργου. Διευκρινίστε ποια στρατηγική θα ακολουθηθεί για τη μείωση των κινδύνων αυτών.

Φόρμα B3 – General character of the project and EU added value / Γενικός χαρακτήρας του έργου και προστιθέμενη αξία για την ΕΕ

- **Project's best practice/pilot/demonstration character / Χαρακτήρας του έργου ως βέλτιστης πρακτικής, πιλοτικό ή επίδειξης**

Προκειμένου το έργο σας να είναι επιλέξιμο προς χρηματοδότηση, οφείλει να αποτελεί έργο βέλτιστης πρακτικής, πιλοτικό έργο ή έργο επίδειξης:

Λαμβάνοντας υπόψη τους ορισμούς στην ενότητα 1.2, υποδείξτε **και αιτιολογήστε** αν το έργο σας έχει χαρακτήρα βέλτιστης πρακτικής, πιλοτικό χαρακτήρα ή χαρακτήρα επίδειξης.

- **EU added value of the project and its actions / Προστιθέμενη αξία του έργου και των δράσεών του για την ΕΕ:** Διασαφηνίστε πώς συμβάλλει το έργο σε έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους στόχους των τομέων προτεραιότητας που θέτει το υποπρόγραμμα LIFE Περιβάλλον. Οι στόχοι αυτοί αναφέρονται στα άρθρα 10, 11 και 12 του Κανονισμού LIFE. Διευκρινίστε, επίσης, πώς θα συνεισφέρει το έργο στην εφαρμογή, την ενημέρωση και την ανάπτυξη της πολιτικής και της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον.

3.1.4 Οικονομικές φόρμες υποβολής

Φόρμα R1 – Project budget / Προϋπολογισμός έργου

Η έκθεση συνοψίζει την οικονομική δομή του έργου, παρέχοντας μια ανάλυση του προϋπολογισμού για το έργο και μια σύνοψη του σχεδίου χρηματοδότησης. Αν και στο Στάδιο 2 η εν λόγω φόρμα θα προκύψει αυτόματα (σύμφωνα με τα στοιχεία που θα καταχωρηθούν στις τεχνικές και οικονομικές φόρμες υποβολής), στο στάδιο του συνοπτικού υπομνήματος οι αιτούντες απαιτείται να συμπληρώσουν οι ίδιοι τα περισσότερα από τα σχετικά στοιχεία. Λάβετε υπόψη ότι μόνο τα πεδία που αφορούν άθροισμα ποσών και αξίες που εκφράζονται σε ποσοστά συμπληρώνονται αυτόματα.

Οι αιτούντες πρέπει να υποβάλουν έναν ενδεικτικό προϋπολογισμό έργου με βάση τις ακόλουθες κατηγορίες εξόδων:

1. Direct personnel costs / Άμεσα έξοδα προσωπικού
2. Travel and subsistence costs / Έξοδα ταξιδιού και διαμονής
3. External assistance / Έξοδα εξωτερικής βοήθειας
4. Durable goods / Κόστος διαρκών αγαθών
 - α) Infrastructure / Έξοδα υποδομών
 - β) Equipment / Έξοδα εξοπλισμού
 - γ) Prototype / Έξοδα πρωτοτύπου
5. Land / Κόστος αγοράς/ μίσθωσης γης/ εφάπαξ αποζημιώσεων
6. Consumables / Έξοδα για αναλώσιμα
7. Other costs / Άλλα έξοδα
8. Overheads / Γενικά έξοδα

Καρτέλα: Κατηγορίες εξόδων προϋπολογισμού

Απαιτείται να σημειώσετε συνολικές δαπάνες σε ευρώ και επιλέξιμες δαπάνες σε ευρώ ανά κατηγορία εξόδων.

Στο στάδιο του συνοπτικού υπομνήματος απαιτείται να καταχωρίσετε μόνο το ενδεικτικό κόστος ανά κατηγορία εξόδων. Παρακαλούμε να λάβετε υπόψη σας ότι το ποσοστό συγχρηματοδότησης από την ΕΕ (δείτε παρ. 1.6.4 για μέγιστα ποσοστά αναλόγως του τομέα προτεραιότητας) υπολογίζεται ως ο λόγος της αιτούμενης συμμετοχής από την ΕΕ προς τις Επιλέξιμες δαπάνες.

Κατά τον υπολογισμό των επιλέξιμων δαπανών στο στάδιο του συνοπτικού υπομνήματος, συστήνεται έντονα να λάβετε υπόψη τους κανόνες και τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που περιγράφονται στην ενότητα 3.2.5.

Καρτέλα: Κατανομή συνεισφορών

Επιπλέον, στη φόρμα R1 πρέπει να αναφέρετε τη χρηματοδότηση του έργου, υποδεικνύοντας τις συνεισφορές που έχουν ζητηθεί από τον ή τους δικαιούχους και/ή τους συγχρηματοδότες, καθώς και την αιτούμενη συνολική συνεισφορά της ΕΕ. Το σύνολο σε αυτόν τον πίνακα θα πρέπει να ισούται με τις Συνολικές δαπάνες.

Σημειώνεται ότι εάν η αίτησή σας προκριθεί στο Στάδιο 2, μπορείτε να αλλάξετε το ποσό της αιτούμενης συνεισφοράς από την ΕΕ σε ποσοστό μέχρι 10%. Δεν ισχύει κάποιος περιορισμός όσον αφορά τα λοιπά στοιχεία προϋπολογισμού (συμπερ. του συνολικού κόστους του έργου) υπό τον όρο ότι η συνολική συνεισφορά της ΕΕ δεν αυξάνεται πλέον του 10%.

3.2 Στάδιο 2: Ολοκληρωμένη πρόταση

3.2.1 Δομή – Στάδιο 2

Η δομή των προτάσεων μέσα στο σύστημα³² είναι ως εξής:

- **Διοικητικές φόρμες (φόρμες Α)**

- Φόρμα Α1 – General project information / Γενικά στοιχεία έργου
- Φόρμα Α2 – Coordinating beneficiary / Συντονιστής δικαιούχος
- Φόρμα Α3 – Coordinating beneficiary declaration / Δήλωση συντονιστή δικαιούχου
- Φόρμα Α4 – Associated beneficiary declaration and Mandate / Δήλωση και εντολή συνδικαιούχου
- Φόρμα Α5 – Associated beneficiary / Συνδικαιούχος
- Φόρμα Α6 – Co-financiers / Συγχρηματοδότες
- Φόρμα Α7 – Other proposals submitted for European Union funding / Άλλες υποβληθείσες προτάσεις για χρηματοδότηση έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Φόρμα Α8 – Declaration of support / Δήλωση υποστήριξης

- **Σύντομη περιγραφή του έργου (φόρμες Β)**

- Φόρμα Β1 – Summary description of the project / Συνοπτική περιγραφή του έργου
- Φόρμα Β2a - General description of the area(s)/site(s) targeted by the project / Γενική περιγραφή των περιοχών/τοποθεσιών που αποτελούν στόχο του έργου
- Φόρμα Β2b – Map of the general location of the project area / Χάρτης της γενικής θέσης της περιοχής έργου
- Φόρμα Β2c – Description of species/habitats/biodiversity issue targeted by the project / Περιγραφή των ειδών/οικοτόπων/θεμάτων βιοποικιλότητας που αποτελούν στόχο του έργου
- Φόρμα Β2d – Conservation/biodiversity problems and threats & previous conservation efforts / Προβλήματα και απειλές διατήρησης/βιοποικιλότητας & προηγούμενες προσπάθειες διατήρησης
- Φόρμα Β3
- Φόρμα Β4 – Stakeholders involved and target audience of the project / Εμπλεκόμενα μέρη και κοινό στο οποίο στοχεύει το έργο
- Φόρμα Β5 – Expected constraints and risks related to the project implementation and mitigation strategy / Αναμενόμενοι περιορισμοί και κίνδυνοι αναφορικά με την υλοποίηση του έργου και στρατηγική μετριασμού τους
- Φόρμα Β6 - Continuation/valorisation of the project results after the end of the project / Συνέχιση/αξιοποίηση των αποτελεσμάτων μετά το τέλος του έργου:

³² Ανατρέξτε στο Παράρτημα 3 για τον τρόπο δημιουργίας μιας πρότασης διαδικτυακά μέσω του εργαλείου eProposal.

- **Αναλυτική περιγραφή των δράσεων (φόρμες C)**

- Φόρμα C0 – List of all proposed actions / Λίστα όλων των προτεινόμενων δράσεων
- Φόρμα C1
 - A. Preparatory actions, elaboration of management plans and/or of action plans / Προπαρασκευαστικές δράσεις, εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης και/ή σχεδίων δράσης
 - B. Purchase/lease of land and/or compensation payment for use rights / Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημίωση για δικαιώματα χρήσης γης
 - C. Conservation actions / Δράσεις διατήρησης
 - D. Monitoring the impact of the project actions / Δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου (υποχρεωτικό)
 - E. Public awareness and dissemination of results / Ευαισθητοποίηση κοινού και διάδοση αποτελεσμάτων (υποχρεωτικό)
 - F. Project management / Διαχείριση έργου (υποχρεωτικό)
- Φόρμα C2 – Reporting schedule / Χρονοδιάγραμμα υποβολής εκθέσεων

- **Οικονομικές φόρμες υποβολής**

- Φόρμα F1 – Direct personnel costs / Άμεσα έξοδα προσωπικού
- Φόρμα F2 – Travel and subsistence costs / Έξοδα ταξιδιού και διαμονής
- Φόρμα F3 – External assistance costs / Έξοδα εξωτερικής βοήθειας
- Φόρμα F4.a – Infrastructure costs / Έξοδα υποδομών
- Φόρμα F4.b – Equipment costs / Έξοδα εξοπλισμού
- Φόρμα F4.c – Prototype costs / Έξοδα πρωτοτύπου
- Φόρμα F5.a – Land purchase / Αγορά γης
- Φόρμα F5.b – Land lease / Μίσθωση γης
- Φόρμα F5.c – One-off compensation payments / Εφάπαξ αποζημιώσεις
- Φόρμα F6 – Costs for consumables / Έξοδα για αναλώσιμα
- Φόρμα F7 – Other costs / Άλλα έξοδα
- Φόρμα F8 – Overheads / Γενικά έξοδα
- Φόρμα FC – Financial contributions / Χρηματοδοτικές συνεισφορές

Τυχόν σημαντικές αλλαγές στην ολοκληρωμένη πρόταση μετά το στάδιο του συνοπτικού υπομνήματος **δεν θα γίνουν δεκτές. Ανατρέξτε στη φόρμα A7 για περισσότερες πληροφορίες και συμβουλευτείτε τον οδηγό αξιολόγησης, καθώς το θέμα αυτό**

μπορεί να αποτελέσει αιτία απόρριψης λόγω κριτηρίων επιλεξιμότητας.

Σημειώστε ότι εάν η αίτησή σας γίνει δεκτή στο Στάδιο 2, το κείμενο που περιέχεται στις φόρμες A1 και A2, και B1, B2 και B3 του συνοπτικού υπομνήματος θα μεταφερθεί αυτόματα στις αντίστοιχες φόρμες/πεδία της ολοκληρωμένης πρότασης. Θα έχετε τη δυνατότητα να επεξεργαστείτε τις πληροφορίες που παρείχατε ήδη, κατά την προετοιμασία της ολοκληρωμένης πρότασης.

3.2.2 Διοικητικές φόρμες (φόρμες Α)

Φόρμα Α1 – General project information / Γενικά στοιχεία έργου

Ανατρέξτε στις οδηγίες του συνοπτικού υπομνήματος για τη συμπλήρωση της φόρμας.

Φόρμα Α2 – Coordinating beneficiary / Συντονιστής δικαιούχος

Ανατρέξτε στις οδηγίες του συνοπτικού υπομνήματος για τη συμπλήρωση της φόρμας.

Φόρμα Α3 – Coordinating beneficiary declaration / Δήλωση συντονιστή δικαιούχου

Αυτή η φόρμα είναι διαθέσιμη στο τέλος της φόρμας Α2 υπό τον τίτλο «Α3 – Coordinating Beneficiary declaration».

Ορισμένες από τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτήν (όνομα δικαιούχου, συνεισφορά, δράσεις στις οποίες εμπλέκεται ο δικαιούχος και συνολικό κόστος) ανακτώνται αυτόματα από τα δεδομένα που καταχωρούνται σε άλλες φόρμες της πρότασης.

Κάντε κλικ στο κουμπί «Δημιουργία δήλωσης» (Generate declaration) και συμπληρώστε τα ακόλουθα πεδία:

- At...on... / Στο(ν)-Στη(ν) (τόπος), την (ημερομηνία): υποδείξτε τον τόπο και την ημερομηνία υπογραφής.
- Signature / Υπογραφή: Η συγκεκριμένη φόρμα πρέπει να φέρει υπογραφή.
- Name(s) and status of signatory / Όνομα και θέση των υπογραφόντων: Το **όνομα** και η **θέση** του ατόμου που υπογράφει τη φόρμα πρέπει να αναγράφονται ρητώς.

Σημαντικό:

Πριν συμπληρώσετε την παρούσα φόρμα, επιβεβαιώστε ότι ο δικαιούχος δεν εμπίπτει σε καμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 136(1), 136(4) και 141 του Δημοσιονομικού Κανονισμού αριθ. 2018/1046 της 18ης Ιουλίου 2018 (ΕΕ L 193 της 30.07.2018)³³, και ότι ο δικαιούχος πληροί όλα τα σχετικά κριτήρια επιλεξιμότητας, όπως ορίζονται στο Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020³⁴, και την πρόσκληση υποβολής προτάσεων LIFE, συμπεριλαμβανομένων των παρόντων οδηγιών για αιτούντες.

Για λόγους ακρίβειας, βεβαιωθείτε ότι αυτή η φόρμα **έχει δημιουργηθεί**, υπογραφεί και λάβει ημερομηνία **αφού** έχουν συμπληρωθεί όλα τα τεχνικά και χρηματοοικονομικά στοιχεία στην αίτησή σας.

Όταν συμπληρώσετε τη φόρμα, σαρώστε την ως αρχείο εικόνας (όχι ως αρχείο .pdf – βλ. αποδεκτές μορφές στην ενότητα «Γενικοί κανόνες» του Παραρτήματος 3) και στη συνέχεια μεταφορτώστε την στην εφαρμογή χρησιμοποιώντας το κουμπί «Μεταφόρτωση δήλωσης» (Upload declaration).

³³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1549552252045&uri=CELEX:32018R1046>

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1518531793134&uri=CELEX:32018D0210>

Φόρμα A4 – Associated beneficiary declaration and Mandate / Δήλωση και εντολή συνδικαιούχου

Αυτή η φόρμα είναι διαθέσιμη στο τέλος της φόρμας A5 (βλ. παρακάτω), με τίτλο A4 – Associated Beneficiary declaration and Mandate. Κάντε κλικ στο «Δημιουργία δήλωσης» (Generate declaration).

Για τη συμπλήρωση της φόρμας αυτής, **δείτε επίσης τις οδηγίες της φόρμας A3.**

- το όνομα και επώνυμο του νομικού εκπροσώπου του μελλοντικού συνδικαιούχου που υπογράφει τη φόρμα συμπληρώνεται αυτόματα.

Θα πρέπει χειροκίνητα να συμπληρώσετε τα ακόλουθα πεδία:

- το όνομα και επώνυμο του νομικού εκπροσώπου του μελλοντικού συντονιστή δικαιούχου του έργου.
- At...on... / Στο(ν)-Στη(ν) (τόπος), την (ημερομηνία): υποδείξτε τον τόπο και την ημερομηνία υπογραφής.
- Signature / Υπογραφή: Η συγκεκριμένη φόρμα πρέπει να φέρει υπογραφή.
- Name(s) and status of signatory / Όνομα και θέση των υπογραφόντων: Το **όνομα** και η **θέση** του ατόμου που υπογράφει τη φόρμα πρέπει να αναγράφονται ρητώς.

Φόρμα A5 – Associated beneficiary / Συνδικαιούχος

Κάνετε κλικ στο κουμπί «Δημιουργία συνδικαιούχου» (Create Associated Beneficiary), συμπληρώστε όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πατήστε «Αποθήκευση» (Save). Ο συνδικαιούχος εμφανίζεται στη λίστα «Συνδικαιούχοι» (Associated Beneficiaries).

Για τη συμπλήρωση της φόρμας αυτής, **δείτε τις οδηγίες της φόρμας A2.**

Εάν ο συνδικαιούχος δεν είναι νομικά εγγεγραμμένος στην ΕΕ, επιλέξτε τη χώρα από την αναπτυσσόμενη λίστα.

Φόρμα A6 – Co-financiers / Συγχρηματοδότες

Αν πρόκειται να συμβάλλει κάποιος συγχρηματοδότης στο έργο, κάνετε κλικ στο κουμπί «Προσθήκη συγχρηματοδότη» (Add Co-financier), συμπληρώστε όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πατήστε «Αποθήκευση» (Save). Ο συγχρηματοδότης εμφανίζεται στη λίστα «Συγχρηματοδότες» (Co-financiers).

Για τη συμπλήρωση της φόρμας αυτής, **δείτε επίσης τις οδηγίες της φόρμας A3 ανωτέρω.**

Λάβετε υπόψη ότι η συνεισφορά του συγχρηματοδότη πρέπει να καταχωρηθεί στη φόρμα FC (βλ. παρακάτω).

Status of the financial commitment / Κατάσταση της χρηματοδοτικής δέσμευσης: επιλέξτε «Επιβεβαιωμένη» (Confirmed) ή «Εκκρεμεί επιβεβαίωση» (To be confirmed). Εάν «Εκκρεμεί επιβεβαίωση» (To be confirmed), πρέπει να δοθεί κάποια σχετική εξήγηση. Σημειώνεται ότι σε επόμενο στάδιο της διαδικασίας επιλογής θα χρειαστεί να παραδώσετε τη φόρμα A6 με κατάσταση «Επιβεβαιωμένη» (Confirmed).

Όταν συμπληρώσετε τη φόρμα, σαρώστε την ως αρχείο εικόνας (όχι ως αρχείο .pdf – βλ. αποδεκτές μορφές στην ενότητα «Γενικοί κανόνες» του Παραρτήματος 3) και στη συνέχεια μεταφορτώστε την στην εφαρμογή χρησιμοποιώντας το κουμπί «Μεταφόρτωση δήλωσης»

(Upload declaration).

Σημαντική σημείωση: Ο συντονιστής ή ο συνδικαιούχος πρέπει να εμφανίζεται στην πρόταση αποκλειστικά με τον ρόλο του συντονιστή ή συνδικαιούχου – όχι και ως συγχρηματοδότης. Σε περίπτωση που κάποιος συντονιστής ή συνδικαιούχος επιθυμεί να έχει καθαρή χρηματοδοτική συνεισφορά στο έργο, οφείλει και πάλι να υποβάλει μόνο τις φόρμες A2/A3 ή A4/A5, μέσα στις οποίες, ωστόσο, η χρηματοδοτική συνεισφορά του θα είναι υψηλότερη από τα προβλεπόμενα αντίστοιχα έξοδά του.

Φόρμα A7 – Other proposals submitted for European Union funding / Άλλες υποβληθείσες προτάσεις για χρηματοδότηση έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Επιλέξτε το κουτάκι «Έχει υποβληθεί στο παρελθόν η παρούσα πρόταση;» (Has this proposal been submitted before?) εάν υποβάλλετε ξανά τη συγκεκριμένη πρόταση. Σημειώστε τα στοιχεία αναφοράς και το ακρώνυμο της προηγούμενης πρότασης. Παραδείγματος χάρη: LIFE11 BIO/country/001040 <ACRONYM>. Αυτή η πληροφορία χρησιμοποιείται για στατιστικούς λόγους και για την εξασφάλιση της βέλτιστης αξιολόγησης.

Οι αιτούντες δεν πρέπει να υποτιμούν τη σημασία της συγκεκριμένης φόρμας: Σε κάθε ερώτηση πρέπει να παρέχονται σαφείς και ολοκληρωμένες απαντήσεις. Οι δικαιούχοι οφείλουν να ενημερώσουν την Αναθέτουσα Αρχή για οποιαδήποτε σχετική χρηματοδότηση που έχουν λάβει από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς και για τυχόν σχετικές τρέχουσες αιτήσεις χρηματοδότησής τους από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Οι δικαιούχοι οφείλουν επίσης να επιβεβαιώσουν ότι δεν λαμβάνουν εν ενεργεία λειτουργικές επιχορηγήσεις από το LIFE (ή άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα) τα οποία θα οδηγούσαν σε διπλή χρηματοδότηση.

Εάν δεν υπάρξει τέτοια διευκρίνιση στην κατάλληλη φόρμα, ενδέχεται να σημάνει την απόρριψη της πρότασης.

Εάν ο αιτών προτείνει τη συνέχιση ενός προηγούμενου έργου LIFE, οφείλει να περιγράψει με σαφήνεια στην παρούσα φόρμα γιατί απαιτείται μια επιπλέον φάση του έργου και πώς αυτή θα συμπληρώσει τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν με το προηγούμενο έργο διασφαλίζοντας ότι δεν θα υπάρξει διπλή χρηματοδότηση.

Τα έργα LIFE δεν πρέπει να χρηματοδοτούν δράσεις που μπορούν να λάβουν καλύτερη χρηματοδότηση από άλλα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα (βλ. ενότητα 1.6.15). **Κατά συνέπεια οι αιτούντες οφείλουν να αξιολογήσουν με προσοχή τη συγκεκριμένη πτυχή** και να παρέχουν την πληρέστερη δυνατή πληροφόρηση στις απαντήσεις τους. Δικαιολογητικά έγγραφα (π.χ. αποσπάσματα από τα κείμενα των σχετικών προγραμμάτων) πρέπει να συμπεριληφθούν (στο μέτρο του δυνατού και στον βαθμό που αρμόζει). Σας επιστούμε επίσης την προσοχή στο σημείο 1 της δήλωσης της φόρμας A3 που υποχρεούστε να υπογράψετε. Οι εθνικές Αρχές ενδέχεται να κληθούν να ελέγξουν αυτήν την δήλωση.

Σημαντικές αλλαγές στην ολοκληρωμένη πρόταση μετά το στάδιο του συνοπτικού υπομνήματος: Απαιτείται να απαριθμήσετε και να αιτιολογήσετε τυχόν σημαντικές αλλαγές στο έργο σας κατά το Στάδιο 2. Ως σημαντικές αλλαγές νοούνται εκείνες που αναφέρονται στις δράσεις, τη σύμπραξη και τον προϋπολογισμό. Η αιτούμενη συνεισφορά της ΕΕ μπορεί να αυξηθεί το πολύ μέχρι 10% επί του ποσού που είχε ζητηθεί αρχικά με το συνοπτικό υπόμνημα. Τονίζεται ότι οι αλλαγές δεν είναι δυνατόν να συνεπάγονται μεταβολή της φύσης του έργου· κάτι τέτοιο ενδέχεται να οδηγήσει σε απόρριψη κατά τη φάση επιλεξιμότητας.

Φόρμα A8 – Declaration of support / Δήλωση υποστήριξης

Οι προτάσεις έργων συχνά περιλαμβάνουν δράσεις για τις οποίες οι συντονιστές και οι συνδικαιούχοι δεν είναι αρμόδιοι να λάβουν τις αναγκαίες αποφάσεις που θα εξασφαλίσουν την επιτυχή ολοκλήρωσή τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι δράσεις όπως η έγκριση του σχεδίου διαχείρισης, ο ορισμός ή η τροποποίηση μιας περιοχής *Natura 2000* ή απλώς η εργασία σε γη που εμπίπτει εν μέρει ή εξ ολοκλήρου στην αρμοδιότητα τρίτου μέρους. Για τις προτάσεις αυτές, είναι σημαντικό η αντίστοιχη αρμόδια Αρχή να εκφράσει επίσημα την υποστήριξη και τη δέσμευσή της στην πρόταση. Η επιλογή της Αρχής που πρέπει να συμπληρώσει και να υπογράψει τη φόρμα Α8 εξαρτάται από το εθνικό/τοπικό διοικητικό πλαίσιο. Οι υποψήφιοι καλούνται να αξιολογήσουν προσεκτικά την αναγκαιότητα μιας τέτοιας υποστήριξης. Οι προτάσεις που αν και περιλαμβάνουν ενέργειες οι οποίες απαιτούν αυτό το είδος υποστήριξης, δεν περιλαμβάνουν ολοκληρωμένο και υπογεγραμμένο το αντίστοιχο έντυπο Α8, ενδέχεται να λάβουν χαμηλή βαθμολογία στο στάδιο ανάθεσης της διαδικασίας επιλογής.

Για έργα που υλοποιούνται σε περισσότερες από μία χώρες, αυτή η φόρμα (εφόσον κριθεί απαραίτητο, βλ. σχετική παράγραφο παραπάνω) πρέπει να συμπληρωθεί από τη σχετική αρμόδια Αρχή προστασίας της φύσης/βιοποικιλότητας **όλων των χωρών που συμμετέχουν**. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να συμπληρωθεί μία φόρμα από κάθε αρμόδια Αρχή.

Η επωνυμία και η νομική μορφή, η πλήρης διεύθυνση, ο αριθμός τηλεφώνου, ο αριθμός φαξ, το email και

ο υπεύθυνος επικοινωνίας (ονοματεπώνυμο και θέση) κάθε αρμόδιας Αρχής πρέπει να αναφέρονται στη φόρμα.

Η εν λόγω Αρχή οφείλει να δηλώσει **αν, γιατί και με ποιον τρόπο** θα στηρίξει το έργο. Η στήριξη ή η μη στήριξη του έργου από την Αρχή πρέπει να δηλώνεται ρητώς. Η Αρχή πρέπει να αναφέρει, ειδικότερα, εάν οι προτεινόμενες δράσεις αποτελούν μέρος ενός προγράμματος που καταρτίζεται/εγκρίνεται από την ίδια. Είναι απαραίτητο να περιγραφούν οι λόγοι για τους οποίους η Αρχή παρέχει την στήριξή της. Εάν η αρμόδια Αρχή πρόκειται να διαδραματίσει ενεργό ρόλο σε ορισμένες πτυχές υλοποίησης του έργου (όπως μέσω της χορήγησης κάποιας άδειας, της έγκρισης ενός καταρτισμένου σχεδίου διαχείρισης κ.λπ.), αυτό πρέπει επίσης να περιγραφεί αναλυτικά.

Οι αρμόδιες Αρχές που συμμετέχουν άμεσα ως δικαιούχοι του έργου δεν χρειάζεται να συμπληρώσουν τη φόρμα Α8.

- Εάν η πρόταση περιλαμβάνει δράσεις που απαιτούν τη δέσμευση του κράτους μέλους ότι **θα ορίσει νέες περιοχές *Natura 2000* πριν από το τέλος του έργου**, η δέσμευση αυτή πρέπει να αναφερθεί λεπτομερώς εδώ.
- Είναι επίσης προτιμότερο, στο μέτρο του δυνατού, να συμπεριληφθεί στην παρούσα φόρμα μια δέσμευση της αρμόδιας Αρχής για τη στήριξη ή τη διασφάλιση της υλοποίησης προπαρασκευαστικών δράσεων (π.χ. προσχεδίων διαχείρισης) μετά το τέλος του έργου (όταν αυτό δεν διασφαλίζεται κατά τη διάρκεια του έργου) και/ή τη διάδοση και την αξιοποίηση των καινοτόμων τεχνικών που παρουσιάζει το έργο.

Υπογραφή: Η φόρμα **πρέπει να φέρει υπογραφή με συγκεκριμένη ημερομηνία**. Το **όνομα** και Το **όνομα** και η θέση του ατόμου που υπογράφει τη φόρμα πρέπει να αναγράφονται ρητώς.

Κάνετε κλικ στο κουμπί «Νέα δήλωση» (New declaration), συμπληρώστε όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πατήστε «Προσθήκη» (Add). Η δήλωση εμφανίζεται στη λίστα με τις φόρμες Α8. Πατήστε στο εικονίδιο «Εκτύπωση» (Print) για να προβάλετε τη δήλωση, εκτυπώστε την, υπογράψτε την και σαρώστε την ως αρχείο εικόνας (όχι ως αρχείο .pdf – βλ. αποδεκτές μορφές

στο Παράρτημα 3, Γενικοί κανόνες). Στη συνέχεια, στη λίστα με τις φόρμες A8, επιλέξτε «Επεξεργασία» (Edit) στη συγκεκριμένη δήλωση, πηγαίνετε στην «Εικόνα δήλωσης από σάρωση» (Declaration scanned image) στη βάση της οθόνης και μεταφορτώστε το αρχείο (Upload declaration). Τέλος πατήστε «Αποθήκευση» (Save). Μπορείτε να διαγράψετε τη δήλωση κάνοντας κλικ στο κουμπί «Διαγραφή» (Remove).

Εναλλακτικά, μπορείτε να ζητήσετε από τις αρμόδιες Αρχές να χρησιμοποιήσουν το επεξεργάσιμο πρότυπο έγγραφο Word που περιλαμβάνεται στον φάκελο αίτησης LIFE και στη συνέχεια να το μεταφορτώσουν ως ξεχωριστό έγγραφο στην ενότητα «Συνημμένα» (Attachments) του eProposal.

Η συγκεκριμένη φόρμα μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να υποδείξει την ύπαρξη οποιασδήποτε άλλης στήριξης που έχει το έργο από **σημαντικά όργανα των εμπλεκόμενων μερών, διοικητικά όργανα ή ιδιώτες** που ενδέχεται να ενδιαφέρονται για το έργο. Ενθαρρύνουμε την υποβολή των εν λόγω φορμών σε όλες τις περιπτώσεις όπου η σκοπιμότητα ή η επιτυχία της υλοποίησης του έργου εξαρτάται από συμφωνίες με τρίτα μέρη.

3.2.3 Σύντομη περιγραφή του έργου (φόρμες Β)

Φόρμα Β1 – Summary description of the project / Συνοπτική περιγραφή του έργου (συμπληρώνεται στην αγγλική γλώσσα)

Ανατρέξτε στις οδηγίες του συνοπτικού υπομνήματος για τη συμπλήρωση της φόρμας.

Φόρμα Β2a - General description of the area(s)/site(s) targeted by the project / Γενική περιγραφή των περιοχών/τοποθεσιών που αποτελούν στόχο του έργου

➤ Για έργα με δράσεις που στοχεύουν σε συγκεκριμένη περιοχή/τοποθεσία:

Δώστε μια γενική περιγραφή των περιοχών/τοποθεσιών όπου στοχεύει το έργο. Εάν το έργο σας περιλαμβάνει πολλές διαφορετικές **υποπεριοχές/υπο-τοποθεσίες**, συμπληρώστε **μία φόρμα για κάθε μία** από αυτές. Χρησιμοποιήστε το κουμπί «Δημιουργία νέας τοποθεσίας έργου» (Create new project site) για αυτό.

Λάβετε υπόψη ότι στα έργα με δραστηριότητες που συνδέονται με περιοχές του δικτύου *Natura 2000* ή που αποσκοπούν να βελτιώσουν την ακεραιότητα του δικτύου *Natura 2000*, η περιοχή του έργου θεωρείται ότι περιλαμβάνει ολόκληρη την έκταση όλων των περιοχών *Natura 2000* που καλύπτονται από το έργο. Κατά συνέπεια ο αιτών δεν πρέπει να προσδιορίσει μια περίμετρο έργου μέσα σε κάποια περιοχή *Natura 2000*. Η φόρμα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- **Name of the project area / Ονομασία της περιοχής έργου:** Σημειώστε το όνομα της περιοχής. Το όνομα πρέπει να είναι σύντομο και να χρησιμοποιείται με ενιαίο τρόπο σε όλους τους χάρτες και τις τεχνικές φόρμες της πρότασης.
- **Surface area (ha) / Έκταση (εκτάρια, ha):** Σημειώστε τη συνολική έκταση της περιοχής του έργου σε εκτάρια, στρογγυλοποιημένη στα 2 δεκαδικά ψηφία.
- **EU protection status / Καθεστώς προστασίας στην ΕΕ:** Επιλέξτε SPA (Ζώνη Ειδικής Προστασίας [ΣΕΠ]) και/ή SAC (Ειδική Ζώνη Διατήρησης [ΕΖΔ]) / SCI (Τόπος Κοινοτικής Σημασίας [ΤΚΣ]) / pSCI (προτεινόμενος Τόπος Κοινοτικής Σημασίας [πΤΚΣ]) / Κανένα, αναλόγως, και σημειώστε τον αντίστοιχο κωδικό της περιοχής *Natura 2000*, κατά περίπτωση. Σε περίπτωση που η περιοχή προστατεύεται τόσο από την οδηγία για τα πτηνά όσο και από την οδηγία για τους οικοτόπους, πρέπει να περιληφθούν και οι δύο κωδικοί *Natura 2000*.
- **Other protection statuses according to national or regional legislation / Άλλα καθεστώτα προστασίας σύμφωνα με την εθνική ή περιφερειακή νομοθεσία:** Αναφέρετε, κατά περίπτωση, οποιοδήποτε άλλο διεθνές, εθνικό και/ή τοπικό καθεστώς προστασίας.
- **Main land uses and ownership of the project area / Κύριες χρήσεις γης και ιδιοκτησιακό καθεστώς της περιοχής έργου:** Καταγράψτε ποιες είναι, κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασης έργου, οι κύριες χρήσεις της τοποθεσίας του έργου. Παραδείγματα χρήσεων είναι η γεωργία, ο τουρισμός, η αστική χρήση, η προστασία της φύσης κ.λπ. Καταγράψτε κατά προσέγγιση τα ποσοστά (σε %) των διαφόρων χρήσεων, επιβεβαιώνοντας ότι το σύνολο αθροίζει στο 100%. Αναφέρετε, επίσης, το καθεστώς/ τύπο ιδιοκτησίας στην περιοχή κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασης έργου (π.χ. ιδιωτική, κρατική, κ.λπ.). Σημειώστε κατά προσέγγιση τα ποσοστά (σε %) των διαφορετικών καθεστώτων/τύπων ιδιοκτησίας, επιβεβαιώνοντας ότι το σύνολο αθροίζει στο 100%.
- **Scientific description of the project area / Επιστημονική περιγραφή της περιοχής έργου:** Παρέχετε μια συνολική περιγραφή της επιστημονικής αξίας της περιοχής του έργου (βοτανική, ζωολογική, γεωλογική, υδρολογική κ.λπ.). Όποτε είναι δυνατόν, αναφέρετε τις κύριες πηγές πληροφόρησής σας για τη συγκεκριμένη περιγραφή.

- **Importance of the project area for the conservation of the species/habitat types or biodiversity issue targeted at regional, national and EU level / Σημασία της περιοχής έργου για τη διατήρηση των ειδών/ τύπων οικοτόπων ή για το θέμα βιοποικιλότητας στο οποίο στοχεύει το έργο σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο:** Χρειάζεται να αιτιολογήσετε γιατί επιλέξατε τη συγκεκριμένη περιοχή για το έργο σας. Πρέπει να εξηγήσετε γιατί η επιλογή σας είναι η πλέον κατάλληλη για την επίτευξη των στόχων του έργου. Αναφέρετε ποιες δράσεις σχεδιάζονται σε αυτή την περιοχή και σε ποιες τοποθεσίες (όπου είναι εφικτό, παρέχετε έναν χάρτη διάστασης A4 ή A3 της περιοχής/τοποθεσίας, ο οποίος να συνοψίζει πού θα πραγματοποιηθεί κάθε δράση). Στο μέτρο του δυνατού, παρέχετε ποσοτικές πληροφορίες και αναφέρετε τις κύριες πηγές πληροφόρησής σας.

Οι **χάρτες** είναι **υποχρεωτικοί στα έργα με δράσεις που συνδέονται με την περιοχή**. Πρέπει να περιληφθεί τουλάχιστον ένας χάρτης ανά περιοχή (υποπεριοχή) έργου. Κάθε χάρτης πρέπει να περιλαμβάνει, κατά περίπτωση:

- Έναν τίτλο.
- Κατά περίπτωση, υπόδειξη αν η περιοχή ανήκει σε καθεστώς SPA και/ή SCI / pSCI /SAC, καθώς και το όνομα και τον κωδικό της περιοχής *Natura 2000*.
- Την τοποθεσία των κύριων οικοτόπων/ειδών που στοχεύει το έργο.
- Την τοποθεσία των διαφορετικών δράσεων που συνδέονται με την περιοχή, όπως προβλέπεται στην πρόταση (οι δράσεις αυτές πρέπει να διευκρινίζονται στο υπόμνημα).
- Την κλίμακα και το υπόμνημα του χάρτη. Το υπόμνημα πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις δράσεις του έργου που έχουν τοποθετηθεί στον χάρτη, υποδεικνύοντας τον αριθμό και τον τίτλο τους (π.χ. B1-Αγορά γης). Το υπόμνημα πρέπει επίσης να περιέχει επεξήγηση για τους οικοτόπους που βρίσκονται στον χάρτη. Σημειώστε τα επίσημα ονόματα και κωδικούς για τους συγκεκριμένους οικοτόπους.
- Τα όρια των περιοχών *Natura 2000*, εάν απαιτείται. Αν η πρόταση περιλαμβάνει δράσεις που επικεντρώνονται σε είδη/οικοτόπους της οδηγίας για τους οικοτόπους, πρέπει να υποδειχθούν τα όρια των pSCI / SCI / SAC. Αν η πρόταση περιλαμβάνει δράσεις που επικεντρώνονται σε είδη πτηνών της οδηγίας για τα πτηνά, πρέπει να υποδειχθούν τα όρια των SPA.
- Τα όρια των περιοχών έργου, μόνο εφόσον διαφέρουν από τα όρια της περιοχής *Natura 2000*.

Για πληροφοριακούς λόγους, και μόνο αν είναι χρήσιμο, τα όρια που υπόκεινται σε άλλο καθεστώς προστασίας σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Οι αιτούντες οφείλουν να διασφαλίσουν ότι οι χάρτες είναι **πολύ καλής ποιότητας** και περιέχουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες. Οι χάρτες πρέπει να επισυνάπτονται **μόνο σε διάσταση A4 ή A3**.

Σημείωση: Μια πρόταση LIFE Φύση που συνδέεται με την περιοχή μπορεί να απορριφθεί εάν οι χάρτες δεν διαθέτουν επαρκείς λεπτομέρειες ή ποιότητα. Ειδικότερα, όπου χρειάζεται, ο χάρτης πρέπει να επιτρέπει στους αξιολογητές να κρίνουν εάν οι βασικές δράσεις θα υλοποιηθούν εντός περιοχών του δικτύου *Natura 2000* ή σε περιοχές που θα επηρεάσουν την ακεραιότητα του δικτύου *Natura 2000*.

➤ **Για έργα με δράσεις που δεν στοχεύουν σε συγκεκριμένη περιοχή:**

Σε περίπτωση που το έργο δεν περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή, πρέπει να περιγράψετε όσο το δυνατόν λεπτομερέστερα το σημείο υλοποίησής του

(πόλη, περιοχή, περιφέρεια κ.λπ.). Χρησιμοποιήστε μόνο μία φόρμα, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει:

- **Name of the project area(s) / Ονομασία της/των περιοχής/ών έργου:** Σημειώστε το όνομα της πόλης, της περιοχής, της περιφέρειας κ.λπ. Το όνομα πρέπει να είναι σύντομο και να χρησιμοποιείται με ενιαίο τρόπο σε όλους τους χάρτες και τις τεχνικές φόρμες της πρότασης.
- **Surface area (ha), EU protection status, Other protected statuses according to national or regional legislation, Main land uses and ownership of the project area, Scientific description of the project area / Έκταση (εκτάρια, ha), Καθεστώς προστασίας στην ΕΕ, Άλλα καθεστώτα προστασίας σύμφωνα με την εθνική ή περιφερειακή νομοθεσία, Κύριες χρήσεις γης και ιδιοκτησιακό καθεστώς της περιοχής έργου, Επιστημονική περιγραφή της περιοχής έργου:** Αναφέρετε τις σχετικές πληροφορίες (βλ. τις σημειώσεις για έργα που στοχεύουν σε συγκεκριμένη περιοχή ή τοποθεσία, παραπάνω) ή αλλιώς σημειώστε «ΜΗ ΣΧΕΤΙΚΟ» (NOT APPLICABLE).
- **Importance of the project area for the conservation of the species/habitat types or biodiversity issue targeted at regional, national and EU level / Σημασία της περιοχής έργου για τη διατήρηση των ειδών/ τύπων οικοτόπων που αποτελούν στόχο του έργου σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο:** Πρέπει να εξηγήσετε πού θα υλοποιηθεί το έργο. Αιτιολογήστε γιατί επιλέξατε τη συγκεκριμένη περιοχή για το έργο σας. Πρέπει να εξηγήσετε γιατί η επιλογή σας είναι η πλέον κατάλληλη για την επίτευξη των στόχων του έργου.

Φόρμα B2b – Map of the general location of the project area / Χάρτης της γενικής θέσης της περιοχής έργου

Αυτός ο χάρτης πρέπει να προσδιορίζει τις περιοχές του έργου που περιγράφονται στη φόρμα B2a. Πρέπει να προσδιορίζει τη θέση των περιοχών του έργου μέσα στη χώρα και, ενδεχομένως, μέσα στις σχετικές περιφέρειες. Σε περίπτωση που το έργο δεν περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή, πρέπει να προσδιορίσετε όσο το δυνατόν σαφέστερα το σημείο υλοποίησής του (πόλη, περιοχή, περιφέρεια κ.λπ.).

Πρέπει να αναγράφεται ο τίτλος και η κλίμακα του χάρτη. Ο χάρτης πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας και υψηλής ανάλυσης, και κατά προτίμηση έγχρωμος. Απαιτείται επίσης να είναι ευανάγνωστος. Πρέπει να περιλαμβάνει, ως ελάχιστη προϋπόθεση, ένα σαφές υπόμνημα και το βασικό περιεχόμενο (βασικές πόλεις, βασικές διοικητικές οριοθετήσεις, σημαντικότερους ποταμούς, λίμνες και θάλασσες με τα ονόματά τους, και βασικούς δρόμους). Επιπλέον, εάν χρειάζεται μπορούν να αποτυπώνονται στον χάρτη η τοπογραφία και η φυτική κάλυψη.

Φόρμα B2c – Description of species/habitats/biodiversity issue targeted by the project / Περιγραφή των ειδών/οικοτόπων/θεμάτων βιοποικιλότητας που αποτελούν στόχο του έργου

- **Για έργα LIFE Φύση και LIFE Βιοποικιλότητα που στοχεύουν σε συγκεκριμένα είδη/οικοτόπους:**

Καταγράψτε και δώστε μια σύντομη περιγραφή των κύριων ειδών και/ή των κύριων οικοτόπων που αποτελούν άμεσο στόχο του έργου (μέγ. 10.000 χαρακτήρες). Σημειώστε ότι πρέπει να περιγράφονται μόνο τα είδη και/ή οι οικοτόποι που στοχοποιούνται άμεσα.

Για καθένα από τα κύρια είδη, αναφέρετε:

- Την **επιστημονική ονομασία του** (στα λατινικά), όπως αναφέρεται στην οδηγία για τα πτηνά ή την οδηγία για τους οικοτόπους της ΕΕ. Τονίζεται ότι τα αποδημητικά είδη πτηνών των οποίων η έλευση είναι τακτική και δεν περιλαμβάνονται στην οδηγία για τα πτηνά της ΕΕ, αλλά εξετάζονται στο πλαίσιο του έργου, πρέπει να καταγραφούν εδώ. Εάν το είδος αποτελεί είδος προτεραιότητας (σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας για τους οικοτόπους ή εφόσον περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ειδών πτηνών προτεραιότητας που εμπίπτουν στην κατηγορία του «75% συγχρηματοδότησης» από την ενότητα των γενικών αρχών) σημειώστε με αστερίσκο.
- Το **παράρτημα της ευρωπαϊκής οδηγίας για τα πτηνά ή για τους οικοτόπους** όπου γίνεται αναφορά στο είδος.
- Το **μέγεθος του πληθυσμού** στην περιοχή του έργου. Σε περίπτωση που το έργο δεν περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν σε μια σαφώς προσδιορισμένη περιοχή, αναφέρετε το μέγεθος του πληθυσμού σε περιφερειακό, εθνικό ή πολυεθνικό επίπεδο, ανάλογα με την περίπτωση.
- Την **κατάσταση διατήρησης** στην περιοχή του έργου. Αναφέρετε πλήρη και ποσοτικά στοιχεία. Σε περίπτωση που το έργο δεν περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν σε μια σαφώς προσδιορισμένη περιοχή, αναφέρετε την κατάσταση διατήρησης σε περιφερειακό, εθνικό ή πολυεθνικό επίπεδο, ανάλογα με την περίπτωση.
- Για τα είδη πτηνών, προσδιορίστε εάν η περιοχή του έργου (εφόσον είναι σχετικό) χρησιμοποιείται για **αναπαραγωγή, διαχείμαση και/ή στάση**.

Για καθέναν από τους κύριους οικοτόπους, αναφέρετε:

- Την **ονομασία και τον κωδικό Natura 2000**, όπως αναφέρονται στην οδηγία της ΕΕ για τους οικοτόπους. Εάν ο οικοτόπος είναι οικοτόπος προτεραιότητας (σύμφωνα με το παράρτημα Ι της οδηγίας για τους οικοτόπους) σημειώστε με αστερίσκο.
 - Το **% κάλυψης του συγκεκριμένου τύπου οικοτόπου** σε ολόκληρη την περιοχή του έργου και σε κάθε υποπεριοχή.
 - Την **κατάσταση διατήρησης** στην περιοχή του έργου (εφόσον είναι σχετικό). Αναφέρετε πλήρη και ποσοτικά στοιχεία.
- **Για όλα τα υπόλοιπα έργα LIFE Βιοποικιλότητα:** Περιγράψτε το θέμα βιοποικιλότητας στο οποίο επικεντρώνεται το έργο σας και την κατάσταση βιοποικιλότητας / κατάσταση διατήρησης / οικολογική κατάσταση στην περιοχή του έργου. Σε περίπτωση που το έργο δεν περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν σε συγκεκριμένη περιοχή, πρέπει να περιγράψετε την κατάσταση βιοποικιλότητας / κατάσταση διατήρησης / οικολογική κατάσταση στην κλίμακα της πόλης, της περιοχής, της περιφέρειας κ.λπ.

Φόρμα B2d – Conservation/biodiversity problems and threats & previous conservation efforts / Προβλήματα και απειλές διατήρησης/βιοποικιλότητας & προηγούμενες προσπάθειες διατήρησης

Conservation/biodiversity problems and threats / Προβλήματα και απειλές διατήρησης/βιοποικιλότητας: Ο προσδιορισμός των απειλών στην περιοχή ή τις περιοχές του έργου για τα είδη, τους οικοτόπους ή τα θέματα βιοποικιλότητας που αποτελούν στόχο είναι αναγκαίος προκειμένου να καθοριστούν οι απαραίτητες δράσεις. Αυτή η ενότητα πρέπει να περιγράφει αυτές τις απειλές (σε φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας), καθώς και τη σημασία τους για τη διατήρηση των οικοτόπων/ειδών που εξετάζονται (τόσο εντός της περιοχής του έργου όσο και γενικά) ή για τη βιοποικιλότητα γενικότερα. Όποτε είναι δυνατόν, τα προβλήματα/ οι απειλές πρέπει να προσδιορίζονται ανά γεωγραφικό σημείο και να

ποσοτικοποιούνται. Η περιγραφή πρέπει να περιλαμβάνει: Το **όνομα της απειλής**, την **περιγραφή της**, τη **θέση της** (εάν υπάρχει), τον **αντίκτυπό της στη βιοποικιλότητα ή στους οικοτόπους/ τα είδη που εξετάζονται** (ποσοτικοποιημένα, αν αυτό είναι δυνατόν) και μια ένδειξη για το **πώς θα αντιμετωπιστούν αυτά τα προβλήματα και οι απειλές κατά τη διάρκεια του έργου**.

Previous conservation efforts in the project area or for the habitats/species targeted by the project / Προηγούμενες προσπάθειες διατήρησης στην περιοχή του έργου ή για τους οικοτόπους/ τα είδη στα οποία στοχεύει το έργο: Περιγράψτε εάν έχουν ήδη προηγηθεί δράσεις για τη συγκεκριμένη περιοχή ή για το είδος/ τύπο οικοτόπου ή για το θέμα βιοποικιλότητας στο οποίο επικεντρώνεται το έργο (π.χ. κάποια κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης, τυχόν διενέργεια ερευνών, αγορές γης κ.λπ.). Καταγράψτε το έτος και τα αποτελέσματα αυτών των προσπαθειών. Υποδείξτε επίσης ποιος ήταν/είναι υπεύθυνος για αυτές τις προσπάθειες. Εάν το έργο εντάσσεται σε μια περιφερειακή/ εθνική/ ευρωπαϊκή στρατηγική διατήρησης/ βιοποικιλότητας, αυτό πρέπει να αναφερθεί ρητώς και να εξηγηθεί στην παρούσα ενότητα.

Φόρμα B3

Best Practice character of the project / Χαρακτήρας βέλτιστης πρακτικής του έργου: Εάν είναι σχετικό, εξηγήστε τον χαρακτήρα βέλτιστης πρακτικής του έργου σας. Για λεπτομέρειες, βλ. ενότητα 1.2.

Demonstration character of the project / Χαρακτήρας επίδειξης του έργου: Εάν είναι σχετικό, εξηγήστε τον χαρακτήρα επίδειξης του έργου σας. Για λεπτομέρειες, βλ. ενότητα 1.2.

Pilot aspects of the project / Πιλοτικές πτυχές του έργου: Εάν είναι σχετικό, εξηγήστε τις πιλοτικές πτυχές του έργου σας. Για λεπτομέρειες, βλ. ενότητα 1.2.

Αν ο αιτών προτείνει ένα **πιλοτικό έργο** σύμφωνα με τον ορισμό της ενότητας 1.2, οφείλει να αποδείξει ότι η τεχνική ή η μέθοδος που χρησιμοποιείται στην πρόταση **δεν έχει εφαρμοστεί ή δοκιμαστεί στο παρελθόν, οπουδήποτε αλλού στον κόσμο**.

Αν ο αιτών προτείνει ένα **έργο επίδειξης** σύμφωνα με τον ορισμό της ενότητας 1.2, χρειάζεται να αποδείξει ότι οι προτεινόμενες δράσεις, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις **είναι καινούριες ή άγνωστες στο συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου**, για παράδειγμα στο συγκεκριμένο γεωγραφικό, οικολογικό ή οικονομικό περιβάλλον.

Σε γενικές γραμμές, **τόσο στα πιλοτικά έργα όσο και στα έργα επίδειξης**, ο αιτών οφείλει να παρέχει λεπτομέρειες σε ό,τι αφορά την **τεχνική περιγραφή** των προτεινόμενων διαδικασιών ή μεθόδων, τα **νέα στοιχεία** και τις **βελτιώσεις**.

Ο αιτών πρέπει επίσης **να συγκρίνει** την προτεινόμενη λύση με υπάρχουσες βέλτιστες πρακτικές και να περιγράψει τα πλεονεκτήματα και τις βελτιώσεις για το περιβάλλον.

EU added value of the project and its actions / Προστιθέμενη αξία του έργου και των δράσεων του για την ΕΕ:

Οι πληροφορίες που θα περιληφθούν σε αυτό το πεδίο θα χρησιμοποιηθούν μεταξύ άλλων για την αξιολόγηση της πρότασης σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια ανάθεσης (για λεπτομέρειες βλ. τις «*Οδηγίες για την αξιολόγηση των προτάσεων LIFE 2019*»):

- **Κριτήριο ανάθεσης 3:** εύρος και ποιότητα της συμβολής στους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Περιβάλλον

Αναφέρατε αν και με ποιον τρόπο το έργο σας συμβάλλει στην ενημέρωση, την ανάπτυξη και την υλοποίηση ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στόχων των τομέων προτεραιότητας που θέτει το υποπρόγραμμα LIFE Περιβάλλον, όπως ορίζονται στα Άρθρα 10, 11 και 12 του Κανονισμού LIFE. **Τα περιβαλλοντικά οφέλη / οφέλη διατήρησης θα αξιολογηθούν βάσει αυτού του κριτηρίου και θα θεωρηθούν δείκτης του εύρους και της ποιότητας της εν λόγω συμβολής. Απαιτείται να είναι σαφή, ουσιώδη, φιλόδοξα, αλλά και αξιόπιστα.**

Ποσοτικοποίηση των περιβαλλοντικών οφελών / οφελών διατήρησης: οι βελτιωμένες επιδόσεις/πλεονεκτήματα που συνεπάγεται η προτεινόμενη λύση πρέπει να είναι μετρήσιμες όσον αφορά τα αναμενόμενα περιβαλλοντικά οφέλη κατά τη διάρκεια του έργου, καθώς και 5 χρόνια μετά την ολοκλήρωση του έργου. Αυτό γίνεται υποδεικνύοντας με σαφήνεια ποια είναι η επιλεγμένη βάση αναφοράς. Επιπλέον, πρέπει να διασφαλιστεί η συνοχή με τα αναμενόμενα αποτελέσματα (φόρμα B1) και τις τιμές που αναγράφονται στον πίνακα με τους βασικούς δείκτες LIFE σε επίπεδο έργου.

- **Κριτήριο ανάθεσης 6:** προστιθέμενη αξία για την ΕΕ – συνέργειες και διακρατική διάσταση

Υποδείξτε αν και με ποιον τρόπο το έργο σας εμπλέκει: συνέργειες, πράσινες δημόσιες συμβάσεις, οικολογική σήμανση, αξιοποίηση αποτελεσμάτων έρευνας χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ και διακρατική διάσταση.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη επιπλέον βαθμολογίας λόγω αξιοποίησης αποτελεσμάτων από ερευνητικά έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ είναι η συμπερίληψη μιας σύντομης αλλά αναλυτικής περιγραφής των εν λόγω αποτελεσμάτων και του τρόπου χρήσης τους για την υλοποίηση του έργου LIFE, στην παρούσα φόρμα.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση αυτών των παραγόντων, ανατρέξτε στις σχετικές οδηγίες αξιολόγησης.

Αναπαραγωγή και μεταφορά:

Περιγράψτε τη στρατηγική σας για την αναπαραγωγή και τη μεταφορά (στο πλαίσιο του κριτηρίου ανάθεσης 4) κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και μετά τη λήξη του (βλ. ενότητα 1.6.13 για περισσότερες λεπτομέρειες). Όπως περιγράφεται παρακάτω, πρέπει να σκιαγραφηθούν συγκεκριμένες δραστηριότητες του έργου προκειμένου να στηριχθούν οι δηλώσεις της παρούσας ενότητας (βλ. ενότητα 3.2.4 Αναλυτική τεχνική περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων - φόρμες C).

Στο πλαίσιο αυτού του τομέα προτεραιότητας, μια στρατηγική για τη διασφάλιση της αναπαραγωγής και μεταφοράς των αποτελεσμάτων του έργου σε άλλα πλαίσια δεν σημαίνει απλώς δέσμευση για τη συνέχιση του έργου, αλλά περιλαμβάνει ένα ξεκάθαρο και αξιόπιστο σχέδιο που θα υποστηρίζεται από τις δραστηριότητες του έργου, το οποίο θα επιτρέψει την αναπαραγωγή/μεταφορά σε άλλους κλάδους, οντότητες, περιοχές ή χώρες.

Τονίζεται ότι η αναπαραγωγή και η μεταφορά διαφοροποιούνται από τη συνέχιση, η οποία αναπτύσσεται στη φόρμα B6. Η αναπαραγωγή και η μεταφορά αποτελούν μέρος μιας

ευρύτερης στρατηγικής βιωσιμότητας.

Socio-economic and ecosystem services effects of the project / Κοινωνικοοικονομικός αντίκτυπος και αντίκτυπος στις υπηρεσίες των οικοσυστημάτων από το έργο:

Αναφέρατε τον πιθανό αντίκτυπο των δράσεων του έργου στην τοπική οικονομία και πληθυσμό, καθώς και στις λειτουργίες προστασίας και αποκατάστασης του οικοσυστήματος.

Φόρμα B4 – Stakeholders involved and main target audience of the project / Εμπλεκόμενα μέρη και βασικό κοινό-στόχος του έργου

Υποδείξτε τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία σκοπεύετε να εμπλέξετε στην πρόταση, και τον τρόπο που θα γίνει αυτό. Αναφέρετε τι είδους συμβολή περιμένετε από τα μέρη αυτά και με ποιον τρόπο θα χρησιμοποιηθεί και θα είναι χρήσιμη και/ή αναγκαία η συμμετοχή τους για το έργο.

Περιγράψτε τα κοινά-στόχους και τις μεθόδους για τη διάδοση της γνώσης. Σχολιάστε τις δραστηριότητες γενικής δημοσιότητας και/ή προώθησης μάρκετινγκ της ιδέας υπό εξέταση καθ' όλη και μετά την υλοποίηση.

Φόρμα B5 – Expected constraints and risks related to the project implementation and mitigation strategy / Αναμενόμενοι περιορισμοί και κίνδυνοι αναφορικά με την υλοποίηση του έργου και στρατηγική μείωσής τους

Είναι σημαντικό οι αιτούντες να προσδιορίσουν όλα τα πιθανά **εσωτερικά ή εξωτερικά γεγονότα** («περιορισμούς και κινδύνους») που θα μπορούσαν να έχουν **σημαντικές αρνητικές συνέπειες** για την επιτυχή υλοποίηση του έργου. Κατονομάστε τέτοιου είδους περιορισμούς και κινδύνους με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. Αναφέρετε επίσης τυχόν περιορισμούς και κινδύνους που οφείλονται στο **κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον**. Υποδείξτε πώς σχεδιάζετε να υπερβείτε κάθε έναν περιορισμό και κίνδυνο.

Συνιστούμε επίσης να συμπεριλάβετε σε αυτήν την ενότητα λεπτομέρειες σχετικά με πιστοποιητικά, άδειες, εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κ.λπ., και να αναφέρετε τι υποστήριξη έχετε από τους αρμόδιους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την έκδοση των εν λόγω εγκρίσεων. Η εμπειρία από το Πρόγραμμα LIFE έχει δείξει ότι ορισμένα έργα έχουν δυσκολία να ολοκληρώσουν όλες τις δράσεις εντός της προταθείσας διάρκειας έργου, εξαιτίας απρόβλεπτων καθυστερήσεων και δυσκολιών που προέκυψαν κατά το έργο. Είναι σημαντικό οι αιτούντες να προσδιορίσουν όλα τα πιθανά εξωτερικά γεγονότα («περιορισμούς και κινδύνους») που θα μπορούσαν να προκαλέσουν τέτοιες καθυστερήσεις. Πιθανή αιτία για τέτοιου είδους δυσκολίες είναι η υποχρέωση πραγματοποίησης εκτιμήσεων για θέματα που δεν είχαν προβλεφθεί κατά την προετοιμασία του έργου LIFE, και ειδικότερα:

- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) σύμφωνα με την οδηγία 85/337/ΕΟΚ (Οδηγία ΕΠΕ), όπως έχει κωδικοποιηθεί με την οδηγία 2011/92/ΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2011³⁵
- Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (ΣΠΕ), σύμφωνα με την οδηγία 2001/42/ΕΚ

³⁵ Κωδικοποιημένο κείμενο Οδηγίας ΕΠΕ:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:026:0001:0021:EL:PDF>

(Οδηγία ΣΠΕ)³⁶

- Αξιολόγηση, σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (οδηγία για τους οικοτόπους, άρθρο 6 αξιολόγηση)³⁷.

³⁶ Οδηγία ΣΠΕ: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:197:0030:0037:EL:PDF>

³⁷ Ενοποιημένο κείμενο της οδηγίας για τους οικοτόπους:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:EL:PDF>

Το LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα συγχρηματοδοτεί έργα στον τομέα διατήρησης της φύσης. Ωστόσο, ορισμένες φορές τα έργα LIFE μπορούν να περιλαμβάνουν «έργα» (όπως ορίζονται από την Οδηγία ΕΠΕ) για τα οποία, εξαιτίας της ίδιας της Οδηγίας ΕΠΕ ή της μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο, χρειάζεται να προηγηθεί μια εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ). Αν και δεν είναι πολύ πιθανό, ενδέχεται οι δράσεις ενός έργου LIFE να απαιτήσουν να γίνουν αλλαγές σε υπάρχοντα σχέδια ή προγράμματα (π.χ. έγγραφα χωροταξικού σχεδιασμού), τα οποία με τη σειρά τους ίσως απαιτήσουν τη διενέργεια μιας στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης (ΣΠΕ).

Οι συγκεκριμένες εκτιμήσεις ενδέχεται να απαιτούν μακρόχρονες διοικητικές διαδικασίες και χρονοβόρα συλλογή και ανάλυση δεδομένων. Συνήθως αυτό δεν αποτελεί πρόβλημα αν ο απαιτούμενος χρόνος και τα αναγκαία κεφάλαια προβλέπονται στην πρόταση.

Κατά συνέπεια, πριν από την υποβολή μιας πρότασης LIFE, οι αιτούντες χρειάζεται να εξετάσουν αν απαιτείται η διενέργεια μίας ή περισσότερων από τις εκτιμήσεις που αναφέρονται παραπάνω, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή ή την εθνική νομοθεσία.

Οι αιτούντες οφείλουν να περιγράψουν στη φόρμα B5 πώς λαμβάνονται υπόψη αυτά τα ζητήματα και πώς οι ίδιοι σχεδιάζουν να ξεπεράσουν ενδεχόμενα προβλήματα. Για την πρόληψη απρόβλεπτων προβλημάτων, είναι αναγκαία η καλή επικοινωνία και διαβούλευση με τις αρμόδιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες. Αυτό πρέπει να έχει ήδη ολοκληρωθεί στην αρχή της προετοιμασίας της πρότασης LIFE. Η φόρμα B5 είναι η σωστή ενότητα για να υποδείξετε αν έχουν ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τις αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τις διαδικασίες εκτίμησης, και να αναφέρετε τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων αυτών.

Ένας άλλος κίνδυνος που οφείλουν να λάβουν υπόψη τους οι αιτούντες είναι ο ενδεχόμενος αρνητικός αντίκτυπος εν εξελίξει ή προγραμματισμένων αναπτυξιακών έργων (έργων υποδομών ή βιομηχανικών έργων) στις δράσεις ή τις τοποθεσίες διενέργειας της πρότασης LIFE. Οι άμεσες ή οι έμμεσες συνέπειες αναπτυξιακών έργων ενδέχεται να προκαλέσουν δυσκολίες στην υλοποίηση του έργου LIFE. Συνεπώς, πριν από την υποβολή μιας πρότασης, οι αιτούντες πρέπει να ελέγξουν τα έγγραφα χωροταξικού σχεδιασμού για τις επιλεγμένες περιοχές της πρότασης LIFE, καθώς και τυχόν διαδικασίες ΕΠΕ για αναπτυξιακά έργα που προγραμματίζεται να πραγματοποιηθούν στις προτεινόμενες τοποθεσίες της πρότασης LIFE ή κοντά σε αυτές. Οι αιτούντες πρέπει να γνωρίζουν ότι τα αντισταθμιστικά μέτρα που προκύπτουν εξαιτίας της υλοποίησης ενός αναπτυξιακού έργου (όπως ορίζεται από την ΕΠΕ ή το άρθρο 6.4 της οδηγίας για τους οικοτόπους) δεν μπορούν να αλληλεπικάλυπτονται με τις δράσεις της πρότασης LIFE. Η ύπαρξη ή όχι αλληλεπικάλυψης κρίνεται από τέσσερις παράγοντες:

- Γεωγραφικός: εξετάζει αν τα αντισταθμιστικά μέτρα εφαρμόζονται ακριβώς στην ίδια περιοχή *Natura 2000* με τα μέτρα LIFE.
- Τεχνικός: εξετάζει αν τα μέτρα LIFE διαφέρουν τεχνικά από τα αντισταθμιστικά μέτρα.
- Χρονικός: εξετάζει αν οι δράσεις LIFE και τα αντισταθμιστικά μέτρα υλοποιούνται σε διαφορετικές χρονικές στιγμές.
- Οικονομικός: εξετάζει αν είναι εφικτός ο σαφής διαχωρισμός των πόρων που χρησιμοποιούνται ώστε να υλοποιηθούν τα αντισταθμιστικά μέτρα, από τους πόρους LIFE (για παράδειγμα, μέσω δύο διαφορετικών λογαριασμών).

Σύμφωνα με τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), μη επιλέξιμο είναι κάθε έξοδο που αφορά δράση δυνάμενη να θεωρηθεί ως αντισταθμιστικό μέτρο, αποτελεί ευθύνη του κράτους μέλους και αποφασίζεται

σε συμφωνία με τις οδηγίες για τα πουλιά και τους οικοτόπους.

Τέλος, περιγράψτε λεπτομερώς πώς έχετε συνεκτιμήσει τους εν λόγω κινδύνους στον σχεδιασμό του έργου (χρονικός προγραμματισμός, προϋπολογισμός, κ.λπ.) και στον προσδιορισμό των δράσεων.

Φόρμα B6 - Continuation / valorisation of the project results after the end of the project / Συνέχιση/αξιοποίηση των αποτελεσμάτων μετά το τέλος του έργου

Περιγράψτε πώς θα συνεχιστεί το έργο μετά το τέλος της χρηματοδότησης LIFE και ποιες ενέργειες απαιτούνται για την εδραίωση των αποτελεσμάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί το ευνοϊκότερο επίπεδο διατήρησης των ειδών και/ή οικοτόπων και/ή πτυχών βιοποικιλότητας στα οποία στοχεύει το έργο. Περιγράψτε μια σαφή στρατηγική ή μηχανισμό που θα διασφαλίσει ότι τα αποτελέσματα του έργου θα συνεχιστούν και μετά το τέλος της περιόδου χρηματοδότησης. Αυτό υπερβαίνει τη διάδοση και τον σχέδιο για την περίοδο μετά τη λήξη του LIFE (μετά-LIFE περίοδο).

Οι δραστηριότητες του έργου χρειάζεται να επιδεικνύουν δέσμευση σε αυτόν τον βαθμό και να προετοιμάζουν τη συνέχιση του έργου ήδη καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής του.

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτή τη φόρμα, καθώς και οι δραστηριότητες του έργου που συνδέονται με τη στρατηγική συνέχισης θα εξεταστούν στο πλαίσιο του κριτηρίου ανάθεσης 4 προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: βιωσιμότητα, σημείο που αφορά τη συνέχιση). Τονίζεται ότι η συνέχιση διαφοροποιείται από την αναπαραγωγή και τη μεταφορά, οι οποίες αναπτύσσονται στη φόρμα B3. Ωστόσο, η συνέχιση αποτελεί μέρος της συνολικής στρατηγικής βιωσιμότητας που αξιολογείται στο πλαίσιο του κριτηρίου ανάθεσης 4.

Λάβετε υπόψη ότι οι πληροφορίες που παρέχονται εδώ μπορούν να επικαιροποιηθούν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου με βάση τα αποτελέσματά του. Ειδικότερα, απαντήστε στα ακόλουθα ερωτήματα:

- **Which actions will have to be carried out or continued after the end of the project? / Ποιες δράσεις πρέπει να διενεργηθούν ή να συνεχιστούν μετά την ολοκλήρωση του έργου;** Αναφέρετε αυτές τις δράσεις σημειώνοντας τον κωδικό αναφοράς τους (π.χ. A1, A2, κ.λπ.) και τον τίτλο τους.
- **How will this be achieved? / Πώς θα επιτευχθεί αυτό; Which resources will be necessary to carry out these actions? / Τι πόροι θα χρειαστούν για τη διενέργεια αυτών των δράσεων;** Αναφέρετε πώς οι παραπάνω δράσεις θα συνεχιστούν μετά το τέλος του έργου, από ποιον, μέσα σε ποιο χρονοδιάγραμμα και με τι χρηματοδότηση. Εξετάστε εδώ τους τεχνικούς, χρηματοοικονομικούς και ανθρώπινους πόρους.
- **Protection status under national / local law of sites / species / habitats targeted (if relevant) / Καθεστώς προστασίας στο πλαίσιο της εθνικής/τοπικής νομοθεσίας για τις τοποθεσίες/τα είδη/τους οικοτόπους που αποτελούν στόχο του έργου:** Αναφέρετε τι καθεστώς προστασίας αναμένεται να διασφαλιστεί μέχρι ή μετά το τέλος του έργου, και πότε ακριβώς.
- **How, when and by whom will the equipment acquired be used after the project end / Πώς, πότε και από ποιον θα χρησιμοποιηθεί ο εξοπλισμός που αποκτήθηκε, μετά το τέλος του έργου:** Καταγράψτε τα βασικά υλικά εξοπλισμού που θα αγοραστούν στο πλαίσιο του έργου και περιγράψτε αναλυτικά τον τρόπο χρήσης τους μετά την ολοκλήρωση του έργου. Να θυμάστε ότι, σύμφωνα με τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), τα κόστη αγοράς για διαρκή αγαθά που πραγματοποιούνται από δημόσιες αρχές ή ΜΚΟ στο πλαίσιο των έργων LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα κρίνονται επιλέξιμα μόνο εφόσον οι δικαιούχοι δεσμευτούν ότι θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν

τα συγκεκριμένα αγαθά αποκλειστικά για δράσεις διατήρησης της φύσης και μετά την ολοκλήρωση του έργου.

- **To what extent will the results and lessons of the project be actively disseminated after the end of the project to those persons and/or organisations that could best make use of them? / Σε τι βαθμό τα αποτελέσματα και διδάγματα του έργου θα διαδοθούν στην πράξη μετά το τέλος του έργου, προς τα άτομα και/ή τους οργανισμούς που θα μπορούσαν να τα αξιοποιήσουν καλύτερα; (αναφέρατε συγκεκριμένα άτομα/οργανισμούς)** Αναφέρετε με ποιον τρόπο θα συνεχιστούν οι δραστηριότητες διάδοσης μετά το τέλος του έργου. Απαριθμήστε τα άτομα/οργανισμούς που έχουν οριστεί μέχρι στιγμής ως κοινό-στόχος για τις εν λόγω δραστηριότητες διάδοσης.
- **How will the long-term sustainability of the project's concrete actions be assured? / Πώς θα διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των συγκεκριμένων δράσεων διατήρησης του έργου;** Περιγράψτε λεπτομερώς.

3.2.4 Αναλυτική τεχνική περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων (φόρμες C)

Ο αιτών οφείλει να καταγράψει όλες τις δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου. Υπάρχουν 6 είδη δράσεων:

- A. Preparatory actions, elaboration of management plans and/or of action plans / Προπαρασκευαστικές δράσεις, εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης και/ή σχεδίων δράσης
- B. Purchase/lease of land and/or compensation payment for use rights / Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημίωση για δικαιώματα χρήσης γης
- C. Conservation actions / Δράσεις διατήρησης
- D. Monitoring the impact of the project actions / Δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου (υποχρεωτικό)
- E. Public awareness and dissemination of results / Ευαισθητοποίηση κοινού και διάδοση αποτελεσμάτων (υποχρεωτικό)
- F. Project management / Διαχείριση έργου (υποχρεωτικό)

Για να θεωρηθούν επιλέξιμες προς χρηματοδότηση, όλες οι δράσεις πρέπει να πληρούν κάθε μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η αναγκαιότητα της δράσης πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη, στο πλαίσιο των στόχων του έργου, και
- πρέπει να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των επενδύσεων.

Ο αιτών οφείλει να απαριθμήσει τις δράσεις για κάθε διαφορετικό είδος δράσεων (A, B, C, κ.λπ.): A1, A2, ..., B1, B2, ..., C1, C2, ..., κ.ο.κ. Οι διάφορες δράσεις λαμβάνουν αυτόματα διαδοχική αρίθμηση ανά κατηγορία δράσης, και η σειρά τους μπορεί να αλλάξει με τη χρήση του βέλους «Up ↑» (πάνω) και «Down ↓» (κάτω).

Σε κάθε δράση (A1, A2, ..., B1, B2, ... κ.ο.κ.), στην ενότητα «**Description (what, how, where, when and why) / Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε και γιατί)**» μπορούν να περιληφθούν από τον αιτούντα (μη αυτόματα) συγκεκριμένες υπο-δράσεις (A1.1, A1.2, κ.ο.κ.).

Κατά τη δημιουργία μιας πρότασης συνιστάται να περιοριστεί όσο το δυνατόν περισσότερο ο αριθμός των δράσεων, ομαδοποιώντας τις σε ομοιογενείς δραστηριότητες και αποσαφηνίζοντας τη λογική σειρά εκτέλεσής τους μέσω υπο-δράσεων. **Υπενθυμίζουμε ότι ο αριθμός των δράσεων και των υπο-δράσεων πρέπει να περιορίζεται στις απολύτως αναγκαίες για την αποσαφήνιση της λογική σειράς του έργου.** Δείτε το ακόλουθο παράδειγμα για τι συνιστάται και τι όχι:

Συνιστάται:

E – Public awareness and dissemination of results / Ευαισθητοποίηση κοινού και διάδοση αποτελεσμάτων

Δράση E1 – Σχεδιασμός και εκτέλεση διάδοσης

- *Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε, γιατί)*

Υπο-δράση E1.1 – Σχέδιο διάδοσης και δικτύωση με άλλα έργα (συμπερ. LIFE)

Υπο-δράση E1.2 – Δημιουργία του πακέτου διάδοσης (ιστότοπος, ενημερωτικά έντυπα, εκλαϊκευμένη έκθεση, βίντεο παρουσίασης του έργου, εκδηλώσεις)

Δεν συνιστάται:

E – Public awareness and dissemination of results / Ευαισθητοποίηση κοινού και διάδοση αποτελεσμάτων

Δράση E1 – Σχεδιασμός και εκτέλεση διάδοσης

- *Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε, γιατί)*

Δράση E2 – Ιστότοπος

- *Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε, γιατί)*

Δράση E3 – Φυλλάδια

- *Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε, γιατί)*

Δράση E4 – Εργαστήρια

- *Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε, γιατί)*

Δράση E5 – Εκλαϊκευμένη έκθεση

- *Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε, γιατί)*

Δράση E6 – Δικτύωση με άλλα έργα

- *Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε, γιατί)*

Προτείνεται να παρουσιάζονται **ως ξεχωριστές δράσεις** μόνο εκείνες οι δράσεις που αναμένεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο έργο.

Οι δράσεις χρειάζεται να περιγραφούν όσο το δυνατόν πληρέστερα. Οι περιγραφές μπορούν να συνοδεύονται από χάρτες που προσδιορίζουν τη θέση των δράσεων, επεξηγηματικά γραφήματα, πίνακες ή εικόνες, τα οποία θα συμπεριληφθούν στις φόρμες μέσω της λειτουργίας «Εικόνες» (Pictures). **Οι δράσεις δεν πρέπει να συγχέονται με τα παραδοτέα.**

Η περιγραφή κάθε δράσης οφείλει να υποδεικνύει με σαφήνεια τις σχέσεις με άλλες δράσεις (π.χ. η δράση C2 ακολουθεί την αγορά γης της δράσης B1, η οποία με τη σειρά της έπεται της προετοιμασίας που προβλέπει η δράση A2), καθώς και πώς αυτή συμβάλλει στους συνολικούς στόχους του έργου (και σε ποσοτικούς όρους). Απαιτείται να υπάρχει **σαφής συνάφεια ανάμεσα στην τεχνική περιγραφή της δράσης και τους χρηματοδοτικούς πόρους που διατίθενται για αυτήν.**

Για κάθε δράση, ο αιτών υποχρεούται να παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- **Name of the action / Τίτλος της δράσης:** Βεβαιωθείτε ότι ο τίτλος είναι σύντομος (το πολύ 200 χαρακτήρες) και ότι αντικατοπτρίζει ξεκάθαρα τον στόχο της δράσης.

- **Beneficiary responsible for implementation / Δικαιούχος υπεύθυνος για την υλοποίηση:** Υποδείξτε ποιος εκ των δικαιούχων του έργου θα είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό υλοποίησης της συγκεκριμένης δράσης, επιλέγοντας ένα όνομα από το αναπτυσσόμενο μενού. Εάν χρειάζεται να εμπλακούν περισσότεροι του ενός δικαιούχοι, αναφέρατε λεπτομερώς ποιος δικαιούχος είναι αρμόδιος για ποιο τμήμα της εν λόγω δράσης στο πεδίο κειμένου που βρίσκεται κάτω από την αναπτυσσόμενη λίστα.
- **Description (what, how, where, when and why) / Περιγραφή (τι, πώς, πού, πότε και γιατί):** Περιγράψτε το περιεχόμενο της δράσης, υποδεικνύοντας τι θα συμβεί, με ποια μέσα, σε ποια τοποθεσία/περιοχή, με τι διάρκεια και ποια ημερομηνία ολοκλήρωσης. Εφόσον ισχύει, διευκρινίστε αν η δράση προσμετράται στο πλαίσιο του κανόνα του 25% για συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης, και γιατί. Προσδιορίστε επακριβώς τις σχέσεις με άλλες δράσεις. Αναφέρετε **γιατί** είναι αναγκαία η συγκεκριμένη δράση και με ποιον τρόπο θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του έργου. Για δράσεις που υλοποιούνται εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι απαραίτητο να εξηγηθεί αναλυτικά γιατί οι εν λόγω δράσεις είναι αναγκαίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Ένωσης και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων που εκτελούνται σε εδάφη των κρατών μελών όπου ισχύουν οι Συνθήκες, στο πλαίσιο του έργου. Στην ενότητα αυτή μπορούν να περιληφθούν από τον αιτούντα, μη αυτόματα, συγκεκριμένες υπο-δράσεις (A1.1, A1.2, κ.ο.κ. – βλ. παράδειγμα παραπάνω).
- **Assumptions related to major costs of the action / Υποθέσεις σχετικές με σημαντικά κόστη της δράσης:** Συνοψίστε τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κόστους των κύριων δαπανών στη συγκεκριμένη δράση (π.χ. αριθμός εκταρίων x κόστος/εκτάριο, αριθμός ημερών x μέσο ημερήσιο κόστος, κ.λπ.). Σημειώνεται ότι το συνολικό κόστος της δράσης, όπως αποτυπώνεται στις οικονομικές φόρμες, εμφανίζεται αυτόματα (άθροισμα των γραμμών κόστους στη φόρμα F για τη συγκεκριμένη δράση). Κατά τη δημιουργία μιας νέας δράσης, η τιμή αυτή είναι μηδέν από προεπιλογή. Πρέπει να δώσετε λεπτομέρειες για τους διάφορους υπολογισμούς και εκτιμήσεις που αφορούν το εν λόγω συνολικό κόστος.
- **Deliverables / Παραδοτέα:** Αναφέρετε όλα τα παραδοτέα προϊόντα που σχετίζονται με κάθε δράση, καθώς και την αντίστοιχη προθεσμία ολοκλήρωσης (ημέρα /μήνας /έτος) χρησιμοποιώντας το κουμπί «Προσθήκη» (Add). Παραδοτέα προϊόντα είναι όλα εκείνα τα υλικά προϊόντα που μπορούν να αποσταλούν (π.χ. σχέδια διαχείρισης, μελέτες και άλλα έγγραφα, λογισμικά, βίντεο, κ.λπ.). Για κάθε παραδοτέο, αναφέρατε την προθεσμία ολοκλήρωσης (ημέρα /μήνα /έτος). Υπογραμμίζεται ότι κάθε παραδοτέο προϊόν πρέπει να υποβάλλεται στην Αναθέτουσα Αρχή ως ξεχωριστό έγγραφο (με το λογότυπο LIFE), μαζί με μια έκθεση δραστηριοτήτων. **Milestones / Ορόσημα:** Αναφέρετε όλα τα ορόσημα του έργου που σχετίζονται με κάθε δράση, και την αντίστοιχη προθεσμία παράδοσης/επίτευξης (ημέρα /μήνας /έτος). Ως **ορόσημο του έργου** ορίζονται όλες οι **σημαντικές στιγμές** κατά την υλοποίηση του έργου, π.χ. «Διορισμός Διαχειριστή Έργου», «Έναρξη λειτουργίας του πρωτοτύπου», «Τελικό συνέδριο», κ.λπ. Τα αντίστοιχα έγγραφα δεν χρειάζεται να υποβληθούν στην Αναθέτουσα Αρχή. Θα χρειαστεί να ενημερώσετε την Αναθέτουσα Αρχή κατά πόσο ένα ορόσημο έχει ολοκληρωθεί ή όχι, με τις τεχνικές εκθέσεις που θα της αποστείλετε.
- **Timetable / Χρονοδιάγραμμα:** Σημειώστε την αντίστοιχη περίοδο υλοποίησης για κάθε δράση του έργου. Όταν σχεδιάζετε την περίοδο υλοποίησης του έργου σας, έχετε κατά νου ότι ένα έργο του Προγράμματος LIFE 2019 δεν μπορεί να ξεκινήσει πριν από την ημερομηνία που ορίζεται στο Παράρτημα 1. Επίσης, είναι σημαντικό να προσθέσετε ένα κατάλληλο χρονικό περιθώριο ασφαλείας στο τέλος του έργου, για τις αναπόφευκτες απρόβλεπτες καθυστερήσεις.

Δείτε παρακάτω τις επιπλέον πληροφορίες που απαιτούνται για κάθε συγκεκριμένη δράση.

Φόρμα C0 – List of all actions / Λίστα όλων των δράσεων

Η συγκεκριμένη φόρμα παρέχει στον αιτών τη δυνατότητα να δημιουργήσει όλες τις δράσεις που προβλέπονται για το έργο, ανά είδος δράσης (A, B, C, κ.ο.κ.), χρησιμοποιώντας το κουμπί «Προσθήκη δράσης στο έργο» (Add project action). Μόλις δημιουργηθεί μια δράση, μπορείτε να πατήσετε στο κουμπί «Αποθήκευση και συνέχεια» (Save and next) για να δημιουργήσετε αμέσως μια νέα δράση.

Πολύ σημαντικό: οι δράσεις του έργου είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν προκειμένου να έχετε τη δυνατότητα να καταχωρήσετε έξοδα στις οικονομικές φόρμες κατηγορίας F.

Φόρμα C1

A. Preparatory actions, elaboration of management plans and/or of action plans / Προπαρασκευαστικές δράσεις, εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης και/ή σχεδίων δράσης

Οι προπαρασκευαστικές δράσεις πρέπει να καλύπτουν όλες εκείνες τις ενέργειες που χρειάζεται να έχουν ολοκληρωθεί προκειμένου να ξεκινήσουν ή να υλοποιηθούν σωστά οι υπόλοιπες δράσεις του έργου που ανήκουν στις κατηγορίες B, C, D, E ή F. Αυτό περιλαμβάνει την προετοιμασία τεχνικών εγγράφων (προσχέδια, απογραφές, κ.λπ.) καθώς και όποια άλλη διοικητική ή νομική διαδικασία απαιτείται να εκτελεστεί (διαβούλευση, πρόσκληση υποβολής προσφορών, γνωμοδότηση, εκπαίδευση, κ.λπ.).

Εάν προβλέπεται η εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης και/ή σχεδίων δράσης, η περιγραφή της αντίστοιχης προπαρασκευαστικής δράσης πρέπει να προσδιορίζει τι χρειάζεται να γίνει ώστε να διασφαλιστεί η υλοποίηση των εν λόγω σχεδίων (για παράδειγμα, το σχέδιο να λάβει την έγκριση των αρμόδιων αρχών πριν από την ολοκλήρωση του έργου).

Σε περίπτωση που οι προπαρασκευαστικές δράσεις δεν οδηγούν σε άμεση υλοποίηση κατά τη διάρκεια του έργου, η περιγραφή τους πρέπει να περιλαμβάνει ένα επαρκές σύνολο επεξηγήσεων, δεσμεύσεις και εγγυήσεις που να αποδεικνύουν ότι η πλήρης εφαρμογή τους μετά το έργο είναι διασφαλισμένη. Διαφορετικά, οι εν λόγω δράσεις ενδέχεται να διαγραφούν από το έργο κατά το στάδιο της αναθεώρησης.

B. Purchase/lease of land and/or compensation payment for use rights / Αγορά/μίσθωση γης και/ή αποζημίωση για δικαιώματα χρήσης γης

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η περιγραφή κάθε δράσης να καταδεικνύει σαφώς πώς ικανοποιείται **κάθε ένας** από τους όρους επιλεξιμότητας αναφορικά με την αγορά γης που περιγράφονται στην ενότητα 2.4.3.

Για κάθε δράση, περιγράψτε σε τι στάδιο βρίσκονται οι συνεννοήσεις με τους ιδιοκτήτες της γης. Έχει γίνει συζήτηση μαζί τους και είναι καταρχήν σύμφωνοι; Προσδιορίστε επακριβώς τι είδους οικότοποι θα αγοραστούν/εκμισθωθούν και πού βρίσκονται. Αναφέρατε τι έκταση γης θα αγοραστεί/μισθωθεί ανά είδος οικότοπου και αιτιολογήστε το προτεινόμενο κόστος ανά εκτάριο συγκριτικά με τις τρέχουσες τιμές γης. Δηλώστε συγκεκριμένα εάν η αγορά της γης πρόκειται να γίνει μέσω **ανταλλαγής γαιών** (για να είναι επιλέξιμη η ανταλλαγή πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν από το τέλος του έργου). Αν η αγορά ή η εκμίσθωση της γης είναι αναγκαία προκειμένου να διενεργηθούν άλλες δράσεις στο πλαίσιο του έργου, **υποδείξτε ποιες δράσεις** εξαρτώνται από τη συγκεκριμένη αγορά ή εκμίσθωση. Ανάλογα με την περίπτωση, αναφέρατε **«εναλλακτική» γη** που θα μπορούσε να αγοραστεί σε περίπτωση που προκύψουν δυσκολίες με τον αρχικό στόχο.

C. Conservation actions / Δράσεις διατήρησης

Διευκρινίστε εάν οποιαδήποτε από τις δράσεις εξαρτάται από προπαρασκευαστικές δράσεις ή από την αγορά/εκμίσθωση γης.

Για έργα *LIFE Φύση* και *LIFE Βιοποικιλότητα* που στοχεύουν σε συγκεκριμένους οικοτόπους/είδη, για κάθε προτεινόμενη δράση διατήρησης προσδιορίστε **ποιοι τύποι οικοτόπων και/ή είδη** επηρεάζονται (και αν είναι δυνατόν αναφέρετε τις επιφάνειες και τους αριθμούς τους) και πώς σχετίζονται με τους στόχους του έργου. Για όλα τα άλλα έργα *LIFE Βιοποικιλότητα* προσδιορίστε **ποιες πτυχές βιοποικιλότητας** εξετάζονται, και πώς σχετίζονται με τους στόχους του έργου. Διευκρινίστε επακριβώς τη θέση και τον αναμενόμενο αντίκτυπο για καθεμία από αυτές τις δράσεις. Προσδιορίστε ποιος θα αναλάβει τη συντήρηση, εφόσον κάτι τέτοιο απαιτείται, μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Εάν οι δικαιούχοι χρειάζεται να **χτίσουν υποδομές ή να αγοράσουν εξοπλισμό ή ζώα** (π.χ. βοοειδή βόσκησης) για τη διαχείριση των δράσεων διατήρησης, αυτά τα αντικείμενα πρέπει να καταγραφούν, να περιγραφούν και να αιτιολογηθούν αναλυτικά.

Ανάλογα με την περίπτωση, εξηγήστε πώς, από ποιον και μέσω ποιας πηγής χρηματοδότησης **θα συνεχιστεί** η δράση μετά τη λήξη του έργου. Σημειώστε επίσης ότι οι προβλεπόμενες πληρωμές για διαχειριστικές δράσεις που πραγματοποιούνται μετά το τέλος του έργου δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα LIFE.

Το προϊόν όλων των δράσεων κατηγορίας C πρέπει να είναι **συγκεκριμένο και μετρήσιμο, και να προσφέρει σαφή οφέλη** για το πρόβλημα των οικοτόπων/ειδών/βιοποικιλότητας το οποίο στοχεύει να αντιμετωπίσει το έργο. Τα εν λόγω οφέλη πρέπει να είναι **μετρήσιμα**, και απαιτείται να μετρηθούν και να αξιολογηθούν μέσω **των δράσεων παρακολούθησης κατηγορίας D**. Το αποτέλεσμα κάθε δράσης πρέπει να ποσοτικοποιείται κατά το δυνατόν.

Σημείωση: Οι συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης πρέπει να καταγράφονται ως δράσεις C. Πολλοί αιτούντες κατηγοριοποιούν λανθασμένα ως δράσεις C, δράσεις που δεν αποτελούν συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης (π.χ. δράσεις που αφορούν τις απογραφές, τα σχέδια διαχείρισης, την παρακολούθηση, τους οδηγούς διαχείρισης, την επικοινωνία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, κ.λπ.).

D. Monitoring the impact of the project actions / Δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου του έργου (υποχρεωτικό)

Όλα τα έργα πρέπει να περιλαμβάνουν ξεχωριστές δράσεις παρακολούθησης του αντίκτυπου ώστε να μετρούν και να καταγράφουν την αποτελεσματικότητα των δράσεων του έργου σε σύγκριση με την αρχική κατάσταση, τους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Πρέπει να γίνει πρόβλεψη για τακτικές εκθέσεις σχετικά με την παρακολούθηση. Κατά συνέπεια πρέπει να περιληφθεί στην πρόταση μια ξεχωριστή δράση «παρακολούθησης» με ανεξάρτητο προϋπολογισμό.

Κάθε έργο πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα προϊόντα/αποτελέσματα και τον αντίκτυπό του, λαμβάνοντας υπόψη τους **βασικούς δείκτες σε επίπεδο έργου** (βλ. πίνακα Excel: Πρόσκληση LIFE 2019 – Βασικοί δείκτες σε επίπεδο έργου). Οι δείκτες αυτοί θα συμβάλουν στην αξιολόγηση του αντίκτυπου του έργου LIFE. Μελετήστε τους δείκτες του έργου και συμπληρώστε τον αντίκτυπο της προτεινόμενης λύσης, κατά τη διάρκεια ή στο τέλος του έργου (συμπεριλάβετε σαφή ποσοτικοποίηση σε απόλυτους και σχετικούς όρους). Κάνετε

το ίδιο 5 έτη μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Ο πίνακας Excel με τους βασικούς δείκτες LIFE σε επίπεδο έργου πρέπει να υποβληθεί μέσω του eProposal ως συνημμένο αρχείο (Attachment).

Μια δυναμική βάση δεδομένων δεικτών είναι διαθέσιμη για τους αιτούντες που θα εγκριθούν. Προεπισκόπηση της βάσης δεδομένων είναι διαθέσιμη για πληροφοριακούς σκοπούς στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/files/kpi/kpi_demo.htm. Σε περίπτωση που η σελίδα δεν λειτουργεί (αυτό μπορεί να συμβεί, για παράδειγμα, αν ο αιτών δεν διαθέτει εγκατεστημένη την προσθήκη Flash στο πρόγραμμα περιήγησης), παρέχεται η δυνατότητα καταφόρτωσης ενός βίντεο mp4 από τον ακόλουθο σύνδεσμο: http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/files/kpi/kpi_demo.mp4

Στο στάδιο της υποβολής της αίτησης, οι αιτούντες χρειάζεται να συμπληρώσουν τον πίνακα Excel. Η δυναμική διαδικτυακή βάση δεδομένων δεν είναι ανοιχτή προς συμπλήρωση σε αυτή τη φάση, και παρέχεται αποκλειστικά για να δείξει στους αιτούντες το είδος της πληροφορίας που θα απαιτηθεί να συμπληρώσουν αν και αφού υπογραφεί το συμφωνητικό επιχορήγησης.

Μια συγκεκριμένη δράση για την παρακολούθηση και τη μέτρηση του αντίκτυπου του έργου (της οποίας τα αποτελέσματα θα τροφοδοτήσουν τη δυναμική διαδικτυακή βάση δεδομένων των δεικτών) **απαιτείται να ενταχθεί στην πρόταση** με καθορισμένο προϋπολογισμό. Στοιχεία για τους αντίκτυπους του έργου πρέπει να υποβληθούν στο πλαίσιο της πρώτης έκθεσης (είτε πρόκειται για έκθεση προόδου είτε για ενδιάμεση έκθεση) και της τελικής έκθεσης.

Μια αξιολόγηση του κοινωνικοοικονομικού αντίκτυπου των δράσεων του έργου στην τοπική οικονομία και πληθυσμό θα συμπεριληφθεί ως μέρος των βασικών δεικτών LIFE σε επίπεδο έργου, τόσο κατά το στάδιο υποβολής όσο και αργότερα, στο πλαίσιο της παρακολούθησης εφόσον το έργο εγκριθεί.

Όπου χρειάζεται, τα αποτελέσματα από την αξιολόγηση των συνθηκών και των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων πρέπει επίσης να καταχωρηθούν στη δυναμική βάση δεδομένων των δεικτών.

Για έργα με χαρακτήρα επίδειξης ή καινοτομικό χαρακτήρα, η συγκεκριμένη δράση πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την αξιολόγηση της τεχνικής ή της μεθόδου που παρουσιάζεται.

E. Public awareness and dissemination of results / Ευαισθητοποίηση κοινού και διάδοση αποτελεσμάτων (υποχρεωτικό)

Τα έργα πρέπει να περιλαμβάνουν μια σημαντική ομάδα δραστηριοτήτων, ομαδοποιημένες συνθετικά σε λίγες ομοιογενείς υπο-δράσεις (βλ. παράδειγμα στην ενότητα 3.3.3) για τη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου.

Τα έργα πρέπει κατά κανόνα να περιλαμβάνουν τους ακόλουθους τύπους δραστηριοτήτων επικοινωνίας:

- δραστηριότητες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για το έργο προς το ευρύ κοινό και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες σε γενικές γραμμές πρέπει να ξεκινούν σε πρώιμο στάδιο του έργου
- Δραστηριότητες διάδοσης με πιο τεχνικό περιεχόμενο, με στόχο τη μεταφορά των αποτελεσμάτων και των διδαγμάτων του έργου **στα ενδιαφερόμενα μέρη που θα μπορούσαν να επωφεληθούν σημαντικά από την εμπειρία του έργου.**

- Δραστηριότητες δικτύωσης.

Τα έργα LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα **πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν σημαντικές δραστηριότητες για τη διασφάλιση της αναπαραγωγής ή μεταφοράς**. Οι δραστηριότητες αυτές θα αποτελέσουν τη βάση για την οικονομικά αποδοτική αναπαραγωγή ή μεταφορά των προτεινόμενων λύσεων και των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν, είτε κατά τη διάρκεια είτε μετά το τέλος του έργου. Αυτό υπερβαίνει τη **μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση**, και αφορά την εφαρμογή σε άλλους τομείς των τεχνικών, των μεθόδων ή των στρατηγικών που αναπτύχθηκαν ή εφαρμόστηκαν στο έργο.

Η επιτυχής αναπαραγωγή και δυνατότητα μεταφοράς προϋποθέτουν τη χάραξη μιας στρατηγικής η οποία θα περιλαμβάνει ενέργειες που θα πολλαπλασιάζουν τον αντίκτυπο των λύσεων του έργου και θα διασφαλίζουν την ευρύτερη διείσδυσή τους επιτυγχάνοντας μια κρίσιμη μάζα κατά τη διάρκεια του έργου και/ή σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα μετά το τέλος του έργου LIFE. Βλ. ενότητα 2.4.3

2.4.3 για παραδείγματα.

Για κάθε δράση, προσδιορίστε το κοινό-στόχο και αιτιολογήστε την επιλογή σας. Αν μια δράση περιλαμβάνει συναντήσεις (για παράδειγμα, με τοπικούς φορείς), πρέπει να προσδιορίσετε πόσες συναντήσεις θα πραγματοποιηθούν, ποιοι στοχεύετε να παρευρεθούν και πώς αυτό θα βοηθήσει το έργο. Αν μια δράση αφορά έντυπα, φυλλάδια, δημοσιεύσεις, ταινίες κ.λπ., προσδιορίστε το κοινό-στόχο. Αν κάποια δράση αφορά την πρόσβαση επισκεπτών, προσδιορίστε τι θα συμβεί, πότε, πόσοι επισκέπτες αναμένονται, πώς αυτό θα βοηθήσει το έργο, κ.λπ. Σε περίπτωση που οι δικαιούχοι προγραμματίζουν την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του έργου σε εθνικές/διεθνείς εκδηλώσεις (διασκέψεις, συνέδρια), πρέπει να εξηγηθεί με σαφήνεια η συνάφεια τους με το έργο και η προστιθέμενη αξία που προσφέρουν στο έργο.

Όλες οι δράσεις πρέπει να συγκεκριμενοποιούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε ποιοτικούς και ποσοτικούς όρους (π.χ. βελτιωμένη υποστήριξη από την τοπική κοινότητα, ενημερώθηκαν 2.500 άτομα, κυκλοφόρησαν 3.000 ενημερωτικά δελτία, κ.ο.κ.), υποδεικνύοντας πώς αυτά εξυπηρετούν τους στόχους του έργου.

Οι παρακάτω δραστηριότητες διάδοσης θεωρούνται **υποχρεωτικές** και πρέπει να συγκεντρωθούν **σε μία υπο-δράση** η οποία θα περιλαμβάνει την ακόλουθη λίστα παραδοτέων:

- **Πληροφοριακές πινακίδες (παραδοτέο)** που περιγράφουν το έργο, τοποθετημένες σε κομβικά σημεία προσιτά στο κοινό. Το λογότυπο LIFE πρέπει πάντα να αναγράφεται σε αυτές. Για δράσεις που λαμβάνουν χώρα σε περιοχές *Natura 2000* ή έχουν στόχο να βελτιώσουν την ακεραιότητα του δικτύου *Natura 2000*, οι πινακίδες πρέπει να φέρουν επίσης το λογότυπο *Natura 2000*.
- Ένας καινούριος ή ένας υπάρχων **δικτυακός τόπος (παραδοτέο)** (με το λογότυπο LIFE, και κατά περίπτωση το λογότυπο *Natura 2000*). Ο δικτυακός τόπος πρέπει να είναι διαθέσιμος μέσα σε 6 μήνες από την έναρξη του έργου, να ενημερώνεται τακτικά κατά τη διάρκεια του έργου και να παραμείνει ενεργός τουλάχιστον για 5 χρόνια μετά τη λήξη του έργου.
- **Μια εκλαϊκευμένη έκθεση (παραδοτέο).**

Δικτύωση με άλλα έργα (συμπεριλαμβανομένων έργων στο πλαίσιο των προγραμμάτων LIFE III, LIFE+ και/ή LIFE), ενέργειες ανταλλαγής πληροφοριών, και άλλες δραστηριότητες που θα παρουσιαστούν ως μία ξεχωριστή, **υποχρεωτική υπο-δράση**.

Εργασίες συνεργασίας με τα μέσα ενημέρωσης, διοργάνωση και συμμετοχή σε εκδηλώσεις, παραγωγή εντύπων και ταινιών, τεχνικές δημοσιεύσεις – τέτοιου είδους δράσεις δεν θεωρούνται υποχρεωτικές, αλλά προβλέπονται σε πολλά έργα και είναι επιθυμητές καθώς αποτελούν απόδειξη καλής διάδοσης.

Δείτε τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) για περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με τις απαιτήσεις επικοινωνίας και διάδοσης. Ο δικτυακός τόπος LIFE, στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/easme/en/life-communication> παρέχει επίσης αναλυτικές οδηγίες σχετικά με τις δράσεις επικοινωνίας και διάδοσης, καθώς και οδηγίες για τον σχεδιασμό ενός [δικτυακού τόπου στο πλαίσιο του LIFE](#).

E. Διαχείριση έργου (υποχρεωτικό)

Ο αιτών οφείλει να καταγράψει τις διάφορες δραστηριότητες (ομαδοποιημένες συνθετικά σε λίγες ομοιογενείς υπο-δράσεις) που έχουν ως στόχο τη διαχείριση/λειτουργία του έργου και την παρακολούθηση της προόδου του έργου, καθώς και τη διασφάλιση του ποιοτικού ελέγχου και της διαχείρισης του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένου ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης. Η διαδικασία αυτή συνήθως περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες και συναφή κόστη:

Overall project management / Συνολική διαχείριση έργου:

Κάθε έργο πρέπει να περιλαμβάνει μία υπο-δράση με τίτλο «Διαχείριση έργου από τον/την (όνομα υπεύθυνου δικαιούχου)» (Project management by [name of the beneficiary in charge]). Η συγκεκριμένη υπο-δράση είναι απαραίτητο να περιλαμβάνει μια περιγραφή του **προσωπικού διαχείρισης** του έργου, και να περιγράφει τα καθήκοντα διαχείρισης και υποβολής εκθέσεων των δικαιούχων του έργου, ακόμη και αν η διαδικασία αυτή δεν επιβαρύνει οικονομικά το έργο.

Συμπεριλάβετε ένα **διάγραμμα διαχείρισης** που θα αναφέρει το εμπλεκόμενο τεχνικό και διοικητικό προσωπικό. Αυτό το διάγραμμα πρέπει να λειτουργεί ως απόδειξη ότι ο συντονιστής δικαιούχος (Διαχειριστής Έργου) έχει σαφή εξουσία και αποτελεσματικό έλεγχο επί του προσωπικού διαχείρισης του έργου, ακόμη και αν μέρος της διαχείρισης έργου χρειάζεται να ανατεθεί σε εξωτερικούς συνεργάτες. Εξηγήστε αν το προσωπικό διαχείρισης διαθέτει **προηγούμενη εμπειρία στη διαχείριση έργου**.

Συνιστάται θερμά ο διαχειριστής έργου να είναι πλήρους απασχόλησης. Αν κάποιος συντονιστής ή διαχειριστής έργου συμβάλλει επίσης άμεσα στην υλοποίηση ορισμένων δράσεων, ένα ανάλογο μέρος των εξόδων μισθοδοσίας του/της πρέπει να περιληφθεί στο εκτιμώμενο κόστος των ενεργειών αυτών.

Προβλέπεται ότι τη διαχείριση του έργου αναλαμβάνει το προσωπικό του συντονιστή δικαιούχου. Ωστόσο, είναι δυνατή η εξωτερική ανάθεση της διαχείρισης έργου βάσει κατάλληλης αιτιολόγησης, εφόσον ο συντονιστής δικαιούχος διατηρεί τον πλήρη και καθημερινό έλεγχο του έργου. Η πρόταση πρέπει να περιγράφει με σαφήνεια πώς διασφαλίζεται αυτός ο έλεγχος.

Χρειάζεται επίσης να αναφερθεί το **σκεπτικό για την κοινοπραξία του έργου**, αναφέροντας τη χώρα του κάθε δικαιούχου και τον ρόλο εκάστου στο έργο. Συμπεριλάβετε τον παρακάτω πίνακα ως συνημμένο της «Διαχείρισης έργου»:

	Country / Χώρα	Role in the project / Ρόλος στο έργο
[Beneficiary 1] / [Δικαιούχος 1]		
[Affiliate to Beneficiary 1] / [Συνδεδεμένη οντότητα του Δικαιούχου 1]		
[Beneficiary 2] / [Δικαιούχος 2]		
[Beneficiary 3] / [Δικαιούχος 3]		

Σε περίπτωση που προτείνετε να συμπεριληφθούν στην πρότασή σας συνδεδεμένες οντότητες, αυτές πρέπει να καταγραφούν επίσης στον πίνακα.

Έκθεση ελέγχου (παραδοτέο):

Όπου απαιτείται (βλ. Γενικούς Όρους του Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE), ο εν λόγω έλεγχος δεν πρέπει να αφορά μόνο τη συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία και τα λογιστικά πρότυπα, αλλά και να πιστοποιεί ότι όλες οι δαπάνες είναι σύμφωνες προς τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Στις οικονομικές φόρμες, τα έξοδα ελέγχου οφείλουν να βρίσκονται καταχωρημένα στην κατηγορία λογαριασμού «Άλλα έξοδα» (Other costs). Η έκθεση ελέγχου πρέπει να προστεθεί στη λίστα με τα παραδοτέα του έργου. Δεν απαιτείται κάποια συγκεκριμένη υπο-δράση.

After-LIFE Plan / Σχέδιο για την περίοδο μετά τη λήξη του LIFE:

Ο συντονιστής δικαιούχος απαιτείται να αναπτύξει ένα «**μετά-LIFE σχέδιο**» (**After-LIFE Plan**) και να το υποβάλει στο πλαίσιο της τελικής έκθεσης. Το συγκεκριμένο σχέδιο θα παρουσιαστεί στη γλώσσα του δικαιούχου και προαιρετικά στην αγγλική γλώσσα, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Το μετά-LIFE σχέδιο πρέπει να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα συνεχιστούν και θα αναπτυχθούν οι δράσεις που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του έργου LIFE κατά τα έτη μετά το τέλος του έργου, πώς θα διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη διαχείριση των τοποθεσιών/οικοτόπων/ειδών, και πώς θα υποστηριχθεί η αναπαραγωγή σε άλλο περιβάλλον. Το μετά-LIFE σχέδιο (After-LIFE Plan) πρέπει επιπλέον να καθορίζει πώς θα συνεχιστεί η διάδοση και η επικοινωνία των αποτελεσμάτων μετά την ολοκλήρωση του έργου. Πρέπει να δίνει λεπτομέρειες για το ποιες δράσεις χρειάζεται να εκτελεστούν, πότε, από ποιον και με ποιες πηγές χρηματοδότησης. Απαιτείται η προσθήκη στην πρόταση μιας ειδικής υπο-δράσης, ενώ το σχέδιο πρέπει να προστεθεί στη λίστα με τα παραδοτέα του έργου.

Φόρμα – C2 Reporting chedule / Χρονοδιάγραμμα υποβολής εκθέσεων

Activity reports foreseen / Προβλεπόμενες εκθέσεις δραστηριότητας:

Ο συντονιστής δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει εκθέσεις στην Αναθέτουσα Αρχή σχετικά με την τεχνική και την οικονομική πορεία του έργου. Στις εν λόγω εκθέσεις πρέπει να υπογραμμίζονται τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί και τα προβλήματα που έχουν ενδεχομένως προκύψει.

Τονίζεται ότι το Συμφωνητικό Επιχορήγησης, καθώς και όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαχείριση έργου, την επίσημη υποβολή εκθέσεων (εξαιρουμένων των παραρτημάτων ή των παραδοτέων) και την επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή πρέπει να είναι γραμμένα στην αγγλική, ακόμα και αν η γλώσσα υποβολής της πρότασης έργου είναι διαφορετική. Ως εκ τούτου, το κόστος για τη μετάφραση των εκθέσεων (εξαιρουμένων των παραρτημάτων ή των παραδοτέων) θεωρείται επιλέξιμο.

Για έργα διάρκειας άνω των 24 μηνών ή έργα που αιτούνται ευρωπαϊκή χρηματοδότηση άνω των 300.000 ευρώ, είναι απαραίτητη η υποβολή μιας ενδιάμεσης έκθεσης, όπου θα περιλαμβάνεται αίτηση καταβολής δεύτερης προχρηματοδότησης. Για έργα διάρκειας άνω των 48 μηνών και έργα με χρηματοδότηση άνω των 4.000.000 ευρώ από την ΕΕ, είναι απαραίτητη η υποβολή μιας δεύτερης ενδιάμεσης έκθεσης εφόσον ο συντονιστής δικαιούχος επιθυμεί να ζητήσει την καταβολή τρίτης προχρηματοδότησης. Η ενδιάμεση έκθεση υποβάλλεται μαζί με την αίτηση ενδιάμεσης προχρηματοδότησης, σύμφωνα με τα όρια που ορίζονται στους Ειδικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Μια «τελική έκθεση με αίτηση πληρωμής» (Final Report with payment request) πρέπει να υποβληθεί το αργότερο 3 μήνες μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Παρακαλώ σημειώστε ότι το χρονοδιάγραμμα των αναφορών μπορεί να τροποποιηθεί κατά τη φάση αναθεώρησης. Είναι απαραίτητο να προβλέπονται επίσης «εκθέσεις προόδου» (Progress reports), αν θεωρούνται απαραίτητες, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα και την διάρκεια του έργου. Συμβουλευτείτε τους Γενικούς Όρους του Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο των έργων LIFE.

3.2.5 Οικονομικές φόρμες υποβολής

Σημαντικό: Ο προϋπολογισμός του έργου μπορεί να περιλαμβάνει αποκλειστικά δαπάνες που προβλέπονται από το άρθρο II.19 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Η συνεισφορά της ΕΕ θα υπολογιστεί βάσει των επιλέξιμων δαπανών.

Γενικές παρατηρήσεις:

Βεβαιωθείτε ότι όλες οι δαπάνες είναι στρογγυλοποιημένες προς τα κάτω, στον επόμενο ακέραιο αριθμό. Οι φόρμες δεν επιτρέπουν την εισαγωγή δεκαδικών ψηφίων. Ο συντονιστής δικαιούχος και οι συνδικαιούχοι, οι οντότητες που αναγνωρίζονται ως «συνδεδεμένες οντότητες», καθώς και άλλες επιχειρήσεις που αποτελούν μέρος των ίδιων ομίλων ή συμμετοχών, δεν μπορούν να έχουν ρόλο υπεργολάβων.

Η εσωτερική τιμολόγηση (δηλαδή δαπάνες που προκύπτουν από εσωτερικές συναλλαγές μεταξύ τμημάτων κάποιου δικαιούχου) πρέπει να αποφεύγεται και θα επιτραπεί μόνο εφόσον εξαιρεί κάθε στοιχείο κέρδους, ΦΠΑ και γενικών εξόδων. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες κάθε ξεχωριστής νομικής οντότητας πρέπει κατ' αρχήν να δηλώνονται στη σωστή κατηγορία εξόδων (έξοδα προσωπικού, αναλώσιμα, άλλα έξοδα, κ.λπ.).

Όλες οι συμβάσεις που ανήκουν σε κάποια κατηγορία δαπανών οφείλουν να σέβονται την αρχή περί απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων, ανεξάρτητα από το εμπλεκόμενο ποσό.

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας που καταβάλλεται από τους δικαιούχους είναι επιλέξιμος,

εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) φορολογούμενες δραστηριότητες ή απαλλασσόμενες δραστηριότητες με δικαίωμα έκπτωσης
- β) δραστηριότητες που ασκούνται από τον δικαιούχο ως δημόσια αρχή, είτε πρόκειται για κράτος, περιφερειακή ή τοπική κρατική αρχή, ή άλλον φορέα δημοσίου δικαίου

Για κάθε γραμμή κόστους, επιλέξτε από τα αναπτυσσόμενα μενού τη σύντομη επωνυμία του δικαιούχου ο οποίος θα επιβαρυνθεί με τη σχετική δαπάνη, καθώς και τον αριθμό της δράσης με την οποία συνδέεται η σχετική δαπάνη.

Για να προσθέσετε μια γραμμή κόστους χρησιμοποιήστε το κουμπί «Προσθήκη» (Add), και για να διαγράψετε μια γραμμή κόστους χρησιμοποιήστε το κουμπί «Διαγραφή» (Delete).

Όλες οι οικονομικές φόρμες διαθέτουν ενεργοποιημένο το πλήκτρο Tab: για να δημιουργήσετε τις γραμμές κόστους γρήγορα, χρησιμοποιήστε το πλήκτρο Tab στο πληκτρολόγιο ώστε να μετακινηθείτε από το ένα πεδίο στο επόμενο, και στη συνέχεια το κουμπί «Προσθήκη» (Add) (μετά πατήστε το πλήκτρο «Enter» ώστε να προστεθεί η γραμμή κόστους).

Αν οι δικαιούχοι του έργου επιθυμούν να εμπλακούν σε δράσεις του έργου με μηδενικό κόστος (και να αποτυπώσουν τη σχετική πληροφορία στις δηλώσεις A3/A4), πρέπει να συμπεριλάβουν τις εν λόγω δράσεις στις οικονομικές φόρμες F1-F7 με το ανάλογο μηδενικό κόστος.

Εάν οι δικαιούχοι του έργου (ιδιωτικοί οργανισμοί) επιθυμούν να συμπεριλάβουν τα «συνδεδεμένα» προς αυτούς μέρη στο έργο, τότε οφείλουν να αναφέρουν στην περιγραφή του σχετικού στοιχείου κόστους ότι η δαπάνη αφορά την ανάλογη «συνδεδεμένη οντότητα + όνομα». Σημειώνεται ότι η χρήση συνδεδεμένων οντοτήτων πρέπει να συμπεριληφθεί στο άρθρο I.7 του μελλοντικού συμφωνητικού επιχορήγησης.

Φόρμα F1 – Direct personnel costs / Άμεσα έξοδα προσωπικού

Προσωπικό δημοσίου φορέα: Τα μισθολογικά έξοδα για προσωπικό δημοσίου φορέα μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνον κατά το μέτρο που αφορούν δραστηριότητες υλοποίησης του έργου που ο σχετικός δημόσιος οργανισμός δεν θα είχε εκτελέσει αν δεν είχε αναληφθεί το έργο. Το εν λόγω προσωπικό, ασχέτως αν απασχολείται πλήρως ή μερικώς στο έργο, πρέπει να αποσπαστεί / να ανατεθεί ειδικά σε κάποιο έργο. Η ανάθεση ατόμου θα λάβει τη μορφή είτε ενός συμβατικού εγγράφου είτε μιας επιστολής ανάθεσης η οποία θα υπογράφεται από την αρμόδια υπηρεσία ή αρχή του αντίστοιχου δικαιούχου.

Επιπλέον, το ποσό της συνεισφοράς των δημόσιων φορέων (με την ιδιότητα του συντονιστή δικαιούχου και/ή του συνδικαιούχου) στον προϋπολογισμό του έργου πρέπει να υπερβαίνει (κατά 2% τουλάχιστον) το σύνολο των μισθολογικών εξόδων που χρεώνονται στο έργο για προσωπικό που δεν θεωρείται «πρόσθετο» (βλ. *άρθρο II.19.2, (a)(iii) των Γενικών Όρων του Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE [Model LIFE Grant Agreement]*). Αυτό θα ελέγχεται αυτόματα μέσω της έκθεσης R4 – Compliance with 2% rule / Συμμόρφωση με τον κανόνα του 2%, όταν η πρότασή σας αξιολογείται από το eProposal πριν από την υποβολή, καθώς και τόσο κατά το στάδιο επιλογής όσο και κατά τον υπολογισμό της τελικής συνεισφοράς της ΕΕ στη λήξη του έργου.

Ο ορισμός του κόστους για «πρόσθετο» προσωπικό περιλαμβάνει τις δαπάνες για το σύνολο του προσωπικού –μόνιμου ή προσωρινού– των δημόσιων φορέων του οποίου οι συμβάσεις ή

οι ανανεώσεις συμβάσεων:

- ξεκινούν ακριβώς ή μετά την ημερομηνία έναρξης του έργου, ή ακριβώς στην ημερομηνία ή μετά την ημερομηνία υπογραφής του συμφωνητικού επιχορήγησης στην περίπτωση που η υπογραφή λαμβάνει χώρα πριν από την ημερομηνία έναρξης του έργου, και
- αναφέρουν συγκεκριμένα το έργο LIFE.

Αναλυτικότερες σχετικές οδηγίες είναι διαθέσιμες στο Παράρτημα Χ του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Type of contract / Είδος σύμβασης: Επιλέξτε από το αναπτυσσόμενο μενού «Πρόσθετο» ή «Μη πρόσθετο» προσωπικό (σύμφωνα με τον ως άνω ορισμό).

Σημειώνεται ότι οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με ιδιώτες (δηλαδή φυσικά πρόσωπα) μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία αυτή, εφόσον πληροίτε το άρθρο II.19.2 (a) του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), δηλαδή εφόσον οι εν λόγω ιδιώτες εργάζονται υπό συνθήκες παρόμοιες με αυτές ενός τυπικού εργαζόμενου (ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας, τα καθήκοντα που εκτελούνται και τον χώρο εκτέλεσής τους), το αποτέλεσμα της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο (εκτός εάν κατ' εξαίρεση ισχύει διαφορετική συμφωνία) και τα κόστη δεν διαφοροποιούνται σημαντικά από τα κόστη για προσωπικό που εκτελεί παρόμοια καθήκοντα στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας με τον δικαιούχο.

Σημαντικό: Ο χρόνος που αφιερώνει κάθε εργαζόμενος για το έργο θα καταγράφεται και θα πιστοποιείται έγκαιρα (δηλαδή κάθε ημέρα, κάθε εβδομάδα) χρησιμοποιώντας καταστάσεις ελέγχου του χρόνου εργασίας (time sheet) ή ισοδύναμο σύστημα καταγραφής χρόνου απασχόλησης, εκτός αν ο εργαζόμενος είναι ειδικά δεσμευμένος στο έργο σε βάση πλήρους απασχόλησης ή εργάζεται κατά μέσο όρο λιγότερο από 2 ημέρες τον μήνα για το έργο LIFE στη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους.

Category/ Role in the project – Κατηγορία/ Ρόλος στο έργο: Απαιτείται να αναφέρετε κάθε επαγγελματική κατηγορία κατά τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο ώστε η Αναθέτουσα Αρχή να μπορεί να ελέγξει το εργατικό δυναμικό που διατίθεται στο έργο. Η περιγραφή πρέπει να είναι σύντομη και ακριβής (π.χ.: ανώτερος ερευνητής). *Παραδείγματα κατηγοριών/ρόλων του προσωπικού στο έργο είναι τα ακόλουθα: ανώτερος μηχανικός / διαχειριστής έργου, τεχνικός / ανάλυση δεδομένων, διοικητικό στέλεχος / οικονομική διαχείριση, κ.λπ.* Σε περίπτωση που η επαγγελματική κατηγορία δεν είναι επεξηγηματική του ρόλου που θα διαδραματίσει ένα άτομο στο έργο, οφείλετε να περιλάβετε την πρόσθετη πληροφορία όχι εδώ, αλλά στην ενότητα «Assumptions related to major costs of the action» (Υποθέσεις σχετικές με σημαντικά κόστη της δράσης) της αντίστοιχης δράσης (φόρμες C). Για παράδειγμα, αν ο ρόλος είναι ανώτερος ερευνητής στον τομέα των αγροτικών οικονομικών, στο πεδίο αυτό θα αναφέρετε μόνο «ανώτερος ερευνητής», ενώ τα επιπλέον στοιχεία θα περιληφθούν στην αντίστοιχη δράση.

Daily rate / Ημερομίσθιο: Το ημερομίσθιο για κάθε μέλος του προσωπικού υπολογίζεται βάσει των ακαθάριστων αποδοχών συν τις υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και τις λοιπές νόμιμες δαπάνες (υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές είναι σύμφωνες με τη συνήθη πολιτική του δικαιούχου όσον αφορά τις αμοιβές), εξαιρουμένης κάθε άλλης δαπάνης [βλ. Παράρτημα Χ του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) για περαιτέρω σχετικές οδηγίες]. Αποκλειστικά για τη διαμόρφωση της πρότασης προϋπολογισμού, το ημερομίσθιο μπορεί να υπολογιστεί σύμφωνα με τις μέσες ενδεικτικές μισθολογικές δαπάνες που κρίνονται εύλογες για την εν λόγω κατηγορία προσωπικού, τον κλάδο, τη χώρα, το είδος του οργανισμού, κ.λπ. Κατά την εκτίμηση του μέσου όρου ημερομισθίου, συνυπολογίστε τις προβλέψιμες μισθολογικές αυξήσεις για τη διάρκεια του

έργου.

Ο συνολικός όγκος παραγωγικού χρόνου κατ' άτομο ανά έτος πρέπει να υπολογίζεται βάσει των συνολικών ωρών/ημερών εργασίας σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις, τις συμβάσεις εργασίας, κ.λπ. Ένα παράδειγμα προσδιορισμού του συνολικού παραγωγικού χρόνου ανά έτος θα μπορούσε να έχει ως εξής (πάντα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία):

Ημέρες ανά έτος	365 ημέρες
Μείον 52	104 ημέρες
σαββατοκύριακα	21 ημέρες
Μείον ετήσιες αργίες	15 ημέρες
Μείον επίσημες αργίες	10 ημέρες
Μείον ασθένεια / άλλο (κατά περίπτωση)	<u>215 ημέρες</u>
= Συνολικός παραγωγικός χρόνος	

Σημειώνεται ότι τα ημερομίσθια που αναφέρονται στην πρόταση προϋπολογισμού δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τη δήλωση δαπανών του έργου. Στο έργο επιτρέπεται η χρέωση μόνο των πραγματικών δαπανών, δηλαδή των πραγματικών χρεώσεων και των πραγματικών ωρών/ημερών εργασίας για το έργο. Τυχόν σημαντική απόκλιση από τα προϋπολογισθέντα έξοδα πρέπει να αιτιολογείται. Οι δαπάνες προσωπικού υπολογίζονται με βάση τα ωρομίσθια/ημερομίσθια που προκύπτουν από τη διαίρεση των πραγματικών ετήσιων ακαθάριστων αποδοχών συν των υποχρεωτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των λοιπών νόμιμων δαπανών που εντάσσονται στις αμοιβές εργαζομένου, με τις πραγματικές συνολικές παραγωγικές ώρες για τον συγκεκριμένο εργαζόμενο. Σε περίπτωση που οι πραγματικές συνολικές παραγωγικές ώρες/ημέρες για τον εργαζόμενο δεν καταγράφονται σε κάποιο αξιόπιστο σύστημα καταγραφής χρόνου (π.χ. όταν ο εργαζόμενος απασχολείται κατά μέσο όρο λιγότερο από 2 ημέρες τον μήνα για το έργο LIFE στη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους, ή όταν απασχολείται σε βάση πλήρους απασχόλησης ή σε βάση ορισμένου ποσοστού του χρόνου του όπως ορίζεται στη σύμβαση εργασίας) απαιτείται να χρησιμοποιείται η προκαθορισμένη τιμή των 1.720 παραγωγικών ωρών.

Number of person-days / Αριθμός ανθρωποημερών: Ο αριθμός των ανθρωποημερών εργασίας που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου.

Direct personnel costs / Άμεσα έξοδα προσωπικού: Υπολογίζονται αυτόματα πολλαπλασιάζοντας τον συνολικό αριθμό των ανθρωποημερών για μια συγκεκριμένη κατηγορία με το ημερομίσθιο για την κατηγορία αυτή.

Φόρμα F2 – Travel and subsistence costs / Έξοδα ταξιδιού και διαμονής

Σημείωση: Σε αυτήν την κατηγορία προϋπολογισμού οι αιτούντες πρέπει να προβλέψουν τα έξοδα μετακίνησης 2 ατόμων από το έργο προκειμένου να παρακολουθήσουν μια εναρκτήρια συνάντηση με εκπροσώπους της Αναθέτουσας Αρχής.

Beneficiary and Action number / Δικαιούχος και αριθμός δράσης: Επιλέξτε τον δικαιούχο και τον αριθμό δράσης που αφορούν τα έξοδα ταξιδιού και διαμονής.

Destination / Προορισμός: Επιλέξτε την ανάλογη κατηγορία προορισμού: εθνικός, εντός ΕΕ, εκτός ΕΕ.

Explanation of assumptions / Εξήγηση παραδοχών: Εξηγήστε σύντομα και με σαφήνεια τις παραδοχές που έγιναν για τον υπολογισμό του κόστους οδοιπορικών και διαμονής.

Ο σκοπός του ταξιδιού πρέπει να περιγράφεται με σαφήνεια (συμπεριλαμβάνοντας τον αριθμό των ημερών και των ατόμων που ταξιδεύουν για τον ίδιο σκοπό), ώστε να καταστεί δυνατή η εκτίμηση του κόστους σε σχέση με τους στόχους του έργου.

Παραδείγματα για τη συμπλήρωση του πεδίου «Explanation of assumptions / Εξήγηση παραδοχών»: «2 άτομα x 1 εκδήλωση διάδοσης "xxx" για 2 ημέρες», «1 άτομο x 1 συνάντηση τεχνικού συντονισμού x 1 ημέρα», «3 άτομα x 3 επισκέψεις στην περιοχή του έργου x 2 ημέρες».

Στη συγκεκριμένη κατηγορία πρέπει να περιληφθούν αποκλειστικά οι δαπάνες για ταξίδια και διαμονή. Οι δαπάνες που συνδέονται με τη συμμετοχή σε συνέδρια, όπως τα τέλη συμμετοχής, πρέπει να δηλώνονται στα «Άλλα έξοδα» (φόρμα F7). Το κόστος συμμετοχής σε κάποιο συνέδριο θεωρείται επιλέξιμο μόνο αν το έργο παρουσιάζεται στο συνέδριο. Ο αριθμός των συμμετεχόντων σε συνέδρια περιορίζεται σε εκείνους για τη συμμετοχή των οποίων υπάρχει έγκυρη τεχνική αιτιολόγηση.

Τα οδοιπορικά έξοδα χρεώνονται σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες του δικαιούχου. Οι δικαιούχοι οφείλουν να επιδιώκουν να ταξιδεύουν με τον πλέον οικονομικό και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο – η βιντεοδιάσκεψη πρέπει να θεωρείται εναλλακτική λύση.

Σε περίπτωση έλλειψης εσωτερικών κανονισμών που να ορίζουν την αποζημίωση για τη χρήση των ιδιόκτητων αυτοκινήτων ενός οργανισμού (αντί ιδιωτικών οχημάτων), οι δαπάνες που συνδέονται με τη χρήση των αυτοκινήτων αυτών εκτιμώνται στα 0,25 ευρώ ανά χιλιόμετρο. Εάν προβλέπονται μόνο κόστη καυσίμων, αυτά πρέπει επίσης να καταγραφούν εδώ.

Οι δαπάνες διαμονής χρεώνονται σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (ημερήσιες αποζημιώσεις ή άμεση πληρωμή γευμάτων, εξόδων ξενοδοχείου, χρήσης τοπικής συγκοινωνίας κ.λπ.). Βεβαιωθείτε ότι δεν συμπεριλαμβάνονται γεύματα που σχετίζονται με ταξίδια και/ή συναντήσεις των δικαιούχων εφόσον τα έξοδα διαμονής έχουν ήδη καταχωρηθεί στον προϋπολογισμό ως ημερήσιες αποζημιώσεις.

Travel and subsistence rate and number of travels / Κόστος ταξιδιού και διαμονής, και αριθμός ταξιδιών: Σημειώστε το κόστος ταξιδιού και διαμονής, καθώς και τον αριθμό των ταξιδιών. Το πεδίο «travel and subsistence costs / έξοδα ταξιδιού και διαμονής» πρέπει να περιλαμβάνει το μοναδιαίο κόστος για ένα άτομο, ενώ το πεδίο «number of travels / αριθμός ταξιδιών» πρέπει να περιέχει τον συνολικό αριθμό ατομικών ταξιδιών (δηλαδή αν δύο άτομα ταξιδεύουν 3 φορές για μια συντονιστική συνάντηση, τότε ο συνολικός αριθμός ατομικών ταξιδιών είναι 6).

Φόρμα F3 – External assistance costs / Έξοδα εξωτερικής βοήθειας

Γενικά: Τα έξοδα εξωτερικής βοήθειας αφορούν έξοδα υπεργολαβιών, δηλαδή υπηρεσίες/εργασίες που εκτελούνται από εξωτερικές εταιρείες ή άτομα (εκτός αυτών που μπορούν να συμπεριληφθούν ως δαπάνη στη φόρμα F1), ή αφορούν την ενοικίαση εξοπλισμού ή υποδομής. Περιορίζονται στο 35% του συνολικού προϋπολογισμού, εκτός εάν δικαιολογείται υψηλότερο ποσοστό στην πρόταση.

Για παράδειγμα, η δημιουργία ενός λογοτύπου, η δημιουργία ενός σχεδίου διάδοσης, ο σχεδιασμός προϊόντων διάδοσης, η δημοσίευση ενός βιβλίου ή η ενοικίαση υλικού πρέπει να περιλαμβάνονται στα έξοδα εξωτερικής βοήθειας.

Σημειώνεται ότι οποιεσδήποτε υπηρεσίες παρέχονται στο πλαίσιο συμβάσεων υπεργολαβίας, αλλά **σχετίζονται με την ανάπτυξη πρωτοτύπων**, πρέπει να καταχωρηθούν στα έξοδα πρωτοτύπου και όχι στα έξοδα εξωτερικής βοήθειας. Δαπάνες που σχετίζονται με **την αγορά**

ή τη μίσθωση (αντί της ενοικίασης) **εξοπλισμού και υποδομής** που παρέχεται βάσει συμβάσεων υπεργολαβίας (π.χ. υπηρεσίες εγκατάστασης) πρέπει να καταχωρηθούν στις αντίστοιχες κατηγοριών κόστους και όχι ως έξοδα εξωτερικής βοήθειας εφόσον έχουν επιπλέον αποσβεστεί σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες.

Οι δαπάνες για τα **δικαιώματα μίσθωσης γης** πρέπει να χρεωθούν ως έξοδα «εξωτερικής βοήθειας» μόνο εφόσον πρόκειται για **βραχυπρόθεσμη** μίσθωση η οποία λήγει πριν από την καταληκτική ημερομηνία του έργου. Πιο μακροπρόθεσμες μισθώσεις οφείλουν να καταχωρηθούν στην κατηγορία μακροπρόθεσμης μίσθωσης γης.

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για την υπεργολαβία εργασιών μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς. Οι συμβάσεις υπεργολαβίας πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Περιγράψτε με σαφήνεια το αντικείμενο της υπηρεσίας που θα αποτελέσει αντικείμενο υπεργολαβίας, π.χ. «διενέργεια μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων», «συντήρηση του ...», «ενοικίαση του ...», «παροχή συμβουλευτικής σχετικά με ...», «ανάπτυξη ιστοσελίδας», «εσωτερική βοήθεια», «οργάνωση εκδήλωσης διάδοσης», κ.λπ. Εάν χρειαστεί, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε έως 200 χαρακτήρες για την περιγραφή της σύμβασης υπεργολαβίας.

Γενικές παρατηρήσεις σχετικά με τις Φόρμες F4.a, F4.b και F4.c – Durable goods / Διαρκή αγαθά

Σε αυτήν την κατηγορία καταχωρήστε μόνο εκείνα τα αγαθά τα οποία αναγνωρίζονται από τους λογιστικούς κανόνες του εκάστοτε δικαιούχου ως διαρκή αγαθά (συμπεριλαμβανομένων αγαθών που αποκτήθηκαν μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης, δηλαδή με διαθέσιμη την επιλογή αγοράς τους). Αντιθέτως, μην καταχωρείτε αγαθά τα οποία δεν αναγνωρίζονται από τους λογιστικούς κανόνες του συγκεκριμένου δικαιούχου ως διαρκή αγαθά.

Στις υποκατηγορίες εξοπλισμού και υποδομής οφείλετε να σημειώσετε το πραγματικό κόστος, καθώς και την αξία των αποσβέσεων, σύμφωνα με το άρθρο I.13 των Ειδικών Όρων και το άρθρο II.19.2 (c) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Επιλέξιμη δαπάνη για το έργο αποτελούν μόνο οι αποσβέσεις, και η συγχρηματοδότηση της ΕΕ θα υπολογιστεί με βάση το ποσό αυτών.

Σημαντικό: Οι αποσβέσεις διαρκών αγαθών που βρίσκονται ήδη στην κατοχή των δικαιούχων κατά την έναρξη του έργου δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση μέσω του LIFE.

Actual cost / Πραγματικό κόστος: Το πλήρες κόστος της υποδομής ή του εξοπλισμού χωρίς να υπολογίζεται κάποια απόσβεση.

Depreciation / Απόσβεση: Η συνολική αξία των αποσβέσεων στους λογαριασμούς των δικαιούχων στην ολοκλήρωση του έργου. Για τη διαμόρφωση της πρότασης προϋπολογισμού, οι δικαιούχοι πρέπει να εκτιμήσουν όσο το δυνατόν ακριβέστερα το ποσό της απόσβεσης για κάθε στοιχείο, από την ημερομηνία εισαγωγής του στα λογιστικά βιβλία (κατά περίπτωση) μέχρι το τέλος του έργου. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στους ίδιους εσωτερικούς λογιστικούς κανόνες και/ή στους εθνικούς λογιστικούς κανόνες.

Το ποσό των αποσβέσεων το οποίο δύναται να περιληφθεί ως επιλέξιμη δαπάνη στον προϋπολογισμό περιορίζεται κατ' ανώτατο: στο 25% του πραγματικού κόστους για υποδομές

και στο 50% του πραγματικού κόστους για εξοπλισμό (δηλαδή ανά στοιχείο κόστους). Εάν δεν τηρούνται οι ανωτέρω κανόνες κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης, θα εμφανιστούν απαγορευτικά μηνύματα σφάλματος. **Οφείλετε να γνωρίζετε ότι, αν και πρόκειται για τα ανώτατα ποσοστά του Προγράμματος LIFE, δεν συνεπάγεται ότι θα γίνουν αποδεκτά αυτόματα, καθώς οι αποσβέσεις πρέπει πρωταρχικώς να είναι σύμφωνες με τους εσωτερικούς λογιστικούς κανόνες / τους εθνικούς λογιστικούς κανόνες, όπως αναφέρεται παραπάνω.** Λάβετε υπόψη σας τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Χ του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Εξαιρέση 1: Για τα πρωτότυπα, οι επιλέξιμες δαπάνες είναι ίσες με τις πραγματικές δαπάνες, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο I.13 των Ειδικών Όρων και στο άρθρο II.19.2 (c) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Εξαιρέση 2: Για τα έργα *LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα*, το κόστος των διαρκών αγαθών που αγοράστηκαν από δικαιούχους που συνιστούν δημόσιο φορέα ή ιδιωτικό μη εμπορικό οργανισμό θα κριθεί επιλέξιμο σε ύψος 100% εφόσον ο οργανισμός πληροί όλους τους όρους του άρθρου

I.13 των Ειδικών Όρων και του άρθρου II.19.2 (c) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement). Σε αυτήν την περίπτωση, το υποδεικνυόμενο ποσό απόσβεσης πρέπει να ισούται με το πραγματικό κόστος.

Φόρμα F4.a – Infrastructure costs / Έξοδα υποδομών

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για την υπεργολαβία εργασιών μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

II.10 Οι συμβάσεις υπεργολαβίας πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Δώστε μια σαφή περιγραφή και ανάλυση της υποδομής ανά στοιχείο κόστους, για παράδειγμα «υποστηρικτικές μεταλλικές εγκαταστάσεις», «θεμέλια εγκατάστασης», «περίφραξη», κ.λπ.

Σημαντικό: Στην κατηγορία αυτή πρέπει να αναφερθούν όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με την υποδομή, ακόμη και αν η εργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο υπεργολαβίας από εξωτερικό φορέα. Επιπροσθέτως, η οντότητα που έχει ή πρόκειται να έχει υπό την άμεση κατοχή της τα περιουσιακά στοιχεία υποδομής πρέπει να είναι μέλος της σύμπραξης του έργου.

Σημειώστε επίσης ότι οι δαπάνες για τη δημιουργία **μικρής κλίμακας** υποδομών επισκεπτών δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 10% του προϋπολογισμού που διατίθεται για συγκεκριμένες δράσεις στο πλαίσιο του συνολικού προϋπολογισμού της πρότασης, και πρέπει να είναι σωστά αιτιολογημένες και οικονομικά αποδοτικές, διαφορετικά θα διαγραφούν από την πρόταση κατά τη φάση αναθεώρησης.

ΣΗΜ.: Τα έργα με αντικείμενο την κατασκευή μεγάλων υποδομών δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος LIFE και ως εκ τούτου δεν είναι επιλέξιμα. Ένα έργο θεωρείται ότι αφορά την κατασκευή μεγάλων υποδομών εφόσον το πραγματικό κόστος (όπως αυτό ορίζεται ανωτέρω) «μίας μονάδας υποδομής» ξεπερνά τα 500.000 ευρώ. Με τον όρο «μία μονάδα υποδομής» νοούνται όλα τα στοιχεία που περιγράφονται στη φόρμα F4a και τα οποία συνδέονται φυσικά για την εξασφάλιση της λειτουργικότητας της επένδυσης υποδομής (π.χ. για γέφυρες μετακίνησης ειδών της άγριας πανίδας, εμπόδια, σημάνσεις, κ.λπ.). Το συγκεκριμένο

ποσό δύναται κατ' εξαίρεση να υπερβεί τις 500.000 ευρώ εφόσον στην πρόταση δοθεί πλήρης τεχνολογική δικαιολόγηση που να καταδεικνύει την αναγκαιότητα της υποδομής για τη διασφάλιση αποτελεσματικής συμβολής στους στόχους των Άρθρων 10, 11 ή 12 του Κανονισμού LIFE.

Φόρμα F4.b – Equipment costs / Έξοδα εξοπλισμού

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για την υπεργολαβία μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

II.11 Οι συμβάσεις υπεργολαβίας πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Περιγράψτε με σαφήνεια κάθε είδος, π.χ. «φορητός υπολογιστής», «λογισμικό βάσης δεδομένων» (εμπορικά διαθέσιμο ή ανεπτυγμένο μέσω υπεργολαβίας), «εξοπλισμός μέτρησης», «χορτοκοπτική μηχανή», κ.λπ.

Φόρμα F4.c – Prototype costs / Έξοδα πρωτοτύπου

Πρωτότυπο αποτελεί η υποδομή και/ή ο εξοπλισμός που δημιουργούνται ειδικά για την υλοποίηση του έργου και δεν έχουν ποτέ διατεθεί στο εμπόριο και/ή δεν διατίθενται ως προϊόντα σειράς. Το πρωτότυπο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς κατά τη διάρκεια του έργου (βλ. άρθρα I.13 των Ειδικών Όρων και II.19.2 (c) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE [Model LIFE Grant Agreement] για τον ορισμό του πρωτοτύπου). Τα διαρκή αγαθά που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του έργου γίνονται αποδεκτά σε αυτήν την κατηγορία όταν είναι ζωτικής σημασίας για την πιλοτική εφαρμογή ή την επίδειξη του έργου.

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για την υπεργολαβία μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

Οι συμβάσεις υπεργολαβίας πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Δώστε μια σαφή περιγραφή του πρωτοτύπου.

Σημαντικό: Στην κατηγορία αυτή πρέπει να αναφερθούν όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με το πρωτότυπο, ακόμη και αν η εργασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο υπεργολαβίας από εξωτερικό φορέα.

Φόρμα F5.a – Costs for land purchase / Έξοδα αγοράς γης, Φόρμα F5.b – Costs for long-term lease of land/use rights / Έξοδα μακροχρόνιας μίσθωσης γης/δικαιωμάτων χρήσης γης, και Φόρμα F5.c – One-off compensation payments costs / Έξοδα καταβολής εφάπαξ αποζημιώσεων

Γενικά: Συμβουλευτείτε τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης

LIFE (Model LIFE Grant Agreement) για τους κανόνες που αφορούν την αγορά γης. Εάν η βραχυπρόθεσμη μίσθωση είναι κατάλληλη για την επίτευξη των στόχων του έργου, οι δαπάνες αυτές πρέπει να καταχωρηθούν στην κατηγορία εξόδων εξωτερικής βοήθειας.

Description of land purchase/long term lease/one-off compensation / Περιγραφή αγοράς γης/μακροπρόθεσμης μίσθωσης/εφάπαξ αποζημίωσης: Περιγράψτε αναλυτικά κάθε στοιχείο, για παράδειγμα «αγορά όξινων λειμώνων στην υποπεριοχή Χ», «εφάπαξ αποζημίωση για δικαιώματα εκμετάλλευσης τύρφης στην υποπεριοχή Υ» κ.λπ. Χρησιμοποιήστε διαφορετικές σειρές για διαφορετικές χρήσεις γης / τύπους οικοτόπων / υποπεριοχές, εάν οι τιμές τους αποκλίνουν σημαντικά.

Estimated cost per hectare / Εκτιμώμενο κόστος ανά στρέμμα: Εκτιμώμενο κόστος, χωρίς φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις, στρογγυλοποιημένο στην πλησιέστερη ακέραια αξία σε ευρώ.

Η πρότασή σας πρέπει να περιλαμβάνει επιστολή από την αρμόδια Αρχή ή από συμβολαιογράφο εγγεγραμμένο στο σχετικό μητρώο η οποία να επιβεβαιώνει ότι η τιμή ανά στρέμμα δεν ξεπερνά τη μέση τιμή για το συγκεκριμένο είδος γης και τοποθεσίας.

Φόρμα F6 – Costs for consumables / Έξοδα για αναλώσιμα

Γενικά: Τα αναλώσιμα που δηλώνονται σε αυτήν τη φόρμα πρέπει να σχετίζονται με την αγορά, την κατασκευή, την επισκευή ή τη χρήση ειδών τα οποία δεν απογράφονται ως διαρκή αγαθά των δικαιούχων (όπως υλικά για πειράματα, αποθέματα ζωοτροφών, υλικά διάδοσης, υλικά επισκευής διαρκών αγαθών εφόσον δεν κεφαλαιοποιούνται και εφόσον αγοράζονται για το έργο ή χρησιμοποιούνται 100% στο έργο, κ.λπ.). Σε περίπτωση που το έργο περιλαμβάνει κάποια σημαντική δραστηριότητα διάδοσης, στην οποία χρησιμοποιείται σημαντικός όγκος αλληλογραφίας ή άλλων μέσων επικοινωνίας, οι αντίστοιχες δαπάνες μπορούν επίσης να καταχωρηθούν εδώ.

Τα έξοδα για αναλώσιμα πρέπει να συνδέονται με συγκεκριμένο τρόπο με την υλοποίηση των δράσεων υλοποίησης του έργου.

Γενικά αναλώσιμα και προμήθειες (σε αντιδιαστολή με τα άμεσα έξοδα) όπως τηλέφωνο, κόστη επικοινωνίας, φωτοτυπίες, υλικά γραφείου, νερό, φυσικό αέριο, κ.λπ., καλύπτονται από την κατηγορία γενικών εξόδων.

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για την υπεργολαβία μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς.

Οι συμβάσεις υπεργολαβίας πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Δώστε μια σαφή περιγραφή του είδους των αναλώσιμων υλικών, συνδέοντάς την με την τεχνική υλοποίηση του έργου, π.χ. «πρώτες ύλες για τα πειράματα της δράσης 2», «χαρτικά είδη για προϊόντα διάδοσης (παραδοτέο 5)», κ.λπ.

Φόρμα F7 – Other costs / Άλλα έξοδα

Γενικά: Εδώ καταχωρούνται άμεσα έξοδα που δεν εμπίπτουν σε καμία άλλη κατηγορία κόστους, δηλαδή δαπάνες για τα τραπεζικά έξοδα που βαρύνουν τον συντονιστή δικαιούχο, κόστος συμμετοχής σε συνέδρια, έξοδα ασφάλισης (όταν τα έξοδα αυτά προέρχονται αποκλειστικά από την υλοποίηση του έργου) κ.λπ. Σημειώνεται ότι η οικονομική στήριξη προς

τρίτα μέρη (συμπερ. βραβείων) δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

Τα **έξοδα ορκωτού λογιστή (Auditor costs – MONO** για δικαιούχους που αιτούνται να λάβουν ευρωπαϊκή συνεισφορά ύψους τουλάχιστον 750.000 ευρώ), τα οποία σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών εκθέσεων των δικαιούχων, απαιτείται να καταχωρούνται πάντα σε αυτή την κατηγορία του προϋπολογισμού.

Τα **έξοδα μετάφρασης (Costs for translation)**, εφόσον απαιτούνται, απαιτείται πάντα να καταχωρούνται σε αυτήν την κατηγορία.

Dissemination materials / Υλικά διάδοσης: δαπάνες που σχετίζονται με τη διάδοση της πληροφορίας και την αναπαραγωγή (π.χ. αγορά ή εκτύπωση υλικών/προϊόντων διάδοσης κ.λπ.).

Το κόστος **τραπεζικής εγγύησης (bank guarantee)**, εφόσον αυτή απαιτείται από την **Αναθέτουσα Αρχή, πρέπει πάντα να δηλώνεται σε αυτήν την κατηγορία**. Ανατρέξτε στα άρθρα I.4.2 και I.4.9 των Ειδικών Όρων και στο άρθρο II.19.2 ε) των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), καθώς και στον *Οδηγό για την αξιολόγηση των προτάσεων του Προγράμματος LIFE 2019* για περισσότερες πληροφορίες.

Procedure / Διαδικασία: Προσδιορίστε την προβλεπόμενη διαδικασία για την υπεργολαβία μέσω «δημοσίων συμβάσεων» για τους δημόσιους φορείς και μέσω «απευθείας ανάθεσης», «ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών», «πολλαπλών προσφορών» και «προγραμματικής σύμβασης» για τους ιδιωτικούς οργανισμούς. Οι συμβάσεις πρέπει να συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα II.10 και II.11 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τους εσωτερικούς κανονισμούς του δικαιούχου (στον βαθμό που συμμορφώνονται με τα προαναφερθέντα άρθρα).

Description / Περιγραφή: Περιγράψτε με σαφήνεια κάθε είδος, συνδέοντάς το με την τεχνική υλοποίηση του έργου.

Φόρμα F8 – Overheads / Γενικά έξοδα

Overhead amount / Ποσό γενικών εξόδων: Αναφέρατε τις γενικές έμμεσες δαπάνες (γενικά έξοδα) για κάθε δικαιούχο. Στις περιπτώσεις που μια λειτουργική επιχορήγηση καλύπτει τη συνολική συνήθη δραστηριότητα του δικαιούχου, ο τελευταίος δεν δικαιούται να δηλώσει επιλέξιμα έμμεσα έξοδα στο πλαίσιο επιχορήγησης δράσης. Πράγματι, σε αυτή την περίπτωση η λειτουργική επιχορήγηση καλύπτει το συνολικό ποσό γενικών εξόδων που απαιτείται για τη λειτουργία του δικαιούχου. Ως εκ τούτου, η καταβολή έμμεσων εξόδων στο πλαίσιο της επιχορήγησης δράσης θα οδηγούσε σε διπλή χρηματοδότηση. Στις περιπτώσεις που η λειτουργική επιχορήγηση καλύπτει μόνο μέρος της συνήθους δραστηριότητας του δικαιούχου, είναι δυνατή η αξιολόγηση έμμεσων εξόδων ως επιλέξιμων στο πλαίσιο της επιχορήγησης δράσης LIFE, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος είναι σε θέση να αποδείξει ότι η λειτουργική επιχορήγηση δεν καλύπτει καμία δαπάνη (συμπερ. των γενικών εξόδων) που δύναται να ενταχθεί στο πλαίσιο της επιχορήγησης δράσης.

Προκειμένου να το αποδείξει, ο δικαιούχος οφείλει:

α. να εφαρμόσει αναλυτική λογιστική κόστους που θα επιτρέψει τον διαχωρισμό όλων των δαπανών (συμπερ. των γενικών εξόδων) μεταξύ της επιχορήγησης δράσης και της λειτουργικής επιχορήγησης. Για τον σκοπό αυτό, ο δικαιούχος πρέπει να χρησιμοποιήσει αξιόπιστη λογιστική κωδικοποίηση και κλειδες κατανομής, που θα διασφαλίζουν ότι η

κατανομή των δαπανών πραγματοποιείται με δίκαιο, αντικειμενικό και ρεαλιστικό τρόπο.

β. να καταγράψει ξεχωριστά: όλα τα έξοδα που αφορούν τις λειτουργικές επιχορηγήσεις (δηλαδή προσωπικό, γενικά λειτουργικά έξοδα και άλλα λειτουργικά κόστη που συνδέονται με τις συνήθεις ετήσιες δραστηριότητες του δικαιούχου) και όλα τα έξοδα που αφορούν τις επιχορηγήσεις δράσης (συμπερ. τα πραγματικά έμμεσα έξοδα από τη δράση).

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος λάβει στο μέλλον λειτουργική επιχορήγηση (η οποία θα καλύπτει τα έμμεσα έξοδα της επιχορήγησης δράσης LIFE) για όλη ή μέρος της διάρκειας του έργου, είναι υποχρεωμένος να το αναφέρει και να προχωρήσει σε τροποποίηση/διόρθωση των πινάκων προϋπολογισμού (φόρμες F) πριν από το τέλος του έργου, αφαιρώντας την κατηγορία των «γενικών εξόδων» από τον προϋπολογισμό.

Τα γενικά έξοδα (Overheads) (γνωστά και ως «έμμεσα έξοδα») είναι επιλέξιμα κατ' αποκοπή και το σχετικό ποσό καθορίζεται στο συμφωνητικό επιχορήγησης ως ποσοστό των συνολικών επιλέξιμων άμεσων εξόδων για κάθε δικαιούχο, εξαιρουμένων των δαπανών για μακροχρόνια μίσθωση γης ή των εφάπαξ αποζημιώσεων για δικαιώματα χρήσης γης (και αφαιρώντας τα ίδια τα γενικά έξοδα, δεδομένου ότι αποτελούν έμμεσα δαπάνες). Σύμφωνα με το άρθρο II 19.3 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), το ποσοστό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 7% για καθέναν από τους δικαιούχους. Εάν ο συγκεκριμένος κανόνας δεν τηρείται κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης ή κατά την υποβολή της έκθεσης R1, θα εμφανιστεί απαγορευτικό μήνυμα σφάλματος.

Σημειώστε ότι η στήλη «Σύνολο επιλέξιμων άμεσων εξόδων, εξαιρουμένων των εξόδων που σχετίζονται με τη γη» (Total eligible direct costs excluding land related costs) συμπληρώνεται αυτόματα από την εφαρμογή, με βάση τις δαπάνες που καταχωρούνται στις φόρμες F1 έως F7.

Φόρμα FC – Financial contributions / Χρηματοδοτικές συνεισφορές

Η φόρμα αυτή περιγράφει τη χρηματοδότηση του έργου από τον (ή τους) δικαιούχο(ους) και/ή τον (ή τους) συγχρηματοδότη(ες), καθώς και την αιτούμενη συμβολή της ΕΕ ανά δικαιούχο.

Αγαθά ή υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν **«σε είδος»**, δηλαδή για τα οποία δεν προβλέπεται ταμειακή ροή, δεν είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση από την ΕΕ και δεν πρέπει να συμπεριληφθούν στον προϋπολογισμό του έργου.

Σημαντικό: Η στήλη «Συνολικό κόστος των δράσεων σε €» (Total costs of the actions in €) συμπληρώνεται αυτόματα από την εφαρμογή, με βάση τις δαπάνες που καταχωρούνται στις φόρμες F1-F8.

Coordinating beneficiary contribution / Συνεισφορά συντονιστή δικαιούχου: Προσδιορίστε το ποσό χρηματοδοτικής συνεισφοράς του συντονιστή δικαιούχου. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να περιλαμβάνει οποιαδήποτε χρηματοδότηση που να προέρχεται από άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές προοριζόμενες ειδικά για το έργο ή για μέρος του έργου (τέτοια ποσά οφείλουν να δηλώνονται ως άλλες πηγές συγχρηματοδότησης).

Associated beneficiary contribution / Συνεισφορά συνδικαιούχου: Προσδιορίστε το ποσό χρηματοδοτικής συνεισφοράς κάθε επιμέρους συνδικαιούχου. Τα ποσά αυτά δεν μπορεί να περιλαμβάνουν οποιαδήποτε χρηματοδότηση που να προέρχεται από άλλες δημόσιες ή ιδιωτικές πηγές προοριζόμενες ειδικά για το έργο ή για μέρος του έργου (τέτοια ποσά οφείλουν να δηλώνονται ως άλλες πηγές συγχρηματοδότησης).

Amount of EU contribution requested / Ποσό αιτούμενης συνεισφοράς της ΕΕ: Προσδιορίστε το ποσό της αιτούμενης κοινοτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς που αιτείται από τον συντονιστή δικαιούχο και καθέναν από τους συνδικαιούχους. Το ποσό αυτό πρέπει να συμμορφώνεται με τα άρθρα II.9 και II.25 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος

Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Amount of co-financing in € /Ποσό συγχρηματοδότησης σε €: Προσδιορίστε το ποσό χρηματοδοτικής συνεισφοράς κάθε επιμέρους συγχρηματοδότη.

Τα ποσά που αντιστοιχούν στις ίδιες συνεισφορές και οι συνολικές δαπάνες μεταφέρονται αυτόματα στις φόρμες A3 και A4. Τα ποσά που αντιστοιχούν στις συνεισφορές των συγχρηματοδοτών μεταφέρονται αυτόματα στη φόρμα A6.

3.3 Στάδιο 2 - Εκθέσεις

Οι εκθέσεις του eProposal περιλαμβάνουν αναλυτικούς οικονομικούς υπολογισμούς και δημιουργούνται αυτόματα, σύμφωνα με τα δεδομένα που έχουν εισαχθεί στις τεχνικές και οικονομικές φόρμες.

Στην έκδοση .pdf της πρότασης που εξάγεται από την εφαρμογή eProposal περιλαμβάνονται μόνο οι εκθέσεις R1 – Προϋπολογισμός και R2 – Έξοδα ανά δράση. Οι υπόλοιπες εκθέσεις, ωστόσο, παρέχουν πρακτικές οικονομικές πληροφορίες.

Έκθεση R1 – Budget / Προϋπολογισμός

Η έκθεση συνοψίζει την οικονομική δομή του έργου, παρέχοντας μια ανάλυση του προϋπολογισμού για το έργο και μια σύνοψη του σχεδίου χρηματοδότησης.

Εκθέσεις R2 – Costs per Action / Έξοδα ανά δράση, R2a – Costs per Beneficiary / Έξοδα ανά δικαιούχο, R2b – Costs per Action / Έξοδα ανά δράση ανά δικαιούχο, R2c – Έξοδα ανά δικαιούχο ανά δράση

Οι εκθέσεις αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη σύνδεση τεχνικών αποτελεσμάτων και δαπανών.

Έκθεση R3 – Profit rule per beneficiary / Κανόνας κέρδους ανά δικαιούχο

Η έκθεση αυτή επιβεβαιώνει ότι κανένας από τους δικαιούχους δεν λαμβάνει μερίδιο της συνεισφοράς της ΕΕ άνω των εξόδων που θα υποχρεωθεί να καταβάλει (βλ. κανόνα μη αποκόμισης κέρδους στο άρθρο II.25.3 των Γενικών Όρων του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE [Model LIFE Grant Agreement]).

Έκθεση R4 – Compliance with 2% rule / Συμμόρφωση με τον κανόνα του 2%

Η συγκεκριμένη έκθεση υποδεικνύει αν το ποσό συνεισφοράς των δημόσιων φορέων (με την ιδιότητα του συντονιστή δικαιούχου και/ή του συνδικαιούχου) στον προϋπολογισμό του έργου υπερβαίνει (κατά 2% τουλάχιστον) το ποσό των μισθολογικών εξόδων για το μόνιμο προσωπικό που χρεώνεται στο έργο. Εάν αυτό δεν ισχύει, κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης θα εμφανιστεί μήνυμα σφάλματος.

3.4 Στάδιο 2 - Συνημμένα παραστατικά

Attachment type / Τύπος συνημμένου: Επιλέξτε τον τύπο από το αναπτυσσόμενο μενού.

Attachment name / Τίτλος συνημμένου: Βεβαιωθείτε ότι ο τίτλος είναι σύντομος (μέγ. 200 χαρακτήρες).

Σημαντικό: το μέγιστο μέγεθος κάθε συνημμένου εγγράφου είναι 2 MB

Σε αυτήν την ενότητα επισυνάψτε τα κατάλληλα υποχρεωτικά οικονομικά παραρτήματα, όπως επεξηγούνται στο έγγραφο *Οδηγίες για την αξιολόγηση προτάσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος LIFE 2019*. Τα υποδείγματα της «Δήλωσης δημόσιου φορέα» (Public body declaration) και της «Απλοποιημένης οικονομικής κατάστασης» (Simplified Financial Statement), καθώς και ο πίνακας βασικών δεικτών LIFE σε επίπεδο έργου, είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα LIFE.

Στα έργα *LIFE Φύση* και *LIFE Βιοποικιλότητα* οι χάρτες είναι υποχρεωτικοί, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων που συνδέονται με την περιοχή. Βλ. τις απαιτήσεις για τη φόρμα B2a.

4. Λίστα ελέγχου

4.1 Στάδιο 1: Λίστα ελέγχου

1. Είναι ο αιτών νομίμως εγγεγραμμένος στην ΕΕ;
2. Έχετε ελέγξει αν το έργο σας ταιριάζει με τις απαιτήσεις ενός έργου LIFE Περιβάλλον ή LIFE Βιοποικιλότητα;
3. Λαμβάνουν χώρα όλες οι δράσεις στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ή καλύπτονται από τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις);
4. Είναι το συνοπτικό υπόμνημά σας συμπληρωμένο στην αγγλική γλώσσα;

4.2 Στάδιο 2: Λίστα ελέγχου

Οι παρακάτω ερωτήσεις έχουν στόχο να σας βοηθήσουν να βεβαιωθείτε ότι η αίτησή σας είναι όσο το δυνατόν καλύτερα προετοιμασμένη. Οι απαντήσεις σας πρέπει να είναι παντού θετικές (Ναι). Ωστόσο, αυτή η σειρά ερωτήσεων δεν είναι εξαντλητική, ενώ οι ερωτήσεις δεν καλύπτουν όλες τις απαραίτητες αναλυτικές πληροφορίες. Γι' αυτό ανατρέξτε στις αναλυτικές πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε άλλες ενότητες του παρόντος οδηγού.

1. Έχετε ελέγξει αν το έργο σας εμπίπτει στην κατηγορία *LIFE Φύση* ή *LIFE Βιοποικιλότητα*;
2. Οι φόρμες A3, A4 και A6 φέρουν υπογραφή και ημερομηνία;
3. Εφόσον απαιτείται, η φόρμα A8 φέρει υπογραφή και ημερομηνία;
4. Είναι τουλάχιστον στην αγγλική γλώσσα η φόρμα B1;
5. Έχετε υπολογίσει ένα χρονικό περιθώριο ασφαλείας στο τέλος του έργου για απρόβλεπτες καθυστερήσεις;
6. Είναι ο αιτών νομίμως εγγεγραμμένος στην ΕΕ;
7. Έχετε συμπεριλάβει τα υποχρεωτικά παραρτήματα; **A) Για συντονιστές δικαιούχους που δεν είναι δημόσιοι φορείς:** 1) ετήσιος ισολογισμός και λογαριασμός κερδών και ζημιών, 2) έκθεση ελέγχου ή ισολογισμός και λογαριασμός κερδών και ζημιών με πιστοποίηση ελεγκτή αν το ποσό της επιχορήγησης ξεπερνά τα 750.000 ευρώ (ακόμα και αν η εθνική νομοθεσία σας δεν απαιτεί έλεγχο των λογαριασμών σας), 3) απλοποιημένη οικονομική κατάσταση. **B) Για συντονιστές δικαιούχους που είναι δημόσιοι φορείς:** Δήλωση δημόσιου φορέα (Public body declaration).
8. Διατίθεται άνω του 25% του προϋπολογισμού σε συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης; Αν όχι, εμπίπτει η πρότασή σας σε κάποια από τις πιθανές εξαιρέσεις; Έχετε προβλέψει ένα περιθώριο ασφαλείας;
9. Έχετε συμπεριλάβει ουσιαστικές δραστηριότητες –πέρα από τη μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση– ώστε να εξασφαλίσετε τη δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς της προτεινόμενης λύσης; Για κάθε δράση, έχετε περιγράψει όσο το δυνατόν πιο αναλυτικά τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε ποσοτικούς όρους;
10. Έχετε εξαιρέσει δραστηριότητες εν εξελίξει (επιτρέπονται μόνο σε συγκεκριμένες ειδικές περιπτώσεις) και έχετε βεβαιώσει ότι πληρούνται οι σχετικοί όροι σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων δράσεων;

11. Έχετε εξαιρέσει προπαρασκευαστικές δράσεις που δεν οδηγούν σε πρακτικές προτάσεις;
12. Έχετε συμπεριλάβει ένα πακέτο δράσεων επικοινωνίας και διάδοσης που να παρουσιάζει συνοχή;
13. Έχετε συμπεριλάβει δράσεις για να παρακολουθήσετε τον αντίκτυπο του έργου και των επιμέρους δράσεων του στα είδη/οικοτόπους που αποτελούν στόχο του έργου;
14. Έχετε περιλάβει δείκτες για τον αντίκτυπο του έργου σας κατά τη διάρκειά του, και έως 5 χρόνια μετά την ολοκλήρωσή του;
15. Επαρκεί η ομάδα διαχείρισης του έργου; Παρέχεται οργανόγραμμα; Η σωστή διαχείριση του έργου είναι εξασφαλισμένη (αυτό συχνά υπονοεί συντονιστή πλήρους απασχόλησης για το έργο);
16. Έχετε αποκλείσει όλες τις δράσεις που μπορούν να λάβουν καλύτερη χρηματοδότηση από άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ; Σε περίπτωση αμφιβολιών, έχετε προβλέψει συμπληρωματικές δράσεις ή στόχους;
17. Έχετε περιγράψει λεπτομερώς τις προσπάθειές σας για πράσινες προμήθειες;
18. Έχετε διαβάσει, τόσο εσείς όσο και οι συνδικαιούχοι, όλους τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement);
19. Σε περίπτωση αγοράς γης και/ή αποζημιώσεων για χρήση γης, έχετε εξηγήσει με σαφήνεια πώς καλύπτονται όλες οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας;
20. Σε περίπτωση επανεισαγωγής / μετατόπισης ειδών, έχετε εξηγήσει με σαφήνεια γιατί η πρόταση ικανοποιεί όλες τις απαιτούμενες προϋποθέσεις;

Αποκλειστικά για έργα Φύσης:

1. Εκτελούνται όλες οι συγκεκριμένες δράσεις διατήρησης μέσα σε επίσημα ορισμένες περιοχές *Natura 2000* ή για τη βελτίωση της ακεραιότητας του δικτύου *Natura 2000*; Προσδιορίζεται με σαφήνεια η θέση διενέργειας των δράσεων σε σχέση με τις περιοχές *Natura 2000* στους χάρτες που παρέχονται;
2. Οι δράσεις αυτές στοχεύουν αποκλειστικά σε είδη και οικοτόπους του δικτύου *Natura 2000* (για δράσεις που συνδέονται με την περιοχή: Παράρτημα I της οδηγίας για τα πτηνά και/ή Παραρτήματα I ή II της οδηγίας για τους οικοτόπους. Για δράσεις που συνδέονται με τα είδη: Παράρτημα I ή II της οδηγίας για τα πτηνά και/ή Παραρτήματα II, IV ή V της οδηγίας για τους οικοτόπους);
3. Λαμβάνουν χώρα όλες οι δράσεις στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου ισχύουν οι οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους (ή καλύπτονται από τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις);
4. Έχετε συμπεριλάβει αναλυτικούς χάρτες (σε μέγεθος A3 ή A4); Περιλαμβάνουν ευανάγνωστη κλίμακα, τίτλο και λεπτομέρειες φόντου (π.χ. ονόματα χωριών, ποταμούς, κ.λπ.);

Αποκλειστικά για έργα Βιοποικιλότητας:

1. Για έργα που πραγματοποιούνται σε περιοχή *Natura 2000*, είναι τα προτεινόμενα μέτρα σύμφωνα με τον στόχο διατήρησης της περιοχής, τα σχέδια διαχείρισης της περιοχής ή ισοδύναμα μέσα και/ή την πράξη χαρακτηρισμού ειδικών ζωνών διατήρησης (ΕΖΔ);
2. Για προτάσεις που αφορούν πράσινες υποδομές, έχει ληφθεί υπόψη η παράδοση ενός ευρέος φάσματος υπηρεσιών οικοσυστήματος και ενσωματώνεται στην πρόταση από πλευράς στόχων, δράσεων, παρακολούθησης και αποτελεσμάτων;

3. Για προτάσεις που αφορούν πράσινες υποδομές με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης των οικοσυστημάτων και/ή τη συνδεσιμότητα του δικτύου Natura 2000, έχει αιτιολογηθεί επαρκώς η στρατηγική πάνω στην οποία στηρίζονται οι προτεινόμενες δράσεις (δηλαδή οι προτεινόμενες δράσεις αποτελούν μέρος ενός στρατηγικού σχεδίου δικτύωσης και διαχείρισης πράσινων υποδομών);
4. Για προτάσεις που αποσκοπούν στην ανάπτυξη ευρέως αναπαραγόμενων μεθόδων και/ή τεχνικών που μετριάζουν τις αρνητικές επιπτώσεις των υποδομών ενέργειας ή μεταφορών, έχει συμπεριληφθεί στην πρόταση ένα σχέδιο αναπαραγωγής και μεταφοράς και έχουν μελετηθεί και στοιχειοθετηθεί επαρκώς οι πτυχές αποτελεσματικότητας κόστους των προτεινόμενων λύσεων;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Ημερολόγιο της διαδικασίας αξιολόγησης και επιλογής των προτάσεων LIFE 2019

Ενδεικτική ημερομηνία ή χρονική περίοδος	Δραστηριότητα
19 Ιουνίου 2019	Προθεσμία υποβολής των συνοπτικών υπομνημάτων από τους αιτούντες στην Αναθέτουσα Αρχή
Οκτώβριος 2019	Ειδοποίηση των αιτούντων, και πρόσκληση των επιλεγθέντων αιτούντων να υποβάλουν τις ολοκληρωμένες προτάσεις τους
Φεβρουάριος 2020	Προθεσμία υποβολής των ολοκληρωμένων προτάσεων
Φεβρουάριος 2020 έως Ιούνιος 2020	Αξιολόγηση και αναθεώρηση των προτάσεων
Ιούλιος 2020	Υπογραφή των επιμέρους συμφωνητικών επιχορήγησης
1 Σεπτεμβρίου 2020	Η πρώτη δυνατή ημερομηνία έναρξης για τα έργα υποβολής του 2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Σημαντικοί σύνδεσμοι

α) Γενικά έγγραφα για όλους τους αιτούντες:

- [Κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 1293/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013](#)
- [Πολυετές Πρόγραμμα Εργασίας LIFE για την περίοδο 2018-2020](#)
- Σύνδεσμος για το [πακέτο εργαλείων επικοινωνίας LIFE](#)
- [Δημοσιονομικός κανονισμός](#)

β) LIFE Φύση και βιοποικιλότητα (LIFE Nature and Biodiversity):

- [Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας](#)
- [Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Συμβουλίου περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών Κατάλογος πτηνών προτεραιότητας της οδηγίας 2009/147/ΕΚ τα οποία ανήκουν στην κατηγορία χρηματοδοτικής προτεραιότητας βάσει του LIFE](#)

- [Δικτυακός τόπος που παρέχει μια γεωγραφική άποψη του οικολογικού δικτύου Natura 2000](#)
- [Βιογεωγραφικές αξιολογήσεις της κατάστασης διατήρησης ειδών και οικοτόπων σύμφωνα με το Άρθρο 17 της Οδηγίας των Οικοτόπων](#)
- [Κατάσταση και τάση πληθυσμού των πτηνών σύμφωνα με το Άρθρο 12 της Οδηγίας των Πτηνών](#)
- Ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2011) 244 τελικό – Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 <http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/2020.htm>
- Ευρωπαϊκό πληροφοριακό σύστημα για τη βιοποικιλότητα (Biodiversity Information System for Europe) <http://biodiversity.europa.eu/>
- Σενάριο αναφοράς για τη βιοποικιλότητα <http://www.eea.europa.eu/publications/eu-2010-biodiversity-baseline/>
- [Κανονισμός για τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη](#)
- [Οδηγίες της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης και των Φυσικών Πόρων \(IUCN\) περί επανεισαγωγής και άλλων μετατοπίσεων για λόγους διατήρησης](#)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Εργαλείο eProposal

Το εργαλείο eProposal επιτρέπει στους αιτούντες στα «παραδοσιακά» έργα LIFE να δημιουργούν και να υποβάλουν προτάσεις/συνοπτικά υπομνήματα διαδικτυακά. Μόνο οι προτάσεις/ τα συνοπτικά υπομνήματα που υποβάλλονται μέσω του eProposal είναι επιλέξιμα προς αξιολόγηση.

Για ερωτήματα ή προβλήματα σχετικά με το eProposal που άπτονται αποκλειστικά της πληροφορικής, απευθυνθείτε στην

Υπηρεσία βοήθειας του eProposal: env-clima-life-helpdesk@ec.europa.eu

Τονίζεται ότι η συγκεκριμένη υπηρεσία αφορά **μόνο τεχνικά ερωτήματα πληροφορικής (IT)** που σχετίζονται με τη χρήση του eProposal.

Κάθε άλλη ερώτηση σχετικά με το Πρόγραμμα LIFE καλύπτεται από τα έγγραφα που περιλαμβάνονται στον φάκελο εγγράφων της αίτησης και σε περίπτωση που χρειαστεί, μετά από επικοινωνία με το Εθνικό Σημείο Επαφής LIFE.

Σημειώστε.

Εάν δεν μπορείτε να βρείτε διευκρινήσεις στα παραπάνω, μπορείτε να επικοινωνήσετε γραπτώς στη διεύθυνση easme-life@ec.europa.eu, το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν την προθεσμία υποβολής.

Μετά από αυτή την ημερομηνία, η EASME θα προσπαθήσει να απαντήσει εγκαίρως αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί απόκριση στο ερώτημά σας.

Για την εξασφάλιση της ίσης διαχείρισης των αιτούντων, η EASME δεν θα εκφέρει γνώμη για κάποιο πρόγραμμα εργασίας, δράση ή συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Λάβετε υπόψη ότι αν έχετε εγγραφεί στο εργαλείο eProposal για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο της πρόσκλησης LIFE 2012-2017, μπορείτε να συνεχίσετε να χρησιμοποιείτε τα ίδια στοιχεία χρήστη για να συνδεθείτε, αγνοώντας τα βήματα 1 και 2. Ωστόσο, ενδέχεται να σας ζητηθεί να αλλάξετε τον κωδικό πρόσβασης.

3.1 Βήμα 1: Δημιουργήστε την ταυτότητα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης για το EU Login (για όλους τους χρήστες)

Η πρόσβαση στην αρχική σελίδα του eProposal παρέχεται μέσω της ιστοσελίδας LIFE.

Συνδεθείτε στη διεύθυνση <https://webgate.ec.europa.eu/eproposalWeb>.

Σημειώνεται ότι η πρόσβαση στο εργαλείο eProposal είναι δυνατή μόνο μέσω EU Login (της υπηρεσίας ταυτοποίησης χρήστη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - European Commission Authentication Service). Επομένως απαιτείται προηγουμένως η εγγραφή σας στο EU Login και η λήψη μιας ταυτότητας χρήστη και ενός κωδικού πρόσβασης.

Αφού πιστοποιήσετε την ταυτότητά σας, δεν χρειάζεται να επανεισάγετε τα στοιχεία σας (ταυτότητα και κωδικό χρήστη) για την ίδια περίοδο λειτουργίας του προγράμματος περιήγησης.

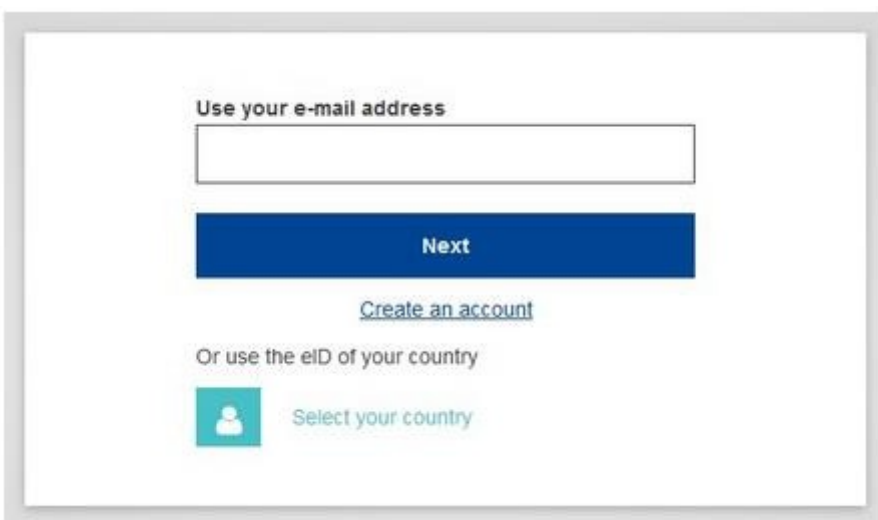
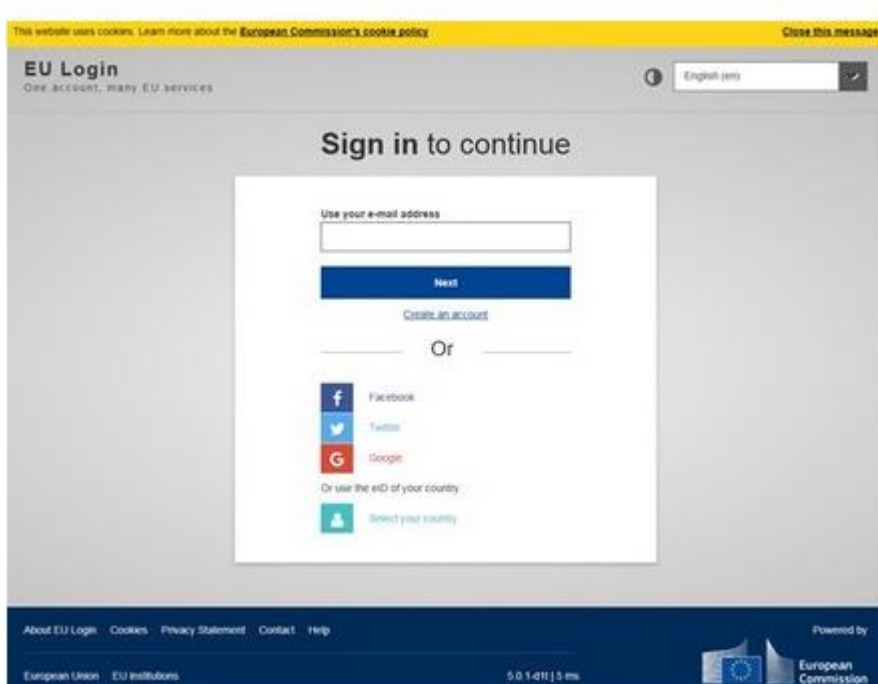
Στο μενού «New user?» (Νέος χρήστης;) επιλέξτε «Register» (Εγγραφή):

3.1.1 Δημιουργία λογαριασμού στο EU Login

Καταχωρήστε τις απαιτούμενες πληροφορίες.

Τονίζεται ότι ο τομέας σύνδεσης πρέπει να είναι ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ (External).

Μόλις καταχωρήσετε όλες τις πληροφορίες, πατήστε στο κουμπί «Create an account» (Δημιουργία λογαριασμού). Αμέσως μετά πρέπει να λάβετε ένα σχετικό μήνυμα επιβεβαίωσης.

Welcome

[Sign in with a different e-mail address?](#)

Authentication method

Password

Password

[Lost your password?](#)

3.1.2 Δημιουργία κωδικού πρόσβασης στο EU Login

Θα λάβετε ένα email επιβεβαίωσης στην ηλεκτρονική σας διεύθυνση από την υπηρεσία EU Login.

Σημείωση: για τη λήψη του email επιβεβαίωσης ενδέχεται να απαιτηθούν έως 30 λεπτά. Εάν δεν λάβετε το σχετικό email, ελέγξτε πρώτα τον φάκελο ανεπιθύμητης αλληλογραφίας (spam) προτού επικοινωνήσετε με την υπηρεσία βοήθειας του eProposal.

**Από τη στιγμή αποστολής του email στον λογαριασμό σας, έχετε
90 λεπτά**

για τη δημιουργία κωδικού πρόσβασής σας στο EU Login!

Στο email επιβεβαίωσης που λάβατε, πατήστε στη φράση «this link» (αυτόν τον σύνδεσμο).

Πληκτρολογήστε τον κωδικό πρόσβασης που επιθυμείτε (ελάχ. 10 χαρακτήρες, τουλάχιστον ένα κεφαλαίο γράμμα και τουλάχιστον 1 ψηφίο ή ειδικός χαρακτήρας) και καταχωρήστε τον.

Μόλις το κάνετε, πρέπει να εμφανιστεί ένα μήνυμα επιβεβαίωσης.

Μπορείτε να αλλάξετε τον κωδικό πρόσβασης ή να ζητήσετε την επαναφορά του σε περίπτωση που τον ξεχάσετε. Συνιστούμε να αποθηκεύσετε σε ασφαλές μέρος την ταυτότητα χρήστη / τη διεύθυνση email και τον κωδικό χρήστη που χρησιμοποιήσατε κατά την εγγραφή σας, και να συνδεθείτε στο eProposal (βλ. Βήμα 2).

3.2 Βήμα 2: Εγγραφείτε ως χρήστης στο eProposal (για όλους τους χρήστες)

Μεταβείτε στην αρχική σελίδα του eProposal, στην ιστοσελίδα LIFE.

Welcome to eProposal

eProposal is the unique tool used by applicants to build and submit LIFE project proposals and by the Contracting Authority to organise the selection of projects to be financed.

New user?
Get a username and password from the EU Login
[Register](#)

Already registered?
Access eProposal to view and manage the proposal(s)
[Login](#)

[Privacy statement](#) (please read before proceeding)

Κάνετε κλικ στην επιλογή «Already registered?» (Είστε ήδη εγγραμμένος χρήστης;»).

Are you an applicant?

Access eProposal to create/update/submit your proposal

Login

Στο παράθυρο «Are you an applicant?» (Είστε αιτών;) επιλέξτε «Login» (Σύνδεση).

Θα προωθηθείτε στην παρακάτω σελίδα:

EU Login
One account, many EU services

Where is ECAS? English (en)

eproposalweb requires you to authenticate

Sign in to continue

Welcome back
verhagi
(European Commission)
[Sign in with a different e-mail address?](#)

Password

[Lost your password?](#)

Choose your verification method
Password

Sign in

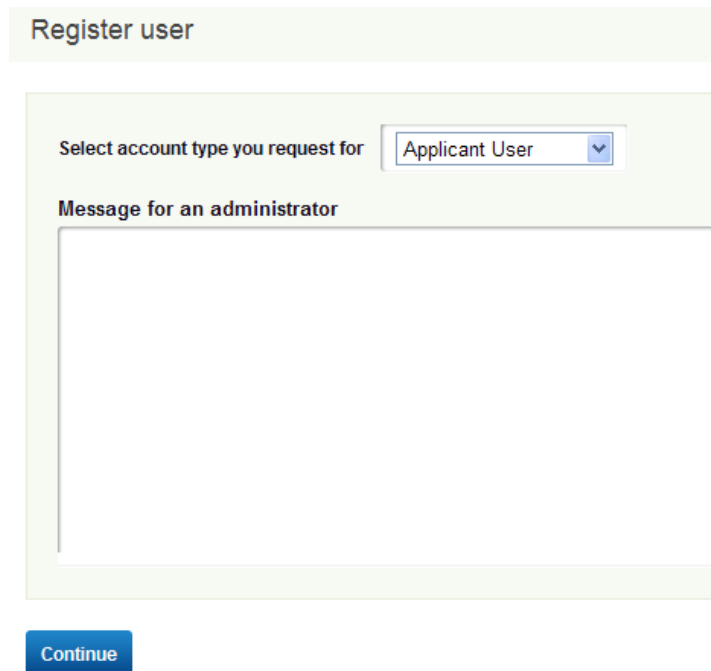
Easy, fast and secure: download the ECAS app

Download on the App Store | GET IT ON Google Play | Get it from Microsoft

- (1) Επιβεβαιώστε ότι ο επιλεγμένος τομέας είναι «External» (Εξωτερικός). Σε αντίθετη περίπτωση, αλλάξτε την επιλογή σε «External» χρησιμοποιώντας τον σύνδεσμο «Change it» (Αλλαγή) και όταν ερωτηθείτε «Where are you from?» (Από πού είστε;) επιλέξτε «Neither an institution nor a European body» (Ούτε ίδρυμα ούτε ευρωπαϊκός φορέας) και στη συνέχεια «Select» (Επιλογή).
- (2) Πληκτρολογήστε τη διεύθυνση email και τον κωδικό πρόσβασής σας (αυτόν που δημιουργήσατε στο Βήμα 1).
- (3) Κάνετε κλικ στο κουμπί «Login» (Σύνδεση).

Βρίσκεστε πλέον στο εργαλείο eProposal του LIFE.

Επιλέξτε τον τύπο λογαριασμού **Applicant User (Χρήστης αιτών)**:

Register user

Select account type you request for Applicant User

Message for an administrator

Continue

Στη συνέχεια συμπληρώστε τις απαιτούμενες πληροφορίες (τα υποχρεωτικά πεδία σημειώνονται με κόκκινο αστερίσκο *) και πατήστε στο κουμπί «Save» (Αποθήκευση) στη βάση της οθόνης.

Θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα επιβεβαίωσης: «Your user account has been created» (Ο λογαριασμός χρήστη δημιουργήθηκε).

Αφού έχετε ολοκληρώσει την εγγραφή σας ως χρήστη, στη λίστα προτάσεων θα δείτε τυχόν προτάσεις που έχετε δημιουργήσει (ή που έχετε προσκληθεί να διαβάσετε) είτε στο πλαίσιο της τρέχουσας πρόσκλησης LIFE είτε στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων LIFE των ετών 2012-2017.

3.3 Βήμα 3: Δημιουργήστε μια πρόταση/ ένα συνοπτικό υπόμνημα (υλοποιείται από τον συντονιστή αιτούντα)

Η δημιουργία προτάσεων/ συνοπτικών υπομνημάτων στο eProposal επιτρέπεται μόνο από εγγεγραμμένους χρήστες με ρόλο «συντονιστή αιτούντα», δηλαδή με ρόλο «ιδιοκτήτη» της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος.

Ο «συντονιστής αιτών» θα λάβει ρόλο «συντονιστή δικαιούχου» εφόσον η πρόταση επιλεγεί προς χρηματοδότηση μέσω LIFE.

Πλέον μπορείτε να δημιουργήσετε μια πρόταση ή ένα συνοπτικό υπόμνημα έργου LIFE πατώντας στο κουμπί «Create new proposal» (Δημιουργία νέας πρότασης) στη βάση της οθόνης:

Unread	Year	Proposal reference	Acronym	Member state	Coordinating beneficiary	Status	Total Amount	EU Contribution	Actions
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>			<input type="button" value="Refresh"/>
No items found									
<input type="button" value="Create new proposal"/>									

Θα σας ζητηθεί να εισαγάγετε βασικές πληροφορίες σχετικά με την πρόταση ή το συνοπτικό υπόμνημά σας, σύμφωνα με τον επιλεγμένο τομέα προτεραιότητας LIFE. Η επεξεργασία των πληροφοριών αυτών παραμένει δυνατή μετά τη δημιουργία της πρότασης.

Για τον σκοπό αυτό, θα προωθηθείτε αυτόματα στην τεχνική φόρμα A1 (βλ. παρακάτω). Σημειώνεται ότι απαιτείται να συμπληρώσετε ΚΑΙ τη φόρμα A1 ΚΑΙ τη φόρμα A2 προκειμένου να δημιουργήσετε μια νέα πρόταση έργου στο εργαλείο eProposal. Ακολουθώντας, η πρόταση θα αναγνωρίζεται από το σύστημα μέσω του ακρωνύμιου του έργου που επιλέχθηκε στην τεχνική φόρμα A1. Οι πληροφορίες που είχατε εισαγάγει ήδη κατά την εγγραφή σας ως αιτών θα είναι διαθέσιμες στις φόρμες A1 και A2 της πρότασης που δημιουργήσατε.

Σας πληροφορούμε ότι για τεχνικούς λόγους, δεν είναι δυνατή η ηλεκτρονική «ανακύκλωση» προτάσεων από το Πρόγραμμα LIFE. Δεν μπορείτε, δηλαδή, να δημιουργήσετε μια νέα πρόταση για το 2019 βάσει μιας προηγούμενης πρότασης LIFE. Πρέπει να κάνετε λήψη της παλαιότερης πρότασης και να αντιγράψετε χειροκίνητα το περιεχόμενο στις φόρμες αίτησης του 2019.

3.3.1 Διαχείριση δικαιωμάτων πρόσβασης (προαιρετικό)

Οι προτάσεις και τα συνοπτικά υπόμνηματα LIFE που δημιουργούνται στο eProposal συνδέονται από προεπιλογή με τον ιδιοκτήτη τους, δηλαδή τον χρήστη που τα δημιούργησε.

Ο ιδιοκτήτης της πρότασης ή του συνοπτικού υπόμνηματος έχει το δικαίωμα:

- να προβάλει και/ή να επεξεργαστεί την πρόταση/ το συνοπτικό υπόμνημα
- να προσκαλέσει άλλους χρήστες στην πρόταση και να τους παράσχει δικαιώματα επεξεργασίας σε αυτήν
- να υποβάλει την πρόταση/ το συνοπτικό υπόμνημα

Διαχείριση των δικαιωμάτων πρόσβασης

Προκειμένου ο ιδιοκτήτης να διαχειριστεί τα δικαιώματα πρόσβασης, και οι υπόλοιποι χρήστες που έχουν προσκληθεί να δουν τα δικαιώματα πρόσβασης, απαιτούνται οι ακόλουθες ενέργειες:

- (α) Επιλέξτε την πρόταση ή το συνοπτικό υπόμνημα για τα οποία επιθυμείτε να παραχωρήσετε δικαιώματα πρόσβασης σε άλλον χρήστη ή στα οποία επιθυμείτε να προσκαλέσετε κάποιον συνδικαιούχο.
- (β) Μεταβείτε στο μενού Proposal/Concept Note (Πρόταση/ Συνοπτικό υπόμνημα) > Access rights (Δικαιώματα πρόσβασης)

Εάν η πρόταση είναι συνδεδεμένη μόνο με τον ιδιοκτήτη της, τότε η οθόνη θα παρουσιάζει αυτή την εικόνα:

Last update at null by Proposal status: Draft

List of proposal users
Please find below the list of users linked to this proposal. Only the owner of the proposal can modify it.

First name	Last name	Email	Owner	Can view	Can edit	Actions
First name 1	Last name 1	user1@foo.bar	✓	✓	✓	

Invite user

Email address:

Invite

Πρόσκληση άλλου χρήστη (προαιρετικό)

- (α) Για να **προσκαλέσει** κάποιον νέο χρήστη, ο ιδιοκτήτης της πρότασης ή του συνοπτικού υπομνήματος (ο συντονιστής αιτών) οφείλει να καταχωρήσει τη διεύθυνση email του ατόμου το οποίο επιθυμεί να προσκαλέσει, στο πεδίο που βρίσκεται στη βάση της οθόνης με τίτλο «List of proposal users» (Κατάλογος χρηστών της πρότασης). Το άτομο που θα προσκληθεί ΠΡΕΠΕΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ να έχει εγγεγραμμένο λογαριασμό στο eProposal.
- (β) Εφόσον ο χρήστης που προσκαλείται είναι ήδη εγγεγραμμένος στο eProposal:
- Το ονοματεπώνυμο του εν λόγω χρήστη θα εμφανιστεί με την επισήμανση «Pending» (Σε εκκρεμότητα) στον κατάλογο χρηστών με δικαιώματα πρόσβασης.
 - Ο χρήστης που έχει προσκληθεί θα λάβει στη διεύθυνση email του (αυτή που έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο eProposal) σχετικό μήνυμα.
 - Όταν ο εν λόγω χρήστης συνδεθεί στο eProposal: η πρόσκληση θα εμφανιστεί στην κορυφή της εισαγωγικής οθόνης. Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει να την αποδεχθεί (Accept) ή να την απορρίψει (Reject).

List of proposals

i Anne, Seekings-Le Quément has invited you to join proposal MERCAN CHOUETTE.

Accept

Reject

- Αν ο χρήστης που έχει προσκληθεί αποδεχθεί την πρόσκληση, η πρόταση ή το συνοπτικό υπόμνημα θα εμφανιστεί στον λογαριασμό του, στη λίστα με τις προτάσεις/ τα συνοπτικά υπομνήματα, και ο ίδιος θα έχει άμεση πρόσβαση. Ο ιδιοκτήτης της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος μπορεί στη συνέχεια να παραχωρήσει στον εν λόγω χρήστη δικαιώματα επεξεργασίας.

- (γ) Εάν ο χρήστης που προσκαλείται ΔΕΝ είναι εγγεγραμμένος στο eProposal:
- Το ονοματεπώνυμο του εν λόγω χρήστη θα εμφανιστεί με την επισήμανση «Pending» (Σε εκκρεμότητα) στον κατάλογο χρηστών με δικαιώματα πρόσβασης.
 - Ο χρήστης που έχει προσκληθεί θα λάβει στη διεύθυνση email του (όπως αυτή έχει δηλωθεί από τον ιδιοκτήτη της πρότασης) σχετικό μήνυμα. Το μήνυμα αυτό θα περιλαμβάνει έναν σύνδεσμο για την εγγραφή του στο EU Login (εάν απαιτείται, βλ. Βήμα 1) και έναν ακόμα σύνδεσμο για την εγγραφή του στο eProposal (βλ. Βήμα 2).
 - Όταν ο εν λόγω χρήστης συνδεθεί στο eProposal: η επιβεβαίωση ή η εγγραφή, καθώς και η πρόσκληση θα εμφανιστούν στην κορυφή της εισαγωγικής οθόνης. Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει να αποδεχθεί (Accept) ή να απορρίψει (Reject) την πρόσκληση.

List of proposals

 Your user account has been created

 Anne, Seekings-Le Quément has invited you to join proposal **MERCAN CHOUETTE**.

Accept

Reject

- Αν ο χρήστης που έχει προσκληθεί αποδεχθεί την πρόσκληση, η πρόταση θα εμφανιστεί στον λογαριασμό του, στη λίστα με τις προτάσεις, και ο ίδιος θα μπορεί να έχει πρόσβαση αμέσως. Ο ιδιοκτήτης της πρότασης μπορεί στη συνέχεια να δώσει στον εν λόγω χρήστη δικαιώματα επεξεργασίας.
- (δ) Ο ιδιοκτήτης της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος μπορεί να προσκαλέσει όσους χρήστες επιθυμεί, ακολουθώντας την ίδια διαδικασία.
- (ε) Εφόσον μία πρόταση συνδεθεί με πολλούς χρήστες, η οθόνη δικαιωμάτων πρόσβασης του ιδιοκτήτη της εν λόγω πρότασης θα παρουσιάζει την ακόλουθη εικόνα (για τους υπόλοιπους χρήστες που συνδέονται με τη συγκεκριμένη πρόταση όλα τα κουμπιά θα είναι ανενεργά):

List of proposal users

Please find below the list of users linked to this proposal. Only the coordinating applicant can modify it, by clicking on the green squares to change a 'No' to 'Yes', or 'Yes' to 'No'.

First name	Last name	Email	Owner	Can view	Can edit	Actions
Seekings-Le Quément	Anne	eproposal6@gmail.com	☐	☐	☐	
fdgh	ghdfgh	eproposal7@gmail.com	☒	☐	☒	
(Pending)	(Pending)	eproposal.aom@gmail.com	☒	☐	☐	

- (b) Ο ιδιοκτήτης της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος εμφανίζεται πάντα γκριζαρισμένος (τα σχετικά κουμπιά είναι ανενεργά) αφού κάθε πρόταση είναι απαραίτητο να διαθέτει τουλάχιστον έναν χρήστη ως ιδιοκτήτη ανά πάσα στιγμή.

Στον κατάλογο εμφανίζεται κάθε χρήστης που έχει αποδεχθεί την πρόσκληση, και τα κουμπιά στις αντίστοιχες στήλες «Owner» (Ιδιοκτήτης), «Can view» (Δικαίωμα προβολής) και «Can edit» (Δικαίωμα επεξεργασίας) είναι ενεργοποιημένα.

Εάν ένα ονοματεπώνυμο χρήστη διατηρεί την επισήμανση «Pending» (Σε εκκρεμότητα), αυτό συνεπάγεται ότι δεν έχει ακόμα αποδεχθεί την πρόσκληση.

Ο ιδιοκτήτης της πρότασης μπορεί να αποφασίσει να **παραχωρήσει δικαιώματα επεξεργασίας σε άλλους χρήστες που συνδέονται με τη συγκεκριμένη πρόταση ή συνοπτικό υπόμνημα**. Η μόνη προϋπόθεση είναι ο χρήστης να αποδεχθεί την πρόσκληση που έχει αποσταλεί από τον ιδιοκτήτη. Αυτό παρέχει τη δυνατότητα παράλληλης εργασίας πολλών χρηστών στην ίδια πρόταση έργου.

Για να παραχωρήσει δικαιώματα επεξεργασίας σε κάποιον χρήστη, ο ιδιοκτήτης πρέπει να κάνει κλικ στο κουμπί «No» (Όχι) της στήλης «Can edit» (Δικαίωμα επεξεργασίας): με τον τρόπο αυτό το κουμπί θα αναγράψει **«Yes» (Ναι)**. Την επόμενη φορά που ο συγκεκριμένος χρήστης θα συνδεθεί στο eProposal, θα έχει το δικαίωμα να επεξεργαστεί την πρόταση ή το συνοπτικό υπόμνημα.

Σημαντικό: Εάν ένας χρήστης διαθέτει δικαιώματα επεξεργασίας, έχει τη δυνατότητα να εκτελέσει ακριβώς τις ίδιες ενέργειες όπως ο συντονιστής δικαιούχος, δηλαδή να αλλάξει, να διαγράψει ή να προσθέσει τεχνικά και χρηματοοικονομικά δεδομένα, κ.λπ. Δεν μπορεί, ωστόσο, να υποβάλει την πρόταση/ το συνοπτικό υπόμνημα ή να προσκαλέσει άλλους χρήστες. Η εναλλαγή μεταξύ των δικαιωμάτων επεξεργασίας και προβολής για κάποιον άλλον αιτούντα (εκτός του συντονιστή) μπορεί να γίνει όσες φορές χρειάζεται ή επιθυμεί ο συντονιστής αιτών/δικαιούχος.

Αλλαγή ιδιοκτήτη

Ο χρήστης που έχει γίνει ιδιοκτήτης πρέπει να έχει ήδη προσκληθεί στην πρόταση/ στο συνοπτικό υπόμνημα. Για να γίνει αλλαγή ιδιοκτήτη, ο αρχικός ιδιοκτήτης πρέπει να κάνει κλικ στο κουμπί «No» (Όχι) στη στήλη «Owner» (Ιδιοκτήτης) πάνω στον χρήστη που πρόκειται να αναλάβει ως νέος ιδιοκτήτης. Μετά το μήνυμα επιβεβαίωσης, το κουμπί θα μετατραπεί σε «Yes» (Ναι). Από εκείνη τη στιγμή ο προηγούμενος ιδιοκτήτης δεν έχει πλέον τη δυνατότητα να διαχειρίζεται τα δικαιώματα χρήσης. Την επόμενη φορά που ο νέος ιδιοκτήτης θα συνδεθεί στο eProposal, θα έχει το δικαίωμα να διαχειριστεί τα δικαιώματα χρήσης για τη συγκεκριμένη πρόταση.

Όποια στοιχεία έχουν ήδη εισαχθεί στις τεχνικές και/ή στις οικονομικές φόρμες για τον συντονιστή αιτούντα (π.χ. σε σχέση με δράσεις για τις οποίες υπεύθυνος είναι ο συντονιστής αιτών, ή για έξοδα του συντονιστή αιτούντα) πρέπει να αλλάξουν χειροκίνητα ώστε να προσαρμοστούν στη νέα δομή της πρότασης.

3.3.2 Επαλήθευση και υποβολή μιας πρότασης

Τονίζεται ότι και τα δύο βήματα είναι υποχρεωτικά προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η πρόταση/ το συνοπτικό υπόμνημα θα εξεταστεί κατά τη διαδικασία αξιολόγησης!

Επαλήθευση

Αφού ολοκληρώσετε την πρόταση ή το συνοπτικό υπόμνημα, κάνετε κλικ στο κουμπί «Validate» (Επαλήθευση) που θα βρείτε στη φόρμα A1. Θα ξεκινήσει μια σειρά προκαθορισμένων ελέγχων που θα αφορά ολόκληρη την πρόταση ή το συνοπτικό υπόμνημα.

Τυχόν μηνύματα σφάλματος επαλήθευσης υποδεικνύουν ελλείψεις ή εσφαλμένες πληροφορίες. Τα σφάλματα αυτά εμποδίζουν την υποβολή της πρότασης.

Εφόσον η διαδικασία επαλήθευσης ολοκληρωθεί χωρίς σφάλματα, θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα επιβεβαίωσης:

Member State or other Country	Selected regions	Actions
IT - Italy	All regions	Add

Proposal has been successfully validated.

Τονίζεται ότι σε αυτό το στάδιο η πρόταση ΔΕΝ έχει ακόμα υποβληθεί.

Your proposal has been successfully validated but has NOT been submitted yet.

Μετά την επιτυχή επαλήθευση της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος, το eProposal θα ρωτήσει τον ιδιοκτήτη αν επιθυμεί να υποβάλει την πρόταση/ το συνοπτικό υπόμνημα απευθείας.

Υποβολή

Μετά την επαλήθευση της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος, και πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, ο συντονιστής αιτών (ιδιοκτήτης της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος) πρέπει να υποβάλει την πρόταση κάνοντας κλικ στο κουμπί «Submit to Contracting Authority» (Υποβολή στην Αναθέτουσα Αρχή) (αυτό το κουμπί εμφανίζεται στη φόρμα A1 μόνο μετά την επαλήθευση της πρότασης και αφού δεν εντοπίζονται πλέον σφάλματα επαλήθευσης).

Αφού πατήσετε αυτό το κουμπί θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα, το οποίο θα επιβεβαιώνει την επιτυχή υποβολή της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος:

General project information Maximum characters 12 / 120

Project title (max. 120 characters) must be in English: * TEST LIFE CN

Project acronym (max. 25 characters) must contain the word LIFE: * LIFE NAT CN

LIFE Programme priority area: Nature and Biodiversity

Sector:
 Biodiversity
 Nature

Expected start date: * 31/08/2019

Expected end date: * 30/06/2024

Language of the proposal: * Italiano (it)

The project will be implemented in the following Member State(s) and Region(s) or other countries

Member State or other Country	Selected regions	Actions
IT - Italy	All regions	<input type="button" value="Add"/>

Proposal has been successfully submitted to Contracting Authority

Η πρόταση/ το συνοπτικό υπόμνημα μπορεί να τροποποιηθεί, να επικυρωθεί και να (επανα)υποβληθεί όσες φορές χρειαστεί μέχρι την προθεσμία υποβολής. Κάθε επόμενη υποβολή αντικαθιστά την προηγούμενη υποβληθείσα έκδοση (οι προηγούμενες εκδόσεις δεν τηρούνται σε αρχείο και κατά συνέπεια παύουν να είναι διαθέσιμες).

Η εν λόγω προθεσμία υποβολής θα παραταθεί μόνο σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή κατάρρευσης του συστήματος, και η νέα προθεσμία (τέτοια ώστε να αναπληρώνει τον χαμένο χρόνο) θα κοινοποιηθεί άμεσα στην ιστοσελίδα LIFE και στην αρχική σελίδα του eProposal.

Η πρόταση/ το συνοπτικό υπόμνημα θα προωθηθεί αυτόματα στην Αναθέτουσα Αρχή. Οι εθνικές Αρχές των κρατών μελών στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι δικαιούχοι μπορούν επίσης να εξετάσουν την πρόταση/ το συνοπτικό υπόμνημα εφόσον ο ιδιοκτήτης της πρότασης επιλέξει το κουμπί «National authorities access» (Πρόσβαση εθνικών Αρχών) (βλ. περιγραφή στη σελ. 47).

Κάθε υποβληθείσα πρόταση/ υποβληθέν συνοπτικό υπόμνημα λαμβάνει αυτόματα έναν μοναδικό κωδικό αναφοράς έργου, ο οποίος περιλαμβάνει το έτος της πρόσκλησης, τον τομέα προτεραιότητας LIFE και έναν εξαψήφιο διαδοχικό αριθμό. Όλες οι τεχνικές και οικονομικές φόρμες και εκθέσεις θα φέρουν τον συγκεκριμένο κωδικό (π.χ. «Proposals / **LIFE14 ENV/FI/000001 LIFE Water / Financial Forms / F1 – Direct personnel costs**»). Ο κωδικός αυτός θα αναφέρεται σε κάθε επικοινωνία με την Αναθέτουσα Αρχή κατά τη διαδικασία επιλογής και κατά την υλοποίηση του έργου εφόσον η πρόταση πετύχει να λάβει συγχρηματοδότηση LIFE. Μια πρόταση ή ένα συνοπτικό υπόμνημα που δεν έχει ακόμα υποβληθεί δεν διαθέτει κωδικό αναφοράς.

Σημαντικό: Οι προτάσεις/ τα συνοπτικά υπομνήματα που υποβάλλονται μπορούν να αλλάξουν και να υποβληθούν εκ νέου όσες φορές χρειάζεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Η Αναθέτουσα Αρχή θα αξιολογήσει μόνο την τελική υποβληθείσα πρόταση/ το τελικό υποβληθέν συνοπτικό υπόμνημα.

Εάν θέλετε η πρότασή σας να περάσει στο στάδιο της αξιολόγησης, βεβαιωθείτε ότι έχετε επιλέξει το κουμπί «Submit to Contracting Authority» (Υποβολή στην Αναθέτουσα

Αρχή) πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής.

Το κουμπί «Submit to Contracting Authority» (Υποβολή στην Αναθέτουσα Αρχή) θα απενεργοποιηθεί στη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Η Αναθέτουσα Αρχή δεν θεωρείται υπεύθυνη για προβλήματα που ενδέχεται να προκληθούν από αργή λειτουργία του συστήματος ή ανάλογα προβλήματα. Οι αιτούντες οφείλουν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποφύγουν να υποβάλουν την πρότασή τους την τελευταία στιγμή.

Η τροποποίηση/μεταβολή της πρότασής σας ταυτόχρονα από δύο ή περισσότερους χρήστες ή από δύο ή περισσότερους λογαριασμούς μπορεί να προκαλέσει καταστροφή των δεδομένων της πρότασης και να καταστήσει τη διαδικασία υποβολής ανέφικτη.

Επικοινωνία μετά την υποβολή

Μόλις παρέλθει η προθεσμία υποβολής, η επικοινωνία με τους αιτούντες που έχουν υποβάλει κάποια πρόταση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του γραμματοκιβωτίου μηνυμάτων της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος (Mailbox).

Πρόσβαση στο γραμματοκιβώτιο έχουν μόνο οι ιδιοκτήτες των προτάσεων/ των συνοπτικών υπομνημάτων με χαρακτηρισμό «Received by Contracting Authority» (Ληφθείσες από την Αναθέτουσα Αρχή) ή χαρακτηρισμό επόμενου σταδίου.

ΠΟΙΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟ;

- ο αιτών: για να διαβάζει μηνύματα που έχει αποστείλει η Αναθέτουσα Αρχή ή ο σύμβουλος της, και για να απαντάει σε αυτά τα μηνύματα, καθώς και για να συντάσσει νέα μηνύματα προς την Αναθέτουσα Αρχή ή τον σύμβουλο αυτής.
- η Αναθέτουσα Αρχή ή ο σύμβουλος της: για να αποστέλλει μηνύματα στους αιτούντες και να διαβάζει τις απαντήσεις τους.
- οι εθνικές Αρχές: για να βλέπουν την αλληλογραφία σε προτάσεις στις οποίες έχουν πρόσβαση (την οποία παραχώρησαν ο αιτών ή οι συνδικαιούχοι στο κράτος μέλος τους).

ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΩ ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΕΛΝΩ ΜΗΝΥΜΑΤΑ;

Υπάρχουν δύο τρόποι για να έχετε πρόσβαση στα μηνύματα:

- πηγαίνετε στη λίστα με τις προτάσεις (List of proposals): αν έχετε κάποιο νέο μήνυμα για μια συγκεκριμένη πρόταση, στη στήλη «Unread» (Μη αναγνωσμένα) εμφανίζεται το εικονίδιο .

Πατήστε στο εικονίδιο ώστε να μεταβείτε απευθείας στο γραμματοκιβώτιο.

- Αν έχετε ήδη ανοιχτή κάποια συγκεκριμένη πρόταση/ κάποιο συγκεκριμένο συνοπτικό υπόμνημα, θα βρείτε την επιλογή «Mailbox» στο αναπτυσσόμενο μενού «Proposal».

Και οι δύο τρόποι οδηγούν στη λίστα συνομιλιών (Thread):

The proposal LIFE12 ENV/ES/000692 LIFE SMART FOREST has been submitted to NA on 26/09/2012 13:24:12 (Brussels time).

Create thread

Unread	Topic	Created at	Type	Phase	Status	Actions
1	Official letter	07/12/12 13:08	Rejection letter	Technical compliance check (SELTEC)	Open	
	New thread 1	07/12/12 11:29	Rejection letter	Technical compliance check (SELTEC)	Open	
1	Official EC letter	04/12/12 15:21	Rejection letter	Technical compliance check (SELTEC)	Open	

3 item(s) found

Μια συνομιλία ομαδοποιεί όλα τα μηνύματα που αφορούν το ίδιο θέμα (Topic) (όπως ορίζεται από το άτομο που ξεκινά τη συνομιλία με το πρώτο μήνυμα), το ίδιο στάδιο (Phase) (το στάδιο της διαδικασίας επιλογής με το οποίο συνδέεται το συγκεκριμένο μήνυμα) και τον ίδιο τύπο (Type) (π.χ. Rejection letter/επιστολή απόρριψης, Question letter/επιστολή ερώτησης, Instruction letter/επιστολή οδηγιών ή Other/Άλλο).

Οι συνομιλίες μπορούν να δημιουργηθούν και να κλείσουν. Οι επίσημες συνομιλίες (όπως μια επιστολή απόρριψης/Rejection letter, μια επιστολή οδηγιών/Instruction letter, κ.λπ.) μπορούν να ξεκινήσουν αποκλειστικά με πρωτοβουλία της Αναθέτουσας Αρχής. Οι αιτούντες μπορούν να δημιουργήσουν (και στη συνέχεια να κλείσουν) τις συνομιλίες τύπου «Other» (Άλλο),

Create thread

χρησιμοποιώντας το κουμπί (Δημιουργία συνομιλίας). Η Αναθέτουσα Αρχή και ο σύμβουλος της μπορούν να κλείσουν οποιονδήποτε τύπο συνομιλίας.

Κάνοντας κλικ στο εικονίδιο σε μια συγκεκριμένη συνομιλία, εμφανίζονται τα στοιχεία της εν λόγω συνομιλίας:

Back

Thread details

Topic Official EC letter

Phase Technical compliance check (SELTEC)

Type Rejection letter

Reply

Thread messages

Collapse all Expand all

- 7 DÉC. 2012 09:37 / EUROPEAN COMMISSION / Nouveau message (voir pièce jointe)

Message text:

Nouveau message (voir pièce jointe)

Attachments:

- pièce jointe

Mark as read

+ 4 DÉC. 2012 15:44 / APPLICANT / Please find official letter enclosed

+ 4 DÉC. 2012 15:31 / EUROPEAN COMMISSION / Please find official letter enclosed

Η οθόνη αυτή σας δίνει τη δυνατότητα να δείτε όλη την προηγούμενη επικοινωνία. Με πράσινο χρώμα σημειώνονται τα μηνύματα που έχουν αποσταλεί από τους αιτούντες, ενώ με μπλε χρώμα τα μηνύματα που έχουν αποσταλεί από την Αναθέτουσα Αρχή και τον σύμβουλό της. Αν τα χρώματα εμφανίζονται πιο έντονα, τότε το μήνυμα είναι μη αναγνωσμένο, ενώ αν το μήνυμα εμφανίζεται με πιο απαλό χρώμα τότε έχει ήδη διαβαστεί.

Νέα μηνύματα μπορούν να δημιουργηθούν από όλους τους αιτούντες,

πατώντας στο κουμπί **Create thread** (Δημιουργία συνομιλίας). Με το ίδιο κουμπί μπορείτε να απαντήσετε σε μηνύματα που έχετε λάβει (επιλέγοντας τον παραλήπτη: Αναθέτουσα Αρχή ή σύμβουλος και πατώντας **Save** (Αποθήκευση). Εάν χρειάζεται μπορείτε να επισυνάψετε αρχεία έως 2 MB – συστήνεται η χρήση δημοφιλών μορφών αρχείων για το εύκολο άνοιγμα των αρχείων από άλλους χρήστες).

Πατώντας στο κουμπί **Ready to send** (Έτοιμο προς αποστολή) μπορείτε να δείτε το μήνυμα που ετοιμάζετε να στείλετε και να ελέγξετε το περιεχόμενο και τα συνημμένα. Για να στείλετε το νέο μήνυμα επιλέξετε **Send** (Αποστολή). Για να συνεχίσετε την επεξεργασία του μηνύματος επιλέξετε **Not ready to send** (Όχι έτοιμο προς αποστολή).

ΠΩΣ ΘΑ ΕΙΔΟΠΟΙΗΘΩ ΑΝ ΕΧΕΙ ΦΤΑΣΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΝΕΟ ΜΗΝΥΜΑ;

Οι αιτούντες θα λάβουν μια ειδοποίηση στη διεύθυνση email που έχει δηλωθεί στη φόρμα A2, για τη λήψη νέου μηνύματος στο γραμματοκιβώτιο του eProposal.

Συνιστούμε ωστόσο στους αιτούντες να συνδέονται τακτικά στο γραμματοκιβώτιο του eProposal, καθώς ορισμένες φορές οι ειδοποιήσεις μέσω email ενδέχεται να μη ληφθούν από τον χρήστη (π.χ. γιατί έχουν καταχωρηθεί ως ανεπιθύμητη αλληλογραφία (spam), γιατί η διεύθυνση email του αιτούντα έχει αλλάξει, δεν υπάρχει χώρος για τη λήψη νέων email, κ.λπ.).

Ειδοποιήσεις λαμβάνουν μόνο οι συντονιστές αιτούντες.

Ανάκληση μιας πρότασης/ ενός συνοπτικού υπομνήματος

Ο αιτών (ιδιοκτήτης) διατηρεί το δικαίωμα να αποσύρει μια πρόταση/ ένα συνοπτικό υπόμνημα οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή. Μια πρόταση ή ένα συνοπτικό υπόμνημα που έχει ανακληθεί δεν θα περάσει από τη διαδικασία αξιολόγησης.

Για να ανακαλέσετε μια πρόταση/ ένα συνοπτικό υπόμνημα:

- Εντοπίστε το στοιχείο στη λίστα με τις προτάσεις σας/ με τα συνοπτικά υπομνήματά σας.
- Στη συγκεκριμένη πρόταση ή υπόμνημα, κάνετε κλικ στο εικονίδιο (Επεξεργασία) στην αντίστοιχη στήλη «Actions» (Δράσεις).
- Στο μενού της πρότασης ή του υπομνήματος, επιλέξετε «Withdrawal» (Ανάκληση). Στο σημείο αυτό μπορείτε να περιγράψετε αναλυτικά τους λόγους ανάκλησης (για παράδειγμα: δεν εξασφαλίστηκε η αναμενόμενη χρηματοδότηση) και να επιβεβαιώσετε την ανάκληση της πρότασης/ του συνοπτικού υπομνήματος.
- Αν πατήσετε «ΟΚ» θα λάβετε το ακόλουθο μήνυμα επιβεβαίωσης:

The project will be implemented in the following Member State(s) and Region(s) or other countries

Member State or other Country	Selected regions	Actions
DE - Germany	Hamburg	
NL - Netherlands	All regions	
CN - China	All regions	
NO - Norway	All regions	
PK - Pakistan	All regions	

Withdraw

 Proposal has been successfully withdrawn.

Γενικοί κανόνες

- Προτείνεται η χρήση του προγράμματος περιήγησης Firefox και/ή Google Chrome.
- Για να εισαγάγετε δεδομένα στην πρόταση, χρησιμοποιήστε τη λειτουργία «Επεξεργασία» (Edit mode). Η λειτουργία «Προβολή» (View mode) είναι επίσης διαθέσιμη, και μπορείτε να αλλάξετε από τη μία λειτουργία στην άλλη ανά πάσα στιγμή κατά την προετοιμασία της πρότασής σας.
- Μπορείτε είτε να πληκτρολογήσετε την πληροφορία απευθείας στα πλαίσια κειμένου είτε να αντιγράψετε και να επικολλήσετε την πληροφορία με τη μορφή απλού κειμένου. Για λόγους ασφαλείας, όταν γίνεται αντιγραφή και επικόλληση κειμένου από κάποιο έγγραφο Word ή μια σελίδα HTML, το εν λόγω κείμενο ενδέχεται να μη γίνει εξ ολοκλήρου αποδεκτό και να δημιουργήσει κάποιο θέμα στο σύστημα eProposal – συνεπώς, είναι προτιμότερη η χρήση απλών, βασικών προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου, όπως το Notepad (Σημειωματάριο).
- **Επιλέγεται πάντα «Αποθήκευση» (Save) πατώντας στο αντίστοιχο κουμπί πριν από τη μετάβαση σε άλλη φόρμα.**
- Τα πεδία επιτρέπουν την εισαγωγή περιορισμένου αριθμού χαρακτήρων – τα όρια αυτά αναγράφονται με σαφήνεια. Λάβετε υπόψη ότι για να διασφαλιστεί ότι θα είναι δυνατή η εξαγωγή και εκτύπωση κειμένου από μεγάλα πεδία κειμένου σε αρχεία μορφής pdf, επιτρέπεται μόνο η ακόλουθη μορφοποίηση: έντονη γραφή, πλάγια γραφή, υπογράμμιση. Μόνο λίστες απλής μορφής (απλή αρίθμηση τύπου 1-2-3, Α-Β-Γ, κ.λπ. ή απλές κουκκίδες) θα εμφανίζονται σωστά. Αν χρειαστεί να εισαγάγετε πίνακες, μην το κάνετε απευθείας στα πεδία κειμένου – αντ' αυτού χρησιμοποιήστε τη λειτουργία «Εισαγωγή εικόνας» (Add picture) που είναι διαθέσιμη στο τέλος των περισσότερων φορμών.
- Τα πεδία που σημειώνονται με αστερίσκο * αφορούν υποχρεωτικές πληροφορίες και πρέπει να συμπληρωθούν. Κατά την επιβεβαίωση υποβολής της πρότασης, θα εμφανιστούν μηνύματα λάθους εάν έχουν μείνει κενά υποχρεωτικά πεδία.
- Υπάρχει άρρηκτη σύνδεση των δεδομένων που περιέχονται σε διάφορες τεχνικές και οικονομικές φόρμες. Ως εκ τούτου η βασική αρχή είναι ότι οι πληροφορίες εισάγονται από τον χρήστη μόνο μία φορά και στη συνέχεια μεταφέρονται αυτόματα σε όλες τις υπόλοιπες σχετικές φόρμες της εφαρμογής.
- Μη ενεργά πεδία δεν μπορούν να συμπληρωθούν από τον χρήστη αφού η αντίστοιχη πληροφορία θα εξαχθεί και/ή υπολογιστεί αυτόματα από άλλες φόρμες.
- Μπορείτε να εισαγάγετε αντικείμενα (όπως χάρτες, διαγράμματα, πίνακες ή φωτογραφίες) σε ορισμένες φόρμες όπου εμφανίζονται οι τίτλοι «Χάρτες» (Maps), «Εικόνες» (Pictures) ή «Δήλωση» (Declaration). Οι επιτρεπόμενες μορφές αρχείων είναι png, jpg, tif, gif και bmp, ενώ το μέγιστο αποδεκτό μέγεθος είναι 2 MB.
- Πληκτρολογήστε όλες τις ημερομηνίες με μορφή HH/MM/EEEE ή χρησιμοποιήστε τη λειτουργία ημερολογίου, όπου διατίθεται.
- Σε οποιοδήποτε στάδιο, μπορείτε να προβάλετε την πρόταση ή το συνοπτικό υπόμνημά σας σε μορφή εγγράφου pdf κάνοντας κλικ στο κουμπί «Αίτημα pdf» (Request pdf), το οποίο είναι διαθέσιμο στις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments), εντός του eProposal. Μόλις δημιουργηθεί η pdf έκδοση της πρότασής σας, θα λάβετε ένα email που θα σας επιτρέψει να κάνετε άμεση λήψη του αρχείου. Εναλλακτικά μπορείτε να το κατεβάσετε από τις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments) του eProposal (θυμηθείτε να κάνετε ανανέωση [Refresh] της σελίδας, πατώντας το πλήκτρο F5).
- Μπορείτε να εξαγάγετε το περιεχόμενο της πρότασής σας ώστε να το επεξεργαστείτε εκτός σύνδεσης:
 - ο για τις φόρμες Β και C στη μορφή επεξεργάσιμου εγγράφου Word, κάνοντας κλικ στο κουμπί «Λήψη αντιγράφου εργασίας» (Download working copy) που θα βρείτε

- στην ενότητα «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal exports).
 - o στις οικονομικές φόρμες και εκθέσεις με τη μορφή επεξεργάσιμου εγγράφου Excel, κάνοντας κλικ στο κουμπί «Εξαγωγή οικονομικών δεδομένων» (Financial data export) που θα βρείτε στις ενότητες «Εξαγωγή της πρότασης» (Proposal Exports) και «Συνημμένα της πρότασης» (Proposal Attachments).
 - o Σημειώνεται ότι αυτά αφορούν έγγραφα εργασίας που θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την προετοιμασία του περιεχομένου προς εισαγωγή στις φόρμες και τα πεδία του eProposal. Δεν είναι δυνατή η αυτόματη μεταφορά του κειμένου από το αρχείο Word ή των δεδομένων του αρχείου Excel πίσω στο eProposal.
-
- Μπορεί να γίνει επεξεργασία ή προβολή όλου του περιεχομένου μιας πρότασης μέσω του μενού του συστήματος eProposal, στην κορυφή της οθόνης.

